

MPSC ONLINE ACADEMY

E-LEARNING PLATFORM FOR MPSC ASPIRANTS

visit on - WWW.MPSCONLINEACADEMY.COM
BY - RITESH K DHANDE

STI Mains 2011 ते 2019 पर्यंतचे प्रश्नपत्रिकांचे
उत्तरे टिक करून देत आहे

CREATED BY

RITESH K DHANDE
MPSC STUDENT
Shaniwar Peth,
PUNE

राज्य कर निरीक्षक (STI) मुख्य परीक्षा -
2011 ते 2019
मराठी व इंग्रजी पेपर क्र -1

QUESTIONS PAPERS WITH ANSWERS टिक

ऑनलाईन किंवा मोबाईल वरती पीडीएफ वाचताना
ANSWER KEY चेक करणे आणि प्रश्नपत्रिकांचे विशेषण
करणे अवघड जात असल्याने,

राज्यकर निरीक्षक (STI) मुख्य परीक्षा 2011 ते 2019
मराठी व इंग्रजी पेपर क्र -1 पेपरचे आजवरचे आयोगाचे
पेपर्स उत्तरे टिक करून देत आहोत.

यात मुद्दाम मराठी उत्तरे टिक केलेली आहेत त्यामुळे
उत्तरतालिका हि पुन्हा पुन्हा पाहायला लागणार नाही.
नक्की अभ्यासा!!!

FOLLOW ON FACEBOOK

FOLLOW ON INSTAGRAM

FOLLOW ON TELEGRAM

VISIT ON
WWW.MPSCONLINEACADEMY.COM

राज्यकर निरीक्षक (STI) मुख्य परीक्षा 2011 ते 2019

मराठी व इंग्रजी पेपर क्र -1

(थेट पेज वर जाण्यासाठी खालील दिलेल्या वर्षांवर क्लिक करा)

2011	• राज्यकर निरीक्षक मुख्य परीक्षा 2011
2012	• राज्यकर निरीक्षक मुख्य परीक्षा 2012
2013	• राज्यकर निरीक्षक मुख्य परीक्षा 2013
2014	• राज्यकर निरीक्षक मुख्य परीक्षा 2014
2015	• राज्यकर निरीक्षक मुख्य परीक्षा 2015
2016	• राज्यकर निरीक्षक मुख्य परीक्षा 2016
2017	• राज्यकर निरीक्षक मुख्य परीक्षा 2017
2018	• राज्यकर निरीक्षक मुख्य परीक्षा 2018
2019	• राज्यकर निरीक्षक मुख्य परीक्षा 2019

VISIT FOR = BEST E-LEARNING PLATFORM FOR MPSC

WWW.MPSCONLINEACADEMY.COM

RRM

२०२२-२०२३ च्या वर्षासाठी एमपीसी ऑनलाइन अकादमीचे प्रवेशावली
२
२०२२-२०२३ च्या वर्षासाठी एमपीसी ऑनलाइन अकादमीचे प्रवेशावली

Best Study Platform Form MPSC

A

१०१३०१ कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

२-५५५

A

3

1. 'गंधाक्षत' या शब्दाला समानार्थी शब्द निवडा.

(1) विवाह सोहळ्यातील रंगविलेले तांदूळ

(2) सन्मानाने देवाला लावण्याचा टिळा

(3) मंतरलेले गंधयुक्त तांदूळ

(4) हाती तांदूळ घेऊन मंत्र पुटपुटणे

2. 'दोरीचं खांड' या शब्दाचा अर्थ पुढीलपैकी कोणत्या शब्दातून व्यक्त होतो ?

(1) दोरीचा तुकडा

(2) दोरीचा कासरा

(3) दोरीची वळण

(4) दोरीचा पीळ

3. 'आसुडणे' ही क्रिया खालीलपैकी कशाशी संबंधित आहे ?

(1) दळणे

(2) कांडणे

(3) वेचणे

(4) पाखडणे

4. 'लग्न समारंभातील वधूपक्षाकडून वर पक्षाला दिली जाणारी अखेरची मेजवानी' - या वाक्यसमूहासाठी असणारा शब्द ओळखा.

(1) मांडव भोजन

(2) केळवण

(3) मांडव परतणी

(4) गडगनेर

5. धान्य ठेवण्याच्या पात्राला खालीलपैकी कोणते नाव आहे ?

(1) कणिका

(2) कणशी

(3) कणगर

(4) कणगी

6. एखाद्या शब्दसमूहाला किंवा शब्दाला पूर्ण अर्थ प्राप्त झाला आहे. तर त्याला _____ असे म्हणतात.

(1) वाक्य

(2) सर्वनाम

(3) क्रियापद

(4) केवळ प्रयोगी

7. शरीर, मन, वाचा यांचे नियमन करणारा सन्यास घेण्याचा एक प्रकार कोणता ?

(1) त्रिदण्डी

(2) त्रिताल

(3) त्रिताप

(4) त्रिदश

8. 'मन्वंतर' या जोड शब्दाची संधी ओळखा.

(1) मन + अंतर

E-Learning (2) मन्व + अंतर

(3) मनु + अंतर

(4) मन व अंतर

9. ओढाळ जनावरांच्या दोन पायांना बांधलेल्या दोरीला काय म्हणतात ?

(1) दुपकी

(2) दुपांडी

(3) दुपटे

(4) दुबंधी

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

10. 'धांदरट धनंजय धावतांना धपकन पडला' या वाक्यातील क्रियाविशेषण ओळखा.

- (1) धांदरट (2) धावतांना (3) धपकन (4) पडला

11. 'वाघ्या' या शब्दाच्या विरुद्धलिंगी शब्द ओळखा.

- (1) वाघीण (2) वाघी (3) मुरळी (4) मुरळीण

12. 'इत्थंभूत' या शब्दाच्या उलट अर्थाचा शब्द निवडा.

- (1) त्रोटक (2) सारखा (3) निराळा (4) समान

13. 'मोहन नीताला तिच्या परोक्ष बोलला होता' या वाक्यातील 'परोक्ष' शब्दाच्या विरुद्ध असणारा शब्द निवडा.

- (1) उपकार (2) अपरोक्ष (3) परिधान (4) उपेक्षित

14. "दुसऱ्याचा लहानसा दोषही आपल्याला दिसतो, पण स्वार्थीवृत्तीमुळे स्वतःच्या मोठ्या दोषाकडेही लक्ष जात नाही" - या वाक्यातील 'स्वतःचा मोठा दोष' साठी पुढील कोणता शब्द निवडाल ?

- (1) डोळ्यातील कुसळ (2) डोळ्यातील मुसळ
(3) डोळ्यातील मोतीबिंदू (4) डोळ्यातील कचरा

15. पुढील जोड्यांपैकी कोणती जोडी विरुद्ध अर्थाची जोडी बरोबर आहे ते ओळखा.

- (1) नम्रता - उद्धटपणा (2) आढ्यता - गूढता
(3) हेकेखोरपणा - हट्टीपणा (4) चिडखोरपणा - तापटपणा

16. 'तळ पायाची आग मस्तकाला जाणे' - या वाक्प्रचाराचा विरुद्ध अर्थाचा वाक्प्रचार कोणता ?

- (1) अंतरीचा तळीराम गार होणे (2) आनंदाच्या उकळ्या फुटणे
(3) जमदानीचा अवतार (4) कानउघाडणी करणे

17. "वाघ म्हटले तरी खातोच आणि _____" - ही म्हण पूर्ण करा.

- (1) नागोबा म्हटले तरी खातोच (2) बोकोबा म्हटले तरी खातोच
(3) दादोबा म्हटले तरी खातोच (4) वाघोबा म्हटले तरी खातोच

18. 'देवळाच्या कळसाखाली असलेली डेऱ्याच्या आकाराची बंदिस्त जागा' या शब्दसमूहास खालीलपैकी एक शब्द योग्य तो सुचवा.

- (1) गाभारा (2) घुमट (3) चबुतरा (4) आसन

कळ्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

19. पुढीलपैकी कोणता शब्द त्याच्या समानार्थी रूपात तीनही लिंगे बदलतो ?

- (1) दार (2) शरीर (3) प्रासाद (4) शक्ती

20. 'नेहमी घरात बसून राहणारा' या शब्दसमूहासाठी पुढीलपैकी योग्य पर्याय निवडा.

- (1) परात्म (2) ऐतखाऊ (3) घरकोंबडा (4) एकलकोंडा

21. 'आपली पाठ आपणास दिसत नाही' - या म्हणीचा योग्य अर्थ कोणता ?

- (1) आपल्या पाठीला डोळे नसणे (2) स्वतःचे दोष दिसत नाहीत
(3) फक्त स्वतःचाच विचार करणे (4) आपले रहस्य उघडे पडू नये म्हणून गप्प बसणे

22. 'सहा महिन्यांतून एकदा प्रसिद्ध होणारे' या शब्द समूहासाठी पुढीलपैकी कोणता योग्य शब्द आहे ते ओळखा.

- (1) मासिक (2) दैनिक
(3) सामासिक (4) षण्मासिक

23. 'काळाची पावले ओळखून बाळासाहेबांनी आपल्या मुलाला - विश्वजितला आंतरधर्मीय विवाहासाठी परवानगी दिली' - या वाक्यातील 'काळाची पावले' या शब्दासाठी पुढील कोणता पर्याय योग्य वाटतो ?

- (1) अतिशय राग येऊन (2) बदलत्या परिस्थितीचे भान ठेऊन
(3) काळाला घाबरून (4) विश्वजितने टाकलेले पाऊल पाहून

24. विद्यापीठाने नेमून दिलेल्या कामात अजयने कोणतीही कसर केली नाही. या वाक्यातील अनेकार्थी शब्द ओळखा.

- (1) जबाबदारी (2) कोणतीही (3) कसर (4) नेमून

25. 'विविध प्रकारचे अनुभव आल्याने माणूस व्यवहारात चतुर होतो' - या वाक्यासाठी पुढील समर्पक वाक्यबंध निवडा.

- (1) भगीरथ प्रयत्न करणे (2) कानोसा घेणे
(3) बारा गावचे पाणी पिणे (4) लष्कराच्या भाकरी भाजणे

26. पुढे दिलेल्या शब्दसमूहाबद्दल एक शब्द खाली दिलेल्या पर्यायातून निवडा. 'दुसऱ्यावर उपकार करणारा'.

- (1) परावलंबी (2) पुरोगामी (3) पराधीन (4) परोपकारी

27. नामाच्या रूपावरून पुरुष जातीचा अथवा स्त्रीजातीचा बोध न होता, त्या दोहोंहून भिन्न अशा जातीचा बोध होतो. त्यास _____ म्हणतात.

- (1) पुल्लिंग (2) स्त्रीलिंग (3) नपुंसकलिंग (4) शिवलिंग

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

28. 'पलिकडे, वड, पिंपळ वगैरे झाडाभोवतालचा ओटा' या अर्थाचा आशय स्पष्ट करणारा एक शब्द निवडा.

- (1) कट्टा (2) पार (3) चावडी (4) ग्रामसभेची जागा

29. मराठी भाषेत मूळ सर्वनामे किती आहेत ?

- (1) 12 (2) 09 (3) 15 (4) 07

30. 'पंकज' या शब्दातील ध्वन्यर्थ पुढीलपैकी कोणत्या वाक्यातून स्पष्ट होतो ते सांगा.

- (1) चिखलात जन्मलेले किटक (2) कमळ
(3) दलदलीत वाढणारे (4) पाण्यावर फुललेले फुल

31. 'पुराणातील वांगी पुराणात' - या म्हणीचा अर्थ पुढील कोणत्या संदर्भासाठी योग्य ठरतो ते ओळखा.

- (1) कोटून तरी कसा तरी जोडलेला संबंध
(2) जेथील गोष्ट तेथेच लागू पडते
(3) एखाद्याचा डाव त्याच्यावरच उलटणे
(4) सगळी माणसे सारख्या स्वभावाची असणे

32. 'मुख्यार्थबाध' हे कशाचे निमित्त आहे ?

- (1) अभिधा (2) लक्षणा (3) व्यंजना (4) यापैकी नाही

33. पुढे दिलेल्या पर्यायातून नामसाधित विशेषण ओळखा.

- (1) रांगणारे मूल (2) पिकलेला आंबा
(3) पेणचे गणपती (4) वरचा मजला

34. 'ज्याला आई, वडील नाहीत असा असलेला' या शब्दसमूहासाठी योग्य पर्याय निवडा.

- (1) सनाथ (2) दुबळा (3) पोरका (4) वनवासी

35. वाक्याचा अर्थ पूर्ण करणारा क्रियावाचक शब्द _____

- (1) क्रियापद (2) धातू (3) कर्म (4) कर्ता

36. 'क्रिकेट खेळताना मनोहरने युवराजची खोड काढली' या वाक्यातील 'खोड' शब्दाचा अर्थ काय सांगता येईल ?

- (1) झाडाचा बुधा (2) अवगुण दाखविणे
(3) चेष्टा करणे (4) मस्ती करणे

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

45. ज्या नामाने जातीचा बोध होत नसून त्या जातीतील एका विशिष्ट व्यक्तीचा, वस्तूचा बोध होतो. त्या नामास काय म्हणतात ?

- (1) सामान्यनाम (2) विशेषनाम
(3) भाववाचकनाम (4) धर्मवाचकनाम

46. पुढील शब्दांतील सिद्ध शब्द ओळखा.

- (1) उप (2) अनु (3) ता (4) ये

47. पुढीलपैकी पुल्लिंगी शब्द ओळखा.

- (1) काया (2) पागोटे (3) इमारत (4) रूमाल

48. मूळ सिद्ध शब्दाच्या किंवा धातूच्या मागे एक किंवा अधिक अक्षरे लावून तयार होणाऱ्या शब्दांना _____ म्हणतात.

- (1) देशी शब्द (2) साधित शब्द
(3) तद्भव शब्द (4) तत्सम शब्द

49. मराठीत एकूण किती विभक्ती मानल्या आहेत ?

- (1) सात (2) नऊ (3) आठ (4) दहा

50. शुद्ध लेखनाच्या दृष्टीने पुढील शुद्ध शब्द ओळखा.

- (1) पुर्नजन्म (2) पुनर्विवाह
(3) पूनर्जन्म (4) पूर्णविवाह

51. मराठीत कोणती विभक्ती प्रत्ययविरहीत आहे ?

- (1) प्रथमा (2) संबोधन (3) सप्तमी (4) द्वितीया

52. दोन शब्द जोडतांना कोणते चिन्ह वापराल ?

- (1) अपसरण चिन्ह (2) स्वल्पविराम
(3) अपूर्ण विराम (4) संयोग चिन्ह

53. पुढे दिलेल्या सर्वनामांपैकी कोणती सर्वनामे लिंगाप्रमाणे बदलतात ?

- (1) तो, हा, जो (2) मी, आम्ही
(3) आपण, स्वतः (4) कोण, काय

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

37. पुढील स्वर जोड्यातून सजातीय स्वर जोडी ओळखा.

(1) उ - ऊ

(2) अ - इ

(3) इ - ए

(4) अ - ई

38. 'मांजराकडून उंदीर मारला गेला' - हे वाक्य कोणत्या प्रयोगातील आहे ?

(1) भावकर्तरी प्रयोग

(2) भावे प्रयोग

(3) कर्मणी प्रयोग

(4) कर्म-भाव संकर प्रयोग

39. पुढीलपैकी अल्पप्राण व्यंजन कोणते ते निवडा.

(1) प्

(2) ख्

(3) भ्

(4) ध्

40. पुढील पर्यायांपैकी कोणता शब्द शुद्ध लेखनाच्या दृष्टीने योग्य आहे ते ओळखा.

(1) षष्ठ्यब्दिपूर्ती

(2) षष्ठ्यब्दिपुर्ति

(3) षष्ठ्यब्दीपूर्ती

(4) षष्ठ्यब्दिपुर्ति

Que 40 .

41. पुढीलपैकी कोणते दोन वर्ण जोडाक्षरे आहेत ?

(1) ग, घ

(2) ज, झ

(3) प, फ

(4) क्ष, ज्ञ

42. 'मला संकष्टी चतुर्थीला चंद्र दिसला' - या वाक्यातील कर्ता ओळखा.

(1) मी

(2) संकष्टी चतुर्थी

(3) चंद्र

(4) दिसणे

43. स्वर संधी म्हणजे _____

(1) जवळ जवळ येणाऱ्या दोन वर्णांपैकी एक स्वर व दुसरा व्यंजन जोडणे.

(2) एकमेकांशी जोडले जाणे.

(3) एकत्र येणाऱ्या वर्णातील पहिला विसर्ग व दुसरा वर्ण व्यंजन जोडला जाणे.

(4) एकत्र येणाऱ्या वर्णातील पहिला विसर्ग व दुसरा वर्ण स्वर जोडला जाणे.

44. 'आधीच मर्कट त्यात मद्य प्यालेला' - या म्हणीला समान अर्थ सांगणारी म्हण निवडा.

(1) आधीच तारे त्यात शिरले वारे

(2) आपलेच दात आपलेच ओठ

(3) माकडाच्या हाती कोलीत

(4) बावळी मुद्रा देवळी निद्रा

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

A

9

54. 'कामात तो कधीच पुढे नसायचा' - या वाक्याचे विधानार्थी वाक्य ओळखा.

- (1) कामात तो पुढे असायचा (2) तो काम करत असे
(3) कामात तो मागे असायचा (4) कामात तो नेहमी मागे असायचा

55. 'रस्त्याच्या बाजूने काही मुले चालली होती' या वाक्यात आलेल्या विशेषणाच्या बाबतीत पुढील कोणते विधान बरोबर आहे ?

- (1) हे गणनावचक संख्याविशेषण आहे (2) हे क्रमवाचक संख्याविशेषण आहे
(3) हे पृथक्त्ववाचक संख्याविशेषण आहे (4) हे अनिश्चितवाचक संख्याविशेषण आहे

56. 'तुम्ही मतदानाचा हक्क बजावावा' या विध्यर्थी वाक्याचे आज्ञार्थी वाक्यात रूपांतर करा.

- (1) तुम्ही मतदानाचा हक्क बजावून पहावा.
(2) तुम्ही मतदानाचा हक्क बजावा.
(3) तुम्ही मतदानाचा हक्क बजावायला नको का ?
(4) तुम्ही मतदानाचा हक्क बजावला पाहिजे.

57. खालील क्रियापदांपैकी साधित क्रियापद ओळखा.

- (1) कखते (2) गडगडते (3) गेला (4) पाणावले

58. 'तो प्रसंग अत्यंत हृदयद्रावक होता' - या वाक्यातील प्रयोग ओळखा.

- (1) भावे प्रयोग (2) सकर्मक कर्तरी प्रयोग
(3) कर्मणी प्रयोग (4) अकर्मक कर्तरी प्रयोग

59. 'दिव्यत्वाची जेथे प्रचिती, तेथे कर माझे जुळती' या वाक्यातील क्रियाविशेषण ओळखा.

- (1) दिव्यत्वाची, माझे (2) जेथे, तेथे
(3) प्रचिती, कर (4) जुळती, जोडतात

60. मिश्र वाक्य ओळखा.

- (1) माणूस कधीही पूर्णपणे वाईट किंवा पूर्णपणे चांगला असत नाही.
(2) जे दान एका हातानं दिलं आहे, ते दुसऱ्या हाताला कवू देऊ नकोस.
(3) समाज हां शत्रु मानून काम करता येणार नाही.
(4) केवळ तळमळ वाटल्याने लोकजीवनात परिवर्तन होत नसतं.

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

61. 'त्याच्याने हे काम होणार नाही'. या वाक्यात कोणता विभक्ती प्रत्यय आला आहे ?
- (1) द्वितीया (2) तृतीया (3) षष्ठी (4) सप्तमी

62. रीती वर्तमान काळाचे वाक्य ओळखा.

- (1) मी लेखन करीत राहीन (2) मी लेखन केले आहे
(3) माझे लेखन झाले आहे (4) मी लेखन करीत असतो

63. 'अरेरे ! सचिन तेंडूलकर आऊट झाला !' या वाक्यात आलेले अव्यय कोणत्या प्रकारचे आहे ?

- (1) उभयान्वयी अव्यय (2) शब्दयोगी अव्यय
(3) केवलप्रयोगी अव्यय (4) कारणबोधक अव्यय

64. 'श्वेताने आज गजरा माळला' या वाक्यातील 'आज' या शब्दावर बलाघात दिला असता त्यातून स्पष्ट होणारा आशय निवडा.

- (1) श्वेता शिवाय इतर कोणीही आज गजरा माळला नाही
(2) श्वेताने फक्त आजच गजरा माळला
(3) श्वेताने आज केसात गजराच माळला
(4) श्वेताने आज गजरा माळला, ठेवला नाही

65. 'आजीने नातीला गोष्ट सांगितली' या वाक्यातील क्रियापदाचा प्रकार ओळखा.

- (1) सकर्मक क्रियापद (2) अकर्मक क्रियापद
(3) सहाय्यक क्रियापद (4) प्रायोजक क्रियापद

66. अर्धस्वर कोणते ते ओळखा.

- (1) क्, ख्, ग्, घ् (2) य्, र्, ल्, व्
(3) श्, स्, ष् (4) च्, छ्, ज्, झ्

67. 'माझे वडील खूप श्रम करतात'. हे वाक्य कोणत्या प्रकारचे आहे ?

- (1) विधानार्थी (2) प्रश्नार्थी
(3) संयुक्त वाक्य (4) नकारार्थी

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

68. भाववाचक नाम ओळखा.

(1) फुशारकी

(3) थोडी फळे

(2) शहाणी मुले

(4) बोलका पत्थर

69. ज्या वाक्यात एक उद्देश व एक विधेय असते त्यास _____ वाक्य म्हणतात.

(1) संयुक्त वाक्य

(3) मिश्रवाक्य

(2) केवल वाक्य

(4) जोडाक्षरयुक्त वाक्य

70. 'ज्याला' या शब्दाचा सर्वनामाचा प्रकार कोणता ?

(1) प्रश्नार्थक सर्वनाम

(3) पुरुषवाचक सर्वनाम

(2) संबंधी सर्वनाम

(4) दर्शक सर्वनाम

71. 'परमेश्वरा सर्वांना सुखी ठेव' या वाक्याचा प्रकार सांगा.

(1) संकेतार्थ

(2) स्वार्थी

(3) आज्ञार्थी

(4) विध्यर्थी

72. 'कमलनयन रामाला पाहून सीतेला आनंद झाला'. अधोरेखित शब्दाचा समास ओळखा.

(1) द्वंद्व समास

(3) अव्ययीभाव समास

(2) बहुव्रीही समास

(4) तत्पुरुष समास

73. 'सचिनला भारतरत्न पुरस्कार मिळावा'. या वाक्याचा प्रकार कोणता आहे ?

(1) विध्यर्थी

(2) स्वार्थी

(3) आज्ञार्थी

(4) संकेतार्थी

74. 'सामान्यरूप' असलेली शब्दजोडी ओळखा.

(1) साठा-साठ्ये

(3) देखील-देखलेपण

(2) विहीर-विहिरीचे

(4) भरभर-भाराभार

75. 'पंतप्रधानांनी राजीनामा दिला नसता तर निवडणूक टळती असती'. या वाक्याचा प्रकार सांगा.

(1) संकेतार्थी

(2) आज्ञार्थी

(3) स्वार्थी

(4) विध्यर्थी

76. 'फिकट' या शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द ओळखा.

(1) फुकट

(2) विकट

(3) गडद

(4) चिकट

कळव्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

77. 'भारत हरता हरता जिकला'. वाक्यप्रकार ओळखा.

(1) केवल वाक्य

(2) संयुक्त वाक्य

(3) मिश्र वाक्य

(4) संकेतार्थी वाक्य

78. खालीलपैकी 'दंतौष्ठ्य' वर्ण कोणता ?

(1) ओ

(2) औ

(3) व

(4) च

79. 'मुख्यमंत्री म्हणाले, की प्रत्येकाने राष्ट्रसेवा करावी'. या वाक्याचा प्रकार ओळखा.

(1) केवल वाक्य

(2) मिश्र वाक्य

(3) संयुक्त वाक्य

(4) केवल संयुक्त वाक्य

80. 'अनुरक्ता' या शब्दाचा अर्थ

(1) जिचे गाल आरक्त आहेत

(2) प्रेमात पडलेली

(3) तारुण्यात पदार्पण केलेली

(4) पतीशी एकनिष्ठ असलेली

81. 'ते खरं नव्हं आणि तुमचं खरं न्हय'. वाक्यप्रकार ओळखा.

(1) मिश्र वाक्य

(2) संयुक्त वाक्य

(3) केवल वाक्य

(4) केवल मिश्र वाक्य

82. 'वृक्षवल्ली आम्हा सोयरी' या काव्यपंक्तीतील तत्सम शब्द ओळखा. Δ

(1) वृक्ष

(2) वल्ली

(3) सोयरी

(4) कोणताच नाही

83. 'आम्ही भारतीय नागरिक भारताशी प्रामाणिक आहोत'. या वाक्यातील उद्देश्य ओळखा.

(1) आम्ही भारतीय नागरिक

(2) भारतीय नागरिक

(3) आज भारताशी

(4) प्रामाणिक आहोत

84. पुढे दिलेल्या वाक्यांमधील भावकर्तृक क्रियापद असलेले वाक्य ओळखा.

(1) आई बाळाला हसविते

(2) आईच्या आठवणीने प्रजाचे डोळे पाणावले

(3) आई घरी पोचण्यापूर्वीच सांजावले

(4) आईने स्वतःच जेवण बनविले

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

85. 'अद्यापिही आपण लोकांना जुन्या चाकोरीच्या बाहेर काढू शकलेलो नाही' या वाक्यतील विधेय विस्तार ओळखा.

- (1) अद्यापिही (2) जुन्या चाकोरीच्या बाहेर काढू शकलेलो नाही
(3) लोकांना जुन्या चाकोरीच्या बाहेर (4) लोकांना बाहेर काढू शकलेलो नाही

86. सामान्य लोकात अपवादाने आढळणारा सज्जन' - याशब्दसमूहासाठी योग्य शब्द निवडा.

- (1) युगपुरुष (2) युगप्रवर्तक
(3) लेखक (4) लोकोत्तर

87. 'मी जे जे पाहिले, अनुभवले, ते ते मी साहित्यातून मांडले'. या वाक्यातील प्रधान वाक्य ओळखा.

- (1) मी, जे जे साहित्यातून मांडले (2) मी जे जे पाहिले, अनुभवले
(3) ते ते मी पाहिले अनुभवले (4) साहित्यातून मांडले

Que

88. 'लाज नाही मना, कोणी काही म्हणा' - या म्हणीच्या विरुद्धार्थी म्हण ओळखा.

- (1) वासरात लंगडी गाय शहाणी. (2) लेकी बोले सुने लागे.
(3) गाढवाला गुळाची चव काय ? (4) शहाण्याला शब्दाचा मार.

89. पुढील वाक्याचे विधानार्थी वाक्यात रूपांतर कसे होईल ? 'केवढी उंच इमारत ही'.

- (1) किती उंच इमारत ही (2) उंच इमारत, ही किती आहे
(3) ही इमारत खूप उंच आहे (4) खूप उंच आहे ही इमारत

90. 'सासरा' हा शब्द कोणत्या प्रकारचा आहे ?

- (1) देशी (2) तत्सम (3) तद्भव (4) अभ्यस्त

91. पुढील दोन वाक्यांचे एक केवळ वाक्य करा.

अ) अर्जुनाने फिरत्या मत्स्याच्या डोळ्याचा नेम धरला

ब) अर्जुनाने बाण सोडला.

- (1) अर्जुनाने नेम धरला व फिरत्या मत्स्याच्या डोळ्यावर बाण सोडला
(2) अर्जुनाने फिरत्या मत्स्याच्या डोळ्याचा नेम धरला व बाण सोडला
(3) अर्जुनाने फिरत्या मत्स्याच्या डोळ्याचा नेम धरून बाण सोडला
(4) अर्जुनाने बाण सोडला तो फिरत्या मत्स्याच्या डोळ्याचा नेम घेऊन

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

92. 'ळ' हा _____ वर्ण मानला जातो.

- (1) स्वतंत्र (2) महाप्राण (3) संयुक्त स्वर (4) स्वर

93. 'मी रोज सकाळी पहाटे उठतो व एक तासभर शाळेचा अभ्यास करतो'. या वाक्याचा वाक्यप्रकार ओळखा.

- (1) संयुक्त वाक्य (2) केवल वाक्य
(3) मिश्र वाक्य (4) विकल्प बोधक वाक्य

94. खालील कोणता शब्द गुजराथी भाषेतून आला आहे ?

- (1) शिकेकाई (2) साबण (3) रिकाम टेकडा (4) अण्णा

95. 'गुरूजी म्हणाले, की 'एकी हेच बळ' या वाक्यात 'एकी हेच बळ' हे वाक्य _____ वाक्य आहे.

- (1) गौण वाक्य (2) प्रधान वाक्य
(3) विशेषण वाक्य (4) नाम वाक्य

96. धरधर, चूरचूर, खळखळ, सळसळ, ओरड, पीक - हे शब्द कोणते धातू आहेत ?

- (1) कृतिवाचक धातू (2) अकर्मक धातू
(3) उभयविध क्रियापदे (4) सकर्मक क्रियापदे

97. कालवाचक क्रिया विशेषण अव्यय ओळखा.

- (1) अलीकडे (2) तूर्त (3) आपोआप (4) अतिशय

98. 'तू मुद्दाम मला त्रास दिला' - या वाक्यातील अधोरेखित शब्द कोणते क्रियाविशेषण अव्यय आहे ?

- (1) परिणाम वाचक (2) कालवाचक (3) रीतिवाचक (4) स्थलवाचक

99. 'सापाला का कोणी दूध पाजील' या वाक्यातून कोणता भाव व्यक्त होतो ?

- (1) संकेतार्थ (2) प्रश्नार्थ (3) उद्गारार्थ (4) नकारार्थ

Que 99 .

100. उद्गारार्थी वाक्य ओळखा.

- (1) त्याच्या मनात प्रचंड वादळ उठलं होतं !
(2) मनात त्याच्या उठलं होतं प्रचंड वादळ !
(3) कसलं प्रचंड वादळ उठलं होतं त्याच्या मनात !
(4) त्याच्या मनात उठलं होतं प्रचंड वादळ !

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

101. “परमेश्वरा, मला चांगली बुद्धी दे” – या वाक्याचा प्रकार ओळखा.

(1) आज्ञार्थी

(2) स्वार्थी

(3) संकेतार्थी

(4) विध्यर्थी

102. खाली दिलेल्या वाक्यसमूहातून म्हण शोधून काढा.

“नदी किंवा ओढा यात पाणी कमी असले की, त्यातील दगड गोट्यावरून पाणी वाहताना पाण्याचा खळखळ असा आवाज होतो. उलट पाणी विपुल असले की, असा आवाज होत नाही. हीच गोष्ट माणसाची आहे. विद्वत्ता बेताचीच असते, तो खूप बढाया मारताना आढळतो. पण ज्याला त्या विषयाचे ज्ञान असते तो शांत असतो उगाच बडबड करीत नाही.”

(1) ‘आडात नाही तर पोहऱ्यात कुठून येणार’.

(2) ‘संथ वाहते कृष्णामाई’.

(3) ‘उथळ पाण्याला खळखळाट फार’.

(4) ‘वळणाचे पाणी वळणाने जाणार’.

103. ‘अती शहाणा त्याचा बैल रिकामा’ या म्हणीसाठी पुढील पर्यायातून योग्य अर्थ निवडा.

(1) कोणत्याही गोष्टीचा अतिरेक हा वाईटच असतो.

(2) दोन्हीकडून सारख्याच अडचणीत सापडणे.

(3) अतिशय उतावळेपणाने होणारे मूर्खपणाचे वर्तन.

(4) वाजवीपेक्षा जास्त शहाणपण नुकसानकारक ठरते.

104. पुढे दिलेल्या म्हणीचा अर्थ खाली दिलेल्या पर्यायातून शोधून काढा.

‘साखरेचे खाणार त्याला देव देणार’.

(1) गोड बोलून मोहपाशात पाडणे.

(2) गोड वाटून जीवनाचा आनंद लुटणे.

(3) ज्याच्याकडे खाण्यापिण्याची चंगळ आहे त्याला देव साखर देतो.

(4) भाग्यवान माणसाला देव अनुकूल होतो.

105. ‘प्रतिस्पर्धाशी टक्कर देताना त्याचे पाणी ओळखूनच डावपेच आखावेत’ – या वाक्यातील अधोरेखित शब्दाचा ध्वन्यर्थ ओळखा.

(1) मन

(2) लायकी

(3) अनुभव

(4) शूरत्व

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

106. 'गाढवापुढे वाचली गीता, कालचा गोंधळ बरा होता' या म्हणीस समानार्थी म्हण ओळखा.

- (1) 'ये रे माझ्या मागल्या ताककण्या चांगल्या'.
- (2) 'गाढवाचा नांगर फिरणे'.
- (3) 'गाढवाला गुळाची चव काय ?'
- (4) 'नाव मोठे लक्षण खोटे'.

107. अभ्यस्त शब्द ओळखा.

- (1) शेजारी-पाजारी
- (2) खेळकर
- (3) उनाडकी
- (4) राजकीय

108. 'एकाचवेळी काही तरी नुकसान होते त्याचवेळी दुसरा काही तरी फायदा होतो'. या दिलेल्या स्पष्टीकरणासाठी योग्य म्हण शोधा.

- (1) 'आंधळा मागतो एक डोळा देव देतो दोन डोळे'.
- (2) 'आजा मेला नातू झाला'.
- (3) 'भटाला दिली ओसरी भट हळू हळू पाय पसरी'.
- (4) 'डोंगर पोखरून उंदीर काढणे'.

109. विध्यर्थी वाक्य म्हणजे _____

- (1) क्रियापदाच्या रूपावरून नुसताच काळाचा बोध होत असेल.
- (2) क्रियापदाच्या रूपावरून आज्ञा, आशीर्वाद, प्रार्थना, विनंती, उपदेश यांचा बोध होत असेल.
- (3) क्रियापदाच्या रूपावरून कर्तव्य, शक्यता, योग्यता, इच्छा यांचा बोध होत असेल.
- (4) क्रियापदाच्या रूपावरून अट किंवा संकेत यांचा अर्थ प्रकट होत असेल.

110. 'नाकापेक्षा मोती जड' या म्हणीचा समर्पक अर्थ निवडा.

- (1) मालकापेक्षा नोकर शिरजोर असणे.
- (2) नोकरापेक्षा मालक शिरजोर असणे.
- (3) नोकर आणि मालक शिरजोर असणे.
- (4) नोकर आणि मालक यांच्यावर शिरजोर असणे.

111. शुद्ध शब्द ओळखा.

- (1) शरदचंद्र
- (2) शारिरीक
- (3) शारीरीय
- (4) शारदिय

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

112. संयुक्त वाक्य म्हणजे _____

← Que

- (1) एकच उद्देश्य व एकच विधेय असलेले वाक्य.
- (2) उभयान्वयी अव्ययांनी जोडलेले वाक्य.
- (3) एक प्रधानवाक्य व त्यावर अवलंबून असलेले दुसरे वाक्य.
- (4) अनेक वाक्यांचे एकत्रित केलेले वाक्य.

113. खालीलपैकी कोणता वर्ण अनुनासिक नाही ?

- (1) न
- (2) ण
- (3) इ
- (4) ञ

114. ज्याच्या बायका एकी मागोमाग मरत आल्या आहेत असा पुरुष _____

- (1) बाईल माच्या
- (2) बाईल वेडा
- (3) बाईल खाद्या
- (4) बाईल बुद्ध्या

115. 'कणीक तिंबणे' या वाक्प्रचाराचा अर्थ ओळखा.

- (1) कणीक भिजवणे
- (2) खूप मारणे
- (3) सूड उगवणे
- (4) अंदाज करणे

116. वाक्याचा प्रकार ओळखा.

'जरी बाहेरून सर्व कारभार सुरळीत चाललेला दिसत असला, तरी आत खळबळ उडालेली होती ?

- (1) केवल वाक्य
- (2) मिश्र वाक्य
- (3) संयुक्त वाक्य
- (4) उद्गारार्थी

117. 'भीतीपोटी प्रत्येक गोष्टीस नकार घंटा वाजविणारा घाबरट मनुष्य' - या वाक्यबंधासाठी योग्य पर्यायी शब्द निवडा.

- (1) शुक्राचार्य
- (2) शिराळशेट
- (3) रडतराऊत
- (4) पाताळयंत्री

118. 'तो गातो' या वाक्यात _____ नाही.

- (1) कर्म
- (2) कर्ता
- (3) क्रियापद
- (4) विशेषण

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

119. म्हण पूर्ण करा :

‘ शिकविलेली बुद्धी आणि _____ फार काळ टिकत नाही’.

- (1) बांधलेली दोरी (2) बांधलेली शिदोरी
(3) बांधलेले घोडे (4) बांधलेले मांजर

120. ‘अवरोहण’ या शब्दाला विरुद्धार्थी शब्द निवडा.

- (1) उन्नत (2) अवनत (3) आरोहण (4) प्रारंभ

खालील उतारा वाचून त्या खालील प्रश्न क्र. 121 ते 125 ची उत्तरे लिहा :

मराठी भाषा मरणोन्मुख झालेली आहे असे कुणीच म्हणणार नाही. तिची प्रकृती कदाचित राहावी तितकी बरोबर राहात नसेल. शास्त्रीय वाङ्मयाचा व्यायाम घेण्याचा तिला कंटाळा आहे. प्रेमाची खमंग फोडणी दिलेले पदार्थच तिला फार आवडतात. तिची वेषभूषा अगदी आजच्या घटकेला शोभणारी असली, तरी मन मात्र अजून मागच्या काळात रेंगाळत आहे, इत्यादी आक्षेपांत थोडासा तथ्यांश असला तरी तिच्या या तक्रारी काही कायम टिकणाऱ्या नाहीत. ज्यांचे आसन सरस्वती मंदिरात स्थिर झाले आहे, अशा लोकप्रिय ललित लेखकांनी आपल्या आवडीच्या शास्त्राविषयी वाङ्मय निर्माण करण्याचे ठरविले तर ते काय त्यांना अशक्य आहे ? ‘गरज तसा पुरवठा’ हे तत्त्व मला वाङ्मयातही मान्य आहे; पण ते पाळताना लेखकाने व्यापारी होऊ नये. डॉक्टर व्हावे. रोग्याच्या शरीराला ज्या ज्या द्रव्याची जरूरी असते ती ती औषधांच्या द्वारे त्याला देणे हेच डॉक्टरांचे कर्तव्य नव्हे का ? शिवाय गरज तसा पुरवठा या तत्त्वाइतकेच ‘गरज ही कल्पकतेची आई’ हे तत्त्वही प्रसिद्ध आहे. म्हणजे पुरवठा व कल्पकता यांचे बहीण-भावंडाचे नाते होते. हे नाते पाळण्याची दक्षता लेखकांनी घ्यायला नको का ?

121. मराठी भाषेविषयी कोणते आक्षेप घेतले जातात ?

- (1) शास्त्रीय वाङ्मयाचा व्यायाम घेण्याचा तिला कंटाळा आला आहे.
(2) मराठी भाषेचे मन आधुनिक आहे.
(3) मराठी भाषेची वेषभूषा जुनीच आहे.
(4) मराठी भाषेची प्रकृती अगदी उत्तम आहे.

122. वाङ्मयात कोणते तत्त्व लेखकाला मान्य आहे ?

- (1) रोग्याच्या शरीराला औषधाद्वारे द्रव्य देणे
(2) गरज तसा पुरवठा
(3) पुरवठा व कल्पकता यांचे मायलेकांचे नाते
(4) यापैकी कोणतेच नाही

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

123. ललित लेखकांकडून कोणती अपेक्षा व्यक्त केली आहे ?

- (1) आवडणारा विषयच लेखनात आणू नये
- (2) लोकप्रिय साहित्य लिहावे
- (3) लेखकाने व्यापारी होऊ नये
- (4) 'गरज तसा पुरवठा' या न्यायाने साहित्यलेखन करावे

124. 'गरज तसा पुरवठा' याप्रमाणेच दुसरे कोणते तत्त्व प्रसिद्ध असल्याचे लेखक म्हणतो ?

- (1) पुरवठा व कल्पकता यांचे आईमुलाचे नाते
- (2) गरज ही कल्पकतेची आई
- (3) गरज हे एक औषध
- (4) रोग तसे औषध

125. ललित लेखकांनी कोणते नाते पाळण्याची दक्षता घ्यावी, असे लेखकास वाटते ?

- (1) पुरवठा व कल्पकता यांचे बहीण भावंडाचे नाते पाळण्याची
- (2) वाचकांच्या मनाला पटेल तसे लिहिण्याची
- (3) मनाला वाटेल तसेच लिहिण्याची
- (4) गरजेप्रमाणे लिहिण्याची

खालील उतारा वाचून त्या खालील प्रश्न क्र. 126 ते 130 ची उत्तरे लिहा :

मला इथं मूळ धर्म म्हणजे मानवी धर्म, माणूस धर्म वगैरे काहीच म्हणायचं नाही. आपण फक्त ज्यांना स्वतःची नावं आहेत. तेवढ्याच धर्माबद्दल बोलू या. म्हणजे हिंदू, मुस्लिम, ख्रिश्चन वगैरे ... मूळ मानवी धर्म, माणूस धर्म यांचा आपल्याला आवाकाच राहिलेला नाही. सगळं जग धर्माच्या ढोंगांनी एवढं बरबटलंय, की त्या खातेऱ्यातून मूळ मानवी धर्मापर्यंत जायला शतकानुशतकं लागतील.

आज किती भयानक चित्र आहे ? कुणाही हिंदूला आपण हिंदू आहोत, म्हणजे काय, ते कळत नाही. कुणाही मुसलमानाला आपण मुसलमान आहोत म्हणजे काय, ते कळत नाही. असं सगळ्याच लोकांचं आणि सगळ्याच धर्मांचं धार्मिक भरीत झालं आहे आणि तरीही हे लोक स्वतःला धार्मिक म्हणवतात ? धर्माचा फुकटचा अभिमान बाळगत एकमेकांवर तुटून पडतात ? मी ठामपणे सांगतो की, ज्याला स्वतःचा धर्म नीट माहित आहे, ज्याचा स्वतःच्या धर्माचा बारकाईने अभ्यास आहे आणि जो

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

स्वतःच्याच धर्माचे नियम काटेकोरपणे पाळतो, तो माणूस कधीही दुसऱ्याशी वैर बाळगणार नाही. कुणाशीही दंगल करायला जाणार नाही. कुणाचाही द्वेष करणार नाही. तो स्वतः शांत जगेल आणि दुसऱ्यालाही शांततेने जगू देईल. आजचं जग अशांत राहायला, अस्वस्थ राहायला हे स्वतःच्याच धर्माबाबत अडाणी असलेले लोक कारणीभूत आहेत, यांची स्वतःचेच धर्म पाळायची लायकी नाही, तर हे या धर्माच्या चौकटी बाहेर असणारा उदात्त आणि मूलभूत मानवी धर्म काय पाळणार आहेत ?

126. संपूर्ण जग कशानं बरबटलंय ?

- (1) अशांततेनं (2) धर्म पाळल्याने
(3) दंगली केल्यामुळे (4) धर्माच्या ढोंगांनी

127. आपण कोणत्या धर्माच्या आवाक्यात राहिलो नाही ?

- (1) हिंदू धर्म (2) मुस्लिम धर्म
(3) ख्रिश्चन धर्म (4) माणूस धर्म

128. सगळ्याच लोकांचं आणि सगळ्याच धर्मांचं धार्मिक भरीत झालं आहे, कारण _____

- (1) शांततेने जीवन जगल्यामुळे
(2) धर्म म्हणजे काय ? हे न कळल्यामुळे
(3) धर्माचा फुकटचा अभिमान बाळगल्यामुळे
(4) एकमेकावर तुटून पडल्यामुळे

129. आजचे जग अशांत व अस्वस्थ राहायला कारणीभूत असणारे लोक कोण ?

- (1) स्वतःच्याच धर्माबाबत अडाणी असणारे
(2) स्वतःच्या धर्माचा बारकाईने अभ्यास करणारे
(3) स्वतः शांत जीवन जगणारे
(4) दुसऱ्याशी वैरभाव न बाळगणारे

130. या उताऱ्यास समर्पक शीर्षक सूचवा.

- (1) धर्माबद्दलची दांभिकता
(2) आजची धार्मिक स्थिती
(3) मूलभूत मानवी धर्म
(4) धर्माची चौकट

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

131. Choose the correct alternative to fill in the blank :

The _____ part of the film was not very interesting.

- (1) Late (2) Later (3) Latter (4) Latest

132. Choose the correct option and fill in the blank :

The _____ past of India is inspiring for today's generation.

- (1) Dubious (2) Glorious (3) Glory (4) Outrageous

133. Sachin Tendulkar is the best batsman in India.

Choose an option giving the comparative degree of the underlined adjective :

- (1) No other batsman in India is as good as Sachin Tendulkar.
(2) All batsmen in India are inferior to Sachin Tendulkar.
(3) Sachin Tendulkar is better than any other batsmen in India.
(4) None of the above.

134. Choose the correct article from the options :

_____ gold is a precious metal.

- (1) The (2) An (3) A (4) No article

135. She was a very attractive girl.

Choose the alternative giving an opposite of the underlined adjective :

- (1) Bad (2) Worse (3) Repulsive (4) Good

136. Ladakh is colder than Kashmir.

Choose the alternative with positive degree :

- (1) Ladakh is more colder than Kashmir.
(2) Kashmir is not so cold as Ladakh.
(3) Kashmir is less colder than Ladakh.
(4) Ladakh is cold compared to Kashmir.

137. The principal promised not to punish him if he called spade a spade.

The meaning of the phrase 'to call spade a spade' is _____

- (1) Pay money (2) Flatter
(3) Call names (4) Tell frankly

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

138. My friend called my mother and _____ for lunch.

Choose the correct pronoun from the options :

- (1) I (2) Me (3) My (4) Mine

139. Choose the appropriate relative pronoun :

All _____ I narrated was not understood by him.

- (1) That (2) Which (3) Those (4) What

140. Choose suitable verb-form :

The train _____ at 6.30 p.m. everyday.

- (1) Arrives (2) Will arrive
(3) Arriving (4) Would arrive

141. Choose the correct article :

I met _____ European in the market.

- (1) A (2) An (3) The (4) None of these

142. Use the right preposition :

Why don't you go _____ your friend ?

- (1) With (2) By (3) Alongwith (4) Away

143. Use the right preposition :

_____ way of introduction he made, some patient remarks.

- (1) Of (2) By (3) With (4) For

144. Choose the correct alternative :

She broke the glass _____ a hundred pieces.

- (1) Into (2) Of (3) For (4) With

145. The child ran _____ the road, mother ran after him.

Choose the correct alternative :

- (1) In (2) On (3) Across (4) By

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

146. Choose the correct alternative :

He is not well _____ yesterday.

(1) Since

(2) By

(3) Of

(4) Before

147. Choose the right preposition :

It is natural for a human being to wish _____ money.

(1) Of

(2) To

(3) By

(4) For

148. The audience applauded the dancer's performance.

Choose the alternative changing the voice.

(1) The dancer's performance was applauded by the audience.

(2) The dancer's performance applauded the audience.

(3) The audience would applaud the dancer's performance.

(4) None of the above.

149. Choose the correct alternative :

He walked so fast that I _____ not overtake him.

(1) Can

(2) Could

(3) Will

(4) Would

150. The campaign of the college festival is in full swing.

Choose the alternative explaining the meaning of the underlined idiom.

(1) Swinging

(2) Fast

(3) Very active

(4) Full

151. What a terrible fire this is

Choose the right punctuation at the end of the sentence --

(1) Full stop

(2) Comma

(3) Exclamation

(4) Question mark

152. The police caught the thief red-handed.

Choose the alternative indicating meaning of the underlined word.

(1) With red hands

(2) Red free

(3) Hands turning red

(4) In the very act of committing the theft

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

153. Choose the right alternative :

What _____ would you give to new generation ?

- (1) Advice (2) Advise (3) Advised (4) Advisory

154. Choose the reported speech alternative :

Meena said, "How clever I am !"

- (1) Meena said, "I am very clever".
 (2) Meena said she is clever.
 (3) Meena exclaimed that she was very clever.
 (4) Meena said that she is clever.

155. Choose the option indicating the meaning of the idiom :

The boss in my office does not know what happens under his nose.

- (1) Below his nose (2) In his very presence
 (3) With him (4) To his juniors

156. Convert into simple sentence:

The convict said that he was innocent.

- (1) The convict said, "he is innocent".
 (2) The convict said, "I am innocent".
 (3) The convict talked he was innocent.
 (4) The convict declared his innocence.

157. Use positive degree :

She is richer than me.

- (1) I am not so rich as her. (2) She is more rich.
 (3) I am poor. (4) She is rich, not me.

158. Choose the affirmative of the following :

Nobody was absent.

- (1) All were present. (2) Everyone was present.
 (3) Everyone was absent. (4) All were not absent.

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

159. Choose the option of complex sentence of the following :

She worked hard to get the promotion.

- (1) She worked hard and got promotion.
(2) She worked hard getting promotion.
(3) She worked hard so that she might get promotion.
(4) None of the above.

160. Choose the alternative of simple sentence :

He wept since he was punished.

- (1) He was punished, so he wept.
(2) He wept because he was punished.
(3) On being punished, he wept.
(4) He was weeping because of punishment.

161. Choose the correct article from the following to fill in the blank :

His sister is _____ M.A. in History.

- (1) a (2) an (3) the (4) no article

162. Choose the alternative of compound sentence :

When he saw the tiger, he paused.

- (1) When he would see the tiger he would pause.
(2) Seeing the tiger, he paused.
(3) He paused while seeing the tiger.
(4) He saw the tiger and paused.

163. Choose the alternative using 'no sooner than' :

As soon as he entered, he removed his blazer.

- (1) No sooner did he enter than he removed his blazer.
(2) No sooner he entered, he removed his blazer.
(3) No sooner he enters, he removes his blazer.
(4) None of the above

164. Choose the right alternative :

There should not be a prejudice _____ any community.

- (1) with (2) for (3) of (4) against

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

165. Choose the alternative indicating the meaning of the underlined word :

There is a dearth of research in pure sciences.

- (1) dying (2) little (3) lot (4) damaging

166. Convert into reported speech :

The teacher said, "I am very busy now."

- (1) The teacher said she is very busy now.
 (2) The teacher said that she is very busy now.
 (3) The teacher said that she was busy.
 (4) The teacher said that she was very busy then.

167. Choose the right preposition :

She is indifferent _____ what people talk.

- (1) to (2) of (3) with (4) by

Read the passage and answer 168 to 173 :

India's Poverty Index / India Shining ?

India's poverty index presents a dismal picture, as its poverty figures hover around 42 per cent in the year 2005. This raises a serious question about India's rhetoric of 'inclusive growth' or 'reforms with a human face'. The graphic depict India's comparative position with that of the other countries fighting this social malady, spanning a period between 1980 and 2005. One cannot but laud the success achieved by China, which began at 84% in the year 1980, but has its poverty figures at 14% in the year 2005. The same is the case with other developing countries, which successfully fought the shameful figure of 60% to reduce poverty to 15% in 2005. India can draw solace from the fact that sub-sahran countries have done worse than her. One must ask who is responsible for this pathetic state of affairs ? What is shining ? India or its poverty ?

168. The word 'dismal' means

- (1) Depressing (2) Attractive (3) Good (4) Dismissed

169. Poverty is a noun, the adjective of the same is

- (1) Pure (2) Poor (3) Povertiness (4) Power

170. The main theme of the passage is

- (1) Poverty index of India (2) Figures of poverty
 (3) China and India (4) Poverty graph

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

171. To laud the success means

- (1) to talk about the success (2) to appreciate the success
(3) to love the success (4) to be proud of the success

172. State which of the following statements is true :

- (1) Subsaharan countries have done worse than India in terms of poverty index.
(2) Poverty figures in China have increased.
(3) Poverty figures in India have increased.
(4) Developing countries have a rising poverty index.

173. 'Social malady' refers to

- (1) Population (2) Growth (3) Poverty (4) None of the above

174. Teacher asked two students the answer of a question, but _____ of them knew.

Choose the option to fill in the blank :

- (1) none (2) either (3) both (4) neither

175. You always blow your own trumpet.

The meaning of the underlined phrase is _____

- (1) speaking what one likes (2) speaking sense
(3) to boast (4) producing peculiar sound

176. Choose the correct option :

I _____ the child a few minutes ago.

- (1) have seen (2) has seen (3) saw (4) had seen

177. She's right, _____ ?

Choose the correct option :

- (1) is she (2) isn't it (3) she is (4) isn't she

178. I gave him _____ he wanted.

- (1) that (2) what (3) which (4) that which

179. Fill in the gap with a suitable option :

He has looked _____, but he cannot find his spectacles.

- (1) nowhere (2) everywhere (3) anywhere (4) somewhere

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

180. It is a public holiday. _____ is open today, bad luck !

Fill in the blank with correct option :

- (1) everything (2) nothing (3) something (4) none of the above

181. Choose the correct answer from options below :

Potato and onion – which of these grow on trees ?

- (1) One of them grow on trees (2) None of them grows on trees
(3) Some of them grows on trees (4) Few of them grows on trees

182. Choose the correct sentence :

- (1) I usually play tennis on weekends.
(2) I am usually playing tennis on weekends.
(3) I was usually playing tennis on weekends
(4) None of the above

183. Choose the right article :

Mrs. Patil has _____ fever.

- (1) a (2) an (3) the (4) no article

184. Fill in the blank with correct option :

I have not travelled by plane _____

- (1) yet (2) till now
(3) as of now (4) none of the above

185. Choose the right option :

When I was a student, I _____ visit the library frequently.

- (1) would (2) used to (3) could (4) none of these

186. Choose the correct option :

How many assignments _____ at a time ? How can you manage them ?

- (1) did you take up (2) do you take up
(3) will you be taking (4) would you take

187. Choose the correct option of modal verb : ←

Que

The people following him _____ his party supporters.

- (1) may be (2) can be (3) would be (4) might be

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

188. Choose the right connector :

Gauri likes dancing _____ her sister likes reading.

- (1) but (2) whereas (3) because (4) hence

189. Choose the right alternative :

Ram cannot walk very fast _____ he is very tall.

- (1) though (2) but (3) since (4) so that

190. Choose the right option :

Television stifles rather than _____ the imagination.

- (1) encourages (2) enhances
(3) stimulates (4) threatens

191. She felt bad about being rude to her teachers.

Choose the option indicating meaning of the underlined word :

- (1) repressed (2) regretted (3) forgot (4) encouraged

192. If you _____ her she would have come.

Use the correct verb form :

- (1) call (2) called (3) had called (4) would call

193. The closer we got to the waterfall, _____

Choose the correct option :

- (1) the louder was the noise (2) the noise was louder
(3) the louder the noise was (4) the noise was the louder

194. Rabindranath Tagore _____ the Nobel prize for literature.

Choose the correct option :

- (1) awarded (2) is awarded
(3) was awarded (4) has been awarded

195. I _____ her offer if I were you.

Choose the correct option :

- (1) will accept (2) accept (3) would accept (4) accepted

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

Read the following passage carefully and answer the questions that follow :

So often these days we hear and speak of 'the conquest of Nature', 'the taming of a river', 'the war against insects', and so on. Often these phrases are used without consciously attaching any values to them, but they have underlying them an attitude of hostility towards Nature and Nature's creatures, a view point which seems to assume Nature as an enemy that needs to be vanquished. Alternatively, Nature is seen merely as a 'resource' to be 'exploited' – take the maximum out of it, regardless of what this does to natural processes and to other creatures which depend on these processes. It is this attitude which sees fellow humans too as a resource to be exploited or other human communities as enemies to be conquered.

There is a growing lack of sensitivity and respect for our fellow creatures. This attitude is being drilled into child by social forces, which can only be countered by environmental education. Yet, sadly, in most cases this is not done. What is done is talk about the food web and the energy cycles and ecological balance and how removal of any element disrupts the whole system and how this can affect human beings too. What this approach lacks is the essential interaction with Nature and with other humans. Indeed in many environmental activities the opposite takes place. A classic example of this is making of a herbarium, or even worse, and insect collection, as common in both formal and non-formal education in India. A child is often encouraged to pluck leaves and flowers and run after butterflies with a net and is part of a large group of children similarly marauding a patch of nature individual "specimens" pressed in the plant file or trapped in a jar. It is even worse when the activity is also competitive i.e. who collects the maximum. A lot of knowledge may be gained, but it is gained in a value system which emphasizes exploitation and conquest, not sensitivity and respect. Learning under a tree, (Shantivan) rather than in a classroom, as is indeed the Indian tradition, is far more effective and long lasting.

The alternative is to take up activities where ecobalances, ecological diversity, animal behavior, human plurality and other such concepts and systems are introduced with the stress on their intrinsic worth. Materials, processes, living beings do not exist only for human use, but more importantly they are worthwhile in themselves.

A frog is as much in love with its life as the human child is with its; the feeling of the frog must be respected. The final thrust of environment education seems to be embodied in the vital question: Am I doing something which disrespects or violates

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

some other creature's right to live and live freely? If I am, what can I do to minimize the damage I am causing?

Once again, the Indian tradition of ahimsa comes out as infinitely more relevant, than much of what we learn in modern education.

196. According to the writer the frequently used phrase 'conquest of Nature' by people indirectly suggests _____

- (1) man's superiority over Nature
- (2) man's hostile attitude towards Nature and Nature's creatures
- (3) Nature as man's enemy deserving to be vanquished.
- (4) Nature as a resource to be exploited – take the maximum of it

197. The writer is of the view that _____

- (1) there is growing lack of sensitivity and respect for the objects of Nature as living ones.
- (2) there is growing lack of sensitivity and respect for the human beings.
- (3) the present day education is killing sensitivity in child for others.
- (4) as the child grows in age he becomes self-centred.

198. According to the writer the environmental education being given lacks _____

- (1) interaction with other human beings
- (2) interaction with Nature
- (3) interaction with Nature and other humans
- (4) interaction with other living beings

199. The writer says that the present day educational system _____

- (1) emphasises conquest of Nature
- (2) emphasises exploitation of Nature to benefit human being
- (3) emphasises exploitation and conquest of Nature, not sensitivity and respect for it
- (4) encourages the possessive instinct of the child

200. The writer finds 'ahimsa' today _____

- (1) irrelevant in modern education
- (2) more relevant than much of what we learn in modern education
- (3) impracticable
- (4) highly beneficial to all

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

सूचना - (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षांच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतः बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग -1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्रश्न क्र. 201. “अंगावर काटा उभा रहाणे” या वाक्यप्रचाराचा अर्थ काय ?

(1) अंग शहारणे	(2) रोमांचित होणे
(3) अतिशय भिती वाटणे	(4) बहरून येणे

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) अतिशय भिती वाटणे” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्र. क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “③” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्रश्न क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

E-Learning Platform

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत “ विक्रीकर निरीक्षक (मुख्य) परीक्षा - 2011” या परीक्षेच्या प्रश्नपत्रिकेची उत्तरतालिका उमेदवारांच्या माहितीसाठी वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यात आली होती. त्यासंदर्भात उमेदवारांनी स्पष्टीकरण / संदर्भ देऊन पाठविलेली लेखी निवेदने, तसेच तज्ञांचे अभिप्राय विचारात घेऊनच आयोगाने दि. 16 डिसेंबर, 2011 रोजी प्रसिध्द केलेल्या उत्तरतालिकेमध्ये बदल करून प्रस्तुत उत्तरतालिका अंतिम केली आहे. यापुढे यासंदर्भात आलेली निवेदने विचारात घेतली जाणार नाहीत, व त्याबाबत कोणताही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही याची उमेदवारांनी नोंद घ्यावी.

उत्तरतालिका - KEY

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
1	2	3	3	2
2	1	4	1	#
3	4	1	2	2
4	3	2	2	3
5	4	1	1	3
6	1	3	2	4
7	1	1	4	#
8	3	3	2	4
9	1	2	2	3
10	3	2	3	3
11	3	2	2	3
12	1	#	4	1
13	2	2	2	1
14	2	3	3	3
15	1	3	3	1
16	2	4	4	2
17	4	#	3	2
18	2	4	2	3
19	2	3	2	#
20	3	3	2	3
21	2	3	2	1
22	4	1	2	3
23	2	1	3	4
24	3	3	3	4
25	3	1	1	2

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
26	4	2	3	3
27	3	2	1	1
28	2	3	3	2
29	2	#	1	3
30	2	3	#	1
31	2	1	4	3
32	2	3	3	#
33	3	4	2	4
34	3	4	1	3
35	1	2	2	2
36	3	3	4	2
37	1	1	4	3
38	3	2	2	1
39	1	3	3	2
40	#	1	2	3
41	4	3	1	1
42	3	#	4	2
43	2	4	1	3
44	1	3	4	2
45	2	2	4	1
46	4	2	2	4
47	4	3	4	4
48	2	1	4	2
49	3	2	2	1
50	2	3	2	2

ने दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत.

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
51	1	1	2	2
52	4	2	4	1
53	1	3	3	4
54	4	2	2	3
55	4	1	1	4
56	2	4	2	1
57	4	4	1	1
58	4	2	1	3
59	2	1	2	1
60	2	2	2	3
61	2	2	3	3
62	4	1	4	1
63	3	4	1	2
64	2	3	2	2
65	1	4	1	1
66	2	1	3	2
67	1	1	1	4
68	1	3	3	2
69	2	1	2	2
70	2	3	2	3
71	3	3	2	2
72	4	1	#	4
73	1	2	2	2
74	2	2	3	3
75	1	1	3	3

Best Study Platform Form MPSC

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
76	3	2	4	4
77	1	4	#	3
78	3	2	4	2
79	2	2	3	2
80	2	3	3	2
81	2	2	3	2
82	#	4	1	2
83	2	2	1	3
84	3	3	3	3
85	3	3	1	1
86	4	4	2	3
87	#	3	2	1
88	4	2	3	3
89	3	2	#	1
90	3	2	3	#
91	3	2	1	4
92	1	2	3	3
93	1	3	4	2
94	3	3	4	1
95	1	1	2	2
96	2	3	3	4
97	2	1	1	4
98	3	3	2	2
99	#	1	3	3
100	3	#	1	2

ने दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत.

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
101	1	4	3	1
102	3	3	#	4
103	4	2	4	1
104	4	1	3	4
105	2	2	2	4
106	3	4	2	2
107	1	4	3	4
108	2	2	1	4
109	3	3	2	2
110	1	2	3	2
111	3	1	1	2
112	#	4	2	4
113	4	1	3	3
114	3	4	2	2
115	2	4	1	1
116	2	2	4	2
117	3	4	4	1
118	1	4	2	1
119	2	2	1	2
120	3	2	2	2
121	1	2	2	3
122	2	4	1	4
123	3	3	4	1
124	2	2	3	2
125	1	1	4	1

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
126	4	2	1	3
127	4	1	1	1
128	2	1	3	3
129	1	2	1	2
130	2	2	3	2
131	3	2	3	2
132	2	1	4	3
133	3	4	1	1
134	4	1	3	3
135	3	2	2	3
136	2	2	4	2
137	4	#	1	1
138	2	2	2	3
139	1	1	3	3
140	1	3	3	2
141	1	2	2	3
142	3	3	4	2
143	2	1	1	3
144	1	3	4	4
145	3	3	2	3
146	1	2	4	2
147	4	1	1	4
148	1	3	1	2
149	2	3	2	1
150	3	2	1	1

ने दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत.

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
151	3	3	2	1
152	4	2	1	3
153	1	3	3	2
154	3	4	4	1
155	2	3	3	3
156	4	2	1	1
157	1	4	4	4
158	2	2	2	1
159	3	1	2	2
160	3	1	2	3
161	2	1	2	3
162	4	3	1	4
163	1	2	4	1
164	4	1	1	3
165	2	3	2	2
166	4	1	2	4
167	1	4	#	1
168	1	1	2	2
169	2	2	1	3
170	1	3	3	3
171	2	3	2	2
172	1	4	3	4
173	3	1	1	1
174	4	3	3	4
175	3	2	3	2

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
176	1	4	2	4
177	4	1	1	1
178	2	2	3	1
179	2	3	3	2
180	2	3	2	1
181	2	2	3	2
182	1	4	2	1
183	4	1	3	3
184	1	4	4	4
185	2	2	3	3
186	2	4	2	1
187	#	1	4	4
188	2	1	2	2
189	1	2	1	2
190	3	1	1	2
191	2	2	1	2
192	3	1	3	1
193	1	3	2	4
194	3	4	1	1
195	3	3	3	2
196	2	1	1	2
197	1	4	4	#
198	3	2	1	2
199	3	2	2	1
200	2	2	3	3

ने दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत.

OOI

2

A

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

3

OOI

1. खाली दिलेल्या स्पष्टीकरणाच्या अर्थाचा वाक्प्रचार ओळखा.
स्वाभिमान सोडून शरण जाणे.

(1) दात पाडणे (2) दाती तृण धरणे (3) दात दाखविणे (4) दाती बोट धरणे

2. 'काकांनी मला जत्रेतून एक चेंडू आणिला आणि ताईला बाहुली आणिली.'
या वाक्याचा प्रकार सांगा.

(1) संयुक्त वाक्य (2) मिश्र वाक्य (3) गौण वाक्य (4) शुद्ध वाक्य

3. समान अर्थाचा शब्द ओळखा -
'विमोचन'

(1) मुक्ती (2) आकुंचन (3) प्रसारण (4) संश्लेषण

4. शब्दसमूहासाठी योग्य शब्द निवडा.
'फौजेबरोबर असलेली अवांतर माणसे'

(1) शिपाईगडी (2) बाजारबुणगे (3) सेवेकरी (4) भोई

5. खालील वाक्य कोणत्या प्रकारचे वाक्य आहे?
'तुम्ही आता बाहेर जा.'

(1) मिश्र वाक्य (2) शुद्ध वाक्य (3) गौण वाक्य (4) संयुक्त वाक्य

6. अधोरेखित शब्दाची जात ओळखा.

'कांगारू म्हणून एक सस्तन प्राणी आहे'

(1) स्वरूपबोधक उभयान्वयी अव्यय (2) उद्देशबोधक उभयान्वयी अव्यय
(3) संकेतदर्शक उभयान्वयी अव्यय (4) कारणदर्शक उभयान्वयी अव्यय

7. 'तुला जसे वाटेल तसे वाग,'

या वाक्यातील अधोरेखित वाक्य रीतीदर्शक _____ वाक्य आहे.

(1) क्रियाविशेषण वाक्य (2) विशेषण वाक्य (3) प्रधानवाक्य (4) नामवाक्य

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

OOI

4

A

8. यातील कोणते विरामचिन्ह अपसारण चिन्ह आहे ?

- (1) . (2) ? (3) “ ” (4) -

9. 'माइया ग घरावरून कुण्या ग राजाचा हत्ती गेला'

वरील विधानात कोणती शब्दशक्ती आली आहे ?

- (1) अमिधा (2) लक्षणा (3) व्यंजना (4) गौणी सोरापा

10. 'गडी गायरानात गुरे घेऊन गेला आहे'

वरील अधोरेखित शब्द कोणत्या प्रकारात येतो ?

- (1) सामासिक शब्द (2) अध्यस्त शब्द (3) तत्सम शब्द (4) तद्भव शब्द

11. खालील म्हण पूर्ण करा.

'श्री' च्या मागोमाग _____ येतो.

- (1) 'ज्ञ' (2) 'ग' (3) 'क' (4) 'छ'

12. पर्यायी उत्तरातील 'तोळंबा' या शब्दाचा समानार्थी नसलेला शब्द कोणता ?

- (1) धष्टपुष्ट शरीर (2) तोष (3) लंबक (4) तुळई

13. पर्यायी उत्तरातून खालील वाक्यातील लक्षार्थ ओळखा.

'तो कप पिऊन टाक.'

- (1) भाकरी खा (2) भात देऊन टाक (3) चहा पी (4) रोटी दे

14. खालील वाक्य कोणत्या वाक्य प्रकारातील आहे ?

'जे विद्यार्थी चांगला अभ्यास करितात ते पास होतात.'

- (1) मिश्र वाक्य (2) शुद्ध वाक्य (3) गौण वाक्य (4) संयुक्त वाक्य

15. खालील वाक्याचा प्रयोग सांगा.

'पारिजातकाची योजना करणारा कवी खरोखरच कल्पक असला पाहिजे.'

- (1) कर्तरी प्रयोग (2) भावे प्रयोग (3) कर्मणी प्रयोग (4) संकीर्ण प्रयोग

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A 5 OOI

16. "आज संपत्ती त्याजपाशी आहे."

या वाक्यातील मूळ उद्देश्य कोणते ?

- (1) आज (2) त्याजपाशी (3) संपत्ती (4) आहे

17. 'मरावे परी कीर्तिरूपे उरावे'

या वाक्यातील उभयान्वयी अव्यय कोणते ?

- (1) कीर्ति (2) रूपे (3) परी (4) उरावे

18. नकारार्थी वाक्यात रूपांतर करा.

'गुणेशचे चित्र खराब आहे'.

- (1) गुणेशचे चित्र चांगले नाही. (2) गुणेशचे चित्र बरे आहे.
(3) गुणेशचे चित्र साधारण नाही. (4) गुणेशचे चित्र वाईट नाही.

19. हल्ली सज्जन मित्र मिळणे कठीण झाले आहे.

अधोरेखित शब्दांचे विशेषण प्रकार ओळखा.

- (1) साधित विशेषण (2) परिणाम दर्शक विशेषण
(3) नामसाधित विशेषण (4) अविकारी विशेषण

20. 'तो तेथेच राहिला'

वरील वाक्याचा प्रकार सांगा.

- (1) संयुक्त वाक्य (2) शब्द वाक्य (3) मिश्र वाक्य (4) गौण वाक्य

21. खालीलपैकी पर्यायी उत्तरांतून विसंगत जोडी ओळखा.

- (1) चोराच्या उलटया बोंबा - खोडया करून पुनः स्वतःच आरडाओरड करणे.
(2) चोरावर मोर - एका चोरापासून वस्तू उपटून नेणारा सवाई.
(3) चोराला सोडून संन्याशाला सुळी - खऱ्या अपराध्याला शिक्षा करणे.
(4) चोराच्या मनात चांदणे - वाईट कृत्य उघडकीस येईल म्हणून भीती वाटणे.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

OOI

6

A

22. खालील म्हण पूर्ण करा.

केळी खाता हरखले _____ देता चरकले.

(1) हिशेब

(2) पाणी

(3) दूध

(4) अन्न

23. खालील पर्यायी उत्तरांतील समानार्थी नसलेला शब्द कोणता ?

(1) ख

(2) आकाश

(3) पौर्णिमा

(4) अंबर

24. 'सुताराने पाळणा केला'

या वाक्यातील अधोरेखित शब्दास वाक्यपृथक्करणात काय म्हणतात ?

(1) मूळ उद्देश्य

(2) विधेय पूरक

(3) उद्देश्य विस्तारक

(4) मूळ विधेय

25. संस्कृत शब्दात बदल होऊन आलेल्या शब्दांना _____ असे म्हणतात.

रिकाम्या जागी अचूक पर्याय शोधून लिहा :

(1) तद्भव

(2) तत्सम

(3) देश्य

(4) गुजराती

26. पर्यायी उत्तरांतील कोणता शब्द गटाबाहेरचा आहे ?

(1) त्रिभुवन

(2) त्रिदल

(3) चौघडी

(4) त्रैलोक्य

27. खालील शब्दांचे, ज्या गटात अर्थ अधिक अचूक आहेत असा गट ओळखा -
'कळ'

(1) दुःख, सुख

(2) कुरापत, संकट

(3) किल्ली, वेदना

(4) काळजी, कळकट

28. खालील सामासिक शब्दाचा प्रकार सांगा ?

'प्रतिवर्षी'

(1) तत्पुरुष समास

(2) द्वंद्व समास

(3) अव्ययीभाव समास

(4) द्विगु समास

29. अधोरेखित शब्दाची जात ओळखा.

'आम्ही जाऊ नाहीतर राहू, तुला काय त्याचे' ?

(1) प्रधानत्वसूचक उभयान्वयी अव्यय

(2) समुच्चयबोधक उभयान्वयी अव्यय

(3) विकल्पबोधक उभयान्वयी अव्यय

(4) उद्देश्यबोधक उभयान्वयी अव्यय

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A 7 OOI

30. असे म्हणतात की,

' _____ दक्षिणा लक्ष प्रदक्षिणा'.

- (1) थोडी (2) अल्प (3) पै (4) शेकडो

31. 'पंचमुखी हनुमान' हे कोणते विशेषण आहे.

- (1) अव्यय साधित विशेषण (2) धातुसाधित विशेषण
(3) समासधरित विशेषण (4) संबंधी विशेषण

32. 'येथे कसा, काय प्रकार घडला, की तो मला माहीत नाही.'

हे वाक्य कोणत्या प्रकारचे आहे ?

- (1) गौण वाक्य (2) संयुक्त वाक्य (3) मिश्र वाक्य (4) केवल वाक्य

33. खालीलपैकी 'दंततालव्य' वर्ण कोणता ?

- (1) र (2) ग (3) ज् (4) म्

34. 'गरज ही कल्पकतेची आई होय,' या वाक्यातील आई या शब्दाचा लक्ष्यार्थ कोणता ?

- (1) माता (2) उत्पत्तीचे कारण (3) जन्मदात्री (4) माउली

35. पुढील पर्यायातून 'कन्नड' शब्दगट शोधा :

- (1) अण्णा, अप्पा, ताई (2) अत्तर, इमान, खलाशी
(3) पोषाख, बगीचा, बागाईत (4) टेबल, पोस्ट, स्टेशन

36. पुढील वाक्यातील 'प्रयोग' ओळखा.

'आईवडिलांनी मुलांना मायेने वाढविले'.

- (1) कर्तरी प्रयोग (2) कर्मणी प्रयोग (3) भावे प्रयोग (4) संकरित प्रयोग

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

OOI

8

A

37. खालील वाक्प्रचार व त्याचा अर्थ यातून विसंगत जोडी ओळखा.

- (1) कास धरणे-मोठ्याच्या आश्रयाला जाणे (2) कोंबडे झुंजविणे-भांडण लावून मजा पाहणे
 (3) कळा पालटणे-रूप पालटणे (4) कणीक तिंबणे-डोके दुखू लागणे

38. 'चिल्ली पिल्ली' हा शब्द कोणत्या भाषेतून आला आहे?

- (1) तमीळ (2) तेलगू (3) गुजराती (4) फारसी

39. खाली सारख्या अर्थाच्या दोन म्हणी यांची जोडी दिली आहे त्यातील विसंगत म्हणीची जोडी ओळखा.

- (1) घोडे कमावते गाढव खाते - घोड्याएवढे डोके गाढवाएवढी अक्कल
 (2) ओसाड रानात एरंडाचा उदोउदो - वासरात लंगडी गाय शहाणी
 (3) कोठे इंद्राचा ऐरावत नि कोठे - कोठे राजा भोज अन् कोठे गंगू तेली
 शामभटाची तट्टाणी
 (4) गवयाचे पोर रडले तरी सुरातच रडणार - खाण तशी माती

40. खालील संयुक्त वाक्य कोणत्या प्रकारचे आहे?

'सगळे काही त्याला माहीत आहे, पण लक्षात कोण घेतो?'

- (1) न्यूनत्व बोधक (2) परिणाम बोधक (3) विकल्प बोधक (4) समुच्चय बोधक

41. अधोरेखित शब्दाची जात ओळखा.

'भयंकर वादळ सुटले आणि पत्रे उडून गेले.'

- (1) गौणत्वसुचक उभयान्वयी अव्यय (2) प्रधानत्वसुचक उभयान्वयी अव्यय
 (3) उद्देशबोधक उभयान्वयी अव्यय (4) समुच्चयबोधक उभयान्वयी अव्यय

42. 'पगार' हा शब्द कोणत्या भाषेतून मराठीत आलेला आहे? योग्य पर्याय निवडा.

- (1) गुजराती (2) पोर्तुगीज (3) इंग्रजी (4) फारसी

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

9

OOI

43. 'घरात जा व पाणी आण,'

वरील वाक्य कोणत्या प्रकारचे वाक्य आहे?

- (1) मिश्र वाक्य (2) संयुक्त वाक्य (3) शुद्ध वाक्य (4) गौण वाक्य

44. समानार्थी शब्द ओळखा.

अभिनिवेश

- (1) जोम (2) अभिनय (3) अभिमान (4) प्रवेश

45. मूळच्या शब्दांना _____ म्हणतात.

रिकाम्या जागी अचूक पर्याय लिहा :

- (1) सिद्ध शब्द (2) साधित शब्द (3) उपसर्ग (4) प्रत्यय

46. 'समाजात वावरणारे असले साप ठेचून काढले पाहिजेत,' या वाक्यातून कोणता अर्थ प्रकट होतो?

- (1) व्यंग्यार्थ (2) वाच्यार्थ (3) लक्ष्यार्थ (4) रूढार्थ

47. उषःकाल होता होता, काळरात्र झाली..... या पंक्तीतून कोणता अर्थ व्यक्त होतो?

- (1) वाच्यार्थ (2) शब्दार्थ (3) व्यंग्यार्थ (4) यापैकी नाही

48. खालील पर्यायी उत्तरातील शुद्ध पर्यायी शब्द सांगा.

- (1) अग्नीहोत्री (2) अग्निहोत्री (3) आग्नीहोत्री (4) आग्निहोत्री

49. पर्यायी उत्तरातील कोणता शब्द 'अंशाभ्यस्त विशेषण' आहे?

- (1) आगतस्वागत (2) गेलाबिला (3) वाईटसाईट (4) उद्याबिद्या

50. 'आपण' या सर्वनामाचा अर्थ जेव्हा 'स्वतः' असा होतो, तेव्हा ते _____ सर्वनाम असते.

- (1) पुरुषवाचक (2) दर्शक (3) आत्मवाचक (4) प्रश्नार्थक

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

OOI

10

A

51. पर्यायी उत्तरातील 'अ' व 'ब' या शब्दगटातून विरुद्ध अर्थी शब्द जोडी कोणती ती शोधा.

	'अ'	'ब'
(1)	अश्व	वाजी
(2)	हय	घोडा
(3)	अनुज	अग्रज
(4)	वारू	तुरंग

52. पर्यायी उत्तरातील कोणता शब्द 'अव्ययअंशाभ्यस्त' शब्द आहे ?

- (1) कडूबिडू (2) आगेमागे (3) बोलणेचालणे (4) पोरसोर

53. विशेषतः काव्याला सूचकता आणणारी व काव्य अधिक परिणामकारक ठरविणारी शब्दशक्ती कोणती ? पर्यायी उत्तरांतून योग्य उत्तर शोधा.

- (1) अभिधा (2) लक्षणा (3) व्यंजना (4) धववाणी

54. 'द्विगुणित आनंद' या शब्दातील 'द्विगुणित' शब्द _____ संख्याविशेषण आहे.

- (1) क्रमवाचक (2) आवृत्तिवाचक (3) अनिश्चित (4) गणनावाचक

55. 'मौळी' या शब्दाला समानार्थी शब्द कोणता आहे ?

- (1) छातीचा पिंजरा (2) मस्तक (3) मान (4) गाल

56. पर्यायी उत्तरांतून योग्य ते उत्तर सांगा ?

'ईश्वरनिर्मित'

- (1) नवतत्पुरुष समास (2) तृतीया तत्पुरुष समास (3) प्रादी समास (4) कर्मधारय समास

57. पर्यायी शब्दातील 'मिठी' या शब्दाचा समानार्थी शब्द कोणता ?

- (1) आवड (2) मिति (3) तिथी (4) प्रमाण

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

11

OOI

58. पर्यायी उत्तरांतील कोणता शब्द 'नामअंशाभ्यस्त' आहे ?

- (1) झाडबिड (2) इकडेतिकडे (3) निरखणेपारखणे (4) फुटकातुटका

59. पर्यायी उत्तरांतून खालील शब्दाचा विरुद्ध अर्थी शब्द सांगा.

'विधायक'

- (1) विदेशी (2) विसंगत (3) विध्वंसक (4) विजातीय

60. खालील केवलप्रयोगी अव्ययातील आश्चर्यबोधक केवल प्रयोगी अव्यय ओळखा.

- (1) अहाहा! (2) अरेरे! (3) बापरे! (4) छे छे!

Que .

61. 'नवोढा' या शब्दाला समानार्थी शब्द कोणता ?

- (1) कुमारिका (2) गृहिणी (3) लेकुरवाळी (4) नववधू

62. 'अननस, बिजागरी' हे शब्द कोणत्या भाषेतून आले आहेत ?

- (1) पोर्तुगीज (2) कानडी (3) तेलगू (4) फारसी

63. विशेषण ज्या नामाबद्दल, विशेष अशी माहिती सांगते त्या नामाला _____ असे म्हणतात.

- (1) विशेष्य (2) अव्यय सदृश्य सर्वनाम (3) धातुसाधित (4) अव्ययसाधित

64. खालील पर्यायी उत्तरांतून समानार्थी शब्द असलेले वाक्य सांगा.

- (1) निर्मलाचे सासरमाहेर जवळच आहे.
 (2) त्याने कधी पापपुण्याचा विचार केला नाही.
 (3) त्यात आश्चर्यनवल वाटावयाचे काहीच कारण नाही.
 (4) सुरसनिरस गोष्टी सर्वांना आवडतातच असे नाही.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

OOI

12

A

65. 'तिने भिकाऱ्याला पैसा दिला,' हे वाक्य क्रियापदांच्या कोणत्या प्रकारातील आहे ?

- (1) विधानपूरक (2) फक्त सकर्मक (3) द्विकर्मक (4) उभयविध

66. 'हालअपेष्टा सहन करण्याचा गुण' चा शब्दसमूहासाठी एक शब्द शोधा.

- (1) तितिक्षा (2) गरीब (3) दयाळु (4) मायाळु

67. 'जो मनुष्य चोरी करतो, त्यास शिक्षा होते.'

या वाक्यातील अधोरेखित वाक्य कोणत्या प्रकारचे वाक्य आहे ?

- (1) मिश्र वाक्य (2) केवल वाक्य (3) गौण वाक्य (4) संयुक्त वाक्य

68. 'मी नदीच्या काठाने गेलो'

अधोरेखित शब्दाच्या विभक्तीचा कारकार्थ ओळखा.

- (1) करण (2) अधिकरण (3) कर्ता (4) कर्म

69. संधी सोडवा, 'सदाचार'.

- (1) स + दाचार (2) सदा + आचार (3) सत् + आचार (4) सद् + आचार

70. पुढील वाक्यातील मूल-विधेय कोणते आहे ?

"पूर्वी घडून आलेला आणखी एक प्रसंग सांगण्यासारखा आहे."

- (1) आणखी एक (2) प्रसंग (3) आहे (4) सांगण्यासारखा

71. 'गुरुजी म्हणाले की, एकी हेच बळ.'

या वाक्यातील गौणवाक्य कोणते ?

- (1) गुरुजी म्हणाले (2) गुरुजी म्हणाले की (3) एकी हेच बळ (4) म्हणाले की

72. 'अक्कलहुशारी' हा शब्द _____ आहे.

- (1) अंशाभ्यस्त शब्द (2) पूर्णाभ्यस्त शब्द (3) अनुकरणवाचक शब्द (4) नादानुकारी शब्द

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

13

OOI

73. "हवा कोंदट असल्यास मनुष्याची प्रकृती बिघडते."

वरील वाक्यातील विधेय विस्तारक कोणते?

- (1) हवा कोंदट असल्यास (2) मनुष्याची (3) प्रकृती (4) बिघडते

74. खालील पर्यायी उत्तरातील कोणत्या शब्दाला 'उपसर्ग' लावून 'क्रीडा' हा शब्द बनविला आहे?

- (1) प्र + हार (2) वि + हार (3) आ + हार (4) अप + हार

75. 'सिद्ध' शब्दाचे किती प्रकार पडतात?

- (1) तीन (2) दोन (3) पाच (4) चार

76. खालील म्हण पूर्ण करा.

चुलीपुढे शिपाई अन् घराबाहेर _____ .

- (1) शिकारी (2) कसाई (3) भागुबाई (4) गवई

77. सर्वनामाचा प्रकार ओळखा :

'जो'

- (1) पुरुषवाचक सर्वनाम (2) दर्शक सर्वनाम
(3) संबंधी सर्वनाम (4) अनिश्चित सर्वनाम

78. 'दुर्वास शकुंतलेला शाप देतो' या विधानात _____ कर्मे आहेत.

रिकाम्या जागी अचूक पर्याय शोधून लिहा.

- (1) एक (2) दोन (3) तीन (4) चार

79. खालीलपैकी पूर्णअभ्यस्त शब्द कोणता?

- (1) बाजारहाट (2) पूजाविधी (3) वंदनबिंदन (4) पुनः पुनः

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

OOI

14

A

80. पर्यायी उत्तरांतील समानार्थी शब्दगटाच्या बाहेरचा शब्द कोणता ?

- (1) केसरी (2) पंचानन (3) मृगेंद्र (4) शाखामृग

81. 'रू' या व्यंजनाची जोडाक्षरे लिहिण्याच्या किती पद्धती आहेत ?

- (1) एक (2) दोन (3) तीन (4) चार

82. 'छी! किती घाणेरडा आहेस तू' या वाक्यातील केवलप्रयोगी अव्ययाचा प्रकार ओळखा.

- (1) तिरस्कार दर्शक केवलप्रयोगी अव्यय (2) शोकदर्शक केवलप्रयोगी अव्यय
(3) आश्चर्यदर्शक केवलप्रयोगी अव्यय (4) विरोधदर्शक केवलप्रयोगी अव्यय

83. वाक्यसंश्लेषण करा.

'त्या वृद्धाला आता कोणतीही इच्छा राहिली नाही'.

- (1) तो वृद्ध स्वेच्छ आहे. (2) तो वृद्ध निरिच्छ आहे.
(3) तो वृद्ध सकाम आहे. (4) तो वृद्ध निष्कांचन आहे.

84. पर्यायी उत्तरांतील 'अ' व 'ब' गटातील विषमार्थी जोडी कोणती ?

'अ' 'ब'

(1) सविता	कांचन
(2) स्त्री	ललना
(3) महिला	वनिता
(4) नारी	अबला

85. पर्यायी सामासिक शब्दांत गटाबाहेरचा सामासिक शब्द कोणता ?

- (1) निःशब्द (2) अनेक (3) नीरस (4) सादर

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

15

OOI

86. 'कडा' या शब्दाचे सामान्यरूप ओळखा.

- (1) कडया (2) कडयावर (3) कडयाला (4) कडयावरून

87. पर्यायी उत्तरांतून खालील वाक्य कोणत्या प्रकारचे आहे ते सांगा ?

'मी खात्रीने पास होईन.'

- (1) आज्ञार्थी (2) विद्यार्थी (3) स्वार्थी (4) नकारार्थी

88. खालीलपैकी शुद्ध शब्द कोणते ?

- (1) चिंचा, खिंड, टिंब (2) चींच, खींड, टिंब (3) चिंच, खिंड, टिंब (4) चींच, खींड, टींब

89. योग्य अर्थाची म्हण शोधा.

रामजीने आपल्या नोकरांकडून भरपूर काम करून घेतले-मात्र त्याचा मोबदला खूप कमी दिला.

- (1) दुरून डोंगर साजरे (2) पळसाला पाने तीनच
(3) दाम करी काम (4) वरील कोणतीही नाही

90. 'माझे पुस्तक' शब्दातील 'माझे' हा शब्द _____ आहे.

- (1) सार्वनामिक विशेषण (2) क्रियापद (3) नाम (4) अव्यय

91. पर्यायी उत्तरांत धातुसाधित शब्दांतील गटाबाहेरील शब्द कोणता ?

- (1) वेडा (2) ठेवा (3) ठेचा (4) सुका

92. 'अरसिकाला काव्याचे परीक्षण करण्यास सांगणे हे निरर्थक आहे, उपहासास्पद आहे.'

वरील वाक्याची अचूक म्हण सांगा.

- (1) गाढवाने शेत खाल्ल्याचे पाप ना पुण्य.
(2) गाढवाला गुळाची चव काय माहीत ?
(3) गाढवापुढे वाचली गीता, कालचा गोंधळ बरा होता.
(4) गाढवांचा गोंधळ लाथांचा सुकाळ.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

OOI

16

A

93. 'हसणे' हा मनुष्यस्वभाव आहे.

या वाक्यातील 'हसणे' हा शब्द _____ आहे.

- (1) धातुसाधित नाम (2) सर्वनाम (3) विशेषण (4) क्रियापद

94. सर्वनामाचे एकूण मूळ _____ प्रकार पडतात.

रिकाम्या जागी अचूक पर्याय शोधून लिहा.

- (1) नऊ (2) तीन (3) चार (4) सात

Que

95. खालील वाक्य कोणत्या वाक्य प्रकारातील आहे, हे पर्यायी उत्तरांतून शोधून काढा.

'जो आवडतो सर्वांना तोची आवडे देवाला.'

- (1) नामवाक्य (2) विशेषण वाक्य (3) क्रियाविशेषण वाक्य (4) संयुक्त वाक्य

96. 'मला दोन मैल चालवते.' या वाक्यातील क्रियापदाचा प्रकार कोणता ?

- (1) प्रयोजक क्रियापद (2) संयुक्त क्रियापद
(3) शक्य क्रियापद (4) अनियमित क्रियापद

97. 'येते' या क्रियापदात मूळ शब्द _____ हा आहे.

- (1) ते (2) येते (3) ये (4) येजे

98. "कच्छपी लागणे" या वाक्प्रचाराचा अचूक अर्थ सांगा.

- (1) व्यर्थ समजूत काढणे (2) एखाद्याच्या नादी लागणे
(3) तहान लागणे (4) जबाबदारी दुसऱ्यावर सोपविणे

99. पुढील शब्दाचा समास ओळखा.

'अनंत'

- (1) नव बहुव्रीही समास (2) द्विगु समास
(3) समाहार द्वंद्व-समास (4) मध्यमपदलोपी समास

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

17

OOI

100. पर्यायी उत्तरांतील उद्देशदर्शक क्रियाविशेषणाचे वाक्य कोणते ?

Que 100 .

- (1) शरीर घाटदार व्हावे म्हणून आम्ही व्यायाम करतो.
- (2) जेथे जातो तेथे तू माझा सांगाती.
- (3) तुला जसे वाटेल तसे वाग.
- (4) जेव्हा घाम गाळावा तेव्हाच खायला भाकरी मिळते.

101. खालील शब्दाचा समानार्थी शब्द ओळखा

'अद्वैत'

- (1) वैर
- (2) ऐक्य
- (3) द्वंद्व
- (4) दुही

102. 'वाटेत मोटार नादुरुस्त झाली म्हणून मला यावयास उशीर झाला.'

वरील वाक्य संयुक्त वाक्याच्या कोणत्या प्रकारातील आहे ?

- (1) समुच्चयबोधक
- (2) विकल्पबोधक
- (3) न्यूनत्व बोधक
- (4) परिणाम बोधक

103. 'तो घरी खात्रीने येईल' या वाक्याचे योग्य वाक्यरूपांतर कोणते ?

- (1) तो घरी येणार नाही.
- (2) तो घरी आल्याशिवाय राहायचा नाही.
- (3) तो घरी यावा.
- (4) तो घरी येईल असे वाटते.

104. खाली म्हणी व त्यांचा अर्थ दिला आहे. त्यातील चुकीच्या अर्थाची जोडी ओळखा.

- (1) ओढाळ गुराला लोढणे गळ्याला - गुन्हेगाराला कायद्याचा वचक बसायलाच हवा.
- (2) कानाला ठणका नाकाला औषध - दुखणे एके ठिकाणी आणि उपाय भलतीकडेच.
- (3) आठ पूरभय्ये नि नऊ चौबे - सर्वांनी सहकार्य केले तर मोठे कार्य पार पडते.
- (4) कुडी तशी पुडी - शरीर प्रकृतीप्रमाणे माणसाचा आहार असतो.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

OOI

18

A

105. 'विजयनगरच्या साम्राज्याचा जेथे अंत झाला'

या वाक्यातील उद्देश्य कोणते ?

- (1) जेथे (2) अंत (3) झाला (4) विजयनगरच्या साम्राज्याचा

106. खालील पर्यायातील योग्य पर्याय कोणता ?

'कुणकुण लागणे'

- (1) पाय लागणे (2) हात लागणे (3) चाहूल लागणे (4) डोळा लागणे

107. खालील म्हण पूर्ण करा.

संग तसा _____ .

- (1) श्रीरंग (2) रंग (3) पांडुरंग (4) विहंग

108. एका केवळ वाक्यात रूपांतर करा.

'हे लोकशाहीचे युग आहे. वेळीच जागे व्हावे.'

- (1) हे लोकशाहीचे युग असल्याने वेळीच जागे व्हावे.
 (2) लोकशाही युगात वेळीच जागे व्हावे.
 (3) वेळीच जागे व्हावे कारण हे लोकशाहीचे युग आहे.
 (4) ह्या लोकशाहीच्या युगात वेळीच जागे झालेले चांगले.

109. 'मग त्यावर आकाशातल्या पणत्या तेवत असतात.'

वरील वाक्यातील विधेय विस्तार सांगा.

- (1) आकाशातल्या (2) पणत्या (3) मग त्यावर (4) तेवत असतात

110. 'अं व अः हे _____ आहेत.'

- (1) व्यंजनादी (2) व्यंजन (3) स्वरादी (4) व्यंजनांत

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

खालील उतारा वाचून त्याखालील प्रश्न क्रमांक 111 ते 115 यांची उत्तरे द्या -

एका घराचे दगड काढून दुसऱ्या घरास लावावयाचे असले तरी किती त्रास पडतो हे सर्वास माहीत आहेच. पण हेच दगड चुन्यात पक्के बसविलेले असले तर फारच त्रास पडतो, आणि त्यांतहि पहिली इमारत बांधल्यापासून बरीच वर्षे लोटली असली, व चुन्याचा आणि दगडांचा एकजीव होऊन गेला असला, तर एकेक दगड सोडविण्यास किती मारामार पडते, हे कोणास सांगावयाला पाहिजे असे नाही ; तात्पर्य, कोणत्याहि जड द्रव्यांचा संनिकट संयोग करून त्यापासून एक पिंड केला असता तो पिंड मोडून त्याच्या घटकांचा निराळा पिंड बनविणे हे अतिशय कष्टाचे काम आहे, हे प्रत्येकाने कबूल केले पाहिजे.

सामाजिक घडामोडींचाहि असाच प्रकार आहे, प्रथम व्यक्तीच्या शरीररचनेचा विचार करा. आरंभी हे शरीर समजातीय द्रव्याचे झालेले असून, पुढे ते जसजसे वाढत जाते तसतसे त्यांत विषमजातित्व उत्पन्न होते ; व ज्या मानाने त्यात विषमजातित्व उत्पन्न होते त्या मानाने त्यात अधिकाधिक दाढर्य उत्पन्न होऊन बाह्य संस्कारात ते अधिकाधिक प्रतिबंध करू लागते. कोवळे वेळू लहान झाडांच्या फांद्या किंवा तरुण मुलांचे अवयव यात किती लवचिकपणा असतो बरे ? वाढ खुंटून प्रत्येक अवयवात काठिण्य आल्यावर, कोणत्याहि मनुष्यास चांगली कसरत शिकता येत नाही, ही प्रत्येकाच्या पाहण्यातली गोष्ट आहे. सामाजिक शरीरातहि परिणतीमुळे अशाच तऱ्हेचे काठिण्य उद्भूत होते. कोणताहि समाज एकदा वाढीस लागला, आणि श्रमविभागामुळे त्यास भिन्नावयवित्व प्राप्त झाले, व त्यात निरनिराळे वर्ग उत्पन्न होऊन ते निरनिराळ्या क्रिया करू लागले म्हणजे त्याचे रूपांतर करू पाहणाऱ्या गोष्टीस त्याकडून मोठा प्रतिबंध होऊ लागतो. राज्य, धर्म, सैन्य, लोकाचार यासंबंधाने ज्या रीति एकदा रूढ होऊन जातात त्यात फिरून बदल करणे अत्यंत दुरापास्त होऊ लागते, पूर्वापार चालत आलेल्या चालीत विचारदृष्ट्या कितीहि विसंगतता दिसली तरी त्या सोडणे किती जिवावर येते हे बाल-विवाह, केशवपन, सुतक इत्यादि प्ररूढ चालीचा विचार करता, तेव्हांच लक्षात येणार आहे. समाजातील शेकडा नव्याणव लोकांची स्थिति अंधपरंपरेप्रमाणे असते. मळलेल्या वाटेच्या बाहेर एक पाऊल टाकल्यानेसुद्धा आपणावर मोठा भयंकर प्रसंग गुदरेल असा धाक त्यास क्षणोक्षणी वाटत असतो.

111. उताऱ्याला योग्य शीर्षक द्या :

(1) सामाजिक घडामोड	(2) राज्यधर्म लोकाचार
(3) शरीर रचनेचा विचार	(4) बदलता समाज

112. कोणत्या संबंधाने रीती रूढ होतात ?

(1) चालीरीतीमुळे	(2) सामाजिक संकेतामुळे
(3) रीतिभातीमुळे	(4) राज्य, धर्म, सैन्य, लोकाचार

113. चांगली कसरत केव्हा करता येत नाही ?

(1) व्यायाम करताना	(2) वाढ खुंटून प्रत्येक अवयवात काठिण्य आल्यावर
(3) चांगला प्रतिसाद मिळाल्यावर	(4) सामाजिक घडामोड झाल्यावर

114. सामाजिक शरीरांमध्ये काठिण्य कशामुळे उद्भवते ?

(1) परिणतीमुळे	(2) सामाजिकतेमुळे	(3) वादामुळे	(4) घडामोडीमुळे

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

OOI

20

A

115. लवचिकपणा कोणात असतो ?

- (1) सामाजिक घडामोडित (2) शरीर रचनेत
(3) बाह्यरचनेत (4) कोवळे वेळू झाडांच्या फांदया तरूण मुलांचे अवयव

खालील उतान्यावरील प्रश्न क्र. 116 ते 120 या प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

उतारा

गाडगे महाराज हे महान समाजसुधारक संत होऊन गेले. दारिद्र्य, अज्ञान, अंधश्रद्धा, देवधर्म, कर्मकांड, भोळेपणा, जातपात व व्यसने यांत बुडून गेलेल्या समाजाला त्यांनी नवा मार्ग दाखवला. त्यासाठी त्यांनी केवळ भाषणबाजी केली नाही. त्यांच्या हातातील खराटा हेच त्यांचे साधन होते. गावातील गलिच्छ वस्त्या ते झाडून स्वच्छ करीत. पुढे जनमानसातील कचरा साफ करण्याचे अखंड व्रत आयुष्यभर चालवले. फुकटचे त्यांनी स्वतः कधी खाल्ले नाही व इतरांना खाऊ दिले नाही. श्रमांना प्रतिष्ठा प्राप्त करून दिली. गरिबीचे मूळ अज्ञानात, व्यसनात, गलिच्छपणात व आळसात आहे हे त्यांनी लोकांना पटवले. लक्षावधी रुपये वर्गणीरूपाने जमवून त्यांनी धर्मशाळा, गोशाळा, पाठशाळा, पाणपोया बांधल्या व लोकहिताची कामे केली. यात्रा-मेळे यांना ते जात ते जनताजनार्दनांच्या सेवेसाठी. आंधळ्यांची, अपंगांची, रंजल्यागांजल्यांची सेवा हीच त्यांनी विट्ठलाची भक्ती मानली. लक्षावधी रुपये जमवून त्यांतील पैचाही विनियोग त्यांनी कधी स्वतःसाठी केला नाही. पै-पैचा हिशोब ते वहीत टिपून ठेवत. ती चोपडी सदैव त्यांच्या गळ्यात अडकवलेली असे. कुणीही येऊन त्यांचे हिशोब पाहू शकत असे. त्यांचा व्यवहार कसा खुल्लमखुल्ला होता. स्वतःच्या बायकोने आजारपणात गोशाळेतील गाईचे दूध घेतले, म्हणून तशाही अवस्थेत त्यांनी तिला संबंध गोशाळा साफ करण्याची शिक्षा दिली. सार्वजनिक जीवनात आर्थिक व्यवहार सांभाळणारा मनुष्य किती स्वच्छ असावा याचा गाडगेबाबा हे एक अत्युच्च आदर्शच होते.

116. उतान्यातील 'विनियोग' या शब्दाचा अर्थ -

- (1) खर्च (2) बेहिशोबी (3) योगायोग (4) दुरुपयोग

117. गाडगे महाराजांनी गोशाळा साफ करण्याची शिक्षा कुणाला दिली ?

- (1) कन्येला (2) पत्नीला (3) पुत्राला (4) स्वतःला

118. गाडगेबाबा यात्रेला का जात ?

- (1) देवदर्शनासाठी इतर जातात म्हणून जात. (2) मजा वाटावी म्हणून.
(3) लोकांच्या सेवेसाठी. (4) केवळ भाषणे करण्यासाठी

119. गरिबीचे मूळ कशात आहे, असे गाडगेबाबा म्हणत ?

- (1) श्रीमंतांच्या शोषणात (2) अज्ञान व आळसात
(3) आर्थिक सुबत्तेत (4) राजकीय वृत्तीत

120. गाडगे महाराजांनी कोणती विडुलभक्ती मानली ?

- (1) समाजाला सुमार्गातून परावृत्त करणे (2) धर्मशाळा न बांधणे
(3) रंजल्यागांजल्यांची सेवा करणे (4) गावाची स्वच्छता न करणे

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

खालील उतारा वाचून प्रश्न क्र. 121 ते 125 ची उत्तरे द्या.

आपण झाडे कां पूजतो? अर्थात् इतर वस्तूंची पूजा करण्यास जी कारणे असतील तीच झाडांची पूजा करण्यासहि असली पाहिजेत. जो मनुष्य स्वतः पराक्रमी आहे, किंवा ज्याचा पराक्रमी पुरुषाशी कोणत्याही प्रकारचा संबंध आहे, अथवा ज्यापासून लोकांचे कोणत्याही प्रकारचे मोठे हित होत आहे, अशा प्रकारच्या मनुष्याला बहुधा लोकांत मान मिळतो. हाच मान वाढला म्हणजे त्याला पूजा म्हणतात; व ही पूजा करण्याची बुद्धि आपल्या अंतःकरणांत उत्पन्न झाली म्हणजे आपण तिला पूज्यबुद्धि म्हणतो. वड, पिंपळ, उंबर, आपटा शमी, तुळस, बेल वगैरे झाडांविषयी आमच्या मनांत जी पूज्यबुद्धि उत्पन्न झाली आहे ती वर थोडक्यांत सांगितलेल्या कारणापैकी कोणत्या तरी कारणांनी उद्भवली असावी यात संशय नाही. जिरेनिअमप्रमाणे तुळशीत हवा स्वच्छ करण्याचा गुण फार आहे, म्हणून आम्ही सारे तिचे भक्त बनलो आहो किंवा, सर टी. माधव रावांनी एकदा सुचविल्याप्रमाणे बेल, तुळस आणि गवती चहा याचा चहा ऊर्फ गोडा काढा रोज सकाळी घेतल्यास वातपित्त कफाची विशेष बाधा न होता प्रकृति साफ राहण्यासारखे गुण तीत आहेत, म्हणून आम्ही तिला देवांच्या पूजेतील एक अत्यावश्यक द्रव्य केले आणि सर्व ऋतूत बायकांना तिच्या भोवती प्रदक्षिणा घालण्यास लाविले, हे निश्चयाने सांगता येत नाही ; तथापि एवढे खरे आहे की, ह्या झाडांच्या अंगच्या कसल्या तरी चांगल्या गुणाबद्दल त्याला आमच्या घरात व देवळात इतके महत्वाचे स्थान मिळाले असावे! वड, पिंपळ, उंबर वगैरे मोठ्या गर्द छायेची झाडे आहेत, आणि त्यांपासून पांथांस व इतरास मोठे सुख होते म्हणून त्यास देवत्व प्राप्त झाले असावे असे प्रथमदर्शनी वाटण्याचा संभव आहे. पण वास्तविक कारण तसे दिसत नाही, तसे असेल तर आंबा, बकुळ, फणस वगैरे दाट छायेची झाडे पूज्य का झाली नाहीत? आंबा व फणस छायेला चांगले असून खायलाहि कांही वाईट नाहीत! तेव्हां फायद्याच्या दृष्टीने हीं झाडे विशेष पूज्य व्हायला पाहिजे होती.

121. तुळशीत हवा स्वच्छ करण्याचा गुण कशाप्रमाणे आहे ?

- (1) झाडांप्रमाणे (2) फुलांप्रमाणे (3) जिरेनिअमप्रमाणे (4) फळांप्रमाणे

122. वातपित्त कफाची विशेष बाधा कशामुळे होत नाही ?

- (1) बेल, तुळस आणि गवतीचहा यांच्या काढयामुळे (2) औषध उपचार घेतल्यामुळे
(3) सदां झाल्यामुळे (4) ताप आल्यामुळे

123. झाडांच्या कोणत्या गुणामुळे त्यांना देवळात स्थान मिळाले ?

- (1) बऱ्या गुणांमुळे (2) चांगल्या गुणांमुळे (3) वाईट गुणांमुळे (4) सद्गुणामुळे

124. पूजा कशाला म्हणतात ?

- (1) फुले, बेल वाहतो त्याला (2) श्रद्धापूर्वक केलेले काम
(3) लोकांत मान वाढला म्हणजे त्याला (4) नारळ वाढवून अगरबत्ती लावतो त्याला

125. लोकात मान कोणाला मिळतो ?

- (1) लोकांशी प्रेमळ वागणाऱ्याला (2) लोकांशी रागाने वागणाऱ्याला
(3) सर्वात श्रीमंत असणाऱ्याला (4) लोकांचे कोणत्याही प्रकारचे मोठे हित होत असेल तर

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

खालील उतारा वाचून प्रश्नक्रमांक 126 ते 130 ची उत्तरे द्या.

प्रतिभा दैवी वगैरे नसते, ती छान मानवीच असते. फक्त माणसे अपूर्व सुखाची फुलवण करणाऱ्या त्या यातनाघराकडे पाठ फिरवतात. दुःखाना घाबरतात, त्यामुळे अथांग सुखांना मुकतात. स्वतःचे काळीज ज्वाळेवर धरून पाहण्याची कल्पना करा. पण प्रथम काळजाला जखमा होतात. नंतर कधीही न कोमेजणारी या जखमांचीच फुले होतात. प्रतिभा प्रत्येकच व्यक्तीजवळ असते. तिला पैलू पाडता येतात. आपल्या वाट्याला आलेल्या काळाच्या पहाडात सुंदर लेणी खोदता येतात. फक्त वाईटाने आपले मन बेसुमार दुखले पाहिजे. चांगल्याची त्याला अनावर तहान लागली पाहिजे.

प्रतिभा या शब्दात दोन घटक आहेत. एक घटक आहे 'प्रति' हा आणि दुसरा आहे 'भा' हा. 'प्रति' म्हणजे दुसरा आणि 'भा' म्हणजे प्रकाश. दुसरा म्हणजे आहे त्याहून वेगळा. हा वेगळा प्रकाश निर्माण करणारी मनःशक्ती म्हणजे प्रतिभा. अनेक मनांमध्ये अंधारच आहे. अनेक जंगलांमध्ये अंधारच आहे. अनेक झोपड्यांमध्ये आणि घरांमध्ये अंधारच आहे. अनेक मुठींमध्ये अंधारच आहे. या सर्व अंधारांपर्यंत पोचणे सूर्याला शक्य होत नाही. ही सूर्याची फार मोठी उणीव होय. मानवी प्रतिभेला ही मर्यादा नाही. सूर्याचा प्रकाश जर जीवनातील हा अनंत अंधार नष्ट करू शकत नसेल तर तो अंधार नष्ट करण्यासाठी दुसरा आणि नवा उजेड निर्माण करण्याची गरज निर्माण होते. मानवी प्रतिभा हे कार्य करते.

126. प्रतिभा म्हणजे काय ?

(1) घरातील अंधार	(2) वेगळा प्रकाश निर्माण करणारी मनःशक्ती
(3) मानवी मनातील अंधार	(4) मानवी जीवनातील अंधार

127. चांगल्याची अनावर तहान कोणाला लागली पाहिजे ?

(1) असुराला	(2) देवालाला	(3) मानवी मनाला	(4) अंधाराला

128. जीवनातील अंधार कोण नष्ट करू शकते ?

(1) काजवा	(2) सूर्याचा अस्त	(3) मानवी प्रतिभा	(4) चंद्र

129. या उताऱ्याला योग्य ते शीर्षक द्या.

(1) अंधार	(2) काळोख	(3) काजवा	(4) मानवी प्रतिभा

130. प्रतिभा कशी असते ?

(1) असुरवृत्तीची	(2) अमानवी	(3) मानवी	(4) दैवी

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

23

OOI

131. Choose the correct alternative.

_____ carefulness could have saved the situation.

- (1) A little (2) The little (3) Little (4) Less

132. Choose the correct alternative.

Bibliography is :

- (1) Knowledge of the Bible.
 (2) List of books about the Bible.
 (3) Characters from the Bible.
 (4) List of books and writings of one author/about one subject.

133. In the armed forces, it is considered a great privilege to die in harness.

Choose the correct meaning of the idiom underlined in the above sentence.

- (1) die with honour (2) die on a horse back
 (3) die while still working (4) die in the battle field

134. Select the correct modal to express obligation.

You _____ keep your promise.

- (1) will (2) may (3) would (4) should

135. Which of the following sentences is correct ?

- (a) He took out his shoes.
 (b) He disposed off his car.
 (1) Only (a) (2) Only (b)
 (3) Neither (a) nor (b) (4) Both (a) and (b)

136. Which one of the following sentences is correct ?

- (a) We should love the God.
 (b) Many are Gods of Hinduism.
 (1) Only (a) (2) Only (b)
 (3) Neither (a) nor (b) (4) Both (a) and (b)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

137. Eagle flies highest of all the birds.

Choose the correct positive degree of the sentence.

- (1) No other bird flies as high as eagle.
 (2) Very few birds fly as high as eagle.
 (3) Some other birds fly as high as eagle.
 (4) Eagle flies higher than any other birds.

138. Pick out the correct sentence from the given alternatives.

- (1) The fleet have set sail.
 (2) John, as well as James, deserve praise.
 (3) You, who is my friend, should not worry me.
 (4) She is one of the best mothers that have ever lived.

139. I know the owner who is a millionaire.

Identify the underlined clause.

- (1) Noun clause (2) Relative clause
 (3) Adverbial clause of manner (4) Adverbial clause of place

140. Which of the following sentences is correct ?

- (a) Each of these boys plays games.
 (b) The boy who does best he will get a prize.
 (1) Only (a) (2) Only (b)
 (3) Neither (a) nor (b) (4) Both (a) and (b)

141. Identify the incorrect sentence from the following alternatives.

- (1) Bread and butter is a wholesome food.
 (2) Two pounds of coffee costs seven and six pence.
 (3) There are eggs and bacon for breakfast.
 (4) John and Mary have gone for a holiday.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

25

OOI

142. The fog will disappear as soon as the sun rises.

Identify the type of the sentence.

- (1) simple (2) complex
(3) compound (4) complex - compound

143. She was happy to come, _____ ?

Complete the sentence with the correct Question Tag.

- (1) was she (2) were she (3) wasn't she (4) she was

144. Many - a - hill _____ crossed by the battalion.

Choose the correct option to fill in the blank.

- (1) was (2) were (3) may (4) none of these

145. Complete the following sentence choosing the correct alternative.

If you feel that a habit is enslaving you, it should be _____.

- (1) given in (2) given out (3) given up (4) given away

146. Choose the word nearest in meaning to the word underlined.

He is very meticulous in his dealings with others.

- (1) reserved (2) very careful (3) indifferent (4) naughty

147. Which of the following sentences is correct ?

(a) We had a good play of football.

(b) He is my cousin brother.

- (1) Only (a) (2) Only (b)
(3) Neither (a) nor (b) (4) Both (a) and (b)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

OOI

26

A

148. Choose the alternative and fill in the blank.

The _____ of the Gupta Kings is renowned for development in art and culture in Ancient India.

- (1) Rain (2) Reign (3) Rein (4) Regn.

149. Pick out the odd pair from the given alternatives.

- (1) attract - attractive (2) recruit - recruitment
(3) examine - examination (4) advertise - advertisement

150. Identify the word having the prefix that denotes the meaning 'across'.

- (1) multinational (2) inter-city (3) transatlantic (4) outside

151. Consider the following sentences :

- (a) What a fun !
(b) What fun !
(c) We had picnic.
(d) We had a picnic.

Which of the above sentences are correct ?

- (1) (a) and (c) (2) (a) and (d) (3) (b) and (c) (4) (b) and (d)

152. Which one of the following sentences is correct ?

- (1) He asked what we were doing.
(2) He asked that what are you doing.
(3) Ram said can he go home.
(4) He asked to Rama why your father is angry ?

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

27

OOI

153. Which of the following sentences is correct ?

- (a) That is a good piece of advise.
 (b) I advised him to take rest.
 (1) Only (a) (2) Only (b)
 (3) Neither (a) nor (b) (4) Both (a) and (b)

154. Identify the sentence punctuated correctly.

- (1) milton, the great English poet was blind.
 (2) Milton, the great, English poet was blind.
 (3) Milton-the great English poet was blind.
 (4) Milton, the great English poet, was blind.

155. A person sitting _____ the back of the class tried to disrupt the lecture.

Use the right preposition and fill in the blank.

- (1) at (2) in (3) among (4) above

156. Identify the sentence which does not follow the correct order of words.

- (1) The people rang the bell for joy.
 (2) Nothing ever happens by chance.
 (3) The tops of the mountains were covered with snow.
 (4) In the village he died, where he was born.

157. Everybody called it a lavish party.

Choose the correct antonym of the word underlined.

- (1) expensive (2) big (3) frugal (4) wasteful

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

OOI

28

A

158. Choose the correct phrase to complete the following sentence.

The news was _____ by word of mouth.

- (1) passed on (2) passed over (3) passed out (4) passed off

159. They sold their house because it was a real white elephant.

Which one of the following alternatives gives the correct meaning of the underlined phrase ?

- (1) a big one (2) a rare find
(3) a huge and expensive one (4) an expensive and useless one

160. Choose the option that is a correct conversion of the following simple sentence into a complex sentence :

The report of his failure has surprised us all.

- (1) The report that he has failed has surprised us all.
(2) The report of his failing surprised us all.
(3) The report of his failure surprised us all.
(4) His failure report were surprised us all.

161. Give a single word for :

Commencement of words with the same letter and/or sound.

- (1) repetition (2) alliteration (3) assonance (4) imitation

162. Everything has worked out according to the plan.

Tick mark the correct meaning of the underlined phrase.

- (1) calculated (2) developed (3) compiled (4) declared

163. Which of the following sentences is incorrect ?

- (1) He had leave of four days. (2) He had four days' leave.
(3) He had leave for four days. (4) None of the above.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

29

OOI

164. Lead is heavier than any other metal.

Choose the alternative with the positive degree.

(1) No other metal is as heavy as lead.

(2) Lead is the heaviest metal than other.

(3) Lead is light metal than other.

(4) None of these.

165. Choose the right alternative.

The man _____ I thought was thoroughly honest proved to be a swindler.

(1) who

(2) whom

(3) what

(4) that

166. Which of the following sentences is correct ?

(a) He held the book in both hands.

(b) He held the book in both his hands.

(1) Only (a)

(2) Only (b)

(3) Neither (a) nor (b)

(4) Both (a) and (b)

167. Mr. Mehta manages a big industrial empire.

Choose the correct alternative to change the voice.

(1) A big industrial empire is managed by Mr. Mehta.

(2) Mr. Mehta managing a big industrial empire.

(3) A big industrial empire was managed by Mr. Mehta.

(4) None of these.

168. _____ hard we tried, we could not avoid the elections.

Choose the correct sentence connector to complete the sentence.

(1) Although

(2) Though

(3) However

(4) Even if

कच्चा कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

OOI

30

A

169. Choose the alternative which is a correct conversion of the following simple sentence into a compound sentence.

In spite of being a Russian by birth, he speaks Hindi like his mother tongue.

- (1) He is a Russian by birth, but he speaks Hindi like his mother tongue.
 (2) Though he is a Russian by birth he speaks Hindi like his mother tongue.
 (3) He speaks Hindi like his mother tongue despite being a Russian by birth.
 (4) None of these.

170. I saw a bus leaving for vile Parle.

The underlined preposition indicates.

- (1) direction (2) request (3) duration (4) Transportation

171. Which of the following sentences has been written in the future perfect tense ?

- (1) I shall have written my exercise by that time.
 (2) I shall have been writing my exercise by that time.
 (3) I shall write my exercise by that time.
 (4) I had written my exercise by that time.

172. The word immigrant means :

- (1) One who comes to a foreign land to settle there.
 (2) One who leaves the foreign country and comes back to his own country.
 (3) One who loves his country.
 (4) The person who acts against his own country.

173. Send your good wishes to all your friends.

Choose the correct alternative for changing the voice.

- (1) Good wishes were send to all your friends.
 (2) All your friends sent good wishes.
 (3) Let good wishes be sent to all your friends.
 (4) None of these.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

31

OOI

174. You shall have a holiday tomorrow.

The modal expresses.

- (1) command (2) threat (3) promise (4) duty

175. If wishes _____ horses, beggars _____ them.

Complete the sentence choosing the correct alternative to show imaginary condition.

- (1) are - will ride (2) were - would have ridden
(3) were - would ride (4) were would rode

176. The man with a smiling face is our leader.

Which is the correct conversion of the above sentence into the compound one ?

- (1) The man has a smiling face and he is our leader.
(2) The man who has a smiling face is our leader.
(3) The man having a smiling face is our leader.
(4) As the man has a smiling face, he is our leader.

177. Identify the sentence in which 'right' is used as an adverb.

- (1) Freedom is our birth - right.
(2) You did not make the right choice.
(3) You must right the wrongs done to her.
(4) It serves him right.

178. Which of the following sentences is correct ?

- (a) I left playing.
(b) Let go the horse's reins.
(1) Only (a) (2) Only (b)
(3) Neither (a) nor (b) (4) Both (a) and (b)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

OOI

32

A

179. I had to shout in the mouth piece so that she could hear me.

Identify the underlined clause.

- (1) Adverb clause of reason (2) Adverb clause of purpose
(3) Adverb clause of result (4) Adverb clause of manner

180. If we started now we would be in time.

The subjunctive in the sentence expresses.

- (1) improbability (2) preference (3) intention (4) supposition

181. The knowledge of the nuclear power might lead to annihilation of the human race.

The meaning of the underlined word is :

- (1) total destruction (2) immortality
(3) tremendous progress (4) full healthfulness

182. I have read many novels.

The underlined word in the above sentence functions as _____.

- (1) Adjective of Quantity (2) Adjective of Number
(3) Demonstrative Adjective (4) Emphasizing Adjective

183. Choose the correct synonym of 'Omnipotent'.

- (1) All knowing (2) Ever lasting (3) All powerful (4) Merciful

184. Read the sentence carefully to find out if there is any grammatical error in it. If there is any error it will be only in one part of the sentence. The alphabet of that part is your answer.

(Ignore punctuation errors)

We will discuss / about / that matter later / No error.

- A B C D
(1) A (2) B (3) C (4) D

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

185. Which of the following sentences is correct ?

- (1) He is worst than I. (2) He gets a small salary.
 (3) Of the two plans this is the best. (4) Raipur is hot than Simla.

Read the following passage carefully and answer the questions.

It is said with truth that the function of a University is to prepare the youth to take their place in human society. It must provide its members with the knowledge and skill necessary to make them efficient citizens. But is the whole duty of man exhausted by the acquisition of knowledge and professional training ? Is a university only an institution for higher learning, a factory which churns out clerks and technicians able to run the machinery of the state ? Mere knowledge which gratifies curiosity is different from culture which refines personality. Culture is not remembering a mass of serious details about the dates of birth of the great heroes of the world or the interesting names of the fastest ships which cross the Atlantic or entertaining odds and ends gathered from the latest who's who. A well-known institution of this country has for its motto Sa Vidya Ya Vimuchyate : that is knowledge which is designed for salvation, for the development of the soul, is the best. Such an idea is not merely an Indian idiosyncrasy. Plato said long ago that the culture of soul is "the first and fairest thing that the best of men can ever have." According to Goethe, the object of education is to form tastes and not simply to communicate knowledge. A man's culture is not to be judged by the amount of tabulated information which he has at his command, but by the quality of mind which he brings to bear on the facts of life. Education is not cramming the mind with a host of technical details, putting sight, as it were, into blind eyes. The eye of the soul is never blind, only its gaze may be turned to the false and fleeting. Too often the vision may be dragged downwards by the "leaden weights" of pride and prejudice, of passion and desire. The function of the teacher is not to add to the 'leaden weights' but remove them and liberate the soul from the encumbrance so that it may follow its native impulse to soar upwards.

186. What is the true function of education according to the ancient Indian philosophers ?

- (1) Education is the development of mind.
 (2) Education is the cultivation of culture.
 (3) Education brings about salvation and development.
 (4) Education aims at the inculcation of generosity.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

187. What is meant by 'leaden weights' ?

- (1) Weights made of lead.
- (2) Cold scientific knowledge.
- (3) Social and family responsibilities.
- (4) Hindering factors of pride and prejudice, passion and desire in the liberation of the soul.

188. What is the objective of education according to Goethe ?

- (1) It teaches social manners.
- (2) It teaches courtesy.
- (3) It forms tastes.
- (4) It communicates knowledge.

189. The function of a university is :

- (1) To enable the young to gather facts about the world.
- (2) To learn to do his job.
- (3) To enable them to earn their livelihood.
- (4) To prepare the young to take their place in society.

190. According to the passage, the function of the teacher is :

- (1) to foster the spirit of fellow - feeling.
- (2) to teach him to master facts about the world.
- (3) to remove the leaden weights of pride and prejudice, passion and desire to liberate the soul.
- (4) to teach humanity and spirit of accommodation.

कच्चा कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

Read the passage carefully and answer the questions given below it in the context of the passage.

This, then, is held to be the duty of the man of wealth ; first, to set an example of modest, unostentatious living, shunning display or extravagance ; to provide moderately for the legitimate wants of those dependent upon him ; and after doing so to consider all surplus revenues which come to him simply as trust to administer in the manner which, in his judgement, is best calculated to produce the most beneficial results for the community-the man of wealth thus becoming the mere agent and trustee for his poorer brethren, bringing to their service his superior wisdom, experience, and ability to administer, doing for them better than they would or could do for themselves.

Those who would administer wisely must, indeed be wise, for one of the serious obstacles to the improvement of our race is indiscriminate charity. It were better for mankind that the millions of the rich were thrown into the sea than so spent as to encourage the slothful, the drunken, the unworthy. Of every thousand dollars spent in so - called charity today, it is probable that \$ 950 is unwisely spent ; so spent, indeed, as to produce the very evils which it proposes to mitigate or cure.

A well - known writer of philosophic books admitted the other day that he had given a quarter of a dollar to a man who approached him as he was coming to visit the house of his friend. He knew nothing of the habits of this beggar ; knew not how it would be spent improperly. This man professed to be a disciple of Herbert Spencer ; yet the quarter - dollar given that night will probably work more injury than, all the money which its thoughtless donor will ever be able to give in true charity will do good. He only gratified his own feelings, saved himself from annoyance-and this was probably one of the most selfish and very worst actions of his life, for in all respects he is most worthy.

In bestowing charity, the main consideration should be to help those who will help themselves ; to provide part of the means by which those who desire to improve may do so ; to give those who desire to rise the aids by which they may rise ; to assist, but rarely or never to do all. Neither the individual nor the race is improved by alms - giving. Those worthy of assistance, except in rare cases, seldom require assistance. The really valuable men of the race never do, except in cases of accident or sudden change. Everyone has, of course, cases of individuals brought to his own knowledge where temporary assistance can do genuine good, and these he will not overlook.

191. On the basis of the evidence present in the text the author seems to be :

- (1) a wealthy but unsympathetic man
- (2) a man blind to other's needs
- (3) a hypocritical person
- (4) a wise, practical and unsentimental person

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

OOI

36

A

192. The 'wellknown writer of philosophic books' gave a quarter of a dollar to the beggar out of _____.

- (a) charity
- (b) sheer thoughtlessness
- (c) an urge for self - gratification
- (d) regard for his teacher. Herbert spencer.

Pick out the correct alternative

- (1) (a) and (d) only
- (2) (a) and (b) only
- (3) (c) and (d) only
- (4) (a), (b), (c) and (d)

193. The word 'alms-giving' means :

- (1) immediate relief
- (2) charitable relief
- (3) charity without careful judgement
- (4) rendering help to the needy

194. The First paragraph _____.

- (a) advocates the need to share wealth.
- (b) warns against vulgar display of wealth.
- (c) Proves the intellectual superiority of the wealthy people.
- (d) Lists the duties of a wealthy man.

Which of the statements given above is/are correct ?

- (1) (a) and (c) only
- (2) (b) and (c) only
- (3) (d) only
- (4) (c) and (d) only

195. According to the author :

- (1) Charity should be selective.
- (2) Charity always yields bad results.
- (3) It is only the unworthy who benefit from charity.
- (4) Giving charity indiscriminately is worse than not giving it.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

Read the passage carefully and answer the questions given below it in the context of the passage.

Erosion in Nature is a beneficent process without which the world would have died long ago. The same process, accelerated by human mismanagement, has become one of the most vicious and destructive forces that has ever been released by man. What is usually known as 'geological erosion' or 'denudation' is a universal phenomenon which through thousands of years has carved the earth into its present shape. Denudation is an early and important process in soil formation, whereby the original rock material is continuously broken down and sorted out by wind and water until it becomes suitable for colonisation by plants. Plants, by the binding effects of their roots, by the protection they afford against rain and wind and by the fertility they impart to the soil, bring denudation almost to a standstill. Everybody must have compared the rugged and irregular shape of bare mountain peaks where denudation is still active with the smooth and harmonious curves of slopes that have long been protected by a mantle of vegetation. Nevertheless, some slight denudation is always occurring. As each superficial film of plant - covered soil becomes exhausted it is removed by rain or wind, to be deposited mainly in the rivers and sea, and a corresponding thin layer of new soil forms by slow weathering of the underlying rock. The earth is continuously discarding its old, worn-out skin and renewing its living sheath of soil from the dead rock beneath. In this way an equilibrium is reached between denudation and soil formation so that, unless the equilibrium is disturbed, a mature soil preserves a more or less constant depth and character indefinitely. The depth is sometimes only a few inches, occasionally several feet, but within it lies the whole capacity of the earth to produce life. Below that thin layer comprising the delicate organism known as soil is a planet as lifeless as the moon.

The equilibrium between denudation and soil formation is easily disturbed by the activities of man. Cultivation, deforestation or the destruction of natural vegetation by grazing or other means, unless carried out according to certain immutable conditions imposed by each region, may so accelerate denudation that the soil, which would normally be washed or blown away in a century, disappears within a year or even within a day. But no human ingenuity can accelerate the soil - renewing process from lifeless rock to an extent at all comparable to the acceleration of denudation.

This man-accelerated denudation is what is now known as soil erosion. It is the almost inevitable result of reducing below a certain limit the natural fertility of the soil-of man betraying his most sacred trust when he assumed dominion over the land ... That the ultimate consequence of unchecked soil erosion, when it sweeps over whole countries as it is doing today, must be national extinction is obvious, for whatever other essential raw material a nation may dispense with, it cannot exist without fertile soil.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

196. The author condemns :

- (1) man's dominion over the land.
- (2) soil erosion.
- (3) the betrayal of trust by man.
- (4) the reduction of soil fertility.

197. The word 'weathering' in the phrase 'slow weathering of the underlying rock' means.

- (1) action of the elements on exposed objects, especially rocks.
- (2) change of weather.
- (3) change of temperature.
- (4) decay

198. According to the author denudation _____.

- (1) took place only in the beginning of the world's history.
- (2) stops after a certain stage of historical development.
- (3) is brought under control by plants.
- (4) is completely checked by plants.

199. The beginning of the passage implies that :

- (a) Nature is always good and kind.
- (b) Man can never be his own friend.
- (c) There is no other agency more destructive than man.
- (d) Geological erosion has saved the world from dying.

Which of the statements given above is/are correct ?

- (1) (a) only
- (2) (a) and (c) only
- (3) (b) only
- (4) (d) only

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

39

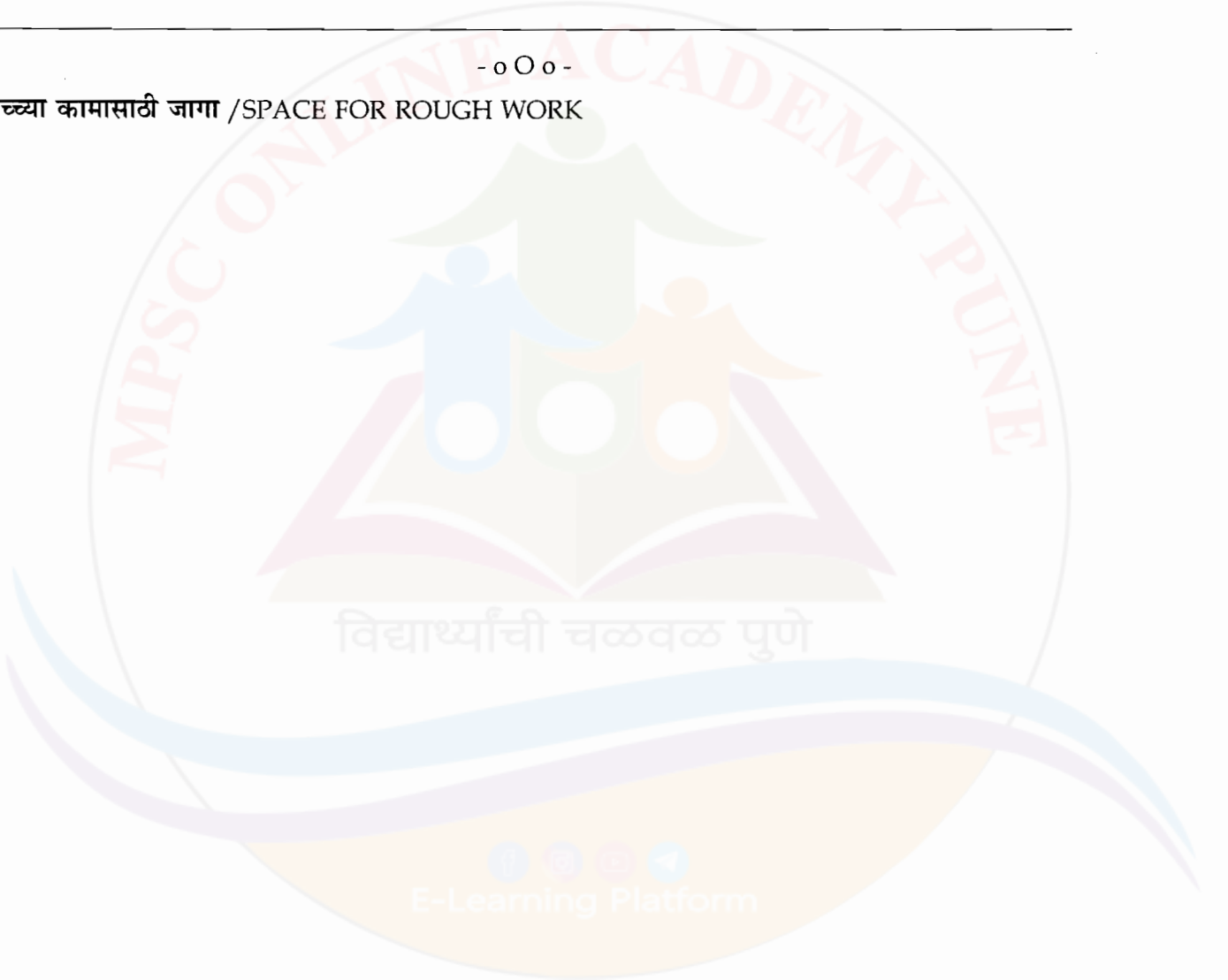
OOI

200. Which could be the best title for the given passage ?

- (1) Man's folly can cause complete destruction.
- (2) Soil erosion-the threat to human survival.
- (3) Equilibrium between denudation and soil formation is vital for our survival.
- (4) Accelerated denudation : the primary cause of soil exhaustion.

- o O o -

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. “अंगावर काटा उभा रहाणे” या वाक्याप्रचाराचा अर्थ काय ?

(1) अंग शहारणे	(2) रोमांचित होणे
(3) अतिशय भिती वाटणे	(4) बहरून येणे

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) अतिशय भिती वाटणे” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “③” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

E-Learning Platform

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत विक्रीकर निरीक्षक (मुख्य) परीक्षा-२०१२ या स्पर्धा परीक्षेच्या प्रश्नपत्रिकेची उत्तरतालिका उमेदवारांच्या माहितीसाठी संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात आली होती. त्यासंदर्भात उमेदवारांनी अधिप्रमाणित (Authentic) स्पष्टीकरण/संदर्भ देऊन पाठविलेली लेखी निवेदने, तसेच तज्ञांचे अभिप्राय विचारात घेऊन आयोगाने उत्तरतालिका सुधारित केली आहे. या उत्तरतालिकेतील उत्तरे अंतिम समजण्यात येतील. यापुढे यासंदर्भात आलेली निवेदने विचारात घेतली जाणार नाहीत तसेच त्याबाबत कोणताही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही याची कृपया नोंद घ्यावी.

उत्तरतालिका - KEY

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
1	2	2	1	2
2	1	4	1	1
3	1	3	3	2
4	2	2	2	2
5	2	4	1	4
6	1	#	3	2
7	1	3	3	3
8	4	3	1	3
9	2	2	1	1
10	1	1	1	1
11	2	2	2	1
12	2	2	1	3
13	3	3	1	1
14	1	3	2	2
15	1	1	2	3
16	3	1	3	3
17	3	3	#	2
18	1	1	3	3
19	3	3	2	#
20	2	2	3	1
21	3	3	1	2
22	1	2	3	3
23	3	1	#	3
24	2	2	2	1
25	1	1	3	2

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
26	3	3	3	1
27	3	2	1	2
28	3	1	4	4
29	3	1	1	3
30	3	4	1	3
31	#	3	4	3
32	3	3	4	3
33	3	1	2	1
34	2	1	3	2
35	1	3	2	1
36	3	4	1	1
37	4	1	4	3
38	1	1	4	1
39	1	2	4	1
40	1	3	2	3
41	4	3	1	1
42	2	3	1	2
43	2	1	3	2
44	3	4	4	3
45	1	1	3	2
46	1	#	2	2
47	3	1	3	2
48	2	3	4	3
49	3	2	3	1
50	3	1	1	1

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
51	3	4	#	3
52	2	2	3	1
53	3	1	2	3
54	2	1	2	3
55	2	3	4	2
56	2	4	2	4
57	1	1	3	1
58	1	3	1	2
59	3	1	3	#
60	#	2	3	3
61	4	1	3	1
62	1	2	2	2
63	1	3	2	#
64	3	2	3	1
65	3	1	1	1
66	1	3	2	1
67	3	2	3	1
68	2	4	1	2
69	3	2	3	1
70	4	1	2	4
71	3	2	3	3
72	1	#	3	2
73	1	2	2	4
74	2	1	3	3
75	1	3	1	1

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
76	3	3	1	4
77	3	4	3	3
78	2	2	3	2
79	4	1	3	3
80	4	1	4	3
81	4	4	1	1
82	1	3	3	1
83	2	#	3	1
84	1	3	1	3
85	4	2	4	3
86	1	4	2	3
87	3	3	2	4
88	3	3	3	2
89	4	1	2	4
90	1	3	2	2
91	4	3	1	3
92	2	2	2	4
93	1	3	3	3
94	#	3	3	2
95	2	2	1	4
96	3	2	4	2
97	3	1	1	#
98	2	2	1	3
99	1	3	2	3
100	#	1	1	1

ने दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत

(पेपर क्र. १)

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
101	2	3	3	3
102	4	1	3	2
103	2	2	3	3
104	3	2	1	1
105	2	3	1	4
106	3	3	#	1
107	2	3	2	4
108	1	4	2	3
109	3	1	1	3
110	3	3	2	2
111	1	1	4	1
112	4	1	4	4
113	2	4	1	1
114	1	4	1	2
115	4	2	2	4
116	1	1	2	1
117	2	3	3	3
118	3	2	1	3
119	2	2	3	2
120	3	3	2	2
121	3	4	2	3
122	1	3	4	2
123	2	1	1	4
124	3	3	3	3
125	4	2	3	1

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
126	2	3	3	3
127	3	3	4	3
128	3	3	2	3
129	4	4	3	4
130	3	2	3	2
131	1	1	1	4
132	4	3	3	1
133	3	2	1	2
134	4	1	2	4
135	3	2	4	4
136	3	2	1	2
137	1	2	4	3
138	4	3	1	4
139	2	3	1	2
140	1	1	1	2
141	3	1	2	1
142	2	1	1	2
143	3	2	3	1
144	1	1	2	1
145	3	4	4	3
146	2	2	2	1
147	3	1	3	3
148	2	4	1	4
149	1	2	2	1
150	3	1	4	1

- 3 -

Date:-19 th March, 2013

ने दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत

(पेपर क्र. १)

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
151	4	1	1	1
152	1	3	2	2
153	2	4	3	4
154	4	3	3	3
155	1	3	1	3
156	4	4	1	4
157	3	3	1	1
158	1	4	3	2
159	4	4	2	4
160	1	1	3	2
161	2	4	4	1
162	2	2	1	1
163	1	3	4	3
164	1	2	2	1
165	1	1	2	1
166	4	1	4	3
167	1	3	1	2
168	3	1	1	3
169	1	3	3	4
170	1	2	3	4
171	1	4	4	2
172	1	4	4	1
173	4	2	2	1
174	3	1	3	2
175	3	1	3	3

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
176	1	4	2	1
177	4	4	3	1
178	2	1	1	3
179	2	3	3	2
180	4	1	2	3
181	1	1	4	1
182	2	3	1	4
183	3	1	4	1
184	2	2	1	3
185	2	3	1	3
186	3	3	3	4
187	4	3	3	3
188	3	4	3	3
189	4	4	4	3
190	3	3	4	4
191	4	4	3	4
192	4	4	4	4
193	4	3	4	3
194	3	4	4	4
195	4	4	4	4
196	3	4	1	3
197	1	3	4	3
198	3	3	3	1
199	4	3	3	4
200	3	1	3	3

- 4 -

Date:-19 th March, 2013

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

3

L04

1. 'सूर-पारंब्याचा खेळ अलीकडे कुठे दिसला नाही' या वाक्याचा प्रकार व काळ ओळखा.
खालीलपैकी अचूक पर्याय निवडा.

प्रकार काळ

- (1) नकारार्थी - भूतकाळ
(2) नकारार्थी - भविष्यकाळ
(3) नकारार्थी - वर्तमानकाळ
(4) यापैकी एकही नाही

2. विरामचिन्हांचा अचूक वापर केलेले पुढीलपैकी वाक्य ओळखा व अचूक पर्याय निवडा.

- (1) वडील म्हणाले, रामायण कुणी लिहिले ? आहे का तुला ठाऊक !
(2) वडील म्हणाले, "रामायण कुणी लिहिले, आहे का तुला ठाऊक ?"
(3) वडील म्हणाले, रामायण कुणी लिहिले ? आहे का तुला ठाऊक ?
(4) वडील म्हणाले, "रामायण कुणी लिहिले - आहे का तुला ठाऊक !"

3. 'धनुर्धारी रामाने बलाढ्य रावणाला बाण मारून ठार केले' या वाक्यातील उद्देश्य कोणते ?

- (1) रामाने (2) रावणाला (3) धनुर्धारी (4) बाण मारून

4. खालीलपैकी कोणता शब्द तिन्ही लिंगात सोयीस्करपणे वापरला जातो ?

- (1) बाग (2) मुंगूस (3) पोर (4) वेळ

5. 'ते तत्व साधं आहे त्याचा अर्थ समजला पाहिजे. ते दुधारी तलवारीसारखं आहे. ते कापत जातं.' या वाक्याचे (केवल + मिश्र वाक्य) असे संकलित केलेले अचूक वाक्य कोणते ?

- (1) हे तत्व साधं आहे, पण त्याचा अर्थ समजला तर ते दुधारी तलवारीसारखं कापत जातं.
(2) ते तत्व साधं असून, अर्थ समजल्यास दुधारी तलवारीसारखं कापतं.
(3) साधं तत्व आहे ते, अर्थ समजल्यास दुधारी तलवारीसारखं कापत जातं.
(4) यापैकी एकही नाही

6. 'हा, ही, हे' - ही सर्वनामे कोणत्या प्रकारची आहेत ?

- (1) संबंधी सर्वनामे (2) प्रश्नार्थक सर्वनामे
(3) दर्शक सर्वनामे (4) आत्मवाचक सर्वनामे

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

L04

4

A

7. 'व्यंग्यार्थ' वाक्य कोणते ते पर्यायी उत्तरातून अचूक शोधा.

- (1) आम्ही फक्त बाजरी च खातो.
 (2) देविकाबाई सुनेला म्हणाल्या, 'सूर्य अस्ताला गेला'.
 (3) घराच्या भिंतीवरून सरपटणारा एक प्राणी म्हणजे पाल.
 (4) त्याच्या घरावरून गेले, की मंदिर येते.

8. 'मला जिना चढवतो' या वाक्यातील प्रयोग कोणता ?

- (1) कर्तरी प्रयोग (2) कर्मकर्तरी प्रयोग
 (3) शक्य कर्मणी (4) समापन कर्मणी

9. 'योग्य व भांडे' हे दोन्ही अर्थ व्यक्त होणारा शब्द कोणता ?

- (1) कर (2) द्विज (3) पात्र (4) सुधा

10. पुढील पर्यायांपैकी व्यंजनसंधीचे उदाहरण कोणते ? तो अचूक पर्याय निवडा.

- (1) हस्तिन् + दन्त = हस्तिदन्त
 (2) भव + औषधी = भवौषधि
 (3) निः + कारण = निष्कारण
 (4) यापैकी एकही नाही

11. 'मुले घरी जातात.' हे वाक्य खालीलपैकी कोणत्या प्रकारचे आहे ?

- (1) स्वार्थी (2) आज्ञार्थी (3) विध्यर्थी (4) संकेतार्थी

12. 'राम वनात जातो.' या वाक्यात एकूण किती मूलध्वनी आहेत ?

- (1) सात (2) अकरा (3) तीन (4) चौदा

13. वाक्यातील कर्ता-कर्म-क्रियापद यांच्या परस्परसंबंधाला _____ असे म्हणतात.

- (1) समास (2) विभक्ती (3) प्रयोग (4) वाक्य

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

5

L04

This Que.is Cancel

14. 'ओ' हा स्वर कोणत्या प्रकारचा आहे ?

- (1) संयुक्त (2) ऋह्रस्व (3) दीर्घ (4) स्वरादी

15. 'रमाकांत' हा सामासिक शब्द समासाच्या कोणत्या प्रकारातील आहे ?

- (1) द्विगु समास (2) तत्पुरुष समास
(3) द्वंद्व समास (4) बहुव्रीही समास

This Que.is Cancel

16. 'अ' व 'ब' गटातील पर्यायी उत्तरांतून योग्य जोड्या असणारे पर्यायी उत्तर कोणते ?

'अ'

'ब'

A. पहिले पद प्रमुख	I. द्वंद्व समास
B. दुसरे पद प्रमुख	II. बहुव्रीही समास
C. तिसरेच अन्य पद प्रमुख	III. अव्ययीभाव समास
D. दोन्ही पदे प्रमुख	IV. तत्पुरुष समास

A	B	C	D
(1) I	II	III	IV
(2) II	I	III	IV
(3) III	IV	I	II
(4) III	IV	II	I

17. खालील वाक्यातील 'विधेय पूरक' कोणते ?

'श्रीकृष्णाने सांदीपनींना गुरुदक्षिणा दिली.'

- (1) श्रीकृष्णाने (2) सांदीपनींना (3) गुरुदक्षिणा (4) दिली

18. खालील जोडशब्दातील पर्यायी उत्तरांतील कोणते पोटशब्दाचे उत्तर बरोबर आहे ?

'वाक्ताडन'

- (1) वाक् + ताडन (2) वाङ् + ताडन (3) वाग् + ताडन (4) वाञ् + ताडन

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

L04

6

A

19. खालील शब्दातील वर्णरचना पर्यायी उत्तरातून योग्य अशी कोणती आहे ?

‘अमृतध्वनी’

- (1) अ + म + ऋ + त + ध् + व + न् + ई
- (2) अ + म् + ऋ + त् + अ + ध् + व् + अ + न् + ई
- (3) आ + म् + ऋ + त् + अ + ध + व् + न् + ई
- (4) अ + म् + ऋ + त् + अ + ध + व + न् + ई

20. साखर देताना सुभाष हसला. या वाक्यातील ‘देताना’ हा शब्द _____ आहे.

- (1) विशेषण
- (2) क्रिया-विशेषण अव्यय
- (3) शब्दयोगी अव्यय
- (4) क्रियापद

21. एका संख्याविशेषणाच्या पोट प्रकाराची उदाहरणे खालील पर्यायी उत्तरांतील एका पर्यायी उत्तरात चुकीची सांगितलेली आहेत, ते चुकीचे पर्यायी उत्तर कोणते ?

- (1) अनिश्चित संख्याविशेषण – काही, इतर
- (2) गणनावाचक संख्याविशेषण – एक, दोन
- (3) आवृत्तिवाचक संख्याविशेषण – चौपट, दसपट
- (4) पृथक्त्ववाचक संख्याविशेषण – चौथा, पाचवा

22. खालील पर्यायी उत्तरांतून ‘अवधिवाचक, कालवाचक क्रियाविशेषणाचे’ वाक्य कोणते आहे, ते अचूक ओळखा.

- (1) तो एकाएकी पटकन निघून गेला.
- (2) नेहमी गजानन वेळेवर येतो.
- (3) दिवसेंदिवस महागाई वाढत गेली.
- (4) क्षणोक्षणी एकावे तेव्हा त्याचे हेच सांगणे असे.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

23. 'पुढे वाक्य आणि त्याचा प्रकार दिला आहे.' खालीलपैकी अचूक पर्याय निवडा.

- (1) आम्ही जातो आमुच्या गावा – केवलवाक्य
 (2) जे चकाकते, ते सोने नसते – संयुक्तवाक्य
 (3) मी रोज सकाळी पहाटे उठतो व तासभर व्यायाम करतो – मिश्रवाक्य
 (4) यापैकी एकही बरोबर नाही

24. व्याकरण दृष्ट्या योग्य असलेल्या शब्दाचा पर्याय निवडा.

- (1) घनशाम (2) घन:शाम (3) घनश्याम (4) घन:श्याम

25. 'मला राजाश्रय मिळाला होता, पण राजकृपामात्र माझ्या वाटयाला आली नव्हती' या वाक्यातील उद्देश्य आणि उद्देश्यविस्तार अचूक ओळखा.

- (1) उद्देश्य – मिळाला होता – उद्देश्यविस्तार – माझ्या वाटयाला
 (2) उद्देश्य – मला, पण – उद्देश्यविस्तार – वाटयाला आली
 (3) उद्देश्य – राजाश्रय/मिळाला – उद्देश्यविस्तार – राजकृपा वाटयाला आली
 (4) उद्देश्य – राजाश्रय, राजकृपा – उद्देश्यविस्तार – नाही

26. "एकदा बागेत खेळताना आमचा कुत्रा काळूराम हौदात पडला" या केवलवाक्याचे वाक्यपृथक्करण केल्यास विधेयविस्तार कोणते शब्द असतील. अचूक पर्याय निवडा.

- (1) एकदा, काळूराम, कुत्रा (2) बागेत, खेळताना, हौदात, एकदा
 (3) आमचा, कुत्रा, काळूराम (4) यापैकी एकही नाही

27. मूळ धातूच्या क्रियेचा कर्ता, ती क्रिया स्वतः करित नसून दुसऱ्याकडून करवून घेतो अशा अर्थाच्या क्रियापदाला _____ म्हणतात.

- (1) शक्य क्रियापदे (2) प्रयोजक क्रियापदे
 (3) अनियमित क्रियापदे (4) भावकर्तृक क्रियापदे

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

L04

8

A

28. पर्यायी उत्तरांतील गटाबाहेरचा शब्द कोणता ?

- (1) भाकरी (2) खलबत्ता (3) डबा (4) विळी

29. 'अ' व 'ब' गटात विसंगत जोड्या असून त्यातील एक जोडी विसंगत असूनही गटाबाहेरची आहे, ती कोणती ?

'अ' 'ब'

- A. भरभराट I. अवनती
B. सुकाळ II. चर्चा
C. अभ्युदय III. हलाखी
D. चर्चा IV. दुर्भिक्ष

- (1) A - III (2) B - IV (3) C - I (4) D - II

30. अभ्यस्त शब्दाबद्दल काही विचार -
विधाने

- अ. साधित शब्दाचा एक प्रकार अभ्यस्त शब्द आहे.
ब. एकाच शब्दाचे किंवा अक्षरांचे द्वित्व होऊन जो शब्द बनतो त्यास अभ्यस्त शब्द म्हणतात.
क. बारीक सारीक, गोडधोड हे शब्द पूर्णाभ्यस्त शब्द प्रकारचे आहेत.

- (1) फक्त अ बरोबर (2) फक्त क बरोबर
(3) अ, ब, क बरोबर (4) फक्त अ, ब बरोबर

31. 'घागरण्डचा सुभेदार' या वाक्यप्रचाराचा अर्थ पुढीलपैकी कोणता ?

- (1) अकलेचा खंदक (2) ठणठणपाळ
(3) चतुर्भुज होणे (4) पाणक्या

32. 'अंक' या शब्दासाठी समानार्थी शब्द कोणते ?

- अ. आकडा
ब. मान
क. मांडी
ड. विशेषांक

- (1) अ (2) अ आणि ड (3) अ आणि क (4) अ आणि ब

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

33. 'कर्तव्याकडे पाठ फिरविणारा' - याला म्हणतात ?

- (1) पळपुरा (2) बेजबाबदार (3) कर्तव्यपराङ्मुख (4) कृतज्ञ

34. खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्दांचे पर्यायी उत्तरांतील योग्य उत्तर शोधा.

'त्याचा धाकटा मेहुणा लोकसभेच्या निवडणुकीत विजयी झाला.'

- (1) विधेय विस्तार (2) विधेय (3) उद्देश्य (4) उद्देश्य विस्तार

35. 'या मालेंतील व्याख्याने मराठीत व्हावयाची असता, तिचा आरंभ मला इंग्रजीत करावा लागत आहे, ही दिलगिरीची गोष्ट आहे.'

वरील वाक्यात कर्म व पूरक कोणते आहेत ?

अचूक पर्याय निवडा.

- (1) कर्म - मालेंतील, करावा, पूरक - इंग्रजीत
 (2) कर्म - व्याख्याने, पूरक - इंग्रजीत
 (3) कर्म - तिचा आरंभ, पूरक - दिलगिरीची गोष्ट
 (4) कर्म - मालेंतील व्याख्याने, पूरक - इंग्रजीत करावा

36. 'अ' आणि 'ब' गटातील जोड्या विसंगत आहेत. मात्र पर्यायी उत्तरांत चारही जोड्या योग्य व सुसंगत असणारे एक उत्तर योग्य आहे, ते कोणते ?

'अ' विद्यार्थ्यांची चळवळ पुणे 'ब'

A. शेवटी उभादंड असणारी व्यंजने	I. ग् ण्
B. अर्धादंड असणारी पण अर्धी होऊ न शकणारी व्यंजने	II. ख् घ्
C. शेवटी स्वतंत्र उभादंड असणारी व्यंजने	III. क् फ्
D. मध्ये उभादंड असणारी व्यंजने	IV. र् र्

A B C D - Learning Platform

- (1) I II IV III
 (2) II IV I III
 (3) I II III IV
 (4) IV I II III

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

L04

10

A

37. खालीलपैकी कोणत्या प्रश्नार्थक वाक्याचे विधानार्थी वाक्यात रूपांतर अचूक केले आहे ?

अ. आम्ही तुमचे उपकार कसे विसरू ?

आम्ही तुमचे उपकार मुळी विसरणार नाही.

ब. आपण त्यांच्याकडे का जायचे ?

आपण त्यांच्याकडे जाऊच नये.

क. जमी सर्वसुखी असा कोण आहे ?

जगात सर्वसुखी कोणतरी आहे.

ड. मुलांच्या अभ्यासाची काळजी नको का ?

मुलांच्या अभ्यासाची जरूर काळजी घ्यायला हवी.

अचूक उत्तरे सांगा.

- (1) अ आणि ड (2) ब आणि क (3) अ आणि ब (4) ब आणि ड

38. 'वारा' या शब्दाचा खालीलपैकी कोणता शब्द समानार्थी नाही ?

- (1) अनिल (2) सलिल (3) समीर (4) समीरण

39. 'मला ताप आल्यामुळे मी शाळेस जाणार नाही.' या वाक्याचे मिश्र वाक्यातील रूपांतर पुढीलपैकी कोणते ?

- (1) मला ताप आला आहे म्हणून मी शाळेस जाणार नाही.
 (2) मला ताप आला आहे त्यामुळे मी शाळेस जाणार नाही.
 (3) मी शाळेस जाणार नाही, कारण मला ताप आला आहे.
 (4) जेव्हा मला ताप येतो तेव्हा मी शाळेत जात नाही.

40. 'तत्पुरुष समास' हा पुढील काही कारणांनी ओळखला जातो.

विधाने

अ. पहिले पद महत्वाचे असते.

ब. या समासात पूर्वपदाच्या विभक्ती प्रत्ययाचा लोप होत नाही त्या समासास अलुक तत्पुरुष समास म्हणतात.

क. या समासातील पहिले पद नकारार्थी असते तेव्हा त्यास द्विगू समास म्हणतात.

- (1) फक्त अ बरोबर (2) फक्त अ, क बरोबर
 (3) फक्त ब बरोबर (4) फक्त ब, क बरोबर

41. 'मी नाग पाहिला.' या वाक्यातील 'नाग' शब्दाचे दोन वेगवेगळे अर्थ कोणते ?

- (1) सर्प व हत्ती (2) सर्प व वाघ (3) सर्प व तुरंग (4) भुजंग व विहंग

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

42. 'मला गेह नाही.' या वाक्यातील 'गेह' या शब्दाचा अर्थ सांगा.

- (1) धन (2) धर्म (3) गृह (4) हर्ष

43. 'जयचंदी घोडचूक' या म्हणीचा अर्थ काय असेल ? पुढील पर्यायांतून अचूक पर्याय निवडा.

- (1) देशद्रोह, फितुरी (2) दुरुस्त न होणारी फार मोठी चूक
(3) फार चुकीची गोष्ट करणे (4) जयचंदाच्या घोड्याचा चुकीचा मार्ग

44. 'पाणी पडणे' या वाक्प्रचाराचा अर्थ खालील पर्यायांतून अचूक निवडा.

- (1) उत्साहभंग होणे (2) माघार घेणे (3) नाश होणे (4) निष्कळ श्रम

45. 'एखाद्या क्षुल्लक गोष्टीकडे वेळीच लक्ष न दिल्यास ती पुढे डोईजड होते.' – या अर्थाची कोणती 'म्हण' आहे ? खालील पर्यायांतून अचूक पर्याय निवडा.

- (1) थेंबे थेंबे तळे साचे (2) खायला फार अन् धरणीला भार
(3) तण – न खाई धन (4) एका लबाडीच्या योगे, बहु येती तिच्या मागे

46. 'तंबाखू' हा शब्द कोणत्या भाषेतील आहे ?

- (1) फारशी (2) पोर्तुगीज (3) अरबी (4) हिंदी

47. खालीलपैकी 'कमळ' या शब्दाचे तीन पर्याय बरोबर असून एक पर्याय चूक आहे, तो कोणता ?

- (1) कुमुद (2) पंकज (3) कुसुम (4) नलिनी

48. खालीलपैकी तीन शब्द समानार्थी असून एक शब्द त्यांचा समानार्थी नाही, तो कोणता ? ते लिहा.

- (1) हय (2) वारू (3) गज (4) तुरंग

49. पर्यायी उत्तरातील 'मराठी उपसर्ग' असलेला शब्द कोणता ?

- (1) कमजोर (2) फटकळ (3) गैरसोय (4) सरकार

50. 'पंतप्रधानांनी राष्ट्रीय ऐक्याचे महत्त्व सांगितले.' या केवळवाक्याचे मिश्रवाक्यात कसे रूपांतर होईल ? पुढील पर्यायांपैकी अचूक पर्याय निवडा.

- (1) राष्ट्रीय ऐक्याचे महत्त्व पंतप्रधानांनी सांगितले.
(2) पंतप्रधानांनी सांगितले की, राष्ट्रीय ऐक्य महत्त्वाचे आहे.
(3) राष्ट्रीय ऐक्य महत्त्वाचे आहे असे पंतप्रधान म्हणाले.
(4) पंतप्रधान म्हणाले, राष्ट्रीय ऐक्य महत्त्वाचे आहे.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

51. शुद्ध लेखनाच्या नियमानुसार पर्यायी उत्तरांतील व्याकरणदृष्ट्या योग्य शब्द कोणता ?

- (1) औद्योगीकरण (2) औद्योगिकरण (3) उद्योगीकरण (4) उद्योगिकरण

52. विधाने – वाक्यांचे त्यांच्या अर्थानुरोधाने विविध प्रकार होतात, ते पुढीलप्रमाणे –

- अ. वाक्यातील होकारार्थी विधानाला 'अकरणरूपी वाक्य' म्हणतात.
 ब. 'माझे वडील परगांवी गेले नाहीत' हे उदाहरण 'करणरूपी वाक्य प्रकाराचे' आहे.
 क. 'तू मुंबईस केव्हा जाणार आहेस ?' हे विधानार्थी वाक्य आहे.
 वरील विधानातील पर्यायी उत्तरांतून योग्य उत्तर लिहा.

- (1) फक्त अ बरोबर (2) फक्त क चूक
 (3) फक्त ब, क बरोबर (4) वरील तीनही उत्तरे चुकीची आहेत

53. 'भूक लागल्यामुळे राजू इतरांच्या आधी जेवला' या केवळवाक्याचे मिश्रवाक्यात पुढीलप्रमाणे रूपांतर होईल. अचूक पर्याय निवडा.

- (1) भूक लागली म्हणून राजू इतरांच्या आधी जेवला.
 (2) राजू इतरांच्या आधी जेवला कारण त्याला भूक लागली.
 (3) इतरांच्या आधी राजू जेवला, त्याला भूक लागली होती.
 (4) राजूला भूक लागली म्हणून राजूने इतरांच्या आधी जेवण केले.

54. पर्यायी उत्तरांतील – वाक्यातील कृदंत असलेले वाक्य ओळखा.

- (1) तो हळूहळू चालतो. (2) तो बसत बसत म्हणाला.
 (3) त्याच्या मागो माग गेला. (4) छी छी:, किती घाणेरडा हा शर्ट !

55. खालील विसंगत जोड्यातील सुसंगत असलेले, चारही जोड्या योग्य असलेले पर्यायी उत्तर कोणते ?

'अ' (विभक्ती) 'ब' (प्रमुख कारकार्थ)

A. तृतीया	I. संप्रदान
B. चतुर्थी	II. अधिकरण
C. पंचमी	III. करण
D. सप्तमी	IV. अपादान

A	B	C	D
(1) III	II	I	IV
(2) III	IV	II	I
(3) III	I	II	IV
(4) III	I	IV	II

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

खालील उताऱ्यावरील प्रश्न क्र. 56 ते 60 या प्रश्नांची पर्यायी उत्तरांतील योग्य उत्तरे लिहा.

लोक मला मोठे म्हणतात किंवा लोकमताच्या आरशात मी जेव्हा मोठेपणाचे प्रतिबिंब पाहतो त्यावेळी मी अधिकच अंतर्मुख बनतो. तो माझ्या स्वभाव-धर्माचाही परिणाम असू शकेल. परंतु मोठेपणाच्या व्याख्येत वैयक्तिक मोठेपणा याला काही अर्थ नाही असे मला नेहमी वाटते. समाजाची काही मूल्ये असतात. अधिकारावर असलेल्याला सामान्य माणसे मोठे म्हणतात. पण हे खरे मूल्ये नव्हे. खरेपणा त्यात कमी असतो. त्याला भलावण म्हणता येईल. मला वाटते, खरा मोठेपणा हा विचारांचा, प्रगत परिणामांचा असतो. मनुष्याचे मोठेपण हे त्याने केलेल्या आणि नंतर शिल्लक उरलेल्या परिणामांचे असते. मनुष्याचे मोठेपण हे त्याने केलेल्या आणि नंतर शिल्लक उरलेल्या परिणामांच्या मोठेपणाशीच प्रामुख्याने निगडित आहे. मी स्वतः कधी मोठेपणाचा विचार करित नाही. मोठेपणाचा शोध माणसे नंतर घेतात आणि तसाच तो घेतला पाहिजे. नंतर म्हणजे मनुष्य नजरेसमोरून दूर झाल्यानंतर ! तेव्हा त्याचे जे मूल्यमापन होईल ते खरे मोठेपण. समाजासाठी, समाजाचे जीवन बदलण्यासाठी केलेल्या कामात त्याला यश किती आले, त्याने कोणते ध्येय स्वीकारले होते आणि त्यात त्याला किती यश मिळाले, मार्गदर्शक विचार त्याने मागे किती ठेवले या मोठेपणाच्या कसोट्या असल्या पाहिजेत.

कोणतीही परीक्षा असो, ती एक प्रकारची कसोटीच असते. आपले मर्यादित ज्ञान या कसोटीवर पारखून घेण्यात जे यशस्वी होतात त्यांना एक प्रकारची आपल्या गौरवाची व आत्मविश्वासाची प्रचीती येते. आपले जीवन योग्यप्रकारे व्यतीत करता यावे, आणि त्याचबरोबर आपले कुटुंब, समाज, राष्ट्र आणि मानवता यासंबंधीची आपल्यावर पडणारी कर्तव्ये चांगल्या प्रकारे पार पाडता यावीत म्हणून आधुनिक काळात आपल्याला अनेक परीक्षा देऊन आवश्यक ते ज्ञान मिळवावे लागते.

जीवन हीच मुळी एक मोठी परीक्षा असून ती चांगल्या रीतीने उत्तीर्ण होण्यासाठी अतिशय परिश्रम करावे लागतात. आपली जीवननौका योग्य मार्गावर ठेवण्यासाठी सतत जागरूक राहून आपल्या शक्तीचा आपण कार्यक्षमरीत्या पुरेपूर उपयोग केला नाही तर ती प्रवाहामध्ये वाहून जाते आणि आपण प्रवाहपतित बनतो. परिस्थितीवर ज्याला विजय मिळविता येत नाही तो तिचा गुलाम बनतो आणि आपल्या दुर्भाग्याला दोष देत राहतो. म्हणून परीक्षेत यशस्वी होणे अतिशय महत्त्वाचे असते.

56. खालील विधाने वाचा व योग्य तो पर्याय निवडा.

- अ. जीवन हीच मुळी एक मोठी परीक्षा आहे.
- ब. जीवनपरीक्षा पास होण्यासाठी अतिशय परिश्रम करावे लागतात.
- (1) अ बरोबर ब चूक
- (2) अ आणि ब दोन्ही बरोबर आहेत
- (3) अ आणि ब दोन्ही चूक आहेत
- (4) ब बरोबर अ चूक

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

L04

14

A

57. आपणांस कोणत्या संबंधीची कर्तव्ये पार पाडावी लागत नाहीत ?

- (1) कुटुंब (2) समाज (3) देशद्रोह (4) मानवता

58. खालील विधाने पहा :

- अ. लोकमताच्या आरशात लेखक मोठेपणाचे प्रतिबिंब पाहतात.
 ब. मोठेपणाच्या प्रतिबिंबामुळे लेखक अंतर्मुख बनतात.
 क. मोठेपणाच्या व्याख्येत वैयक्तिक मोठेपणाला बराच काही अर्थ आहे, असे लेखकांला वाटते.

- (1) फक्त अ बरोबर आहे
 (2) फक्त अ, क बरोबर आहे
 (3) फक्त ब, क बरोबर आहे
 (4) फक्त अ, ब बरोबर आहे

59. पुढील विधाने पहा :

- अ. मनुष्याचे मोठेपण हे त्याने केलेल्या आणि नंतर शिल्लक उरलेल्या परिणामांचे असते.
 ब. मनुष्याचे मोठेपण हे त्याने केलेल्या आणि नंतर शिल्लक उरलेल्या परिणामाच्या मोठेपणाशीच प्रामुख्याने फारकत घेते.

- (1) दोन्ही बरोबर (2) कोणतेही बरोबर नाही
 (3) अ बरोबर ब चूक (4) ब बरोबर अ चूक

60. लेखकांचे विचार खालीलपैकी कोणत्या विचारसरणीशी जुळते मिळते आहेत.

- अ. लेखक स्वतः कधी मोठेपणाचा विचार करीत नाहीत.
 ब. मोठेपणाचा शोध माणसे नजरेसमोर असतानाच घेतात.
 क. मोठेपणाच्या कसोट्या ह्या समाजजीवन यशस्वी करण्यासाठी असाव्यात.

- (1) फक्त अ बरोबर (2) फक्त क बरोबर
 (3) अ, ब, क बरोबर (4) फक्त अ, क बरोबर

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

15

L04

61. Choose the most appropriate synonym for the underlined word :

These are fictitious reports.

- (1) capricious (2) **concocted**
 (3) genuine (4) fictional

62. Choose the most appropriate antonym for the underlined word from the options given below :

He is known for his gregarious nature.

- (1) congenial (2) amiable
 (3) straightforward (4) **unsociable**

63. Substitute the underlined term with one of the options given below :

He led the young actress up the garden path.

- (1) took her for a walk in the garden.
 (2) got into a romantic entanglement.
 (3) **deceived her.**
 (4) treated her as a queen.

64. 'Spinster' is _____ .

Complete the sentence.

- (1) **an unmarried woman** (2) a crooked woman
 (3) a childless woman (4) a virgin woman

65. These apples are _____ .

Choose the correct alternative to complete the sentence.

- (1) soar (2) **sour** (3) sore (4) soer

66. Fill the blank with the most appropriate of the words given below :

Everybody congratulated him on his _____ achievement.

- (1) **momentous** (2) momentary
 (3) momentive (4) momental

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

67. Fill the blank with the appropriate word.

Should the state _____ news before it goes to print ?

- (1) censor (2) censor
(3) sensor (4) senser

68. The wound started bleeding, so he wound a bandage round it.

The underlined words above respectively rhyme with

- (1) crooned and sound (2) sound and crooned
(3) Both with crooned (4) Both with sound

69. Identify the meaning of the underlined word :

We want an equitable distribution of the resources.

- (1) fair (2) in the same measure
(3) quick (4) healthy

70. Choose the right option for filling in the blank :

We will not be able to _____ so many people in this place.

- (1) accomodate (2) accomodate
(3) accomodate (4) accommodate

71. Identify the kind of sentence given below :

It's not in my capacity to help him.

- (1) Simple (2) Compound
(3) Complex (4) Compound-Complex

72. Identify the underlined term :

This is the reason why I don't like him.

- (1) Noun clause (2) Adjectival Clause
(3) Adverbial Clause (4) Noun Phrase

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

73. Choose the best active voice structure for the following sentence :

The children were given sweets on the Principal's birthday.

- (1) Sweets were given to the children on the Principal's birthday.
- (2) On the Principal's birthday, the children were given sweets.
- (3) On the Principal's birthday, sweets were given to the children.
- (4) The Principal gave the children sweets on her birthday.

74. Rewrite the sentence below using the word 'crossing' :

As you cross the bridge, you can hear the vibrations.

- a. You can hear the vibrations, in crossing the bridge.
 - b. While crossing the bridge, you can hear the vibrations.
 - c. You can hear the vibrations crossing the bridge.
 - d. During crossing the bridge you can hear the vibrations.
- (1) Only a is correct
 - (2) Only b is correct
 - (3) Only c is correct
 - (4) Only d is correct

75. Change the degree of comparison of the sentence given below :

This proposal is unique.

- a. This is the most unique proposal.
 - b. This is the unique proposal.
 - c. This proposal is more unique than all others.
 - d. This proposal is uniquer than all others.
- (1) Only a and c are right
 - (2) Only b and d are right
 - (3) All are right
 - (4) None is right

76. Use the correct form of the verbs given in the brackets :

Tell him to bring his bicycle inside. If he (leave) it outside, someone (steal) it.

- (1) leaves and may steal
- (2) will leave and may steal
- (3) left and might steal
- (4) had left and would have stolen

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

L04

18

A

77. Convert the following into indirect speech :

“Let’s go to the cinema,” she said. “Yes, let’s,” I said.

- (1) She said that we should go to the cinema, and I said we should.
 (2) She advised that we could go to the cinema and I responded affirmatively.
 (3) She suggested going to the cinema, and I agreed.
 (4) She suggested that we could go to the cinema, I said yes, let’s.

78. Substitute the underlined term with the most suitable word :

Be that as it may, I have decided to make the trip.

- (1) Nevertheless (2) Therefore
 (3) Although (4) Consequently

79. The trade union’s seemingly rightful demand is only a stalking horse to blackmail the management.

Choose the correct meaning of the underlined part.

- (1) trick (2) proposal
 (3) suggestion (4) pretence

80. Arrange the following units into a meaningful sequence :

- a. that he should really have foreseen
 b. although I had warned him to be careful
 c. consequently getting into the difficulties
 d. he continued with his profligate ways

- (1) c, d, b, a (2) b, a, d, c (3) d, b, a, c (4) b, d, c, a

81. I have come to know of your hole and corner method of dealing with people.

Identify the correct meaning of the underlined.

- (1) strict (2) servile (3) suspicious (4) secret

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

82. In which part of the sentence below does an error lie ?

The judge looked sternly at the prosecutor and issued an unequivocal order

a

b

that the documents be produced immediately.

c

(1) Only in a

(2) Only in b

(3) Only in c

(4) No error

83. Match the following :

A. Impromptu

I. unable to be changed or improved

B. Insolvent

II. at once without preparation

C. Iconoclast

III. not having enough money to pay debts

D. Incurable

IV. a person who attacks established beliefs or customs

A

B

C

D

(1) II IV III I

(2) II III IV I

(3) III II IV I

(4) IV II III I

84. I have done this work myself.

Identify the type of underlined pronoun in the above sentence.

(1) Relative

(2) Reflexive

(3) Emphatic

(4) Personal

85. In which of the following sentences is future tense expressed ?

a. The movie begins in a little while.

b. Would you be kind enough to meet us after the lunch break ?

c. He is leaving for the UK this winter.

d. You must take care of your studies.

(1) Only a and b

(2) Only c and d

(3) All four

(4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

L04

20

A

86. Which of the following sentences are grammatically correct ?
- The judge ordered that the accused be sent for a medical examination.
 - Had I your intelligence, I would have gone abroad.
 - Talk.
 - If he was innocent, he would not have run away.
- (1) Only a and b (2) Only c and d
 (3) Only a, b and c (4) All are correct

87. Identify the grammatically correct sentence/s :
- Except for her eyes, none of her features is remarkable.
 - Except for her eyes, none of her features are remarkable.
 - Except for her eyes, none of her features was remarkable.
 - Except for her eyes, none of her features were remarkable.
- (1) Only a and c are correct (2) Only b and d are correct
 (3) All are correct (4) None is correct

88. Identify the unit in which there is an error :
- He was awfully busy making the sitting arrar.gements
 a b
for the party they have this evening.
 c
- (1) Only a (2) Only b (3) Only c (4) No error

89. Identify the unit in which there is an error :
- A group of yachts with brightly coloured banners flying in the wind
 a b
are entering the harbour.
 c
- (1) Only a (2) Only b (3) Only c (4) No error

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

90. Punctuate the following to make a meaningful sentence :

he told us she insisted where we could find a good hospital

- (1) He told us, "She insisted where we could find a good hospital."
 (2) He told us, "She insisted where we could find a good hospital !"
 (3) He told us she insisted, "Where we could find a good hospital ?"
 (4) "He told us," she insisted, "where we could find a good hospital."

91. If my friend wants it, I shall give it to him.

Identify the mood of the underlined verb.

- (1) Indicative (2) Conditional
 (3) Imperative (4) Subjunctive

92. Which of the given options carries the meaning of the underlined idiom ?

Watch out, he's been cooking the books.

- (1) revealing secrets to others
 (2) falsifying financial accounts
 (3) rewriting some material
 (4) getting books ready for publication

93. Which of the given options carries the meaning of the underlined idiom ?

Why are you so down in the mouth today ?

- (1) hungry (2) angry (3) sleepy (4) disheartened

94. Which of the given options carries the meaning of the underlined idiom ?

Things started going pear shaped since he took over as boss.

- (1) improving (2) going wrong
 (3) looking attractive (4) becoming disciplined

95. Which of the given options carries the meaning of the underlined idiom ?

He cannot hold a candle to his brother.

- (1) be as good as (2) help
 (3) be an inspiration for (4) see as well as

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

Read the following passage carefully and answer the questions (96 – 100) given below it :

The forces that generate conditions conducive to crime and riots are stronger in Urban communities than in rural areas. Urban living is more anonymous living. It often releases the individual from community restraints more common in tradition-oriented societies. But more freedom from constraints and controls also provides greater freedom to deviate. And living in the more impersonalized, formally controlled urban society means that regulatory orders of conduct are often directed by distant bureaucrats. The police are strangers executing these prescriptions on an anonymous set of subjects. Minor offences in small town or village are often handled without resort to official police action. As disputable as such action may seem to be, it results in fewer recorded violations of the law compared to the big cities. Although perhaps causing some decision-difficulties for the police in small town, formal and objective law enforcement is not always acceptable to villagers.

Urban areas with mass population, greater wealth, more commercial establishments and more products of our technology also provide more frequent opportunities for theft. Victims are impersonalized, property is insured, consumer goods in more abundance are vividly displayed and are more portable. The crime rate increases despite formal moral education given in schools.

- 96.** According to the passage, all of the following contribute to higher crime rates in urban areas except _____ .
- (1) higher standard of living
 - (2) increasing population
 - (3) urban impersonalized living
 - (4) inadequate police force

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

97. The author's view of 'Tradition oriented societies' is best expressed by which of the following ?

- (1) They provide less freedom for the individual in many circumstances.
- (2) They do not have adequate modern technology.
- (3) They are ruled and controlled by distant bureaucrats.
- (4) They provide inadequate freedom for personal movement.

98. Which of the following statements is true in the context of the passage ?

- (1) Urban crime areas cannot be prevented.
- (2) Police in urban areas settle minor disputes without official action.
- (3) Lack of personal contacts increases crimes in urban areas.
- (4) Small communities have more minor crimes than in urban centres.

99. Which of the following statements is **not** true in the context of the passage ?

- (1) There is less freedom in the current society than in a traditional society.
- (2) Urban areas are thickly populated and commercialized.
- (3) Moral education imparted in schools is ineffective in checking crime rates.
- (4) Urban areas provide more opportunities for crime than rural areas do.

100. According to the passage, the crime in small town _____ .

- (1) is often dealt with objective law enforcement
- (2) always causes difficulties for the police authorities
- (3) leads to an impersonalized style of living
- (4) is less frequently reported or dealt with officially

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

सूचना - (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (एफ बर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षांच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. “अंगावर काटा उभा रहाणे” या वाक्यप्रचाराचा अर्थ काय ?

(1) अंग शहारणे	(2) रोमांचित होणे
(3) अतिशय भिती वाटणे	(4) बहरून येणे

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) अतिशय भिती वाटणे” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “③” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

E-Learning Platform

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत घेण्यात आलेल्या विक्रीकर निरीक्षक (मुख्य) परीक्षा-२०१३ या स्पर्धा परीक्षेच्या प्रश्नपत्रिकेची उत्तरतालिका उमेदवारांच्या माहितीसाठी संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात आली होती. त्यासंदर्भात उमेदवारांनी अधिप्रमाणित (Authentic) स्पष्टीकरण / संदर्भ देऊन पाठविलेली लेखी निवेदने, तसेच तज्ज्ञांचे अभिप्राय विचारात घेऊन आयोगाने उत्तरतालिका सुधारित केली आहे. या उत्तरतालिकेतील उत्तरे अंतिम समजण्यात येतील. यासंदर्भात आलेली निवेदने विचारात घेतली जाणार नाहीत व त्याबाबत कोणताही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही, याची कृपया नोंद घ्यावी.

उत्तरतालिका - KEY

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
1	1	1	3	2
2	2	3	1	3
3	1	4	1	4
4	3	2	3	3
5	1	2	2	4
6	3	3	3	1
7	2	4	3	2
8	3	4	2	1
9	3	4	2	3
10	1	3	3	1
11	1	3	4	3
12	4	1	2	2
13	3	3	2	3
14	#	2	4	3
15	#	1	2	1
16	4	2	3	1
17	2	3	4	4
18	3	3	3	3
19	2	1	4	#
20	2	3	1	#
21	4	1	2	4
22	2	1	1	2
23	1	3	3	3
24	3	2	1	2
25	4	3	3	2

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
26	2	3	2	4
27	2	2	3	2
28	3	2	3	1
29	4	3	1	3
30	4	4	1	4
31	4	2	4	2
32	3	2	3	2
33	3	4	#	3
34	1	2	#	4
35	3	3	4	4
36	2	4	2	4
37	1	3	3	3
38	2	4	2	3
39	3	1	2	1
40	3	2	4	3
41	1	1	2	2
42	3	3	1	1
43	1	1	3	2
44	1	3	4	3
45	3	2	2	3
46	2	3	2	1
47	3	3	3	3
48	3	1	4	1
49	2	1	4	1
50	2	4	4	3

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
51	3	3	3	2
52	4	#	3	3
53	2	#	1	3
54	2	4	3	2
55	4	2	2	2
56	2	3	1	3
57	3	2	2	4
58	4	2	3	2
59	3	4	3	2
60	4	2	1	4
61	2	4	4	4
62	4	2	2	1
63	3	4	3	3
64	1	1	3	1
65	2	3	3	4
66	1	1	1	2
67	2	4	2	4
68	1	4	3	3
69	1	4	4	1
70	4	4	1	2
71	1	2	2	1
72	2	3	4	2
73	4	3	2	1
74	2	3	1	1
75	4	1	4	4

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
76	1	2	1	1
77	3	3	3	2
78	1	4	1	4
79	4	1	4	2
80	4	2	2	4
81	4	4	4	1
82	4	2	3	3
83	2	1	1	1
84	3	4	2	4
85	3	1	1	4
86	3	3	2	4
87	1	1	1	4
88	2	4	1	2
89	3	2	4	3
90	4	4	1	3
91	1	3	2	3
92	2	1	4	1
93	4	2	2	2
94	2	1	4	3
95	1	2	1	4
96	4	1	3	1
97	1	1	1	2
98	3	4	4	4
99	1	1	4	2
100	4	2	4	1

ने दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत.

परीक्षा दि: 18-08-2015

CODE : GO6

पेपर-9

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET NO.

प्रश्नपुस्तिका-1
मराठी व इंग्रजी

एकूण प्रश्न : 100
एकूण गुण : 100

वेळ : 1 (एक) तास

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

परीक्षा-क्रमांक	<table border="1" style="width: 100%; height: 20px;"> <tr> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> </tr> </table>											
	<p>↑ केंद्राची संकेताक्षरे</p>	<p>↑ शेवटचा अंक</p>										

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.

(4) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवारांच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवारांला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

SEAL

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

MPSC Online Academy

A

3

GO6

1. 'ळ' हा ध्वनी खालीलपैकी कोणत्या प्रकारातील आहे ?

(1) मूर्धन्य

(2) ओष्ठ्य

(3) कंठनयुक्त

(4) दंततालव्य

2. पुढीलपैकी कोणता गट समानार्थी शब्दांचा आहे ?

← This Que.is Cancel

(1) कावळा, काक, पायस

(2) नग, खग, विहग

(3) पय, उदक, सलिल

(4) सुर, असुर, दानव

3. पर्यायी उत्तरातील 'संयुक्त वाक्य' कोणते ?

← This Que.is Cancel

(1) मी चहा पितो म्हणून माझ्या वडिलांना ते आवडत नाही.

(2) मी चहा पितो. माझ्या वडिलांना ते आवडत नाही.

(3) माझे चहा पिणे माझ्या वडिलांना आवडत नाही.

(4) मी चहा पितो पण माझ्या वडिलांना ते आवडत नाही.

4. 'मी ग्रंथ वाचत जाईन' या वाक्याचा काळ ओळखा.

(1) रीतिभूतकाळ

(2) रीतिवर्तमानकाळ

(3) रीतिभविष्यकाळ

(4) पूर्णरीतिभविष्यकाळ

5. 'तू कुत्र्याला मारलेस' या वाक्याचा प्रयोग ओळखा.

(1) कर्तृकर्मसंकर प्रयोग

(2) कर्मभाव संकर प्रयोग

(3) कर्तृभाव संकर प्रयोग

(4) कर्मणी प्रयोग

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

GO6

4

A

6. पुढे दिलेल्या म्हणींच्या गटातून अधिकांश साम्य असणारी जोडी पर्यायी उत्तरातून शोधा.

अ

ब

(a) मनच राजा मनच प्रजा	(i) मनात एक अन जनात एक
(b) मनात मनोरे पुढे ताट कोरे	(ii) मनाला मानवेल तोच सौदा
(c) मना एवढी ग्वाही त्रिभुवनात नाही	(iii) मन चिंती ते वैरी न चिंती
(d) मनच जाणे पाप	(iv) मनात मांडे नि पदरात धोंडे

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) - (ii) (2) (b) - (iv) (3) (c) - (i) (4) (d) - (iii)

7. 'गावजेवण' हा पुढीलपैकी कोणता समास आहे ?

- (1) षष्ठी तत्पुरुष (2) सप्तमी तत्पुरुष (3) चतुर्थी तत्पुरुष (4) पंचमी तत्पुरुष

8. पुढीलपैकी सिद्ध शब्दांचा गट कोणता ?

- (1) कर, पाह, आण (2) करा, पाहणी, ने-आण
(3) बोलाचाली, जाऊन, येथून (4) चाल, आणणावळ, सुकर

9. 'काही क्रियाविशेषणे विकारी तर काही क्रियाविशेषणे अविकारी असतात' या विधानाबाबत खालील कोणता पर्याय योग्य आहे ?

- (1) या विधानाचा पूर्वार्ध चूक आहे. (2) या विधानाचा उत्तरार्ध चूक आहे.
(3) हे संपूर्ण विधान चूक आहे. (4) हे संपूर्ण विधान बरोबर आहे.

10. खालील विधानातील अधोरेखित शब्द समुहाचे पर्यायी उत्तरातील योग्य पर्यायी उत्तर कोणते ?

'तो चोर गाडी भरधाव घेऊन पळाला'.

- (1) मुख्य उद्देश्य (2) उद्देश्य विस्तार (3) मुख्य विधेय (4) विधेय विस्तार

11. 'कोळ्याने नदीत टाकलेल्या जाळ्यामध्ये भरपूर मासे आले'. या वाक्यातील कर्ता कोणता ?

- (1) कोळी (2) जाळे (3) मासे (4) नदी

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

5

GO6

12. खालील पर्यायी उत्तरातील 'संकेतार्थी वाक्य' ओळखा.

- (1) आजच्या जगात एकमेकांवर दया करणे महत्त्वाचे आहे.
 (2) सर्वानी दया करावी, असे मला वाटते.
 (3) जर सगळेच दया दाखवतील तर जग सुखी होईल.
 (4) जग सुखी होण्यासाठी थोड्या थोडक्याच लोकांनी दया दाखवून चालणार नाही.

13. विभक्ती प्रत्यय लागल्याने शब्दाच्या अंत्य अक्षरात विकार होण्याच्या क्रियेला काय म्हणतात ?

- (1) सामान्यरूप (2) संधी (3) कारकार्थ (4) उपपदार्थ

14. 'प्रकारदर्शक रीतिवाचक क्रियाविशेषण' पर्यायी उत्तरातील कोणते ?

- (1) आपोआप (2) खचित (3) चमचम (4) खरोखर

15. पर्यायी उत्तरातील गटाबाहेरचा 'शब्द साधित' शब्द कोणता ?

- (1) कायिक (2) आनंदित (3) स्वकीय (4) नातेवाईक

16. खालील म्हण पूर्ण करा.

'उधार तेल ———'.

- (1) जळकट (2) कळकट (3) खवट (4) मळकट

17. 'प्रवासभाड्यातील वाढीचा निषेध करण्यासाठी लोक रस्त्यावर उतरले'. अधोरेखित शब्दाचे वाक्यातील स्थान पुढीलपैकी कोणते आहे ?

- (1) कर्मपूरक (2) आधारपूरक (3) विधिपूरक (4) विधेय

18. 'पाणक्या', 'गळेकापू' हे शब्द खालीलपैकी समासाच्या कोणत्या प्रकारातील आहेत ?

- (1) उपपद तत्पुरुष (2) मध्यमपदलोपी (3) बहुव्रीही (4) अव्ययीभाव

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

GO6

6

A

19. 'पिंजारी' या शब्दात पुढीलपैकी कोणता प्रत्यय आहे ?

- (1) 'री' हा कर्तृवाचक प्रत्यय (2) 'आरी' हा कर्तृवाचक प्रत्यय
 (3) 'ई' हा कर्तृवाचक प्रत्यय (4) 'आर' हा कर्तृवाचक व 'ई' हा लिंगदर्शक प्रत्यय

20. 'एस.डी. बर्मन यांच्या गाण्यांमधील माधुरी अवीट आहे.' या वाक्यातील अधोरेखित शब्द कोणत्या प्रकारचा आहे ?

- (1) भाववाचक नाम (2) विशेषनाम (3) विशेषण (4) क्रियाविशेषण

21. खालील शब्दातील योग्य वर्णरचना कोणती ?

'वृद्ध्यादेश'

- (1) व् + ऋ + द् + ध + ई + आ + द् + ए + श् + अ
 (2) व् + ऋ + द् + ध् + इ + आ + द् + ए + श् + अ
 (3) व् + ऋ + द् + ध् + ई + अ + द् + ए + श् + अ
 (4) व् + ऋ + द् + ध + इ + अ + द् + ए + श् + अ

22. 'तडिताघाते कोसळेल का तारांचा संभार' - या ओळीतील 'तडिताघाते' याचा अर्थ.

- (1) तडाखेदार वाराने (2) विजेच्या आघाताने (3) आसूडाच्या वाराने (4) तलवारीच्या वाराने

23. 'सानियाने स्पर्धाआधी खूप सराव केला. प्रतिस्पर्धी खेळाडूंच्या खेळाचा अभ्यास केला.' यांचे केवळ वाक्य पुढीलपैकी कशाप्रकारचे होईल ?

- (1) सानियाने स्पर्धाआधी खूप सराव व्हावा, म्हणून प्रतिस्पर्धी खेळाडूंच्या खेळाचा अभ्यास केला.
 (2) सानियाने स्पर्धाआधी खूप सराव केला आणि प्रतिस्पर्धी खेळाडूंच्या खेळाचा अभ्यास केला.
 (3) जेव्हा सानियाने स्पर्धाआधी सराव केला, तेव्हा प्रतिस्पर्धी खेळाडूंच्या खेळाचा अभ्यास केला.
 (4) सानियाने स्पर्धाआधी प्रतिस्पर्धी खेळाडूंच्या खेळाचा अभ्यास करून खूप सराव केला.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

7

GO6

24. पर्यायी उत्तरातील व्याकरणदृष्ट्या योग्य शब्द कोणता ?

- (1) अभीनिवेश (2) अभीनीवेश (3) अभिनीवेश (4) अभिनिवेश

25. 'त्यांना शक्ती प्राप्त होवो' या वाक्यातील आख्यात ओळखा.

- (1) विध्यर्थ (2) आज्ञार्थ (3) वाख्यात (4) ताख्यात

26. खालील वाक्यातील प्रयोग ओळखा -

'तू गाईला घालविलेस.'

- (1) कर्म - भाव संकर प्रयोग (2) कर्तृ - कर्म संकर प्रयोग
(3) कर्तृ - भाव संकर प्रयोग (4) पुराण कर्मणी प्रयोग

27. 'मी तिला पाहिले. ती बाजारात भाजी घेत होती.' या वाक्यांचे मिश्र वाक्य कशाप्रकारे होईल ?

- (1) बाजारात भाजी घेताना मी तिला पाहिले.
(2) मी तिला बाजारात भाजी घेत असलेली पाहिली.
(3) मी तिला पाहिले पण ती बाजारात भाजी घेत होती.
(4) जेव्हा मी तिला पाहिले, तेव्हा ती बाजारात भाजी घेत होती.

28. 'पादपूरणार्थक केवळ प्रयोगी अव्यय' असलेले विधान पर्यायी उत्तरातील कोणते आहे ?

- (1) रामराम काय हा प्रसंग (2) छे मी तसं कुठं काय म्हटले
(3) आणखीन काय बरे ते (4) वाहवा तू पैज जिंकलीस तर

29. खालीलपैकी कोणता शब्द लेखननियमानुसार अचूक आहे ?

- (1) परिवर्तनियता (2) परीवर्तनियता (3) परिवर्तनीयता (4) परिवर्तनीयता

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

GO6

8

A

30. 'धडाधड' हा शब्द, शब्दसिद्धीच्या कोणत्या उपप्रकारातील आहे ?

- (1) प्रत्यय घटित (2) उपसर्ग घटित (3) अभ्यस्त (4) सामासिक

31. खालील वाक्यातील 'नकारार्थी वाक्य' कोणते ?

- (1) तो घरी आल्याशिवाय राहाणार नाही. (2) काय म्हणता तो घरी खात्रीने येणार.
(3) अरेव्वा, शेवटी तो घरी आलाच. (4) तो घरी येणारच नाही.

32. 'कोण काय करणार आहे माझे?' या विधानातील कोण हे सर्वनाम कोणती भावना व्यक्त करणारे आहे ?

- (1) आश्चर्य (2) तुच्छता (3) अगतिकता (4) विलक्षणपणा

33. खालील पर्यायी उत्तरातील 'प्रश्नार्थक वाक्य' कोणते ?

- (1) कालची किती ती गर्दी (2) कालची गर्दी नव्याने का सांगायला हवी.
(3) काल खूपच गर्दी होती. (4) काल गर्दी नव्हती असे नाही.

34. 'तिने सारे धान्य निवडून ठेवले'. यातील अधोरेखित शब्द कोणत्या प्रकारचा आहे ?

- (1) सिद्ध क्रियाविशेषण अव्यय (2) अव्ययसाधित क्रियाविशेषण अव्यय
(3) प्रत्ययसाधित क्रियाविशेषण अव्यय (4) धातुसाधित क्रियाविशेषण अव्यय

35. 'शिक्षकांनी विद्यार्थ्यांना एक अतिशय गुंतागुंतीचे गणित सोडविण्यास दिले.' अधोरेखिताचे वाक्यातील स्थान पुढीलपैकी कोणते ?

- (1) विधेयपूरकाचा विस्तार (2) विधिपूरकाचा विस्तार
(3) कर्मपूरकाचा विस्तार (4) उद्देश्य विस्तार

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

9

GO6

36. खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्दाची जात सांगा.

'त्याच्या बोलण्यात परंतुचा वापर फार होतो'.

- (1) केवलप्रयोगी अव्यय (2) नाम (3) सर्वनाम (4) विशेषण

37. '_____ वास उन्हाळ्यात थंडावा देतो'. गाळलेल्या शब्दाच्या जागी पुढीलपैकी कोणता पर्याय योग्य आहे?

- (1) कापुराचा (2) कापराचा (3) कापऱ्याचा (4) कापुरीचा

38. खालील शब्द समुहाकरिता पर्यायी उत्तरातील कोणता वाक्-प्रचार योग्य आहे?

'फार जवळ येणे.'

- (1) तोंड टाकणे. (2) तोंडात बोट घालणे. (3) तोंडावर हात ठेवणे. (4) तोंडावर येणे.

39. खालील पर्यायातून अनुनासिकांचा अचूक गट ओळखा.

- (1) ङ्, ण, न, म, ञ (2) ङ्, ज, ण, म, क्ष (3) ङ्, ज, ण, न, म (4) ङ्, ज, म, सं, ञ

40. पुढीलपैकी एक शब्द विसंगत आहे/गटाबाहेरचा आहे, पर्यायी उत्तरातून तो शब्द शोधा.

- (1) संधला (2) सनला (3) संदला (4) संदिसा

41. 'अव्ययसाधित विशेषण' असलेले विधान पर्यायी उत्तरात कोणते आहे?

- (1) बोलक्या बाहुल्यांचा खेळ सर्वांनाच आवडतो. (2) आज तुम्ही कोणत्या गावाला जाणार?
(3) बनारसी बोरे रसाळ असतात. (4) ते गव्हाचे पोते पुढच्या माळीत ठेव.

42. 'हात दाखवणे' या वाक्प्रचाराचा अर्थ -

- (1) विजयाची खूण करणे (2) अभिवादन करणे
(3) निरोप घेणे (4) चोप देणे

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

GO6

10

A

43. लेखननियमानुसार खालील कोणता शब्द अचूक आहे ?

- (1) उपरोल्लिखित (2) ऊपरोल्लिखित (3) उपरोल्लिखीत (4) उपरोलिखित

44. खालील गट क्रमांक 1 व गट क्रमांक 2 मधील एक जोडी चुकीची आहे, ती पर्यायी उत्तरातून शोधा.

गट क्रमांक 1 (उदाहरणे)

गट क्रमांक 2 (उभयान्वयी अव्यये)

(a) म. गांधी म्हणत, की सर्वांनी सत्याने वागावे.	(i) विकल्प बोधक
(b) तो इतका रडला, की त्याचे तोंड सुजले.	(ii) न्यूनत्व बोधक
(c) यश मिळो, की न मिळो मी प्रयत्न करणार.	(iii) परिणाम बोधक
(d) माझा पहिला नंबर आला, की मी पेढे वाटीन.	(iv) स्वरूप दर्शक

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a) - (iv) (2) (b) - (iii) (3) (c) - (i) (4) (d) - (ii)

45. 'समुद्र' या शब्दाला खालीलपैकी समानार्थी शब्द कोणता ?

- (1) अर्णव (2) वडवानळ (3) खग (4) सागरवेळा

46. 'शिक्षक विद्यार्थ्यांना प्रश्न विचारतात'. या वाक्यातील क्रियापदाचा प्रकार ओळखा.

- (1) शक्य क्रियापद (2) द्विकर्मक क्रियापद (3) प्रयोजक क्रियापद (4) अकर्तृक क्रियापद

47. पुढीलपैकी कोणत्या गटातील शब्दांचे लेखन अचूक आहे ?

(1) ज्यादा, सफेत, अंधःकार	(2) महत्व, धिःकार, उत्कृष्ट
(3) तत्व, दूसरा, ज्येष्ठ	(4) कोट्यधीश, घनश्याम, मदत

48. 'कमळ आणि बेडूक दोघेही चिखलात उत्पन्न झालेले म्हणजे _____ असतात'. रिकाम्या जागी योग्य तो पर्याय निवडा.

- (1) बंधू (2) समानशील (3) पंकज (4) अंबुज

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

11

GO6

49. पर्यायी उत्तरांतील 'उद्गारवाचक वाक्य' ओळखा.

(1) ही मूर्ती खूप सुंदर आहे.

(2) कोण म्हणतो ही मूर्ती सुंदर नाही.

(3) किती सुंदर आहे ही मूर्ती.

(4) ही मूर्ती सुंदर नाही असे नाही.

50. पुढीलपैकी कोणत्या गटातील शब्द देशी आहेत ?

(1) इलाखा, खुशाल, मजूर

(2) घोडा, डाहळी, पोट

(3) वहाण, रक्त, तूप

(4) कोठार, शेत, सोने

51. मनःपटल हा जोडशब्द खालीलपैकी कोणत्या जोडशब्दातून बनला आहे ?

(1) मन + पटल

(2) मनहा + पटल

(3) मनस् + पटल

(4) मनो + पटल

52. जी कर्मे क्रियापदावर अधिकार गाजवणारी असतात त्यांना कोणत्या प्रकारची कर्मे म्हणतात ?

(1) अप्रत्यक्ष कर्मे

(2) प्रभावी कर्मे

(3) प्रत्यक्ष कर्मे

(4) पूरक

53. पुढील शब्दाची संधी फोड करा.

'निरिच्छ'

(1) निः + च्छ

(2) निरः + इच्छ

(3) निः + इच्छ

(4) निरी + च्छ

54. 'जो, जी, जे, जे, ज्या, जी' ही सर्वनामांची रूपे कोणत्या प्रकारातील आहेत ?

(1) दर्शक सर्वनामे

(2) प्रश्नार्थक सर्वनामे

(3) संबंधी सर्वनामे

(4) आत्मवाचक सर्वनामे

55. खालील शब्दातील देशी शब्द ओळखा.

(1) ढेकूण

(2) सामना

(3) जाहीर

(4) डबा

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

GO6

12

A

पुढील उतारा वाचून त्या खालील प्रश्न क्रमांक 56 ते 60 ची उत्तरे लिहा.

केवळ तंत्रजीवी आणि तटस्थ संशोधन भारतासारख्या गरीब देशात परवडणार नाही. काही तरी भूमिका असायलाच हव्यात संशोधनासाठी आणि संशोधकांना. 1991 पासून अर्थव्यवस्था बदलल्याबरोबर राजकारणात पालट झाला आणि त्याचा शिक्षणविषयक सर्व घटकांवर परिणाम झाला. पीएच.डी. ला प्राप्त झालेले सवंग व अगंभीर रूप गेल्या अठरा वर्षांत अधिकच उग्र झाले. औद्योगिक म्होरक्यांनी शिक्षणाचा तोंडवळा बदलायचा चंग बांधला आहे. त्यांना हवा तसा शिक्षित वर्ग ते घडवू पाहत आहेत. संशोधन काय करता व निष्कर्ष कसे काढता यापेक्षा संशोधनाचे तंत्र, भाषा, योजना कशा आत्मसात करता यांवर भर दिला जात आहे. बाजाराला त्याच्या विस्ताराच्या योजना संशोधनाशिवाय, म्हणजे 'शास्त्रोक्त' संशोधनाशिवाय, पुऱ्या करता येत नाहीत. सबब संशोधनपद्धती महत्त्वाची, निष्कर्ष तेवढे कसेही वळवून घेतले की चालते, असा छुपा कार्यक्रम बोकाळला आहे.

ॲडम स्मिथ तत्त्वज्ञानाचे प्राध्यापक होते तर डेव्हिड रिकार्डो एक व्यावसायिक आणि वित्तीय अभ्यासक होते. त्यांच्यात किंचित निःपक्षपातीपणा असल्यामुळे त्यांना भांडवलशाहीचे भलेबुरे परिणाम ज्ञात होते. परंतु अलीकडे आटापिटा कशाचा चालला आहे? "नवउदारवादी अर्थशास्त्र तटस्थ नसते. विषमता, बेरोजगारी, दारिद्र्य आणि वेतन याविषयीचे त्यांचे विश्लेषण अत्यंत चुकीचे व सर्व परीक्षांत नापास ठरणारे असते. तरीदेखील दरवर्षी हेच विश्लेषण दैवी सत्य असल्यासारखे कित्येक पाठ्यपुस्तकांतून अवतरत राहते.... हार्वर्ड विद्यापीठात जा किंवा युनिव्हर्सिटी ऑफ शिकागोत जा अथवा स्टॅनफर्ड विद्यापीठात जा, तुम्हाला अर्थशास्त्रातील नोबेल विजेते झळकताना सापडतील. पण या विद्यापीठात असे किमान पाच अर्थशास्त्रज्ञ शोधून दाखवा ज्यांचा नॉर्थ अमेरिकन फ्री ट्रेड ॲग्रीमेण्टला, जागतिक बँकेला किंवा विश्व व्यापार संघटनेला विरोध आहे. या विद्यापीठांच्या परिसरात असे पाच अर्थशास्त्री दाखवा जे कामगार संघटनेचे म्हणजे वेतन, साम्राज्यवाद यांसाठी झगडणारे व आपली कौशल्ये त्याविरुद्ध वापरणारे किंवा बालकामगार आणि अतिश्रम यांच्या समर्थनार्थ काहीही सबबी न सांगणारे संघटनांचे पाठीराखे असतील. धनाढ्य आणि बलाढ्य यांना सल्ले देण्याचे आकर्षक काम न करणारे पाच पूर्णकालीन अर्थशास्त्री प्राध्यापकही दाखवा.... शीतयुद्धाच्या हिंस्त्रपणामुळे नवउदारमतवादी अर्थशास्त्राला विरोध करणाऱ्यांना श्रोते मिळणे अशक्य होऊन बसले यात आश्चर्य काही नाही. जहाल अर्थशास्त्रज्ञांना विद्यापीठांमधून हाकलण्यात आले आणि अध्यापक म्हणून त्यांचे जिणे मुश्कील करण्यात आले. अर्थशास्त्रीय अभ्यासक्रमांमधून जहाल कल्पना हटवण्यात आल्या. तिरस्कार करण्यासाठी मात्र ठेवल्या. जहाल अर्थशास्त्र हा शास्त्राचा अभ्यास नसून पोथीबंद विचारांचा भाग आहे, असा नवउदारमतवादी अर्थशास्त्रज्ञांचा दावा होता. 1960 उजाडता अमेरिकेत पूर्णकालीन जहाल अर्थशास्त्री प्राध्यापक एकमेव होता, तो म्हणजे पॉल बरान. या बरानला पूर्णपणे एकाकी पाडण्यात आले आणि त्याचा एवढा छळ झाला की तो आजारीच पडला."

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A 13 GO6

56. नवउदारमतवादी अर्थशास्त्राचा कोणता दावा होता ?

- (1) जहाल अर्थशास्त्र तिरस्कार करते. (2) जहाल अर्थशास्त्र निरूपयोगी आहे.
 (3) जहाल अर्थशास्त्र शीतयुद्ध पेटवते. (4) जहाल अर्थशास्त्र पोथीबंद विचार आहे.

57. प्रस्तुत उताऱ्याचा आशय खालीलपैकी कोणत्या विषयाशी केंद्रित झाला आहे ?

- (1) शीतयुद्धाचे परिणाम (2) संशोधन व नवउदारमतवादी अर्थशास्त्र
 (3) प्राध्यापकांचा लहरीपणा (4) अर्थशास्त्राचा जहालपणा

58. बाजाराच्या विकासासाठी कोणत्या गोष्टीची आवश्यकता असते ?

- (1) तंत्रजीवी संशोधन (2) शास्त्रोक्त संशोधन
 (3) जहाल अर्थशास्त्र (4) आर्थिक संघर्ष

59. नवउदारमतवादी अर्थशास्त्र कशाचे विश्लेषण करते ?

- (1) शीतयुद्धाचे (2) विषमता व बेकारी यांचे
 (3) भांडवलशाहीचे (4) समाजवादाचे

60. प्रस्तुत उताऱ्यात प्राध्यापकांविषयीचा रोष का व्यक्त करण्यात आला आहे ?

- (1) प्राध्यापक भांडवलशाहाना विरोध करतात
 (2) प्राध्यापक शीतयुद्ध पेटवतात
 (3) प्राध्यापक शास्त्रोक्त संशोधन करतात
 (4) प्राध्यापक भांडवलशाही व्यवस्थेला मदत करतात

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

GO6

14

A

61. Which one of the following two sentences is **incorrect** ?

- (a) I packed my luggages.
 (b) Scouts wear half pants.

Answer options :

- (1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

62. Substitute the underlined phrase with the best of the options below :

We called on him to invite him for the function.

- (1) visited (2) telephoned (3) messaged (4) spoke to

63. Identify incorrect sentence/s :

- (a) The basket of apples and pears were hanging from a hook.
 (b) This must be one of the best plays that has been staged at stratford this season.
 (c) Each of the candidates are well qualified.

Answer options :

- (1) (a) only (2) (a) and (b) only (3) (b) and (c) only (4) (a), (b) and (c)

64. The border incident proved to be just the PROLOGUE to a full-scale invasion.

Choose the best meaning of the underlined word :

- (1) Provocation (2) Introduction (3) Epilogue (4) Proliferate

65. You can get hurt.

The underlined modal indicates :

- (1) probability (2) ability (3) permission (4) offer

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

15

This Que.is Cancel

GO6

66. Give the meaning of phrase 'owe a debt' :

- (1) pay debt (2) be in debt (3) grateful (4) debt

67. Choose a word from the given options that can be used in both the blank spaces below :

- (a) It _____ all night.
 (b) He _____ a cab to take him to office.

Answer options :

- (1) rained (2) snowed (3) hailed (4) thundered

68. Which one of the following two sentences is **correct** ?

- (a) Who did this ? I.
 (b) He and I are brothers.

Answer options :

- (1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

69. Choose the correct sentence/s :

- (a) He has made quite a fortune.
 (b) You gave me quite a shock.
 (c) He often comes to school late.

Answer options :

- (1) (a) only (2) (a) and (b) (3) (b) and (c) (4) (c) only

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

GO6

16

A

70. Match the following :

(a) Pass down	(i) To take place and be completed
(b) Pass off	(ii) To give to people who live later
(c) Pass out	(iii) To pay no attention to
(d) Pass by	(iv) To faint

Answer options :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (iii)	(ii)	(iv)	(i)
(2) (iii)	(i)	(iv)	(ii)
(3) (ii)	(i)	(iv)	(iii)
(4) (iv)	(iii)	(i)	(ii)

71. Choose the correct passive form/s of the following sentence :

They offered my friend the captaincy.

- (a) My friend was offered the captaincy.
 (b) The captaincy was offered to my friend.
 (c) My friend was offered to the captaincy.

Answer options :

- (1) (a) only (2) (b) only (3) (b) and (c) (4) (a) and (b)

72. Identify the sentence/s containing incorrect use of preposition :

- (a) The river flowed under the bridge.
 (b) After the party we did a lot of washing - up.
 (c) The repairs in the roof were completed quickly.

Answer options :

- (1) (a) only (2) (c) only
 (3) (a) and (b) only (4) (b) and (c) only

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

17

GO6

73. Which one of the following two sentences is **incorrect** ?

- (a) I am learning a new poetry.
 (b) Our boarding house is full.

Answer options :

- (1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

74. Give synonym of 'abandon' :

- (1) propagate (2) adopt (3) forsake (4) dominate

75. Choose the correct alternative to complete the sentence :

Moral education _____ have been taught in the Universities long back.

- (1) ought to (2) must (3) should (4) would

76. Which of the questions is/are correctly framed ?

- (a) Why they are talking so loudly ?
 (b) Who is she going to marry ?
 (c) Who she is going to marry ?

Answer options :

- (1) (a) and (c) only (2) (a) and (b) only
 (3) (a), (b) and (c) (4) (b) only

77. Select one word for the following phrase :

Someone who has an excellent knowledge of languages.

- (1) Interpreter (2) Translator (3) Linguist (4) Critic

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

GO6

18

A

78. Choose the suitable phrase from the following so as to bring out the correct meaning :

'not feeling well'

(1) to fall dead

(2) out of sorts

(3) lost in thought

(4) off with his hand

79. Choose the option to fill in the blank in the following sentence :

Radha _____ six pillow-cases since seven O'clock this morning.

(1) was making

(2) is making

(3) has made

(4) none of the above

80. Which of the following can be the meanings of CONSUMMATE ?

(a) Perfect

(b) Complete

(c) Goods

Answer options :

(1) (a) only

(2) (b) only

(3) (a) and (b) only

(4) (b) and (c) only

81. Choose the alternative from the following which best expresses the meaning of the given word :

PLACID :

(1) Clear

(2) Calm

(3) Enjoyable

(4) Dull

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

19

GO6

82. Match the following :

(a) Nullity	(i) Unnecessary ideas, words etc.
(b) Nuptial	(ii) A man who took care of guests' horses at a small hotel
(c) Otiose	(iii) The state of being void in law
(d) Ostler	(iv) Of marriage or marriage ceremony

Answer options :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (iv)	(iii)	(ii)	(i)
(2) (iii)	(iv)	(ii)	(i)
(3) (iv)	(iii)	(i)	(ii)
(4) (iii)	(iv)	(i)	(ii)

83. Read the following sentences carefully and decide on their correctness on the basis of underlined words.

- (a) You should talk to your boss in a reverent manner.
- (b) Our reverend principal is coming.

Answer options :

(1) (a) is correct	(2) (b) is correct
(3) Both (a) and (b) are correct	(4) Both (a) and (b) are wrong

84. In this question out of the four alternatives, choose the one which can be substituted for the given word/sentence :

A place where ships are loaded and unloaded.

(1) Resort	(2) Quay	(3) Scullery	(4) Refectory

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

GO6

20

A

85. Give antonym of 'covetous' :

- (a) greedy (b) avaricious (c) grasping (d) renouncing

Answer options :

- (1) (a) and (b) (2) (b) and (c) (3) (c) and (d) (4) (d)

86. Which one of the following two sentences is correct ?

- (a) He enjoyed during the holidays.
(b) I asked for my pencil but he did not give me.

Answer options :

- (1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

87. Which one of the following two sentences is incorrect ?

- (a) One of my servants tells me.
(b) Both did not go.

Answer options :

- (1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

88. This journal is published weekly.

(Identify the part of speech underlined)

- (1) Noun (2) Adjective (3) Adverb (4) Verb

89. Which of the options is closest in meaning to GENOCIDE ?

- (1) Inviting a whole group of people to party
(2) Insecticide
(3) Pesticide

- (4) The killing of a whole group of people

कच्चा कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

21

GO6

90. In this question out of the four alternatives, choose the one which can be substituted for the given word/sentence.

A resting place of wild animals.

- (1) Lair (2) Kennel (3) Stable (4) Sty

91. Which one of the following two sentences is **incorrect** ?

- (a) He is a tall gentleman.
(b) He took insult at this.

Answer options :

- (1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither

92. Use the appropriate word and fill in the blank :

A _____ of cattle/deer

- (1) herd (2) heard (3) horde (4) hoard

93. Choose the incorrect sentence/s :

- (a) When did you come back from Delhi ?
(b) I have passed the B.A. degree examination in, 1968.
(c) I passed the B.A. degree examination in 1968.

Answer options :

- (1) (a) only (2) (a) and (b) (3) (b) only (4) (b) and (c)

94. Choose from the following alternatives, the word which is most nearly the same in meaning ?

Anthology :

- (1) prose (2) dramas (3) poems (4) stories

This Que. is Cancel

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

GO6

22

A

95. Identify the correct sentence/s :

- (a) Fish and chips is not my favourite meal.
 (b) Pen and ink has been displaced by the ballpoint.
 (c) Bread and water was the vagrant's staple diet in prison.

Answer options :

- (1) (a) only (2) (a) and (b) only
 (3) (a), (b) and (c) (4) (a) and (c) only

96. We just managed to pull the game _____.

Choose the best option to fill in the blank.

- (1) Out of the fire (2) Out of the blue
 (3) Out of the water (4) Out of the red

97. Select one word for the following phrase :

A person who believes in the existence of God.

- (1) Theist (2) Atheist (3) Sceptic (4) Fanatic

98. Give antonym of the word 'Spiritual' :

- (1) mundane (2) intangible (3) irreparable (4) uninnovative

99. He drank milk in one _____.

Complete the sentence meaningfully by choosing the correct alternative.

- (1) draught (2) drought (3) draft (4) bite

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

23

GO6

100. Match the following to fill in the blanks :

(a) _____ we have some coffee ?	(i) Will
(b) _____ we come in ?	(ii) Couldn't
(c) _____ you take him tomorrow ?	(iii) May
(d) _____ you please post this letter for me ?	(iv) Shall

Answer options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(2)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)
(3)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)
(4)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)

- o O o -

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

विद्यार्थ्यांची चळवळ पुणे

E-Learning Platform

P.T.O.

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते काँपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. "अंगावर काटा उभा रहाणे" या वाक्यप्रचाराचा अर्थ काय ?

(1) अंग शहारणे	(2) रोमांचित होणे
(3) अतिशय भिती वाटणे	(4) बहरून येणे

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) अतिशय भिती वाटणे" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल, यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

E-Learning Platform

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत विक्रीकर निरीक्षक (मुख्य) परीक्षा-२०१४ या स्पर्धा परीक्षेच्या वस्तुनिष्ठ स्वरूपाच्या प्रश्नपत्रिकेची उत्तरतालिका उमेदवारांच्या माहितीसाठी संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात आली होती. त्यासंदर्भात उमेदवारांनी अधिप्रमाणित (Authentic) स्पष्टीकरण / संदर्भ देऊन पाठविलेली लेखी निवेदने, तसेच तज्ज्ञांचे अभिप्राय विचारात घेऊन आयोगाने उत्तरतालिका सुधारित केली आहे. या उत्तरतालिकेतील उत्तरे अंतिम समजण्यात येतील. यासंदर्भात आलेली निवेदने विचारात घेतली जाणार नाहीत व त्याबाबत कोणताही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही, याची कृपया नोंद घ्यावी.

उत्तरतालिका - KEY

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
1	1	1	2	1
2	#	2	4	2
3	#	4	4	4
4	3	3	3	2
5	3	4	2	2
6	2	4	1	3
7	3	2	2	2
8	1	2	4	3
9	2	3	3	1
10	4	3	4	4
11	3	3	2	1
12	3	3	3	#
13	1	1	4	2
14	1	4	4	3
15	4	2	3	3
16	3	1	3	2
17	2	4	3	1
18	1	#	4	3
19	2	3	4	3
20	1	3	3	4
21	2	3	4	1
22	2	4	1	4
23	4	3	2	4
24	4	3	2	2
25	3	4	2	3

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
26	3	3	1	4
27	4	2	1	1
28	3	2	3	1
29	3	3	3	#
30	3	1	3	3
31	4	4	2	3
32	2	3	1	1
33	2	4	2	4
34	4	2	3	4
35	3	2	4	2
36	2	2	4	4
37	2	2	3	4
38	4	4	3	3
39	3	3	3	2
40	4	2	1	4
41	4	1	#	3
42	4	3	3	3
43	1	#	2	3
44	4	1	2	4
45	1	1	1	3
46	2	4	3	4
47	4	1	#	3
48	3	1	2	2
49	3	3	4	3
50	2	4	4	3

Date: 16th December, 2015

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
51	3	4	3	3
52	3	2	1	1
53	3	3	3	2
54	3	3	1	2
55	1	3	3	3
56	4	4	2	2
57	2	4	2	4
58	2	2	2	2
59	2	2	4	4
60	4	2	4	2
61	3	4	1	4
62	1	3	2	3
63	4	4	3	1
64	2	4	3	4
65	1	3	3	4
66	#	3	4	#
67	3	1	2	2
68	3	2	1	1
69	4	#	1	4
70	3	#	4	2
71	4	2	4	1
72	2	3	3	2
73	1	1	1	3
74	3	1	3	1
75	1	2	1	4

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
76	4	3	2	3
77	3	1	3	2
78	2	1	4	3
79	3	3	3	4
80	3	3	2	3
81	2	1	3	4
82	4	3	1	3
83	3	1	4	1
84	2	2	3	3
85	4	3	1	1
86	4	2	#	2
87	2	1	3	1
88	3	1	1	3
89	4	3	3	3
90	1	4	#	#
91	3	4	4	3
92	1	1	2	1
93	3	1	1	2
94	#	3	4	3
95	3	4	3	3
96	1	2	4	1
97	1	4	1	3
98	1	4	2	4
99	1	3	3	1
100	1	3	1	1

Date: 16th December, 2015

..2..

ने दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत.

दि. २६ नोव्हेंबर, २०१६

2016

CODE : MO8

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक

BOOKLET NO.

प्रश्नपुस्तिका-1

एकूण प्रश्न : 100

मराठी व इंग्रजी

एकूण गुण : 100

वेळ : 1 (एक) तास

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

परीक्षा-क्रमांक									

केंद्राची संकेताक्षरे

शेवटचा अंक

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.

(4) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायंकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या झाईचे बॉलपेन वापरणे, पेन्सिल वा झाईचे पेन वापरू नये.

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. झाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईकर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवारांच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षकक्षात उमेदवारांला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या शेवटच्या पानावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

MO8

2

A

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

3

MO8

1. खाली दिलेल्या चार वाक्यातून व्याकरणिक दृष्ट्या अयोग्य असलेल्या वाक्याचा पर्याय लिहा :

- (1) द्वंद्व व तत्पुरुष समास असलेले शब्द नामे किंवा विशेषणे असतात.
- (2) अव्ययीभाव समास असलेला शब्द क्रियाविशेषण असतो.
- (3) बहुव्रीही असलेला शब्द विशेषण असतो.

(4) एकाच सामासिक शब्दाचे विग्रह वेगवेगळ्या प्रकारे करता येत नाही.

2. विरुद्ध अर्थी जोड्या ओळखा.

- (अ) कृपा × अवकृपा
- (ब) कृत्रिम × नैसर्गिक
- (क) कृपण × उदार
- (ड) प्रसरण × अप्रसरण

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (अ), (ब) व (ड) बरोबर (क) चूक
- (2) (ब), (क) व (ड) बरोबर (अ) चूक
- (3) (अ), (ब) व (क) बरोबर (ड) चूक
- (4) सर्व बरोबर

3. पुढील विधाने पहा.

- (अ) नामाच्या तीन प्रकारापैकी फक्त सामान्य नामाचेच अनेकवचन होते.
- (ब) विशेषनाम हे एकाच व्यक्तीचे नाव असल्यामुळे त्याचे अनेक वचन होत नाही.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (अ) बरोबर (ब) चूक
- (2) (अ) चूक (ब) बरोबर
- (3) दोन्ही चूक
- (4) दोन्ही बरोबर

4. पुढील विधाने वाचा.

- (अ) मराठीतील तत्सम इ-कारान्त आणि उ-कारान्त शब्द ऱ्हस्वान्त लिहावेत.
- (ब) तत्सम क्रियाविशेषणे दीर्घान्त लिहावेत.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (अ) चूक
- (2) फक्त (ब) चूक
- (3) (अ) आणि (ब) दोन्ही बरोबर
- (4) (अ) आणि (ब) दोन्ही चूक.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

MO8

4

A

5. 'तेजोनिधी' या शब्दाची संधी खालीलपैकी कोणत्या पोटशब्दांनी केली जाते ?

- (1) तेज + निधी (2) तेजो + निधी (3) तेजः + निधी (4) तेजः + नीधी

6. कर्मांत कमी शब्दात सामासिक शब्दाचे केलेले स्पष्टीकरण म्हणजे _____ होय.

- (1) दूराग्रह (2) विग्रह (3) आग्रह (4) परग्रह

7. 'जा, ये, कर, बस, बोल, पी' यासारख्या मराठी भाषेतील मूळ धातूंना _____ म्हणतात.

- (1) साधित शब्द (2) सिद्ध शब्द (3) देशी शब्द (4) तत्सम शब्द

8. योग्य जोड्या जुळवा.

- (अ) पाण उतारा करणे (i) दमछाक होणे
(ब) पायरीने राहणे (ii) अपमान करणे
(क) नाकी नऊ येणे (iii) योग्यते प्रमाणे राहणे

पर्यायी उत्तरे :

(अ) (ब) (क)

- (1) (iii) (ii) (i)
(2) (ii) (iii) (i)
(3) (i) (iii) (ii)
(4) (ii) (i) (iii)

9. विभक्तीप्रत्यय किंवा शब्दयोगी अव्यय लागून तयार झालेल्या नामाच्या रूपाला म्हणतात :

- (1) साधित शब्द (2) संयुक्त व्यंजन (3) सामान्यरूप (4) संधी

10. पुढील विधाने वाचा.

- (अ) विशेषण ही विकारी शब्दजाती आहे; तथापि काही विशेषणे विशेष्याच्या लिंगवचनानुसार बदलत नाहीत.
(ब) नामापूर्वी येणाऱ्या विशेषणाला विधीविशेषण, तर नामानंतर येणाऱ्या विशेषणाला अधिविशेषण म्हणतात.
(क) वाक्यात नाम नसते तेव्हा विशेषणही नसते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (अ) बरोबर (2) फक्त (अ) व (क) बरोबर
(3) फक्त (क) बरोबर (4) फक्त (ब) व (क) बरोबर

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

5

This Que.is Cancel

MO8

11. खालीलपैकी कठोर व्यंजने कोणती ?

- (अ) च (ब) फ (क) द (ड) थ

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (अ), (ब) (2) फक्त (ब), (क)
(3) फक्त (क), (ड) (4) फक्त (ब), (ड)

12. 'सर्व वाजूनी संकट येणे' हा अर्थ नसलेले वाक्प्रचार कोणते ?

- (अ) आकाशाची कुन्हाड होणे.
(ब) आभाळ फाटणे.
(क) आभाळ भरून येणे.
(ड) आभाळ दिसणे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (अ), (ब) बरोबर (2) फक्त (क), (ड) बरोबर
(3) फक्त (अ), (क) बरोबर (4) फक्त (अ), (क), (ड) बरोबर

13. 'चहा करणे' या वाक्प्रचाराचा पुढीलपैकी कोणता वाक्प्रचार विरुद्धार्थी आहे ?

- (1) कोंडमारा होणे (2) खडे फोडणे (3) काखा वर करणे (4) कणिक तिंबणे

14. व्यंजनसंधी म्हणजे.....

- (1) एकत्र येणाऱ्या दोन वर्षांपैकी एक स्वर व दुसरा व्यंजन जोडणे.
(2) एकमेकांशेजारी येणारे दोन स्वर जोडले जाणे.
(3) एकत्र येणाऱ्या वर्णातील पहिला विसर्ग व दुसरा वर्ण व्यंजन जोडला जाणे.
(4) एकत्र येणाऱ्या वर्णातील पहिला विसर्ग व दुसरा वर्ण स्वर जोडला जाणे.

This Que.is Cancel

15. 'पाऊस पडला तर हवेत गारवा आला असता' या वाक्याचा प्रकार निवडा.

- (1) स्वार्थी वाक्य (2) आज्ञार्थी वाक्य (3) विध्यर्थी वाक्य (4) संकेतार्थी वाक्य

16. 'धर्मराज हा पहिला पांडव होता' वाक्यातील उद्देश्य ओळखा.

- (अ) पहिला (ब) पांडव (क) धर्मराज (ड) हा

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (ब) आणि (क) बरोबर बाकी सर्व चूक (2) फक्त (ब) बरोबर बाकी सर्व चूक
(3) फक्त (ड) बरोबर (4) फक्त (क) बरोबर बाकी चूक

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

MO8

6

A

17. सामान्यनामे व विशेषनामे यांना 'आई', 'ई', 'की', 'गिरी', 'ता', 'त्व', 'पण', 'पणा', 'य', 'व' - या सारखे प्रत्यय लावून _____ नामे तयार करता येतात.

- (1) भाववाचक (2) समुदायवाचक (3) धर्मिवाचक (4) काल्पनिक

18. बरोबर की चूक.

- (अ) मराठीमध्ये शब्दातील शेवटचे अक्षर दीर्घ असेल तर त्याचा उपान्त्य इकार किंवा उकार ह्रस्व लिहावा.
(ब) अ-कारान्तापूर्वीचे इकार किंवा उकार ह्रस्व लिहितात.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) केवळ (अ) बरोबर (2) केवळ (ब) बरोबर
(3) (अ) आणि (ब) बरोबर (4) (अ) आणि (ब) चूक

19. 'मी उशीरा उठतो ते बाबाना आवडत नाही' दोन केवळ वाक्यांचे वाक्य संकलन करा.

- (अ) मी उशीरा उठतो म्हणून बाबाना आवडत नाही.
(ब) माझी उशीरा उठण्याची वृत्ती बाबाना मुळीच आवडत नाही.
(क) माझ्या बाबाना उशीरा उठणे आवडत नाही.
(ड) माझे उशीरा उठणे माझ्या बाबाना आवडत नाही.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (ड) चूक बाकी सर्व बरोबर
(2) फक्त (ड) बरोबर बाकी सर्व चूक
(3) फक्त (अ) आणि (ब) बरोबर बाकी सर्व चूक
(4) फक्त (क) आणि (ड) बरोबर बाकी सर्व चूक

20. जोड शब्द नसलेला पर्याय ओळखा.

- (अ) टेबलखुर्ची (ब) अदलाबदल (क) सल्लामसलत (ड) सोनेचांदी

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (अ), (ब) व (क) बरोबर बाकी चूक (2) (ब) व (क) बरोबर बाकी चूक
(3) (क) व (ड) बरोबर बाकी चूक (4) (अ) व (ड) बरोबर बाकी चूक

21. 'राजेशने मनीषावर जिवापाड प्रेम केल्याचे नाटक करून तिच्याशी लग्न केले. लग्नानंतर काही महिन्यातच गोड बोलून तिची सारी संपत्ती आपल्या नावावर केली. एके रात्री राजेश दारु पिऊन घरी आला. तिच्याशी भांड-भांड भांडला. तिच्यावर नाही नाही ते आरोप केले आणि तिचा खून केला' - या घटनेसाठी खाली दिलेल्या वाक्प्रचारातून योग्य वाक्प्रचाराची निवड करून त्याचा पर्याय लिहा :

- (1) काट्याने काटा काढणे (2) कंठस्नान घालणे
(3) केंसाने गळ्या कापणे (4) कुंपणाने शेत खाणे

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

7

MO8

22. 'दक्षिण समुद्राजवळच्या सेतुपासून हिमालया पर्यंत' या शब्दसमुहाबद्दल एक शब्द सांगा :

- (1) समुद्रमंथन (2) परिक्रमा (3) आसेतुहिमाचल (4) हिमसरोवर

23. जोड्या जुळवा.

- (अ) अव्ययीभाव समास (i) गर्भश्रीमंत
(ब) पंचमी तत्पुरुष समास (ii) मानधन
(क) मध्यमपदलोपी समास (iii) दिवसेंदिवस
(ड) बहुव्रीही समास (iv) साखरभात

पर्यायी उत्तरे :

(अ) (ब) (क) (ड)

- (1) (ii) (iv) (iii) (i)
(2) (iv) (i) (iii) (ii)
(3) (iii) (i) (iv) (ii)
(4) (iii) (i) (ii) (iv)

24. 'त्याला पहिला वर्ग मिळावा म्हणून तो खूप अभ्यास करतो आहे' या वाक्याचा प्रकार ओळखा.

- (1) केवळ वाक्य (2) मिश्र वाक्य (3) आज्ञार्थी वाक्य (4) संयुक्त वाक्य

25. 'विध्वंसक' या शब्दाचा विरोधार्थी आशय व्यक्त करणारा शब्द ओळखा.

- (अ) पुरोगामी (ब) विधायक (क) मवाळ (ड) सुलक्षणी

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (ब) व (ड) बरोबर (2) फक्त (ब) बरोबर
(3) फक्त (क) बरोबर (4) फक्त (अ) बरोबर

26. 'धर्म करता कर्म उभे राहते' या म्हणीचा योग्य अर्थ ओळखा.

- (1) धर्माचे पालन करताना कर्म करावे लागले.
(2) दानधर्म केल्या तर पुण्य मिळते.
(3) धर्मपालन केल्यावर कर्मबंधनातून मुक्ती मिळते.
(4) एखाद्याला साह्य करायला गेल्यास भलतेच संकट मागे लागते.

27. वाक्यात दर्शविलेल्या क्रियेला प्रत्यक्षपणे किंवा अप्रत्यक्षपणे जबाबदार असणाऱ्या नामपदबंधास काय म्हणतात ?

- (1) कर्ता (2) कर्म (3) क्रियापद (4) कर्मपूरक

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

MO8

8

A

28. 'ताजमहल' शारदीय पौर्णिमेत अधिकच देखणा दिसतो.

या वाक्यातील विधेयविस्तार कोणते ?

- (अ) ताजमहल (ब) शारदीय पौर्णिमेत
(क) अधिकच देखणा (ड) दिसतो

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (अ), (ड) बरोबर बाकी सर्व चूक (2) फक्त (क) बरोबर बाकी सर्व चूक
(3) फक्त (ब) बरोबर बाकी सर्व चूक (4) (ब), (क) बरोबर बाकी सर्व चूक

29. खालील वाक्यातील प्रयोग अनुक्रमे ओळखा.

- (अ) शिक्षक मुलांना शिकवतात.
(ब) रामाच्याने काम करवते.
(i) कर्तरी-कर्तरी (ii) कर्मणी-कर्मणी (iii) कर्तरी कर्मणी (iv) कर्मणी-कर्तरी

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (i) बरोबर (2) फक्त (iii) बरोबर
(3) फक्त (iv) बरोबर (4) फक्त (ii) बरोबर

30. जी उपवाक्ये 'अथवा', 'किंवा' या अव्ययांनी जोडलेली असतात तेव्हा त्या वाक्यांना काय म्हणतात ?

- (1) विकल्प बोधक (2) समुच्चय बोधक (3) न्यूनत्व बोधक (4) परिणाम बोधक

31. 'या आधुनिक लोकशाहीच्या युगात समाजाने जागृत होऊन आपला योग्य तो मार्ग निवडणे गरजेचे आहे' - व्याकरणिक दृष्ट्या या वाक्याचा प्रकार सांगा :

- (1) केवळ वाक्य (2) मिश्रवाक्य (3) संयुक्त वाक्य (4) संकेतार्थी वाक्य

32. वाक्यार्थाला बाधा न आणता रचनेत केलेला बदल म्हणजे :

- (1) वाक्य रूपांतर (2) वाक्य पृथक्करण (3) वाक्य संकलन (4) संयुक्त वाक्य

33. 'प्रतिकार, पडजीभ, दरमजल, हरवख्त' - हे शब्द मराठी व्याकरणात _____ ओळखले जातात.

- (1) उपसर्ग साधित शब्द (2) प्रत्यय साधित शब्द
(3) अभ्यस्त शब्द (4) अनुकरणवाचक शब्द

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

34. पुढील विधाने वाचा.

- (अ) ईकारान्त पुल्लिंगी नामांचे सामान्यरूप याकारान्त होते.
 (ब) ऊ-कारान्त पुल्लिंगी नामांचे सामान्यरूप वाकारान्त होते.
 (क) ओकारान्त पुल्लिंगी नामांचे सामान्यरूप ओकारान्तच राहते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (अ) व (ब) बरोबर (2) (ब) व (क) बरोबर
 (3) फक्त (अ) बरोबर (4) सर्व बरोबर

35. लेखन नियमानुसार शुद्ध शब्द ओळखा.

- (1) अभिष्टचिंतन (2) अभिष्टचिंतन (3) अभीष्टचिंतन (4) अभीष्टचिंतन

36. मराठी भाषे संदर्भातील पुढील कोणते वाक्य अयोग्य आहे ?

- (1) 'मराठी असे आमुची मायबोली' असे प्रत्येक मराठी भाषिकाने अभिमानाने म्हटले पाहिजे.
 (2) मराठी महाराष्ट्र राज्याची राजभाषा आहे.
 (3) हिंदी ही मराठी भाषेची जननी आहे.
 (4) आज मराठी भाषेच्या लेखनासाठी देवनागरी लिपीचा वापर होतो.

37. 'अरविंद, जलज, राजीव, पद्म' या शब्दांना समानार्थी शब्द कोणता ?

- (1) अमृत (2) गुलाब (3) कमळ (4) चंद्रिका

38. पुढे दिलेल्या जोड्या जुळवा.

अव्यय	शब्द
(अ) शोकदर्शक	(i) शाब्बास, वाहवा
(ब) प्रशंसादर्शक	(ii) अ ब ब, बापरे, अरेच्या
(क) संमतीदर्शक	(iii) अरे रे, अगाई, आई ग
(ड) आश्चर्यदर्शक	(iv) हां, जी, ठीक

उत्तरासाठी योग्य ते पर्याय निवडा :

(अ) (ब) (क) (ड)

- (1) (iv) (iii) (ii) (i)
 (2) (ii) (iv) (iii) (i)
 (3) (i) (ii) (iii) (iv)
 (4) (iii) (i) (iv) (ii)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

MO8

10

A

39. पुढीलपैकी कोणत्या विभक्तीला अनेक वचनासाठी प्रत्यय आहे परंतु एकवचनास प्रत्यय नाही ?

- (1) प्रथमा (2) तृतीया (3) संबोधन (4) सप्तमी

40. 'रामाने पुस्तकावर नाव घातले' या वाक्यातील आधारपूरक कोणते ?

- (1) रामाने (2) पुस्तकावर (3) नाव (4) पुस्तकावर नाव

41. पुढील विधाने वाचा.

- (अ) च, ही, ना, फक्त ही शुद्ध शब्दयोगी अव्यये आहेत.
 (ब) काही शब्दयोगी अव्यये विभक्तीप्रत्ययांचे कार्य करतात.
 (क) शब्दयोगी अव्यय जोडले जाताना मूळ शब्दांचे सामान्यरूप होत नाही.

This Que. is Cancel

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (अ) बरोबर (2) फक्त (ब) व (क) बरोबर
 (3) (अ), (ब) आणि (क) बरोबर (4) फक्त (अ) व (क) बरोबर

42. भावकर्तृक क्रियापद असलेल्या वाक्याचा पर्याय लिहा :

- (1) पित्त झाल्यामुळे प्रमोदला आज मळमळते आहे.
 (2) सुज्ञास अधिक सांगणे न लगे।
 (3) आम्ही काही पुस्तके पुण्याहून मागविली.
 (4) बाळू, एवढे काम कर बरं!

43. पुढील विधाने वाचा.

- (अ) अलका आणि सुनील विजूच्या घरी गेले. - हे संयुक्त वाक्य आहे.
 (ब) संयुक्त वाक्यात दोन वा अधिक स्वतंत्र वाक्ये जोडलेली असतात.
 (क) संयुक्त वाक्यात प्रधानत्व बोधक उभयान्वयी अव्यये वापरली जातात.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (अ) चूक (2) फक्त (अ) व (ब) चूक
 (3) फक्त (अ) व (क) चूक (4) फक्त (ब) व (क) चूक

44. 'तो नेहमीच उशिरा येतो' या वाक्याचा काळ ओळखा.

- (1) रीति वर्तमानकाळ (2) संहित भविष्यकाळ
 (3) रीति भविष्यकाळ (4) संहित वर्तमानकाळ

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

11

MO8

45. वाक्प्रचाराचा अर्थ ओळखा.

'डोळ्यांवर कातडे ओढणे'

- (1) डोळ्यावर चामड्याची पट्टी बांधणे (2) डोळे मिटून घेणे
(3) जाणूनबुजून दुर्लक्ष करणे (4) लक्ष देऊन पाहणे

46. 'आकांक्षाने सुरेल गीत म्हटले'.

या वाक्यात 'सुरेल' हे _____ आहे.

- (1) विधेय (2) विधेय पूरक (3) विधेय विस्तार (4) कर्म विस्तार

47. पुढील वाक्यातील न्यूनत्वबोधक अव्यय ओळखा.

'मरावे परी कीर्तिरूपे उरावे'

- (1) उरावे (2) कीर्तिरूपे (3) परी (4) मरावे

48. खाली दिलेल्या समूह दर्शक शब्दांच्या जोड्या जुळवा.

अ - गट

(अ) मडके

(ब) खेळाडू

(क) विद्यार्थी

(ड) नाणी

ब - गट

(i) संघ

(ii) चळत

(iii) उतरंड

(iv) गट

पर्यायी उत्तरे :

(अ) (ब) (क) (ड)

(1) (iii) (iv) (i) (ii)

(2) (iii) (i) (iv) (ii)

(3) (iii) (ii) (iv) (i)

(4) (iv) (iii) (i) (ii)

49. खालीलपैकी संकेतार्थ वाक्य कोणते ?

(अ) जर उद्या सुट्टी मिळाली तर तुझ्या घरी येईन.

(ब) उद्या सुट्टी मिळाल्यावर तुझ्या घरी येईन.

(क) तुझ्या घरी येण्यास सुट्टी हवी.

(ड) सुट्टी मिळाल्यानंतर तुझ्या घरी येईन.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (अ) बरोबर बाकी सर्व चूक

(2) (अ), (ब) बरोबर (क), (ड) चूक

(3) (ब), (क) बरोबर बाकी सर्व चूक

(4) फक्त (ड) बरोबर बाकी सर्व चूक

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

MO8

12

A

50. 'माझे गाव मला फार आवडते' या वाक्यातील अधोरेखित शब्दाचे लिंग ओळखा.

- (1) पुल्लिंगी (2) नपुंसकलिंगी (3) स्त्रीलिंगी (4) यापैकी नाही

51. वाक्समूहासाठी योग्य वाक्प्रचार ओळखा.

'नारायण हा खूप गुंड वृत्तीचा, व्यसनी आणि सान्या गावात बदनाम माणूस होता. मात्र त्याचा मुलगा हा सदाचारी, प्रेमळ व गुणी होता'.

- (1) कर्णाचा अवतार (2) गावमामा असणे
(3) भांगेत तुळस असणे (4) महादेवापुढचा असणे

52. मराठीत प्रमुख सर्वनामे किती ?

- (1) सात (2) नऊ (3) दहा (4) आठ

53. मूळ शब्दाच्या मागे, पूर्वी एक वा अधिक अक्षरे जोडतात त्यांना _____ म्हणतात.

- (1) सिद्ध शब्द (2) साधित शब्द (3) उपसर्ग (4) प्रत्ययघटित शब्द

54. खाली दिलेल्या पर्यायातून अकर्मक धातू असलेल्या शब्दांचा पर्याय लिहा :

- (1) सळसळ, खळखळ, थरथर, कूडकूड (2) नासका, सडका, कुजका, खराब
(3) हुशार, चलाख, तरबेज, पारंगत (4) मोडले, उघडले, तोडले, बांधले

55. खालीलपैकी अचूक विधाने कोणती ?

- (अ) एकाक्षरी शब्दाचे सामान्यरूप होत नाही.
(ब) परकीय भाषेतील शब्दांचे सामान्यरूप होत नाही.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (अ) बरोबर (ब) चूक (2) (अ) चूक (ब) बरोबर
(3) दोन्ही चूक (4) दोन्ही बरोबर

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

पुढील उतारा वाचून प्रश्न क्रमांक 56 ते 60 या प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

प्रा. कार्द्वर यांनी आपल्या पहिल्याच दिवसाच्या अध्यापनाची सुरुवात करताना आपल्या विद्यार्थ्यांना आवर्जून सांगितलं -

“जो निसर्गाच्या प्रेमात पडून त्याच्याशी जवळीक साधतो त्याच्याशीच निसर्ग गुजगोष्टी करतो. युवकांनो, सृष्टी काय शिकवते इकडे उघड्या डोळ्यांनी, उघड्या कानांनी लक्ष द्या; म्हणजे आयुष्यात प्रत्येक दिवशी तुमच्या ज्ञानात अमूल्य माहितीची भरच पडेल. निसर्गाशी तादात्म्य पावल्याखेरीज त्याची रहस्यं कळत नसतात. तुम्ही बँकेत किती माया जमविली आहे, तुम्ही पोषाख कसा करता हे तुमच्या यशाचं गमक मानू नका. तुम्ही समाजाची किती व कशी सेवा करू शकता यावर तुमच्या आयुष्याची सार्थकता अवलंबून आहे”. मग साऱ्या वर्गावर आपली हसरी नजर फिरवून ते पुढे म्हणाले, “चला! वर्गाबाहेर पडा. आजवर कोणीच केला नसेल असा एक नवा उपक्रम हाती घ्यायचा आहे. आपल्याला आता गावात फिरून प्रत्येक अंगणात, परसात टाकून दिलेला भंगारमाल गोळा करायचा आहे. फुटकी भांडी-कुंडी, दिवट्या-चिमण्या, बाटल्या, डबे, अगदी जे मिळेल ते जमा करायचं आहे. आपल्याला एक प्रयोगशाळा उभारायची आहे आणि त्यासाठी ही अशी उपकरणं जमवावी लागतात”, असं म्हणून त्यांनी आपल्या पेटीतून आणलेली छोटी-छोटी उपकरणं विद्यार्थ्यांना दाखवली.

प्राध्यापक आणि विद्यार्थी ‘प्रयोगशाळेची उपकरणं’ गोळा करण्याच्या मोहिमेवर निघाले. ती मुलखावेगळी कामगिरी सत्यांच्या अंगात संचारली होती. संध्याकाळी सगळे परतले. सारा गाव गोळा करून मुलं परतली होती. प्रा. कार्द्वरनी प्रत्येकाची पाठ थोपटली. ते त्यांना म्हणाले, “तुम्ही आणलंत त्यातलं काहीच टाकाऊ नाही. काही आत्ता उपयोगी पडणार आहे तर काही नंतर”.

आजही ‘टस्कीगी’ तील ‘कार्द्वर म्युझियम’ पाहाल तर काय दिसेल? ज्या टाकाऊ वस्तूंचा वापर करून अॅलबॅमाची उभारणी करण्याच्या आपल्या कार्याला प्रा. कार्द्वरनी सुरुवात केली, त्यांचा संग्रह आजही तिथे जतन करून ठेवलेला आहे. जुना रॉकेलचा दिवा. चकचकीत घासलेला. त्याची काच काजळीने काळी कुळकुळीत केलेली. त्या काचेवर एक बारीकसं वर्तुळ जाणीवपूर्वक स्वच्छ, पारदर्शक ठेवलेलं. मायक्रोस्कोपवर त्यातल्या त्यात प्रखर उजेड घेण्याची ही सोय. शाईच्या दौतीचा उपयोग बुनसेन बर्नर म्हणून. चहाकपाचा उपयोग खल म्हणून, तर खुंटाळ्याच्या खुंटीचा उपयोग बत्यासारखा कुटण्यासाठी. फळांच्या रिकाम्या, स्वच्छ डब्यांत निरनिराळी रसायनं लेबलं लावून ठेवलेली. फुटक्या बाटल्या जळत्या दीरीच्या साह्याने व्यवस्थित कापून त्यांचे पेले बनवलेले. पत्र्यांचे तुकडे व्यवस्थित कापून त्यावर निरनिराळ्या मापांच्या खिळ्यांनी भोकं पाडून त्यांच्या माती चाळण्यासाठी चाळण्या केलेल्या.

त्यांची ही प्रयोगशाळेची उभारणी त्यांचे विद्यार्थी पाहत होते. त्यांचा आपल्या डोळ्यांवर विश्वास बसत नव्हता. प्रा. कार्द्वर यांच्या हाताखाली शिकून बाहेर पडलेले विद्यार्थी जिथे जिथे समाजसेवा करण्यासाठी, विशेषतः शेतीसुधारणेच्या कामी, गेले, तिथे तिथे त्यांनी साधनांच्या अभावाचा कधीच बाऊ केला नाही. केवळ महागडी व अत्याधुनिक साधनं वापरून यश मिळवता येतं असं नाही, हे त्यांना पुरतेपणी अनुभवाला आलं होतं. ‘सर्वसामान्य गोष्टीचं यश असामान्य कसं ठरेल ते पाहा. ज्या कशामुळे आपल्या (बांधवांच्या) थाळ्या अन्नाने भरतील ते महत्वाचं समजा’. आपल्या शिक्षकाचा हा संदेश ते कधीच विसरले नाहीत.

56. मायक्रोस्कोपवर प्रखर उजेड घेण्यासाठी कार्द्वरनी कशाचा वापर केला ?

- (1) शाईची दौत (2) चहाचा कप (3) रॉकेलचा दिवा (4) फुटक्या बाटल्या

कच्च्या कामांसाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

MO8

14

A

57. टाकाऊ वस्तूंपासून उभारलेल्या प्रयोगशाळेतून कार्कर यांनी कोणता संदेश दिला ?

- (अ) समाजाची सेवा करून यश मिळवता येते.
 (ब) प्रयोगशाळेची उभारणी करून यश मिळवता येते.
 (क) निसर्गाशी एकरूप होणे गरजेचे आहे.
 (ड) सामान्य गोष्टीतूनही असामान्य यश मिळविता येते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (ब) व (ड) बरोबर (2) फक्त (अ) बरोबर
 (3) फक्त (क) बरोबर (4) फक्त (ड) बरोबर

58. प्रा. कार्कर यांच्या मते जीवनाची सार्थकता कोणत्या गोष्टीत दडलेली आहे ?

- (1) प्रयोगशाळा उभारणीत (2) समाजाच्या सेवेत
 (3) टाकाऊतून टिकाऊ बनविण्यात (4) असामान्य यश मिळविण्यात

59. प्रस्तुत उतान्याची मध्यवर्ती कल्पना ओळखा.

- (1) टाकाऊतून टिकाऊ (2) यशाचे मार्ग (3) निसर्ग प्रेम (4) समाज सेवा

60. प्रा. कार्कर यांच्या प्रयोगशाळेचे अंतिम साध्य कोणते आहे ?

- (अ) आपल्या बांधवांची भूक भागविणे (ब) सुसज्ज प्रयोगशाळा उभारणे
 (क) टाकाऊतून टिकाऊ बनविणे (ड) निसर्गाशी एकरूप होणे

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (अ) व (ब) बरोबर (2) फक्त (अ) बरोबर
 (3) (अ) व (ड) बरोबर (4) फक्त (क) बरोबर

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

15

MO8

61. Choose the correct sentence.

- (1) The jury were divided in its opinions.
 (2) The Secretary and Treasurer is negligent of his duty.
 (3) Every soldier and every sailor were in his place.
 (4) Either the manager or his assistants failed in his duty.

62. Which one of the following lines uses capitalisation correctly ?

- (1) If winter comes, can spring be far behinds ?
 (2) If Winter comes, can Spring be far behind ?
 (3) If winter comes, can Spring be far behind ?
 (4) If Winter comes, can spring be far behind ?

63. Which of the alternatives would be equivalent to the following sentence ?

I am as strong as he.

- (1) He is stronger than I. (2) He is not stronger than I.
 (3) He is so strong as I am not. (4) None of the above

64. Choose the best meaning of the word in capitals in the following sentence.

They might do the job if you DANGLE a bonus in front of them.

- (1) To parcel objects (2) To praise in appreciation
 (3) To reduce as a punishment (4) To offer as an attraction

65. 'In addition to useful advice, he gave me financial help.'

Which one of the following sentences converts the simple sentence above into a compound sentence by using cumulative conjunction ?

- (1) He gave me financial help and added to useful advice.
 (2) He not only gave me useful advice but financial help also.
 (3) He gave me not only useful advice but financial help also.
 (4) He not only gave me financial help but also useful advice.

This Que.is Cancel

66. Choose the correct sentence/s :

- (a) Which is your friend ?
 (b) Which are your books ?
 (c) Which will you take ?

Answer options :

- (1) (a) only (2) (b) only (3) (a) and (b) only (4) (a), (b) and (c)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

MO8

16

A

67. Choose the correct expression out of the alternatives :

- (1) Bury the hatchet (2) Bury the hatch
(3) Bury under the hatchet (4) Bury over the hatch

68. 'Her bank fell down from her purse.'

The underlined word 'bank' in the sentence above means _____.

- (1) side of a river
(2) row of keys
(3) financial institution
(4) balance

69. Choose clause/s of time from the given sentences.

- (a) I will do it when I think fit.
(b) They can stay where they are.
(c) As he came into the room all rose to their feet.

Answer options :

- (1) (a) only (2) (a) and (b) only
(3) (a) and (c) only (4) (a), (b) and (c)

70. Which of the following sentences uses subjunctive mood to express a purpose ?

- (a) Work hard that you may succeed.
(b) Work hard to succeed.
(c) Work hard with a purpose to succeed.
(d) Work hard purposefully to succeed.

Answer options :

- (1) (a) only (2) (b) only (3) (c) only (4) Both (c) and (d)

71. Choose the correct passive form of the following sentence :

He will finish the work in a fortnight.

- (1) The work will be finishing by him in a fortnight.
(2) The work will have been finished by him in a fortnight.
(3) The work will be finished by him in a fortnight.
(4) The work will have finished by him in a fortnight.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

17

MO8

72. Which one of the following sentences expresses a planned action in near future ?

- (1) We shall play the match in half an hour.
 (2) We shall be playing the match in half an hour.
 (3) We are playing the match in half an hour.
 (4) We will play the match in half an hour.

73. (a) He has a white stone in his pocket.

(b) He can turn into a rabbit.

Which one of the following is the **correct** adjectival clause joining the two sentences above ?

- (1) Which he can turn into a rabbit.
 (2) Who can turn into a rabbit.
 (3) Whose pocket can turn into a rabbit.
 (4) Whose stone can turn into a rabbit.

74. Match the following :

(a) Consensus	(i) Has the same meaning as 'redundant'
(b) Otiose	(ii) Opposite can be formed by adding 'dis'
(c) Believe	(iii) Opposite can be formed by adding 'un'
(d) Acceptable	(iv) Refers to general agreement

Answer options :

(a)	(b)	(c)	(d)
(1) (i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2) (ii)	(iii)	(iv)	(i)
(3) (iii)	(ii)	(iv)	(i)
(4) (ii)	(iii)	(i)	(iv)

This Que.is Cancel

75. 'None of us knew the way'.

Which one of the following is a **correct** sentence with tag-question corresponding to the sentence above ?

- (1) None of us knew the way, did we ?
 (2) None of us knew the way, didn't we ?
 (3) None of us knew the way, none of we ?
 (4) None of us knew the way, didn't us ?

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

MO8

18

A

76. Out of the four alternatives choose the one that can be substituted for the given words/sentence as the phrase or group of words.

A person who studies the formation of the earth.

- (1) Meteorologist (2) Anthropologist (3) Geologist (4) Seismologist

77. 'The ship has its complement of 150 passengers'.

The underlined word in the sentence above means _____.

- (a) praise (b) flattery
(c) full amount (d) supplement

Answer options :

- (1) (c) only (2) (b) only (3) (a) only (4) (d) only

78. Which one of the following sentences is correct in the use of tense referring to habitual action ?

- (1) He often went to Shimla to see his parents.
(2) He often goes to Shimla to see his parents.
(3) He has often gone to Shimla to see his parents.
(4) He often plans to go to Shimla to see his parents.

This Que.is Cancel

79. Choose the correct sentences in terms of use of pronouns.

- (a) They themselves admitted their guilt.
(b) I will do it ourselves.
(c) The town itself is not very large.

Answer options :

- (1) (a) only (2) (b) only
(3) (a) and (c) only (4) None of the above

80. The accused said, "Sir, I am innocent".

Which one of the following sentences changes the sentence above into indirect speech ?

- (1) The accused said that he was innocent.
(2) The accused told that he was innocent.
(3) The accused pleaded that he was innocent.
(4) The accused pleaded not guilty.

This Que.is Cancel

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

19

MO8

81. Find out the correct idiomatic expression from the given options :

Brandy words with.

- (1) argue (2) oratory
(3) speech enthusiast (4) linguistic acumen

82. Choose the best opposite meaning of PLAUSIBLE.

- (1) Inplausible (2) Implausible (3) Displausible (4) Feasible

83. Which of the following contain correctly placed adjective ?

- (a) Apparent heir
(b) Time immemorial
(c) Elect viceroy

Answer options :

- (1) (a) only (2) (a) and (b) only (3) (b) only (4) (b) and (c) only

84. Choose the pair of words that would fill in the blanks in the following sentence sequentially.

- (a) A _____ target is easiest to aim at.
(b) I bought some pencils at the _____.

Answer options :

- (1) stationer's, stationary (2) stationery, stationary
(3) stationary, stationery (4) stationary, stationer's

85. Choose the correct sentences :

- (a) Bread and milk is his only food.
(b) The horse and carriage is at the door.
(c) Every boy and girl was ready.

Answer options :

- (1) (a) only (2) (a) and (c) only
(3) (a), (b) and (c) (4) None of the above

86. Choose the best meaning of the word printed in capitals in the following sentence :

The report OBFUSCATES the principal points.

- (1) Irritate (2) Inspire (3) Infuse (4) Confuse

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

MO8

20

A

87. Choose the alternative that is the correct equivalent to the following sentence :

Lead is the heaviest of all metals.

Answer options :

- (1) Lead is as heavy as all other metals.
 (2) Lead is heavier than all other metals.
 (3) Lead is very heavy than all other metals.
 (4) None of the above.

88. 'It does not matter whether we win or lose ?

Which one of the following sentences changes the sentence above into interrogative ?

- (1) Doesn't it matter whether we win or lose ?
 (2) What matters whether we win or lose ?
 (3) Does it matter whether we win or lose ?
 (4) Does it matter whether we don't win or we don't lose ?

89. Match the homophones - 'Vein', 'Vain' and 'Vane' with their correct meaning :

- (a) Vein - (i) weathercock
 (b) Vain - (ii) blood artery
 (c) Vane - (iii) conceited, proud

Answer options :

- (a) (b) (c)
 (1) (iii) (i) (ii)
 (2) (ii) (iii) (i)
 (3) (ii) (i) (iii)
 (4) (i) (iii) (ii)

90. Identify the sentence containing correctly used article :

- (1) This man is a second Newton. (2) What kind of a flower is it ?
 (3) He was a Napoleon of his age. (4) A falsehood is odious.

91. Which one of the following correctly explains the word 'homicide' ?

- (a) the act of killing one's family member
 (b) the act of killing oneself
 (c) the act of killing a human being
 (d) the act of killing one's community

Answer options :

- (1) Both (a) and (d) (2) (c) only (3) (b) only (4) Both (b) and (d)

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

21

MO8

92. 'The regulations apply _____ all office workers.'

Which of the following prepositions fills the blank **correctly** in the sentence above ?

- (a) for (b) from (c) to (d) on

Answer options :

- (1) (a) only (2) (b) only (3) (c) only (4) Both (a) and (d)

93. Identify **correct** sentences.

- (a) This boy is strongest than that.
 (b) Which of these two pens is the good ?
 (c) The Marathas are stronger than the Madrasis.

Answer options :

- (1) (a) only (2) (c) only (3) (b) and (c) only (4) (a), (b) and (c)

94. Match the following expressions with their meanings :

(a) Blow one's own trumpet	(i) Let secret become known
(b) Blow the gaff	(ii) Praise oneself
(c) Blow one's top	(iii) To be changeable in opinions
(d) Blow hot and cold	(iv) To explode with anger

Answer options :

- (a) (b) (c) (d)
 (1) (i) (ii) (iv) (iii)
 (2) (ii) (i) (iv) (iii)
 (3) (ii) (i) (iii) (iv)
 (4) (i) (ii) (iii) (iv)

95. The word "latent" is synonymous with _____.

- (a) brief (b) later
 (c) loose (d) hidden

Answer options :

- (1) (a) only (2) Both (b) and (c) (3) (d) only (4) (c) only

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

Question numbers 96 to 100 : Read the following passage carefully and answer the questions given below it.

Building a nation is a very complex, very different task. It requires different kinds of parameters, a different mindset. Building a company is easy. Productivity, efficiency, cost reductions, rules and regulations and so on and you can do it.

Our collective task is very complex. When I say our task, I mean you all need to build a very strong, secular, united nation which gives direction not only to India but to the world. The world is looking and the world is interested in India's development. How do we get everybody to rally? If we can't put our own house in order how do we get everybody to rally? When you look at the media, you feel that everything is falling apart. Morals are going down, work ethics are going bad, and everybody is stealing everything. The rich are becoming richer and the poor are not being paid attention to and it is chaos, confusion and contradictions.

But when you look at the young, at the tools and technology, you see great hope. You feel we can change the face of this country in twenty years, if we just turn it over to the young and that is the requirement of the day.

So when I see these graduate students my message to them is - Build a very strong self. Build a self that is going to serve people. But first you have to serve yourself. If you can't serve yourself, you can't serve anybody. So get a good job, work hard - there is no substitute for hard work. Look beyond your personal interest - to community interests and really create hope.

96. Everything is falling apart .

Select the correct meaning of the underlined.

(1) moving back	(2) disappearing
(3) scattering	(4) disintegrating

97. The speaker expects :

- (a) The students should steal everything from everybody.
- (b) The students should develop their personal interest.
- (c) The students should keep their houses in a good order.
- (d) The students should build such a nation that can give directions to India as well as the world.

Select the correct alternative.

(1) Only (a) and (d)	(2) Only (b) and (c)
(3) Only (b)	(4) Only (d)

कच्चा कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

A

23

MO8

98. Identify the odd pair/s :

- (a) hope - despair (b) confusion - chaos
 (c) collective - individual (d) contradiction - confirmation

Answer options :

- (1) Only (a) and (c) (2) Only (b) and (c)
 (3) Only (b) (4) Only (d)

99. Nation building requires _____.

Select the correct alternative to complete the sentence.

- (1) rules and regulations
 (2) media and new technology
 (3) productivity and luck
 (4) new technology and hardworking youth

100. According to the passage :

- (a) Confusion and contradictions derogate the status of the nation.
 (b) Media highlights disintegrating things in society.
 (c) Optimistic and hardworking youth is required for nation building.

Select the correct alternative.

- (1) Only (a) (2) Only (b) (3) Only (c) (4) All the above

- o o o -

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

 E-Learning Platform

P.T.O.

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते काँपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. "अंगावर काटा उभा रहाणे" या वाक्यप्रचाराचा अर्थ काय ?

(1) अंग शहारणे	(2) रोमांचित होणे
(3) अतिशय भिती वाटणे	(4) बहरून येणे

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) अतिशय भिती वाटणे" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल, यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉल्पेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

E-Learning Platform

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत 'विक्रीकर निरीक्षक (मुख्य) परीक्षा-२०१५' या स्पर्धा परीक्षेच्या प्रश्नपत्रिकेची उत्तरतालिका उमेदवारांच्या माहितीसाठी वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यात आली आहे. त्यासंदर्भात उमेदवारांनी अधिप्रमाणित (Authentic) स्पष्टीकरण / संदर्भ देऊन पाठविलेली लेखी निवेदने, तसेच तज्ज्ञांचे अभिप्राय विचारात घेऊन आयोगाने उत्तरतालिका सुधारित केली आहे. या उत्तरतालिकेतील उत्तरे अंतिम समजण्यात येतील. यासंदर्भात आलेली निवेदने विचारात घेतली जाणार नाहीत व त्याबाबत कोणताही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही, याची कृपया नोंद घ्यावी.

उत्तरतालिका - KEY

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
1	4	2	3	3
2	3	1	4	3
3	4	4	1	2
4	4	4	1	4
5	3	3	3	1
6	2	1	4	3
7	2	3	#	4
8	2	2	3	3
9	3	2	1	4
10	2	1	1	1
11	#	1	4	3
12	2	2	3	2
13	2	3	2	1
14	#	2	3	1
15	4	2	3	3
16	4	#	2	3
17	1	2	3	3
18	1	1	2	4
19	2	3	2	#
20	4	3	1	1
21	3	3	3	1
22	3	2	4	1
23	3	3	2	1
24	2	4	1	1
25	2	3	3	1

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
26	4	4	4	#
27	1	3	2	4
28	3	2	4	2
29	2	1	4	2
30	1	3	1	4
31	1	4	2	2
32	1	4	2	4
33	1	3	3	1
34	4	1	1	2
35	3	4	1	2
36	3	1	3	3
37	3	2	2	#
38	4	1	3	3
39	3	4	1	2
40	2	2	3	2
41	#	2	#	3
42	1	3	1	4
43	1	#	2	2
44	1	2	2	3
45	3	1	1	4
46	4	4	#	3
47	3	1	4	4
48	2	4	2	2
49	1	1	4	2
50	2	2	4	2

Date: 16th Feb., 2017

ने दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत

(पेपर क्र.१)

-2-

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
51	3	3	2	1
52	2	#	2	2
53	3	3	1	1
54	1	1	3	3
55	1	3	3	3
56	3	1	4	2
57	4	3	3	4
58	2	4	4	4
59	4	4	1	3
60	1	2	2	1
61	2	3	#	4
62	2	2	1	3
63	2	4	1	2
64	4	4	1	2
65	#	1	3	2
66	4	3	4	#
67	1	1	2	3
68	2	2	#	2
69	3	3	3	1
70	1	1	4	1
71	3	4	2	1
72	3	3	3	3
73	1	2	2	4
74	#	3	3	2
75	1	3	2	1

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
76	3	2	#	#
77	1	1	2	3
78	#	1	2	3
79	4	1	1	3
80	#	#	2	4
81	1	#	4	2
82	2	4	2	3
83	3	#	#	3
84	4	2	3	2
85	3	4	1	1
86	4	2	4	4
87	2	3	3	4
88	3	1	2	1
89	2	3	4	#
90	1	2	3	2
91	2	2	2	2
92	3	2	3	1
93	2	#	1	3
94	2	3	1	2
95	3	2	3	#
96	4	4	4	4
97	4	4	3	4
98	3	3	4	4
99	4	4	4	4
100	4	4	4	3

Date: 16th Feb., 2017

. # ने दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत

सूचना

- (1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
 - (2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.
परीक्षा-क्रमांक									

केंद्राची संकेताक्षरे

शेवटचा अंक
- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
 - (4) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरापैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.
 - (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
 - (6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
 - (7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवारांच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरापैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षीत उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

कठम्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

1. पुढीलपैकी तालव्य अल्पप्राण असणारी व्यंजने कोणती ?

अ. क्

ब. च्

क. छ्

ड. ज्

(1) फक्त अ बरोबर

(2) फक्त ब आणि ड बरोबर

(3) फक्त क बरोबर

(4) फक्त ब आणि क बरोबर

2. क, च, त, ट, प या गटातील व्यंजनांना काय म्हणतात ?

(1) स्पर्श व्यंजने

(2) अंतस्थ व्यंजने

(3) उष्म व्यंजने

(4) मृदू व्यंजने

3. ज्या समासात दुसरे पद कृदन्त म्हणजे धातुसाधित असते. तो समास ओळखा.

(1) कर्मधारय समास

(2) उपपद तत्पुरुष समास

(3) विभक्ति तत्पुरुष समास

(4) नञ तत्पुरुष समास

4. वर्णमालेत या व्यंजनांचा समावेश केला जात नाही.

अ. श् आणि स्

ब. ह् आणि ल्

क. क्ष् आणि ज्ञ्

ड. अं आणि अः

(1) अ बरोबर बाकी सर्व चूक

(2) क बरोबर बाकी सर्व चूक

(3) ड बरोबर बाकी सर्व चूक

(4) ब बरोबर बाकी सर्व चूक

This Que.is Cancel

5. क्रियापंदातील ई - आख्यात, ऊ - आख्यात आणि ई - लाख्यात ह्यांचे मूळ संस्कृतांतील आख्यातप्रत्ययां - पासूनच आले असल्याने त्यांत _____ हा गुणधर्म आढळतो.

(1) फक्त पुल्लिंगात बदल व इतर लिंगे समान

(2) फक्त स्त्रीलिंगात बदल व इतर लिंगे समान

(3) तिन्ही लिंगी समान

(4) तिन्ही लिंगात बदल संभवतो

6. पुढीलपैकी कोणते शब्दयोगी अव्यय व्यतिरेकवाचक शब्दयोगी अव्यय नाही ?

(1) विना

(2) खेरीज

(3) देखील

(4) निराळा

7. पुढील वाक्यातील क्रियाविशेषणाचा प्रकार ओळखा. मोठ्याने ओरडू नकोस.

(1) नामसाधित क्रियाविशेषण अव्यय

(2) विशेषणसाधित क्रियाविशेषण अव्यय

(3) धातुसाधित क्रियाविशेषण अव्यय

(4) अव्ययसाधित क्रियाविशेषण अव्यय

कव्येच्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

8. 'मरावे परी कीतिरूपे उरावे ।' या वाक्यातील 'परी' या शब्दाने कोणते उभयान्वयी अव्यय सुचित होते ?

- (1) परिणामबोधक उभयान्वयी अव्यय (2) न्यूनत्वबोधक उभयान्वयी अव्यय
(3) स्वरूपबोधक उभयान्वयी अव्यय (4) उद्देशबोधक उभयान्वयी अव्यय

9. पुढील केवळप्रयोगी अव्ययांची चुकीची जोडी ओळखा.

- (1) आश्चर्यकारक - अरेच्चा ! (2) मौनदर्शक - गप
(3) संबोधनदर्शक - अगे (4) प्रशंसादर्शक - बापरे

10. वाक्यात सर्वनामाचा वापर अशब्दबद्धी केला जातो.

- अ. नामाची द्विरुक्ती टाळण्यासाठी ब. नामाच्या ऐवजी वापरण्यासाठी
क. कधीच केला जात नाही ड. भाषेला सौंदर्य प्राप्त करण्यासाठी
(1) अ आणि ब बरोबर बाकी सर्व चूक (2) अ आणि ड बरोबर बाकी सर्व चूक
(3) फक्त क बरोबर बाकी सर्व चूक (4) क आणि ड बरोबर बाकी सर्व चूक

11. हा प्रयोग इंग्रजीतून मराठीत आला आहे.

- (1) नवीन कर्मणी प्रयोग (2) समापन कर्मणी प्रयोग
(3) शक्य कर्मणी प्रयोग (4) पुराण कर्मणी प्रयोग

12. चांगला मुलगा परीक्षेत पास होतो. तो मुलगा चांगला आहे.

अधोरेखित शब्दाचे विशेषण ओळखा.

- अ. पहिल्या वाक्यात अधिविशेषण ब. दुसऱ्या वाक्यात विधी विशेषण
क. पहिल्या वाक्यात विधी विशेषण ड. दुसऱ्या वाक्यात अधि विशेषण
(1) अ आणि ड बरोबर (2) अ आणि ब बरोबर
(3) क आणि ड बरोबर (4) ब आणि ड बरोबर

13. 'तद्भवशब्द' ओळखा.

- (1) क्लेश (2) किळस
(3) कलश (4) घास

14. 'मला गाडीत पहिले आसन मिळावे.' या वाक्याचा प्रकार कोणता ?

- (1) आज्ञार्थी वाक्य (2) स्वार्थी वाक्य
(3) विध्यर्थी वाक्य (4) संकेतार्थी वाक्य

15. वाक्यातील क्रियापदांच्या रूपावरून नुसताच काळाचा बोध होत असेल तर त्यास कोणते वाक्य म्हणतात ?

- (1) आज्ञार्थी वाक्य (2) विधानार्थी वाक्य
(3) स्वार्थी वाक्य (4) अकरणरूपी वाक्य

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

16. पुढील विधाने वाचून योग्य पर्याय निवडा.
- अ. प्रत्येक वाक्य हे संपूर्ण विधान असते.
- ब. बोलणारा ज्याच्याविषयी बोलतो त्याला विधेय असे म्हणतात.
- क. बोलणारा उद्देश्याविषयी जे बोलतो त्याला उद्देश्य असे म्हणतात.

- (1) फक्त अ बरोबर
- (2) फक्त ब आणि क बरोबर
- (3) फक्त अ आणि क बरोबर
- (4) फक्त अ आणि ब बरोबर

17. खालील योग्य जोड्या लावा.

अ. एकच एक उद्देश्य असून एकच एक क्रियापद	I. क्रियाविशेषण वाक्य
ब. एक मुख्य उद्देश्य व एक मुख्य विधेय व दोन अथवा अधिक क्रियापदे	II. केवल वाक्य
क. गौणवाक्य मिश्रवाक्यात विशेषणाचे कार्य करते	III. मिश्रवाक्य
ड. गौणवाक्यातील क्रियापद, विशेषण किंवा क्रियाविशेषण याबद्दल विशेष माहिती सांगणे	IV. विशेषण वाक्य

	अ	ब	क	ड
(1)	II	I	IV	III
(2)	II	III	IV	I
(3)	III	II	IV	I
(4)	III	II	I	IV

18. 'जेव्हा तू जन्माला आलास तेव्हा भरपूर पाऊस पडत होता' या वाक्याचा प्रकार ओळखा.

- (1) स्थलवाचक क्रियाविशेषण वाक्य
- (2) कालवाचक क्रियाविशेषण वाक्य
- (3) रीतिवाचक क्रियाविशेषण वाक्य
- (4) कार्यकारणदर्शक क्रियाविशेषण वाक्य

19. पुढीलपैकी मिश्रवाक्य कोणते ?

- अ. तानाजी लढता लढता मेला.
- ब. गुरुजी म्हणाले की प्रत्येकाने नियमितपणे शाळेत जावे.
- क. आकाशात जेव्हा ढग जमतात, तेव्हा मोर नाचू लागतो.
- ड. सायंकाळी मी क्रीडांगणावर खेळतो किंवा मित्रांबरोबर फिरायला जातो.

- (1) फक्त अ बरोबर
- (2) फक्त ब आणि क बरोबर
- (3) फक्त ब, क आणि ड बरोबर
- (4) फक्त ड बरोबर

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

C09

6

M

20. इकडे, मध्ये, रातोरात, आज इ. ही कोणत्या प्रकारची क्रियाविशेषण अव्यये आहेत ?

- अ. स्थलवाचक विशेषण
- ब. कालवाचक क्रियाविशेषण
- क. संख्यावाचक क्रियाविशेषण
- ड. रीतिवाचक क्रियाविशेषण

(1) अ आणि ब बरोबर

(2) अ आणि क बरोबर

(3) ब आणि ड बरोबर

(4) अ आणि ड बरोबर

21. रामाहून गोविंदा मोठा आहे.

अधोरेखित शब्दातील विभक्ती प्रत्ययाचा कारकार्य खालीलपैकी कोणता आहे ?

(1) कर्ता

(2) संप्रदान

(3) अपादान

(4) करण

22. आम्ही गच्चीवर गेलो आणि चंद्र पाहू लागलो. या वाक्यातील 'आणि' हे कोणत्या प्रकारचे अव्यय आहे ?

(1) विकल्पबोध अव्यय

(2) समुच्चयबोध अव्यय

(3) न्यूनत्वबोध अव्यय

(4) शब्दयोगी अव्यय

23. पुढील विधानाला जी म्हण योग्य असेल असा पर्याय ओळखा.

काव्य गायनासाठी मित्राला नेल्यावर तो सारखा डुलक्या घेत होता. म्हणतात ना

(1) पालध्या घड्यावर पाणी

(2) गाढवाला गुळाची चव काय

(3) पिकते तिथे विकत नाही

(4) दुष्काळात तेरावा महिना

24. 'खाई त्याला खवखवे'

या म्हणीच्या विरुद्ध अर्थाची म्हण ओळखा.

(1) चोराच्या मनात चांदणे

(2) कर नाही त्याला डर कशाला

(3) ज्याच्या हाती ससा तो पाखी

(4) गर्वाचे घर खाली

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

25. वर्णमालेतील पुढीलपैकी कोणते वर्णाक्षर लुप्त होण्याच्या मार्गावर नाही ?

- (1) ऋ (2) ञ
(3) लृ (4) ञ

26. जोड्या लावलेल्या वाक्प्रचारांच्या जोडीतील चुकीचा अर्थ असलेली जोडी शोधा.

- अ. हमरी तुमरीवर येणे – भांडण करू लागणे
ब. आंधळा कारभार – अंदाधुंदीचा कारभार
क. पोबारा करणे – बरोबरी करणे
ड. लष्कराच्या भाकरी भाजणे – निष्कारण उठाठेवी करणे

- (1) अ बरोबर (2) क बरोबर
(3) ब बरोबर (4) ड बरोबर

27. पुढीलपैकी कोणता शब्द प्रत्ययसाधित नाही ?

- (1) लेखक (2) पुकार
(3) झोपाळू (4) पथिक

28. इंग्रजीतील analysis वरून मराठीच्या व्याकरणात _____ आला आहे.

- (1) वाक्यशास्त्रविचार (2) साहित्यविचार
(3) समीक्षाविचार (4) अलंकारविचार

29. 'खरख' हा शब्द पुढीलपैकी कोणत्या गटातील आहे ?

- (1) पूर्णाभ्यस्त (2) नादानुकरण वाचक
(3) अंशाभ्यस्त (4) प्रत्ययघटित

30. 'हात तोकडे पडणे' या वाक्प्रचाराचा योग्य अर्थ सांगा.

- (1) कृतीशील काम न करता फक्त कागदी पराक्रम गाजवणे
(2) मंदत करव्यास क्षमता कमी पडणे
(3) पराभव करणे
(4) अशक्य गोष्ट करू पाहणे

31. पुढील चुकीचा संधीविग्रह कोणता, ते सांगा.

- (1) गुरु + ओघ = गुर्वेघ (2) रमा + इच्छा = रमेच्छा
(3) स्व + ईर = स्वैर (4) प्रीति + अर्थ = प्रीत्यर्थ

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

32. पुढीलपैकी उभयविध नसलेले क्रियापद म्हणजे

- (1) आठव (2) स्मर
(3) काप (4) जाग

33. पुढीलपैकी कोणत्या वाक्याचा चुकीचा वाक्यात उपयोग केला आहे, ती ओळखा.

- (1) नाक्यावरच्या पोरानी माझी चांगलीच टोपी उडवली.
(2) विश्वासरावांनी शेवटी एकदाची गुळणी फोडली.
(3) मी परीक्षेत नापास झालो म्हणून बाबांनी मला डोक्यावर घेतले.
(4) प्रेक्षकांनी दुरदर्शनवरील मालिकांचे सध्या फारच देव्हारे माजवले आहेत.

34. पुढे काही म्हणींचे अर्थ दिले आहेत त्यापैकी चुकीची जोडी ओळखा.

- (1) आग सोमेश्वरी बंब रामेश्वरी – गरजू माणसांना मदत न करता गरज नसलेल्यांना मदत करणे
(2) उधार तेल खबट – उधार मिळालेल्या वस्तूत काहीतरी निश्चित कमतरता असते.
(3) आधी गुंतू नये व गुंतल्यावर कुंथु नये – कोणत्याही गोष्टीत अडकण्यापूर्वी विचार करावा अडकल्यावर विचार करू नये
(4) आधीच मर्कट, त्यात मदय प्याला – दुसऱ्याच्या श्रमावर स्वतःचा फायदा उकळणे

35. षष्ठी विभक्तीचे एकवचनी प्रत्यय पुढीलपैकी कोणते आहेत ?

- (1) ने, ए, ई, शी (2) ऊन, हून
(3) त, ई, आ (4) चा, ची, चे

36. शब्दयोगी अव्यये पुढीलपैकी कोणत्या शब्दजातीला जोडून येतात ?

- (1) नाम (2) क्रियापदे
(3) क्रियाविशेषणे (4) वरील सर्व पर्याय बरोबर

37. 'लांबचा प्रवास बसने करावा की कारणे' या वाक्यातील 'की' हे अव्यय पुढीलपैकी कोणत्या प्रकारातील आहे ?

- (1) विकल्पबोधक उभयान्वयी अव्यय (2) न्यूनत्वबोधक उभयान्वयी अव्यय
(3) स्वरूपबोधक उभयान्वयी अव्यय (4) उभयान्वयी अव्यय

38. भाषाविषयक कौशल्यांच्या साधारणपणे किती पायऱ्या आहेत ?

- (1) पाच (2) तीन
(3) चार (4) दोन

कठिना कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

पुढील उतारावाचून त्यावर आधारित 39 ते 43 प्रश्नांची उत्तरे द्या :

वाङ्मयीन अथवा सांस्कृतिक क्षेत्राशी संबंधित महत्त्वपूर्ण व्यक्तींच्या मुलाखती हा अलीकडे सर्वच माध्यमांत लोकप्रिय झालेला प्रकार आहे. चित्रपट पुरवण्या अथवा वाङ्मयीन नियतकालिके यातून हे अनुभवाला येते. ज्येष्ठ नामवंत नाट्य समीक्षक प्रा. माधव वझे यांनी नाट्य क्षेत्रातील नामवंतांच्या काही मुलाखती घेतल्या, त्या 'साप्ताहिक सकाळ'च्या दिवाळी अंकात प्रसिद्ध झाल्या होत्या. प्रा. वसंतराव कानेटकर, डॉ. श्रीराम लागू, डॉ. विजया मेहता, नसरुद्दीन शहा, भक्ती बर्वे, नीना कुलकर्णी यांच्या मुलाखती आजही स्मरणात आहेत. या मुलाखती वाचताना लेखकाने एकूण स्वीकारलेला मुलाखतीचा ढाचा आपल्या लक्षात येतो. कलावंताचे एकूण चरित्र, त्याच्यासंबंधीची काही Impression आणि मग थेट प्रश्नोत्तरे असे या मुलाखतींचे एकंदर स्वरूप असल्याचे लक्षात येते. वझे हे रूढ अथनि पत्रकार-मुलाखतकार नाहीत. ते तज्ञ, जाणकार मुलाखतकार आहेत. त्यामुळे त्यांच्या मुलाखती वाचताना आपल्याला अनेक नवे संदर्भ आणि माहिती मिळत असते. नाटकाशी संबंधित अनेक नवे घटक आणि तत्सम माहितीही आपल्या आकलनात भर टाकते. ह्या कलावंताचे, नाटकाचे वेगळेपण आपल्याला अधिक जाणतेपणाने लक्षात येते. या मुलाखती प्रदीर्घ असतात. त्यामुळे तपशीलवार आणि अभ्यासपूर्ण अशा त्यांच्या स्वरूपाने आपण एक वेगळाच अनुभव घेत आहोत; असे जाणवते. या मुलाखतींनी आपण संबंधित व्यक्तींच्या एकूणच जीवनाशी रसिक-वाचक म्हणून नकळतपणे जोडले जातो.

काही व्यक्ती मुलाखतीसाठी नाखूष असतात. त्यांच्या मुलाखती घेणे हे दिव्यच असते. पण पत्रकारांना ही आव्हाने स्वीकारावी लागतात. विश्राम बेडेकर, जी. ए. कुलकर्णी आणि ग्रेस ही मराठी साहित्य विश्वातील अशी त्रिमूर्ती आहेत की, ज्यांच्या फार थोड्या मुलाखती वाचायला मिळतात. विश्राम बेडेकर हे मराठी साहित्य संमेलनाचे अध्यक्ष झाले तेव्हा प्रस्तुत लेखकाला एक पत्रकार आणि दैनिकाचा प्रतिनिधी म्हणून मुलाखत घ्यावयाची होती. त्या दरम्यान श्री. बेडेकरांना 'एक झाड दोन पक्षी' या त्यांच्या आत्मचरित्रपर ग्रंथाबद्दल साहित्य अकादमीचा पुरस्कारही लाभला होता. पण ही मुलाखत घेणे शक्य झाले नाही. त्यामुळे मराठी वाङ्मयाच्या एका तज्ञ व्यक्तीकरवी ही मुलाखत घेण्याचे त्या दैनिकाने निश्चित केले आणि ही मुलाखत प्रसिद्ध झाली. जी.ए. कुलकर्णी हे मराठीतील फार मोठे कथाकार. त्यांच्या कथांनी मराठी साहित्याला उंची, खोली लाभली आहे. त्यांच्या कथांची इंग्रजीत भाषांतरे झाली असती तर मराठीला नोबेल पारितोषिक मिळाले असते असे ज्येष्ठ समीक्षक शंकर सारडा यांनी बाराबारा म्हटले आहे. मात्र या जीएंची मुलाखत त्यांच्या प्रसिद्धी पराक्रमुखतेमुळे कोणालाही घेता आली नाही.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK :

P.T.O.

या त्रिमूर्तीमधले तिसरे मोठे कवी म्हणजे ग्रेस. त्यांच्या कवितांनी मराठी रसिक वेडे झाले आहेत. ग्रेसबद्दल एक वेगळेच कुतूहल मराठी जनमानसात आहे. मराठी वाङ्मयाचे अनेक जाणकार वाचक ग्रेसचे विलक्षण चाहते आहेत. विदर्भात नागपूर स्थित असणारे कवी ग्रेस यांची विलक्षण सुंदर विस्तृत अशी मुलाखत ज्येष्ठ समीक्षक डॉ. अक्षयकुमार काळे यांनी घेतली होती. नागपूरहून त्या काळी प्रसिद्ध होणाऱ्या दैनिक 'तरुण भारत' च्या रविवार अंकात ती प्रसिद्ध झाली होती. वाङ्मयाच्या अभ्यासकांना आणि ग्रेस यांच्या चाहत्यांना त्या मुलाखतीने ग्रेस यांच्या बरेच जवळ नेले, हे येथे आवर्जून नोंदवावे लागेल. ग्रेसची जीवनदृष्टी, त्यांचा पूर्व काळ, त्यांचा व्यासंग या सान्यांचे सम्यक दर्शन त्या मुलाखतीमधून घडले.

मुलाखतीमधून एखादा माणूस किंवा एखादा विषय शोधणे आणि त्याची सुसंगत मांडणी करणे हेही एक वेगळे लेखन आहे. त्याचे येथे एक बोलके उदाहरण देतो. यशवंतराव चव्हाण हे भारतातील थोर नेते. महाराष्ट्राचे ते पहिले मुख्यमंत्री होते. भारताचे पहिले पंतप्रधान कै. पंडित नेहरू यांचे ते निकटचे सहकारी होते. यशवंतराव चव्हाण एक व्यासंगी, कल्पक आणि चिकित्सक वाचक होते. यशवंतराव चव्हाण ह्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचा गोफ गुंफण्याचे काम विविध मुलाखतींच्या आधारे 'कृष्णाकाठचा माणूस' या पुस्तकातून कवी अरुण शेवते यांनी केले आहे. शरद पवार, वसंतदादा पाटील, तर्कतीर्थ लक्ष्मणशास्त्री जोशी, आदींच्या मुलाखती या पुस्तकात त्यांनी घेतल्या आहेत. यशवंतराव चव्हाण ह्यांचे बहुमिती व्यक्तिमत्त्व शोधण्याचा एक वेगळा प्रयत्न या माध्यमातून शेवते यांनी केला आहे. या मुलाखती वाचण्यासारख्या आहेत. महाराष्ट्रातल्या राजकारणातले, सांस्कृतिक क्षेत्रातले अनेक संदर्भ यातून समजतात आणि यशवंतराव चव्हाण ह्यांच्याबरोबरच महाराष्ट्राच्या एकूण स्वभावाचीही आपल्याला ओळख होते. यांच्याच जोडीने वसंतदादा पाटील, शरद पवार ही ज्येष्ठ नेते मंडळी यशवंतराव चव्हाण ह्यांच्याबद्दल किती आत्मीयता, आदर भावना बाळगणारी होती, हेही जाणवत राहते.

39. प्रा. माधव वझे यांच्या मुलाखतीचे वेगळेपण काय आहे ?

- (1) रूढ अर्थाने मुलाखतकार
- (2) मुलाखतीचे तपशीलवार, अभ्यासपूर्ण व नाविन्यपूर्ण रूप
- (3) प्रदीर्घ मुलाखती
- (4) थेट प्रश्नोत्तरे

40. विश्राम बेडेकर, कवी ग्रेस, जी.ए. कुलकर्णी यांच्या कोणत्या गुणांमूळे त्यांच्या फारशा मुलाखती सापडत नाहीत ?

- (1) लाजरेपणा
- (2) भित्रेपणा
- (3) प्रसिद्धी पराङ्मुखता
- (4) प्रसिद्धी हव्यास

कळव्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

41. डॉ. अक्षयकुमार काळे यांनी कवी ग्रेस यांच्या घेतलेल्या मुलाखतीतून काय निष्पन्न झाले ? योग्य पर्याय शोधा.
- अ. कवी ग्रेस यांची जीवनदृष्टी
 ब. त्यांचा भूतकाल
 क. त्यांचा विद्याव्यासंग
 ड. त्यांचा संघर्ष
- (1) फक्त अ बरोबर
 (2) फक्त अ, ब आणि क बरोबर
 (3) फक्त क, ड आणि ब बरोबर
 (4) फक्त अ, ब आणि ड बरोबर

42. पुढील विधाने वाचून योग्य पर्याय निवडा.
- अ. मुलाखतीमधून एखादा माणूस किंवा एखादा विषय शोधणे व त्याची सूसंगत मांडणी करणे गरजेचे आहे.
 ब. मुलाखती नाविन्यपूर्ण, तपशीलवार व अभ्यासपूर्ण असाव्या.
 क. ज्या व्यक्ति मुलाखतीसाठी नाखुष असतात त्यांच्या मुलाखती घेणे सर्वथा अशक्य असते.
- (1) फक्त अ आणि ब बरोबर
 (2) फक्त ब आणि क बरोबर
 (3) तिन्ही विधाने बरोबर
 (4) तिन्ही विधाने चूक

43. 'कृष्णाकाठचा माणूस' या पुस्तकाने काय साध्य केले आहे ?
- अ. यशवंतराव चव्हाण यांच्या व्यक्तित्वाची ओळख.
 ब. राजकारण व सांस्कृतिक क्षेत्रातील विविध संदर्भ शोधण्याचा प्रयत्न.
 क. आपापल्या क्षेत्रातील गाजलेल्या व्यक्तित्वांचे बहुमित व्यक्तिमत्व शोधण्याचा एक वेगळा प्रयत्न.
 ड. साहित्य क्षेत्रातील मुलाखतीसाठी नाखुष मंडळींना बोलते करण्याचा एक आगळा प्रयत्न.
- (1) फक्त अ आणि ड बरोबर
 (2) फक्त ब, क आणि ड बरोबर
 (3) सर्व पर्याय बरोबर
 (4) फक्त अ, ब आणि क बरोबर

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

44. अनघ या अर्धाचा पुढीलपैकी शब्द कोणता ?

- (1) ढग (2) मुलगा (3) निष्पाप (4) सुंदर

45. 'दास' या अर्थाचा पुढीलपैकी कोणता शब्द नाही ?

- (1) किंकर (2) भृत्य
(3) अनुचर (4) अधम

46. समोरील दृश्य पाहून शिरीषला वाटले की _____ दुभंगून पोटात घेईल तर बरे !
रिकाम्या जागी योग्य पर्याय लिहा.

- (1) वसुधा (2) धरणी
(3) धरित्री (4) वसुंधरा

47. वाग्विहार या शब्दाची योग्य वर्णरचना कोणती ?

- (1) व् + आ + ई + ह + आ + र् + अ
(2) व् + आ + ग् + व् + इ + ह + आ + र् + अ
(3) व् + आ + इ + न् + व + ई + ह + आ + र् + अ
(4) व् + आ + क् + व् + ई + ह + आ + र् + अ

48. 'त्रैआण' या शब्दाचा समास कोणता ?

- (1) द्वंद्व समास (2) बहुव्रीहि समास
(3) समाहार समास (4) इतरेतर द्वंद्व समास

49. मनःपटल या विसर्गसंधीची फोड _____

- (1) मन + पटल (2) मनस् + पटल
(3) मनो + पटल (4) मनः + पटल

50. शिवाजी महाराज ही एक विभूती होती. 'विभूती' हा शब्द पुढीलपैकी कोणत्या प्रकारात मोडतो ?

- अ. तत्सम शब्द ब. तद्भव शब्द
क. देशी शब्द ड. संस्कृत शब्द
(1) अ आणि क बरोबर (2) ब आणि क बरोबर
(3) अ आणि ड बरोबर (4) कोणताही नाही

51. 'सुदर्शन' या दिलेल्या शब्दाचा प्रकार कोणता ? हे दिलेल्या पर्यायातून निवडा.

- (1) प्रत्यय घटित शब्द (2) पूर्णाभ्यस्त शब्द
(3) उपसर्ग घटित शब्द (4) अंशाभ्यस्त शब्द

कळव्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

52. पुढीलपैकी चुकीची जोडी कोणती, ते ओळखा.

- (1) गंज - लोखंडावर चढणारा
(2) गंज - बाजार
(3) गंज - ढीग, रास
(4) गंज - लोखंडी सळई

53. प्रादुर्भूत होणे म्हणजे काय ?

- (1) दिसू लागणे
(2) जबरदस्ती करणे
(3) वरचढ ठरणे
(4) अंदाज येणे

54. 'खाई त्याला खवखवे' या म्हणीच्या विरुद्ध अर्थाची म्हण कोणती ?

- (1) उंदराला मांजर साक्ष
(2) कर नाही त्याला डर कसली ?
(3) दात कोरून पोट करत नाही
(4) बुडत्याचा पाय खोलात

55. पुढीलपैकी कोणता शब्द अंशाभ्यस्त शब्द नाही ?

- (1) लाडीगोडी
(2) बोलणेचालणे
(3) इकडेतिकडे
(4) कटकट

56. पुढीलपैकी कोणता शब्द अरबी प्रत्ययसाधीत शब्द नाही ?

- (1) नखरेबाज
(2) गुलजार
(3) माती
(4) हत्यारबंद

57. 'जरा' म्हणजे

- (1) म्हातारपण
(2) तरुण
(3) विधवा
(4) पती

58. द्वंद्व समासाचा कोणता प्रकार मराठीत नाही ?

- (1) इतरेतर द्वंद्व
(2) एकशेष द्वंद्व
(3) समाहार द्वंद्व
(4) वैकल्पिक द्वंद्व

59. विसर्ग हा एक _____ वर्ण आहे.

- (1) तालव्य
(2) ओष्ठ्य
(3) कंठ्य
(4) दंततालव्य

60. पुढीलपैकी कोणता शब्द सिद्ध या गटात मोडत नाही ?

- (1) जय
(2) हार
(3) गत
(4) यशस्वी

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

61. Select the correct sentences.

- Will you borrow me your pen ?
- I borrowed a pen from my brother.
- I lent a pen from my brother.
- Will you lend me your pen ?

- Only a and b are correct
- Only c and d are correct
- Only a and c are correct
- Only b and d are correct

62. a. The descent of the hill is very dangerous.
b. She always wears descent clothes.

Identify the correct sentence/s.

- Only a
- Only b
- Both a and b
- Neither a nor b

63. Choose the correct option to fill in the blank.

She felt sorry for her aunt _____.

- why she read her letter
- when she read her letter
- which she read her letter
- then she read her letter

64. Choose the correct use of articles.

- A ass
- An unicorn
- The British Isles

- Only a
- Only a and b
- a, b and c
- Only c

कच्चा कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

65. a. Ghosts are not corporal beings.
b. In our schools the children are not given any corporal punishment.

Identify the correct sentence/s.

- (1) Only a (2) Only b
(3) Both a and b (4) Neither a nor b

66. Select the correct alternative with the words spelt correctly.

- (1) embrass, accomodation, sizeable, accesary
(2) embrass, accomodation, sizeable, accessory
(3) embarass, accommodation, sizeable accessory
(4) embarrass, accommodation, sizable, accessory

This Que. Is Canceled

67. The money was spent without parliamentary authority.

Select the alternative that could best replace the underlined word.

- (1) control (2) influence
(3) consent (4) charge

68. Choose the correct sentences.

- a. Here is the information for which you asked for.
b. Here is the information for which you asked.
c. Here is the information you asked for.

- (1) Only a and b (2) Only a and c
(3) Only b and c (4) a, b and c

69. Choose the correct option to fill in the blank in the given sentence.

The matter is _____ at the next meeting of the committee.

- (1) having discussed (2) being discussed
(3) to discuss (4) been discussed

70. Choose the correct spelling.

- (1) Buracracy (2) Bureaucracy
(3) Buroacracy (4) Bureucracy

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

71. Choose the correct sentence.

- (1) The mankind should love the nature.
 (2) Mankind should love the nature.
 (3) The mankind should love nature.
 (4) Mankind should love nature.

72. a. Have you been there, you would have won the prize.
 b. Though I had completed all my assignments, I didn't get credit for them.

Identify the correct sentence/s.

- (1) Only a (2) Only b
 (3) Both a and b (4) Neither a nor b

73. Choose the correct sentence/s.

- a. Did you ask somebody to come ?
 b. One must not praise oneself.
 c. One cannot be too careful of his good name.

- (1) Only a (2) Only b
 (3) Only a and b (4) a, b and c

74. Hungry dogs bark throughout the day.

Identify the correct sentence/s in which the underlined term is used as a clause.

- a. Dogs without food bark throughout the day.
 b. Dogs that have no food bark throughout the day.

- (1) Only a (2) Only b
 (3) Both a and b (4) Neither a nor b

75. Choose the option which correctly describes the function of the clauses printed in capitals.

- a. We posted guards WHERE THE MAN HAD BEEN SEEN.
 b. We posted guards at the entrance WHERE THE MAN HAD BEEN SEEN.

- (1) Adverb, adverb (2) Adjective, adjective
 (3) Adverb, adjective (4) Adjective, adverb

कक्षा का नमोसती जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

76. Select the correct positive degree.

Iron is the most useful of all metals.

- (1) Iron is as useful as other metals.
- (2) Very few metals are as useful as Iron.
- (3) No other metal is as useful as Iron.
- (4) Iron is more useful than any other metals.

77. Identify the word closest in meaning to the word in capital in the following sentence :

The scots are famous for their PAWKY humour.

- (1) Resembling Pakistani culture
- (2) Amusing in an odd way
- (3) Soothing in an odd way
- (4) Scolding abruptly

78. 'She hardly ever smiles.'

Which one of the following sentences is a correct version of sentence with a tag question corresponding to the sentence above ?

- (1) She hardly ever smiles, doesn't she ?
- (2) She hardly ever smiles, does she ?
- (3) She hardly ever smiles, is she ?
- (4) She hardly ever smiles, isn't she ?

79. Match the following in terms of their meanings :

a. Savvy	I. Interest
b. Savour	II. Separation
c. Schism	III. Violent wind
d. Tornado	IV. Practical knowledge

a	b	c	d
(1) IV	I	III	II
(2) I	IV	III	II
(3) I	IV	II	III
(4) IV	I	II	III

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

Read the following passage and answer the questions from 80 to 84 :

The defects of the ordinary system of mass education are many and they may be briefly summarised as follows: First, the system of teaching in large classes is rigid. No allowance is made for the peculiar mental constitution of the individual child who is sacrificed to the average of the classes. The class and the fixed curriculum are like the bed of Procrustes in the story: those who are too large for the bed are cut down until they fit and those who are too short are stretched. The child who is quick and talented in one subject but not in others is compelled under the current system of mass education to sacrifice his talents to his deficiencies. Thus, a child may have a great talent for English and none for arithmetic. He may have a real feeling for literature, a gift for composition but when you ask him what percentage of a floor 18·7 feet long by 53/16 metres wide remains uncovered when you have spent three pounds eleven shillings and seven pence on linoleum costing 179·06 dollars per acre, he finds it difficult or impossible to reply. He must therefore remain in a low class where they read nothing but baby books and concentrate on spelling and grammar until such time as he can solve this interesting and instructive problem.

Second, under the present system of mass education by classes, too much stress is laid on teaching and too little on active learning. The child is not encouraged to discover things on his own account. He learns to rely on outside help, not on his own powers, thus losing intellectual independence and all capacity to judge for himself. Moreover, the lessons in class leave him mainly unoccupied and therefore bored. He has to be forced into learning what does not interest him and the information acquired mechanically and reluctantly, but by dint of brute repetition, is rapidly forgotten.

Third, the child being bored and unoccupied, is also mischievous. A strict external discipline becomes necessary unless there is to be confusion. The child learns to obey, not to control himself. He loses moral as well as intellectual independence.

80. The second defect of mass education system is that
- It sacrifices a child's talents to his deficiencies.
 - It relies on an external discipline system.
 - It promotes very little active learning.
 - It makes a child mischievous.

(1) Only a

(2) Only b

(3) Only d

(4) Only c

कच्चा कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

81. The humorous problem referred to in the passage is
- Concentrating both on spelling and grammar.
 - Balancing between the class and the fixed curriculum.
 - Solving an arithmetic problem involving an odd variety of items.
 - Developing child's peculiar mental constitution.
- (1) Only a (2) Only b
(3) Only d (4) Only c

82. The child in the mass education system gets mischievous because
- He is asked to solve English as well as arithmetic problems.
 - He is forced to listen to the story of the bed of Procrustes.
 - The lessons in the class make him bored and unoccupied.
 - His feeling for literature and gift for composition are neglected.
- (1) Only c (2) Only a
(3) Only b (4) Only d

83. The system of mass education neglects a psychological truth that
- The beds of Procrustes are not always properly cut.
 - A child who is talented in one subject is not so in other subjects.
 - All children need to be bored in order to be mischievous.
 - Only baby books help a child concentrate on spelling and grammar.
- (1) Only a (2) Only b
(3) Only c (4) Only d

84. The overall attitude of the author towards the mass education system is
- humorous
 - cynical
 - supportive
 - optimistic
- (1) Only a (2) Only c
(3) Only b (4) Both c and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

85. Choose the correct alternative to make a meaningful passive sentence.

Our first day at the Dak bungalow _____ (spend) mainly in unpacking.

- (1) had spend (2) was spend
(3) was spent (4) spends

86. Match the following :

- a. A finger in every pie I. To start working hard
b. Have one's finger in the till II. To hope
c. Pull one's finger out III. To steal money from the place where one works
d. Keep one's fingers crossed IV. To have interest in everything

	a	b	c	d
(1)	III	IV	I	II
(2)	IV	III	I	II
(3)	I	II	III	IV
(4)	IV	III	II	I

87. He broke down in the middle of his speech. Here 'to break down' means

- a. to stop suddenly b. to quarrel with
c. to exit by force d. to fail
(1) Only b is correct (2) Only d is correct
(3) Only c is correct (4) Only a is correct

88. He is leaving India for good.

Here 'for good' means

- a. permanently b. happily
c. with grief d. temporarily

- (1) Only b is correct (2) Only a is correct
(3) Only d is correct (4) Only c is correct

कल्प्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

89. Choose the correct alternative to complete the sentence.

He was _____ to prove the correctness of the press report.

- (1) called on (2) called upon
(3) called at (4) called off

90. Choose the class of the underlined words.

After he had drunk (I) the whisky, the drunk (II) was very drunk (III) indeed.

- a. Adjective b. Noun
c. Verb d. Adverb

	I	II	III
(1)	a	d	c
(2)	b	c	d
(3)	c	b	a
(4)	d	a	b

91. Match the following :

a. Back away	I. To be near to
b. Back down	II. To fail to fulfil a promise
c. Back out	III. To accept defeat
d. Back onto	IV. Move away

	a	b	c	d
(1)	III	IV	II	I
(2)	III	IV	I	II
(3)	IV	III	I	II
(4)	IV	III	II	I

92. Which of the following prefixes are used in formation of antonyms ?

a. in _____	b. dis _____
c. a _____	d. pan _____
(1) Only a, b and c	(2) Only b, c and d
(3) Only a, c and d	(4) a, b, c and d

कच्चा कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

93. Choose the correct sentences.

- a. He was so changed in appearance that I hardly knew him.
 b. This typewriter is as good as new; it has hard been used.
 c. Every morning this week she has arrived late.

- (1) Only a and b (2) Only b and c
 (3) Only a and c (4) a, b and c

94. He is very rigid in his attitude. If he wants his work done, he ought to be _____ and ready to make adjustment.

Select the correct alternative which is the appropriate antonym of the underlined word and complete the sentence.

- (1) joyful (2) clam
 (3) modest (4) flexible

95. Internet is the most useful device to disseminate information.

Select the correct alternative that indicates the correct meaning of the word underlined.

- (1) collect
 (2) record
 (3) save
 (4) spread

96. Choose the correct option to fill in the blanks in the given sentences.

- a. When _____ Lalita take her teaching degree ?
 b. Which school _____ she go to first ?

- (1) does, did
 (2) did, did
 (3) did, does
 (4) has, did

कृपया कामसाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

97. Choose the sentence/s containing correct adverb/s.

- a. Balraj's mother serves always an excellent dinner.
- b. Do you go often fishing ?
- c. He is grumbling always about his ill-luck.
- d. I seldom eat more than this at lunch.

- (1) Only a and d
- (2) Only d
- (3) Only a, b and c
- (4) Only a, c and d

98. Choose the correct word to fill in the blank in the following sentence :

He is _____ than I expected.

- (1) latter
- (2) last
- (3) later
- (4) lastly

99. Select the correct meaning of the underlined word.

The idea has distinct possibilities.

- (1) chances
- (2) odds
- (3) alternatives
- (4) prospects

100. Match the following :

a. Boast	I. At
b. Arrive	II. In
c. Interested	III. From
d. Die	IV. Of

	a	b	c	d
(1)	IV	I	II	III
(2)	IV	II	I	III
(3)	IV	III	II	I
(4)	III	IV	II	I

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

सूचना - (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते काँपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षांच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरत घेत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. “अंगावर काटा उभा रहाणे” या वाक्याप्रचाराचा अर्थ काय ?

(1) अंग शहारणे	(2) रोमांचित होणे
(3) अतिशय भिती वाटणे	(4) बहरून येणे

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) अतिशय भिती वाटणे” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(8)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “(3)” हे बर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. 1 2 3 4

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतःशरीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित बर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

विद्यार्थ्यांची चळवळ पुणे

E-Learning Platform

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत 'विक्रीकर निरीक्षक गट-ब, (अराजपत्रित) (मुख्य) परीक्षा-२०१६' या स्पर्धा परीक्षेच्या प्रश्नपत्रिकेची उत्तरतालिका उमेदवारांच्या माहितीसाठी वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यात आली होती. त्यासंदर्भात उमेदवारांनी अधिप्रमाणित (Authentic) स्पष्टीकरण / संदर्भ देऊन पाठविलेली लेखी निवेदने, तसेच तज्ज्ञांचे अभिप्राय विचारात घेऊन आयोगाने उत्तरतालिका सुधारित केली आहे. या उत्तरतालिकेतील उत्तरे अंतिम समजण्यात येतील. यासंदर्भात आलेली निवेदने विचारात घेतली जाणार नाहीत व त्याबाबत कोणताही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही, याची कृपया नोंद घ्यावी.

उत्तरतालिका - KEY

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच M (A)	संच N (B)	संच O (C)	संच P (D)
1	2	1	4	2
2	1	2	2	3
3	2	2	2	2
4	#	2	1	1
5	3	1	1	4
6	3	3	2	3
7	2	2	1	4
8	2	2	4	2
9	4	2	3	2
10	1	4	4	4
11	1	2	4	2
12	2	2	4	3
13	4	1	1	3
14	3	1	1	4
15	3	2	2	1
16	1	1	3	2
17	2	4	2	4
18	2	3	1	3
19	2	4	4	1
20	1	4	3	2
21	3	4	4	3
22	2	1	2	4
23	2	1	2	2
24	2	2	4	1
25	4	3	2	2

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच M (A)	संच N (B)	संच O (C)	संच P (D)
26	2	2	3	#
27	2	1	3	3
28	1	4	4	3
29	1	3	1	2
30	2	4	2	2
31	1	2	4	4
32	4	2	3	1
33	3	4	1	1
34	4	2	2	2
35	4	3	3	4
36	4	3	4	3
37	1	4	2	3
38	1	1	1	1
39	2	2	2	2
40	3	4	#	2
41	2	3	3	2
42	1	1	3	1
43	4	2	2	3
44	3	3	2	2
45	4	4	4	2
46	2	2	1	2
47	2	1	1	4
48	4	2	2	2
49	2	#	4	2
50	3	3	3	1

7th Sept., 2017

ने दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत.

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच M (A)	संच N (B)	संच O (C)	संच P (D)
51	3	3	3	1
52	4	2	1	2
53	1	2	2	1
54	2	4	2	4
55	4	1	2	3
56	3	1	1	4
57	1	2	3	4
58	2	4	2	4
59	3	3	2	1
60	4	3	2	1
61	4	4	4	3
62	1	2	4	4
63	2	2	1	4
64	4	2	2	2
65	2	3	3	2
66	#	3	3	3
67	3	2	2	4
68	3	2	2	1
69	2	4	2	4
70	2	4	2	1
71	4	4	3	2
72	2	1	4	4
73	2	2	1	2
74	2	3	3	#
75	3	3	4	3

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच M (A)	संच N (B)	संच O (C)	संच P (D)
76	3	2	4	3
77	2	2	2	2
78	2	2	2	2
79	4	2	3	4
80	4	3	4	2
81	4	4	1	2
82	1	1	4	2
83	2	3	1	3
84	3	4	2	3
85	3	4	4	2
86	2	2	2	2
87	2	2	#	4
88	2	3	3	4
89	2	4	3	4
90	3	1	2	1
91	4	4	2	2
92	1	1	4	3
93	3	2	2	3
94	4	4	2	2
95	4	2	2	2
96	2	#	3	2
97	2	3	3	2
98	3	3	2	3
99	4	2	2	4
100	1	2	4	1

7th Sept., 2017

ने दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत.

..2..

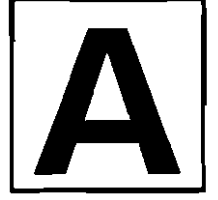
प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET No.

दि. ७ जानेवारी २०१८

14905

प्रश्नपुस्तिका - I

संच क्र.

Y10

मराठी व इंग्रजी

वेळ : १ (एक) तास

एकूण प्रश्न : १००

एकूण गुण : १००

सूचना

- (1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत १०० अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
 - (2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.
- परीक्षा-क्रमांक

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

केंद्राची संकेताक्षरे

शेवटचा अंक
- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
 - (4) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला ४ पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना १, २, ३ आणि ४ असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.
 - (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
 - (6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
 - (7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवारांच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-८२" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या शेवटच्या पानावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

3

Y10

1. खालीलपैकी चुकीची जोडी ओळखा :

अ. अचूक - बरोबर

ब. प्रवास - सफर

क. इमारत - सदन

ड. आचारी - स्वयंपाकी

पर्यायी उत्तरे :

(1) अ व क

(2) क

(3) ब

(4) ब व ड

2. 'गारा' या शब्दाचे पुढीलपैकी कोणते अर्थ मराठी भाषेत होतात ?

(1) पावसाळ्यात पडणाऱ्या गारा

(2) 'गार' चे पुल्लिंगी रूप

(3) चिखल

(4) पर्याय क्र. (1) आणि (3) बरोबर

3. परभाषेतून आलेल्या शब्दांचे लिंग कसे ठरते ?

(1) परभाषेतून आलेल्या शब्दांचे लिंग त्याच्या वाक्याच्या अर्थावरून ठरते.

(2) परभाषेतून आलेल्या शब्दांचे लिंग त्याच्या कर्त्याच्या लिंगावरून ठरते.

(3) परभाषेतून आलेल्या शब्दांचे लिंग त्याच्या कर्मावरून ठरते.

(4) परभाषेतून आलेल्या शब्दांचे लिंग त्याच अर्थाच्या मराठी शब्दाच्या लिंगावरून ठरते.

4. पुढील वाक्याचे प्रश्नार्थक वाक्यात रूपांतर करा.

'कोणी नको म्हणणार नाही.'

(1) फुकट दिले तर कोण नको म्हणेल ?

(2) कोणीच नको म्हणत नाही, फुकट मिळाले तर ?

(3) कोण कशाला नको म्हणतील ?

(4) नाही म्हणणे कोणालाही नको वाटत नाही ?

5. वस्तूच्या अंगाचा गुण-धर्म म्हणजेच भाव व्यक्त करणाऱ्या नामाला _____ म्हणतात.

(1) भाववाचकनाम

(2) सामान्यनाम

(3) गुणविशेषनाम

(4) विशेषनाम

6. 'पाऊस पडत असेल तर आपण काही नाटकाला येणार नाही.' या वाक्यातील 'आपण' हे _____ सर्वनाम आहे.

(1) प्रथमपुरुषवाचक

(2) आत्मवाचक

(3) (1) आणि (2) हे पर्याय बरोबर

(4) द्वितीयपुरुषवाचक

7. ज्या नामांचा उपयोग वेगवेगळ्या लिंगी होतो, त्यांना काय म्हणतात ?

अ. उभयलिंगी

ब. नपुंसकलिंगी

क. स्त्रीलिंगी

ड. बहुलिंगी

पर्यायी उत्तरे :

(1) अ व ब बरोबर

(2) क व ड बरोबर

(3) अ व ड बरोबर

(4) ब व क बरोबर

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

Y10

4

A

8. _____ हे विशेषण विकारी नाही.

- (1) पांढरा (2) कडू (3) तांबडा (4) मोठा

9. निर्जीव वस्तूचे लिंग ठरवताना काय करतो ?

- अ. काल्पनिक पुरुषत्व लादतो.
ब. काल्पनिक स्त्रीत्व लादतो.
क. काल्पनिक पुरुषत्व व स्त्रीत्व लादून त्या वस्तू मागे तो, ती, ते हे शब्द वापरतो.
ड. काल्पनिक नपुंसकत्व लादतो.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त अ बरोबर (2) फक्त क बरोबर
(3) फक्त अ व ब बरोबर (4) फक्त अ, ब व क बरोबर

10. 'त्याने माझे काम केले असावे' या वाक्यातील क्रियापद _____ या गटातील आहे.

- (1) संकेतार्थ (2) विध्यर्थ (3) स्वार्थ (4) आज्ञार्थ

11. खालीलपैकी व्याकरणदृष्ट्या बरोबर वाक्ये ओळखा.

- अ. लिंगभेदामुळे नामाच्या रूपात बदल होतो.
ब. वचनभेदामुळे नामाच्या रूपात बदल होतो.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त अ बरोबर (2) फक्त ब बरोबर
(3) अ व ब चूक (4) अ व ब बरोबर

12. 'बाळासाहेबांनी समजावून सांगितले; म्हणून त्याने हे काम केले.' या वाक्यातील उभयान्वयी अव्यय प्रकारातील आहे.

- (1) परिणामबोधक (2) उद्देशबोधक
(3) संकेतबोधक (4) कारणबोधक

13. कर्ता शोधताना प्रथम वाक्यातील क्रियापदाचा मूळधातू शोधून काढावा व त्याला -णारा प्रत्यय लावून 'कोण' असा प्रश्न करावा, म्हणजे कर्ता मिळतो.

- (1) वाक्याचा पूर्वार्ध बरोबर (2) संपूर्ण वाक्य बरोबर
(3) संपूर्ण वाक्य चूक (4) वाक्याचा उत्तरार्ध बरोबर

14. पुढीलपैकी कोणत्या शब्दाचे वाकारांत सामान्यरूप होते ?

- (1) बंधु (2) मोती (3) सासू (4) कावळा

← This Que. Is Canceled

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

5

Y10

15. अ. रामाने रावणास मारले.
ब. शिक्षकांनी विद्यार्थ्यांना शिकवावे.
क. त्याने आता घरी जावे.
ड. त्याला घरी जाववते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) सर्व वाक्ये भावे प्रयोगाची आहेत.
(2) यातील दोन वाक्ये – अकर्मक भावे प्रयोगाची आहेत.
(3) यातील दोन वाक्ये – सकर्मक भावे प्रयोगाची आहेत.
(4) वरील सर्व पयोय बरोबर आहेत

16. पुढील कोणते वाक्य कर्मकर्तरी प्रयोगाचे उदाहरण आहे ?

- (1) शिकारी मोरास मारतो. (2) मोर शिकाऱ्याकडून मारला जातो.
(3) मोराला शिकाऱ्याने मारले. (4) शिकाऱ्याने मोर मारला.

17. अधोरेखित शब्दाचे व्याकरण चालवा.

भावशून्य डांबरी रस्ते मला आवडत नाहीत.

- (1) विशेषण, गुणविशेषण
(2) विशेषण, नामसाधित गुणविशेषण
(3) तृतीयपुरुषी अनेकवचन, संयुक्त क्रियापद, कर्मक कर्तरी प्रयोग
(4) मूळधातू 'आवड', अकर्मक, अकरणरूपी स्वार्थी

18. पुढीलपैकी योग्य विरामचिन्हांचा वापर केलेले वाक्य _____

- (1) आईने बजावलं, “अभ्यासासाठी रोज पहाटे पाच वाजता उठायचं आहे.”
(2) आईने बजावले, अभ्यासासाठी रोज पहाटे पाच वाजता उठायचे आहे.
(3) आईने बजावले. अभ्यासासाठी रोज पहाटे पाच वाजता उठायचे आहे.
(4) आईने बजावले ! “अभ्यासासाठी रोज पहाटे पाच वाजता उठायचे आहे !”

19. ‘संध्या मी जातककथांचा अभ्यास करतो आहे.’

वरील वाक्याचा प्रकार कोणता ?

- (1) विधानार्थी
(2) केवलवाक्य
(3) होकारार्थी
(4) यापैकी नाही

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

Y10

6

A

20. पुढीलपैकी केवल वाक्य _____
- (1) ऐश्वर्या कादंबऱ्या वाचते.
 - (2) तो नेहमी उत्कृष्ट काम करतो.
 - (3) पंतप्रधान दौऱ्यावर गेले होते.
 - (4) वरील सर्व पर्याय बरोबर

21. खालील वाक्यांच्या जोड्या जुळवा.

अ. मी आंबा खाल्ला	I. आज्ञार्थी
ब. तुला परीक्षेत यश मिळो	II. संकेतार्थी
क. हे काय तोच करू जाणे	III. स्वार्थी
ड. जर त्याने मदत केली असती तर माझे काम झाले असते	IV. विदयर्थी

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
(1)	I	II	III	IV
(2)	III	II	I	IV
(3)	III	I	IV	II
(4)	II	I	IV	III

22. पुढीलपैकी मिश्र वाक्य कोणते ?

- (1) तितके आपल्या विचारांना महत्त्व आहे, तितकेच आपल्या भावनांनाही आहे.
- (2) ती इतकी रडली की तिचे डोळे सुजले.
- (3) मी काल जो मुलगा पाहिला तो हा.
- (4) वरील सर्व वाक्ये

23. वाक्यार्थाला बाध न आणता रचनेत केलेला बदल म्हणजे _____

- (1) वाक्यविन्यास
- (2) वाक्यपरिवर्तन
- (3) अर्थपरिवर्तन
- (4) वाक्य संश्लेषण

24. पुढीलपैकी कोणते वाक्य आज्ञार्थी नाही ?

- (1) तुम्ही आज नाटकाला जाऊ नका
- (2) सकाळी लवकर उठा
- (3) तू अभ्यास करशील ना ?
- (4) तू आज अभ्यास पूर्ण कर

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

7

Y10

25. पुढीलपैकी चुकीची वाक्ये सांगा :
- अ. शब्दांच्या आठ जाती आहेत.
- ब. शब्दांची कार्ये आठ प्रकारची आहेत.
- क. एकच शब्द निरनिराळ्या वाक्यात एकच कार्य करतो.
- ड. जात बदलली तरी अर्थ बदलत नाही.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) अ व ब (2) ब व क (3) अ व ड (4) क व ड

26. 'पांढरी टोपी घातलेला मुलगा खोड्या करतो' या वाक्यातील मूळ उद्देश्य _____ आहे.

- (1) पांढरी टोपी (2) टोपी घातलेला
(3) खोड्या करतो (4) मुलगा

27. पुढील वाक्यातील क्रियापदांच्या प्रकारच्या जोड्या लावा.

- अ. या औषधाने त्याला आराम पडावा I. स्वार्थ क्रियापद
ब. बाबा, तुम्ही आम्हाला क्षमा करा II. संकेतार्थ क्रियापद
क. तो अभ्यास करतो III. आज्ञार्थ
ड. अभ्यास केला असता तर तो नापास झाला नसता IV. विध्यर्थ

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
(1)	I	II	III	IV
(2)	IV	III	II	I
(3)	III	IV	II	I
(4)	IV	III	I	II

28. 'मुले वर्गाबाहेर मोठमोठ्याने गप्पा मारीत उभी होती.' या वाक्यातील विधेयविस्तार _____

- (1) उभी होती (2) गप्पा मारीत
(3) मुले (4) वर्गाबाहेर मोठमोठ्याने गप्पा मारीत

29. पुढील वाक्य प्रश्नार्थक बनवा.

फक्त भारतीय संघच अजिंक्य आहे.

- (1) भारतीय संघाला कोण हरवू शकेल का ?
(2) भारतीय संघ नेहमीच अजिंक्य राहिल का ?
(3) भारतीय संघाला हरवणे शक्य आहे का ?
(4) भारतीय संघाशिवाय दुसरा कोणता संघ अजिंक्य आहे ?

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

Y10

8

A

30. 'आमचा बंगला इमारतीआड झाकला गेला.' या वाक्यातील 'इमारतीआड' हा शब्द _____ याचे काम करतो.
 (1) अर्थपूरक (2) आधारपूरक (3) कर्मपूरक (4) विधिपूरक

31. पुढील वाक्यांच्या जोड्या जुळवा :

अ. काय मजा आली सहलीत !	I. नकारार्थी
ब. शाळेच्या भल्यासाठी मुख्याध्यापकांनी काय केले नाही ?	II. होकारार्थी
क. लोकांचे अज्ञान पाहून महात्म्याला दुःख होते.	III. उद्गारार्थी
ड. तुझे असे खराब अक्षर अगदी बघवत नाही.	IV. प्रश्नार्थक

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
(1)	III	IV	I	II
(2)	III	IV	II	I
(3)	III	I	II	IV
(4)	II	III	I	IV

32. 'श्रीकृष्णाने अर्जुनाला गीता सांगितली.' या वाक्यातील प्रत्यक्ष कर्म _____ आहे.

(1) गीता	(2) अर्जुनाला
(3) श्रीकृष्णाने	(4) विधान अकर्मक

33. केवलवाक्यात एकच उद्देश्य असते व विधेयक एकच नसते.

(1) पूर्वार्ध बरोबर उत्तरार्ध चूक	(2) पूर्वार्ध चूक उत्तरार्ध बरोबर
(3) पूर्ण वाक्य बरोबर	(4) पूर्ण वाक्य चूक

34. पुढीलपैकी _____ वाक्प्रचार नाही.

(1) कान उघडणी करणे	(2) नाक मुरडणे
(3) डोक्यावर बसणे	(4) आसू ना मासू कुऱ्याची सासू

35. पुढील कोणते वाक्य बरोबर आहे ?

- अ. वाक्प्रचाराला तीन शब्दांची मर्यादा असते.
 ब. वाक्प्रचार हा शब्द समुह असतो.
 क. वाक्प्रचार संपूर्ण वाक्य असते.
 ड. वाक्प्रचार जसेच्या तसे वापरायचे असतात.

पर्यायी उत्तरे :

(1) ब व ड बरोबर	(2) अ व क बरोबर
(3) सर्व पर्याय चूक	(4) सर्व पर्याय बरोबर

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

9

Y10

36. स्वातीचे पति कारगिलच्या युद्धात मृत्यू पावले. या वाक्यातील अधोरेखित शब्दसमूहासाठी खालीलपैकी योग्य वाक्प्रचार ओळखा.
 (1) दिवे लावणे (2) मातीत मिसळणे
 (3) कामी येणे (4) बारा वाजणे
-
37. 'कांदा पडला पेवात पिसा हिंडे गावात' ही म्हण कोणत्या बोलीतली आहे ?
 (1) वऱ्हाडी (2) मालवणी (3) सातारी (4) हलबी
-
38. खालील वाक्य पूर्ण करण्यासाठी आपला संघ जिंकू शकणार नाही हे लक्षात आल्यावर संघ प्रमुख _____ खालीलपैकी योग्य वाक्प्रचाराची निवड करा.
 (1) डोळे उघडणे (2) गहिवरणे
 (3) दातओठ खाणे (4) पथ्यावर पडणे
-
39. खालील वाक्प्रचाराचा योग्य अर्थ निवडा.
 'जोडे फाटणे'
 अ. नाहक ये-जा करणे ब. खूप कष्ट करणे
 क. बेजार होणे ड. खेटे घालणे
 पर्यायी उत्तरे :
 (1) अ व ब बरोबर (2) ब व क बरोबर
 (3) अ व क बरोबर (4) अ व ड बरोबर
-
40. प्रभाकरराव निवृत्त झाले की सीतारामने लगेच श्रीकांतशी संधान बांधले म्हणतात ना _____
 (1) जसे शिक्षण तसे लक्षण (2) जात्याची बोळाऊ आणि येत्याची पाठराखी
 (3) जुलमाचा रामराम (4) जेथे भाव तेथे देव
-
41. 'वारंवार वाईट घडत गेले तर दुःख सहन करण्याची सवय जडते.'
 या अर्थाची म्हण सांगा.
 (1) दुभत्या गाईच्या लाथा गोड (2) रोज मरे त्याला कोण रडे
 (3) पुढच्यास ठेच मागचा शहाणा (4) झाकली मूठ सव्वा लाखाची
-
42. पुढील वाक्यपूर्ण करण्यासाठी योग्य म्हण निवडा :
 अतुलला कितीतरी वेळा सांगितले की, कर्ज काढून कोणताही मोठेपणा करू नकोस ? तरी त्याने खाजगी सावकाराकडून वाढदिवसासाठी पुन्हा कर्ज काढले, म्हणतात ना
 (1) वेड पांघरून पेडगावला जाणे (2) वड्याचे तेल वांग्यावर
 (3) पालथ्या घड्यावर पाणी (4) चुलीतून निघून वैलात जाणे
-
43. 'साधा पण गुणी मनुष्य' या अर्थाचा वाक्प्रचार सांगा :
 अ. जमदग्नि ब. भागूबाई क. झाकलेमाणिक ड. उंटावरचा शहाणा
 पर्यायी उत्तरे :
 (1) अ व ब बरोबर (2) ब बरोबर (3) क बरोबर (4) ड बरोबर

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

पुढील उतारावाचून त्यावर आधारित 44 ते 48 प्रश्नांची उत्तरे द्या :

लोकप्रियतेची आणखी काही लक्षणे शोधावी लागतात. विशिष्ट सामाजिक, सांस्कृतिक परिस्थितीमध्ये समूहाची काही स्वप्ने अपुरी राहिलेली असतात. समूहमनाला काही सल असतात. काही गोष्टी घडव्यात असे वाटत असतानाही घडलेल्या नसतात. विपरीत वास्तवामध्ये या गोष्टी घडण्याला वाव नसतो. अशा परिस्थितीत वास्तवापासून दूर असलेल्या स्वप्नभूमीमध्ये काही मानबिंदूची निर्मिती समूहाकडून केली जाते. या मानबिंदूंना स्पर्श करणारे लेखन प्रचंड लोकप्रिय ठरण्याची शक्यता असते. केवळ रंजन करणाऱ्या लेखनासारखे ते पारदर्शकपणे उथळही वाटत नाही. अशा लेखनाला विशिष्ट सामाजिक, सांस्कृतिक अवस्थेत प्रतिष्ठाही मिळण्याची शक्यता असते. ना. सी. फडके, शिवाजी सावंत, विश्वास पाटील यांच्या लेखनाचा या दृष्टिकोणातून विचार करता येतो.

समाजात कधी कधी जोरकस संप्रदाय निर्माण होतात. असे संप्रदाय निर्माण होण्यामागे अर्थातच समाजाने घेतलेले विशिष्ट वळण असते. इतिहासाच्या विशिष्ट अवस्थेत असे संप्रदाय निर्माण होणे अपरिहार्य असते. असे संप्रदाय निर्माण झाले की त्यांचा दृष्टिकोण मांडणाऱ्या साहित्यकृती लोकप्रिय होऊ लागतात. आपल्या संप्रदायाच्या दृष्टिकोणातून निर्माण झालेले लेखन विशिष्ट काळापुरते मर्यादित आहे हे न ओळखता त्याचे महत्त्व चिरकाल टिकणारे आहे असे दाखविले जाणारे पुरावे शोधून काढले जातात. अशा कादंबऱ्या लोकप्रियही होतात आणि प्रतिष्ठितही होतात. लोकप्रियता आणि प्रतिष्ठा या दोन गोष्टी अशाप्रकारे एकमेकांपासून फार दूर नसतात. त्यांच्यात देणेघेणे असण्याची शक्यता असते.

तथाकथित प्रतिष्ठित किंवा अभिजात म्हणून गणल्या जाणाऱ्या साहित्यकृतींच्या मागे व्यापक स्वरूपाचे सांस्कृतिक राजकारणही असते. समाजाच्या अभिरुचीवर विशिष्ट वर्गाचे दडपण असू शकते. या वर्गाला महत्त्वाचे वाटणारे निकष ते सार्वकालिक आहेत, अशा पद्धतीने मांडले जातात. विशिष्ट काळात समाजावर ज्या वर्गाच्या जाणीवेचा प्रभाव असतो, तीच जाणीव महत्त्वाची, मूलभूत आणि प्रतिष्ठित ठरत असते. त्यातूनच समीक्षकप्रिय, अभिजात, श्रेष्ठ साहित्यकृतींचा जन्म होत असतो, असे अनेकांचे म्हणणे असते. थोडक्यात अभिजातता, श्रेष्ठता ही कालसापेक्ष मूल्ये असतात, असे या दृष्टिकोणातून म्हणता येईल. नव्या सामाजिक संरचना अस्तित्वात येऊ लागल्या की नवे सूर घुमू लागतात. नवे निकष निर्माण होतात. नव्याने तथाकथित अभिजात साहित्यकृतींचा जन्म होऊ लागतो. हे फार ताणू नये हे योग्य असले तरी याही दृष्टिकोणात तथ्य आहे, असे म्हणावे लागते.

असे सतत घडत असते. पाच-पन्नास वर्षांचा कालखंड घेतला की या प्रक्रियेच्या खाणाखुणा आपल्या साहित्यसंस्कृतीमध्येही जाणवतात, हे आपल्या लक्षात येईल. यामधून फक्त एक गोष्ट शिल्लक राहते. भौतिक यश आणि प्रतिष्ठा यांचे नाते कुठल्याही कालखंडात जमले आहे, असे दिसत नाही. सांस्कृतिक, साहित्यिक क्षेत्रामध्ये अपयशाला मोठे मूल्य असते. प्रचंड लोकप्रिय ठरणान्या व लेखकाला भरपूर मानधन मिळवून देणाऱ्या साहित्यकृतींपेक्षा वाचकप्रिय न ठरणान्या, वाचायला अवघड असणाऱ्या, वाचकाची परीक्षा पाहणाऱ्या साहित्यकृती नेहमीच 'अभिजात' व 'प्रतिष्ठित' ठरताना दिसतात.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

11

Y10

44. साहित्याच्या लोकप्रियतेची लक्षणे कोणती आहेत ?
- (1) समूहाच्या मानबिंदूना त्यात स्पर्श केलेला असतो.
 - (2) संप्रदायाची निर्मिती आणि व्यापक सांस्कृतिक राजकारण त्यामागे असते.
 - (3) विशिष्ट वर्गाच्या जाणीवेचा प्रभाव साहित्यावर असतो.
 - (4) वरील सर्व पर्याय बरोबर आहेत

45. कोणत्या साहित्यकृती अभिजात ठरतात ?
- (1) समूहमनाची अपुरी स्वप्ने त्यात पूर्ण झाली आहेत.
 - (2) समाजात संप्रदाय निर्माण होऊन त्यातून आलेले साहित्य.
 - (3) विशिष्ट वर्गाची जाणीव प्रतिष्ठित ठरून त्यातून निर्माण झालेली साहित्यकृती.
 - (4) वरीलपैकी एकही पर्याय बरोबर नाही

46. संबंधित उताऱ्यात पुढील मध्यवर्ती कल्पना आहे.
- (1) साहित्याची चिकित्सा करणे.
 - (2) सांप्रदायिक साहित्याचा मागोवा घेणे.
 - (3) साहित्यामागील सांस्कृतिक राजकारण स्पष्ट करणे.
 - (4) लोकप्रिय साहित्याची चिकित्सा करणे.

47. या उताऱ्याचे सार असे काढता येते की,
- (1) भौतिक दश आणि प्रतिष्ठा यांचे नाते जमत नाही.
 - (2) सांस्कृतिक, साहित्यिक क्षेत्रात अपयशाला मूल्य असते.
 - (3) समूहाच्या मानबिंदूना लोकप्रिय साहित्यात स्पर्श केलेला असतो.
 - (4) लोकप्रिय साहित्यापेक्षा अभिजात साहित्य काही काळानंतर प्रतिष्ठित ठरते.

48. या उताऱ्यासाठी योग्य शीर्षक
- (1) श्रेष्ठ साहित्य
 - (2) सांप्रदायिक साहित्य
 - (3) लोकप्रिय साहित्य आणि अभिजात साहित्य
 - (4) साहित्याची लोकप्रियता

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

Y10

12

A

49. खालील शब्दाचा शब्द समूह सांगा :

‘आधी जन्मलेला’

अ. प्रथमेश ब. अनुज क. अग्रज ड. वडिलधारा

पर्यायी उत्तरे :

(1) क बरोबर

(2) क व ड बरोबर

(3) क व ब बरोबर

(4) ड बरोबर

50. पुढीलपैकी _____ हा शब्द शब्दसाधित गटातील आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) वेडा

(2) चालू

(3) वाढपी

(4) नाचरा

51. खालीलपैकी कोणता शब्द जोडशब्द नाही ?

अ. हवापाणी ब. बारीकसारीक क. शेतीभाती ड. ठाकठीक

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त ब बरोबर

(2) फक्त अ बरोबर

(3) फक्त ड बरोबर

(4) फक्त क बरोबर

52. ‘भाजी’ या शब्दाच्या विरुद्धार्थी शब्दाचा उपयोग _____ या वाक्यात केला आहे.

अ. अजि म्या ब्रह्म पाहिले.

ब. विद्यमान परिस्थितीत मला हेच योग्य वाटते.

क. पुरोगामी महाराष्ट्रात हे असे घडू शकते.

ड. प्रतिगामी विचारांच्या व्यक्तींनी याला कडाडून विरोध केला.

पर्यायी उत्तरे :

(1) पुरोगामी महाराष्ट्रात हे असे घडू शकते.

(2) अजि म्या ब्रह्म पाहिले.

(3) विद्यमान परिस्थितीत मला हेच योग्य वाटते.

(4) सर्व पर्याय चुकीचे.

53. खालील शब्दांचा प्रकार कोणता ?

लगबग, गडबड, पडझड, लटपट

अ. जोडशब्द

ब. अभ्यस्त शब्द

क. सामासिक शब्द

ड. समूहदर्शक शब्द

पर्यायी उत्तरे :

(1) ब पर्याय बरोबर

(2) क व ब पर्याय चूक

(3) क पर्याय बरोबर

(4) अ व ब पर्याय चूक

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

13

Y10

54. _____ हा शब्द उपसर्गसाधित आहे.

- (1) आडनाव (2) मोकळीक (3) धिटाई (4) हाताळ

55. मराठी शब्दाच्या शेवटी येणारा इ-कार किंवा उ-कार दीर्घ लिहावा :

- अ. या वाक्याचा पूर्वार्ध बरोबर आहे.
 ब. या वाक्याचा पूर्वार्ध चूक आहे.
 क. हे वाक्य पूर्ण बरोबर आहे.
 ड. हे वाक्य पूर्ण चूक आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) अ व ब बरोबर (2) क बरोबर
 (3) ड बरोबर (4) सर्व पर्याय चूक आहेत

56. _____ हा शब्द तत्सम नाही.

- (1) पूजा (2) गीता (3) लीला (4) मेहनत

57. 'मला जरा झोपू दे. आज रविवार आहे', यात कोणता व्यंगार्थ नाही ?

- अ. मला जागरण झाले आहे. ब. आज ऑफिसला सुट्टी आहे.
 क. आज उठण्याची घाई नाही. ड. रविवारचे झोपायचेच असते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) अ चूक (2) ब बरोबर
 (3) अ व ड बरोबर (4) ब व क बरोबर

58. पुढीलपैकी देशी नसलेला शब्द आहे.

- (1) ताई (2) बाजरी (3) गुडघा (4) झोप

59. 'गाई पाण्यावर काय म्हणूनी आल्या ?

- का ग गंगायमुनाही या मिळाल्या ?
 या काव्याची कोणती शब्दशक्ती आहे ?

- (1) अभिधा (2) लक्षणा (3) व्यंजना (4) लक्षार्थ

60. _____ हा सामासिक शब्द आहे.

- (1) समीकरण (2) धर्मशाळा (3) रसातळ (4) क्षेत्रफळ

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

Y10

14

A

61. Give one word for the following phrase :

Living for years and years

- (1) Perennial (2) Permanent (3) Annual (4) Continuous

62. Match the following :

I

II

a. Philanthropist	I. A person who does not believe in God
b. Atheist	II. One who believes in fate
c. Pessimist	III. A lover of mankind
d. Fatalist	IV. A person who looks at the dark side of things

Answer options :

	a	b	c	d
(1)	II	IV	I	III
(2)	III	I	II	IV
(3)	III	I	IV	II
(4)	IV	II	III	I

63. Choose the suitable meaning of the underlined word from the alternatives given.

“The poem is written in a very lucid style.”

- (1) intricate (2) noble (3) elaborate (4) clear

64. I have given up driving since I got involved in that accident.

The underlined phrase in the sentence above means

a. stopped	b. discontinued
c. abandoned	d. sacrificed

Answer options :

- (1) d only (2) a only (3) b only (4) All of these

65. Choose one word which can be substituted for the given words.

“A man of odd habits”

(1) Eccentric	(2) Introvert
(3) Cynical	(4) Moody

करच्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

15

Y10

66. The adjective form of the noun 'Picture' is formed by the suffix

- (1) - ous (2) - ial (3) - esque (4) -ish

67. Choose the correct simple sentence converted for the following :

"A man who is dead tells no tales."

- (1) A man that is dead tell no tales.
 (2) A tale could not be told by a dead man.
 (3) A dead man tells no tales.
 (4) A man doesn't tell dead tales.

68. You must take heart and face life boldly. Identify the correct meaning of the underlined phrase in the given context.

- (1) feel excessively (2) take advantage
 (3) feel bold (4) work hard

69. Choose the correct word to fill in the blank in the following sentence :

Baptisms, Weddings and Funerals are examples of _____ .

- (1) Rights (2) Rites (3) Writes (4) None of these

70. The underlined clause in the following sentence is a/an

"Who stole the teaspoon is a mystery."

- (1) Adverb clause (2) Noun clause
 (3) Adjective clause (4) Relative clause

71. Who looks after the visitors ?

The sentence above changes correctly into passive voice as

- (1) How are the visitors looked after ?
 (2) Whom are the visitors looked after ?
 (3) By whom are the visitors looked after ?
 (4) By whom the visitors is looked after ?

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

Y10

16

A

72. We have funds which would be enough for the work.

The underlined clause is a/an

- (1) Noun clause (2) Adjective clause
(3) Adverb clause (4) No clause, it's a phrase

73. Identify the sentences written in correct passive voice.

- a. Let that book be brought.
b. You are requested to do me a help.
c. I hope my friends to assist me.
d. Let me be told that the office must be left.

Answer options :

- (1) a and b only (2) a and c only
(3) b and d only (4) a, b and d only

74. Though he abused me, _____ I will follow him.

Which one of the following correctly fills in the blank in the sentence above ?

- (1) but (2) still (3) yet (4) and

75. It matters little whether we win or lose.

The sentence above correctly changes into an interrogative sentence as

- (1) Does it matter little whether we win or lose ?
(2) Doesn't it matter whether we win or lose ?
(3) What does it matter whether we win or lose ?
(4) Does we win or lose matter ?

76. Some grains are at least as nutritious as rice.

Select the correct comparative degree of the above sentence.

- a. Rice is not more nutritious than some other grains are.
b. Some grains are not less nutritious than rice.
c. Rice is least nutritious than many other grains.

Answer options :

- (1) a only (2) b only (3) c only (4) a and b only

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

17

Y10

77. Nobody is free from sin.

The sentence above correctly changes into interrogative form as

- (1) Is there anybody free from sin ?
 (2) Is there nobody free from sin ?
 (3) Who is not free from sin ?
 (4) Who is free from sin ?

78. I said, "Let me prove my statement."

Select the correct indirect narration of the sentence.

- a. I told to prove my statement.
 b. I proposed that I should prove my statement.
 c. I suggested to prove my statement.

Answer options :

- (1) a only (2) b only (3) c only (4) All of the above

79. He and his five brothers love _____ very much.

Which one of the following pronouns correctly fills in the blank in the sentence above ?

- (1) each other (2) themselves
 (3) one another (4) one other

80. (1) The gold is a precious metal.

(2) The gold is the precious metal.

(3) Gold is a precious metal.

(4) Gold is precious metal.

Which of the above is a correct sentence ?

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

Y10

18

A

81. Shall I buy a scooter ?

The modal in the sentence above has been used to express

- (1) Promise (2) Suggestion
 (3) Seeking permission (4) Giving advice

82. a. The girls have got a unique opportunity.

b. He studies in the university.

c. The father has gone to the office.

Identify the correct sentence.

- (1) a only (2) b only (3) c only (4) All of the above

83. Identify the correct sentence.

- (1) This premise looks too big. (2) These premises look too big.
 (3) This premises looks too big. (4) These premise look too big.

84. The ship was wrecked and every man, woman and child _____ drowned.

The verb that agrees correctly with the subject in the sentence above is

- (1) was (2) were (3) had (4) had been

85. Identify the correct sentence/s.

a. I am not understanding this letter.

b. She arrived at the theatre at 6 pm but the film had already started.

c. If I get any news, I'll tell you.

Answer options :

- (1) a and c only (2) b and c only
 (3) a only (4) All of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

19

Y10

86. The most famous English poets are Shakespeare, Milton, Wordsworth, Shelley, Byron and Keats.

The punctuation mark that should follow the verb 'are' in the sentence above is

- (1) Semicolon (2) Colon
(3) Comma (4) Hyphen

87. Keep to the left.

The imperative structure above expresses

- (1) a command (2) a solemn advice
(3) a prayer (4) a petition

88. Identify the sentence/s that express/es subjunctive mood.

- a. Behold, the dreamer comes.
b. Murder, though it have no tongue, will speak.
c. Long live the king.

Answer options :

- (1) a and c only (2) b and c only
(3) c only (4) All of the above

89. Identify the correct sentence/s.

- a. I could read that book in two hours yesterday.
b. I was able to read that book in two hours yesterday.

Answer options :

- (1) a only (2) b only (3) Both a and b (4) Neither a nor b

90. I am / here / since / 1951.

1 2 3 4

The error occurs in part _____ of the sentence above.

- (1) 4 only (2) 2 only (3) 1 only (4) 3 only

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

Read the following passage carefully and answer the questions from 91 to 95 :

Nobody knows how speech was born, although many interesting theories have been put forward. There are some who believe that man first made vocal sounds as an accompaniment to physical efforts and that more complicated forms of speech grew out of the range of grunts and interjections produced by bodily activity. There are others who believe that movements of the organs of speech grew out of an attempt to imitate gestures made by the hand. Still others believe that speech was an attempt to imitate directly the action or the object or the emotion being described.

Whatever the origin of speech, we can be certain that man did not begin to feel the need to speak until he began to live in communities, for speech is essentially social in character. It is, however, as difficult to explain the origins of speech as it is to explain why certain combinations of sounds came to be associated with certain objects. Many primitive peoples believed and some still believe, in the magical power of names. They believed, for example, that God's name was a part of him and therefore possessed some of the divine powers of God himself. A reflection of the same attitude may be seen in a child's unwillingness to tell a stranger his name, since he feels that with his name he is giving a part of himself. Similarly, parents give their children the names of gods or saints of famous men in the hope that the name will carry with it some of the great qualities of its original possessor. Most of us, too, feel annoyed or hurt if somebody mispronounces our name or calls us by the wrong name.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Man first discovered that everything could be given a name and later found out that because words are really only symbols, the same object may be given several different names; to put it simply, that a cat may be called 'a cat', 'an animal', 'a mammal' or 'a feline'. Class words like 'animal', 'fruit', 'vegetable' must have appeared at a much later stage than words like 'lion', 'orange' or 'cabbage'. Names for abstract qualities such as 'patience' and 'courage' must have come much later.

91. A child hesitates to tell a stranger his name because

- (1) he does not want to hurt God.
- (2) he does not like to disclose his identity.
- (3) he thinks that telling his name is giving a part of himself.
- (4) his parents prohibit him from doing so.

92. According to the third theory of Origin of Speech

- (1) speech was an attempt to imitate directly the action or the object.
- (2) speech originated out of man's need to live in communities.
- (3) speech originated as an attempt to imitate gestures made by the hand.
- (4) man needs to produce vocal sounds to accompany his physical efforts.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

Y10

22

A

93. Primitive people named themselves after God's names because

- (1) they believed firmly in godly qualities.
- (2) they believed that god was their original possessor.
- (3) they believed that god's name was a part of themselves.
- (4) they believed that god's name was sacred.

94. Man discovered later that

- (1) use of speech is essential for existence.
- (2) only abstract qualities like 'patience' and 'courage' can be named.
- (3) the same object needs different names.
- (4) the same object may be given different names.

95. The title that suits best to this passage is

- (1) Man and Speech
- (2) Man, Society and Speech
- (3) The Origin of Speech
- (4) Speech and the Surrounding World

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

23

Y10

96. The term 'Vertical' is synonymous with

- (1) Straight (2) Perpendicular
(3) Oblique (4) Diagonal

97. Choose the best synonym for the following word :

'Mention'

- (1) Create (2) Refer to (3) Oppose (4) Lead to

98. Which one of the following phrases expresses the correct meaning of the word 'Neologism' ?

- (1) A new generation that has emerged lately
(2) A new logic that derives conclusion
(3) A new language that only the younger generation knows
(4) A new word coined by an author

99. Spot the error type in the following sentence :

"The park was serine at twilight."

- (1) Capitalization (2) Punctuation
(3) Spelling (4) Grammar

100. Match the synonyms :

	<i>I</i>		<i>II</i>
a.	Liberal	I.	Sharp
b.	Keen	II.	Generous
c.	Melodious	III.	Crowd
d.	Multitude	IV.	Musical

Answer options :

	a	b	c	d
(1)	II	I	IV	III
(2)	IV	III	II	I
(3)	II	IV	I	III
(4)	II	I	III	IV

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

सूचना - (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते काँपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षामध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. “अंगावर काटा उभा रहाणे” या वाक्याप्रचाराचा अर्थ काय ?

(1) अंग शहारणे	(2) रोमांचित होणे
(3) अतिशय भिती वाटणे	(4) बहरून येणे

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) अतिशय भिती वाटणे” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “(3)” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ③ ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

E-Learning Platform

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत 'विक्रीकर निरीक्षक गट-ब, (अराजपत्रित) (मुख्य) परीक्षा-२०१७' या स्पर्धा परीक्षेच्या प्रश्नपत्रिकेची उत्तरतालिका उमेदवारांच्या माहितीसाठी संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात आली होती. त्यासंदर्भात उमेदवारांनी अधिप्रमाणित (Authentic) स्पष्टीकरण / संदर्भ देऊन पाठविलेली लेखी निवेदने, तसेच तज्ज्ञांचे अभिप्राय विचारात घेऊन आयोगाने उत्तरतालिका सुधारित केली आहे. या उत्तरतालिकेतील उत्तरे अंतिम समजण्यात येतील. यासंदर्भात आलेली निवेदने विचारात घेतली जाणार नाहीत व त्याबाबत कोणताही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही, याची कृपया नोंद घ्यावी.

उत्तरतालिका - KEY

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच (A)	संच (B)	संच (C)	संच (D)
1	2	4	4	3
2	4	2	4	1
3	4	4	4	3
4	3	1	4	4
5	1	1	4	2
6	3	4	2	2
7	3	3	2	3
8	2	4	1	3
9	2	2	1	4
10	2	3	4	4
11	4	4	1	4
12	1	4	3	4
13	2	4	1	3
14	#	4	3	1
15	4	4	4	1
16	2	2	2	1
17	4	2	2	3
18	1	1	3	1
19	1	1	3	1
20	4	4	4	2
21	3	1	4	4
22	4	3	4	3
23	2	1	4	1
24	3	3	3	2
25	4	4	1	1

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच (A)	संच (B)	संच (C)	संच (D)
26	4	2	1	2
27	4	2	1	4
28	4	3	3	4
29	4	3	1	3
30	2	4	1	1
31	2	4	2	3
32	1	4	4	3
33	1	4	3	2
34	4	3	1	2
35	1	1	2	2
36	3	1	1	4
37	1	1	2	1
38	3	3	4	2
39	4	1	4	#
40	2	1	3	4
41	2	2	1	2
42	3	4	3	4
43	3	3	3	1
44	4	1	2	1
45	4	2	2	4
46	4	1	2	3
47	4	2	4	4
48	3	4	1	2
49	1	4	2	3
50	1	3	#	4

Date:28th March, 2018

..1..

ने दर्शविलेला प्रश्न रद्द करण्यात आलेला आहे.

(पेपर क्र.१)

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच (A)	संच (B)	संच (C)	संच (D)
51	1	1	4	4
52	3	3	2	4
53	1	3	4	4
54	1	2	1	4
55	2	2	1	2
56	4	2	4	2
57	3	4	3	1
58	1	1	4	1
59	2	2	2	4
60	1	#	3	1
61	1	2	3	2
62	3	4	1	1
63	4	3	2	2
64	4	3	1	2
65	1	4	2	3
66	3	4	2	3
67	3	2	1	1
68	3	3	2	3
69	2	3	2	4
70	2	3	3	3
71	3	1	3	2
72	2	2	1	2
73	4	1	3	4
74	3	2	4	3
75	3	2	3	1

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच (A)	संच (B)	संच (C)	संच (D)
76	4	1	2	1
77	4	2	2	3
78	2	2	4	4
79	3	3	3	4
80	3	3	1	1
81	3	1	1	3
82	1	3	3	3
83	2	4	4	3
84	1	3	4	2
85	2	2	1	2
86	2	2	3	3
87	1	4	3	2
88	2	3	3	4
89	2	1	2	3
90	3	1	2	3
91	3	3	3	4
92	1	4	2	4
93	3	4	4	2
94	4	1	3	3
95	3	3	3	3
96	2	3	4	3
97	2	3	4	1
98	4	2	2	2
99	3	2	3	1
100	1	3	3	2

Date:28th March, 2018

..2..

ने दर्शविलेला प्रश्न रद्द करण्यात आलेला आहे.

W11

2

A

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

3

W11

1. खालीलपैकी कोणते उदाहरण दर्शक सर्वनाम आहे ?

- अ. ती दूरची गोष्ट आहे.
 ब. ही आत्ताचा घटना घडली.
 क. तो बघा सूर्यास्त.
 ड. हा बघा माझा रुमाल.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) ब व क बरोबर (2) क व ड बरोबर
 (3) अ व ड बरोबर (4) सर्व पर्याय बरोबर

2. 'ती फुलांना नाजुकपणे हाताळते' या वाक्यातील 'हाताळते' हे क्रियापद _____ या प्रकारात मोडते.

- (1) साधित क्रियापद (2) सिद्ध क्रियापद
 (3) प्रायोजक क्रियापद (4) गौण क्रियापद

3. 'गुरुजी शाळेत आताच आले.' हे वाक्य : व्याकरणदृष्ट्या

- अ. अनेकवचनी आहे. ब. आदरार्थी आहे.
 क. आदरार्थी अनेकवचन आहे. ड. आदरार्थी बहुवचन आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) अ व ब बरोबर (2) क व ड बरोबर
 (3) अ व क बरोबर (4) ब व ड बरोबर

4. पुढीलपैकी शब्दयोगी अव्यय असलेले वाक्य _____

- (1) त्याला खालून कोणीतरी आवाज देत होते. (2) पुलाखालून बरेच पाणी वाहून गेले होते.
 (3) समोर पाहते तो तुम्ही ! (4) लग्नघटिका समीप येऊन पोहोचली.

5. i. मुलगी जलद चालते.
 ii. मुलगा जलद चालतो.
 iii. मुली जलद चालतात.
 iv. मुले जलद चालतात.

या वाक्यातील 'जलद' या शब्दाला क्रियाविशेषण अव्यय म्हणतात, कारण _____

- अ. चालणे या क्रियापदाबद्दल अधिक माहिती सांगते.
 ब. लिंग-वचन यात बदल केला तरी जलद या क्रियाविशेषणावर परिणाम होत नाही.

पर्याय उत्तरे :

- (1) अ व ब बरोबर (2) फक्त ब बरोबर
 (3) फक्त अ बरोबर (4) अ व ब चूक

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

4

A

6. 'अक्षयला बारा भाषा येतात.' या वाक्यातील अधोरेखित शब्दाची जात _____
 (1) नाम (2) विशेषण (3) धातुसाधित (4) क्रियाविशेषण

7. पुढील वाक्यातील प्रयोग ओळखा :
 'गाय गुराख्याकडून बांधली जाते.'
 'न्यायाधीशाकडून दंड आकारण्यात आला.'

- (1) कर्मणी प्रयोग (2) कर्मकर्तरी प्रयोग
 (3) कर्तरी प्रयोग (4) यापैकी नाही

8. 'आ-कारांत' पुढिल्लिगी नामाचे सामान्यरूप 'या-कारांत' होते. या नियमाला _____ हा शब्द अपवाद आहे.
 (1) दादा (2) घोडा (3) नाना (4) मामा

This Quation is
Cancel

9. अधोरेखित क्रियापदांचा प्रकार ओळखा :
 i. मी घरी पोहोचण्यापूर्वीच सांजावले.
 ii. उजाडले तेव्हा सकाळचे सहा वाजले होते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) अनियमित क्रियापद (2) सिद्ध क्रियापद
 (3) भावकर्तृक क्रियापद (4) प्रयोजक क्रियापद

10. अर्धचिराम कधी वापरतात ?
 अ. एकाच जातीचे अनेक शब्द असल्यास.
 ब. दोन छोटी वाक्ये असल्यास.
 क. शब्दांचा संक्षेप दाखवण्यासाठी.
 ड. उभयान्वयी अव्ययानी जोडलेली असताना.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) अ व ब बरोबर (2) ब व ड बरोबर
 (3) क व ड बरोबर (4) अ व ड बरोबर

11. पुढीलपैकी विधानात्मक वाक्य कोणते ?
 (1) इथे बसू नकोस. (2) मला गोड आवडत नाही.
 (3) आज पाऊस येणार नाही. (4) तू उद्या येणार आहेस का ?

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

5

W11

12. नकारार्थी वाक्याला असेही म्हणतात.

- (1) विरुद्धार्थी (2) द्वंद्वार्थी
(3) अकरणरूपी (4) करणरूपी

13. पुढीलपैकी संयुक्त वाक्य कोणते ?

- (1) जर आज चांगले बीज पेरले तर उद्या चांगले पीक येईल.
(2) सण-उत्सव आनंद देतात पण गरीब लोकांचे खर्चांमुळे कबरडे मोडते.
(3) ती इतकी रडली की तिचे डोळे सुजले.
(4) आज जिकडे पहावे तिकडे माझी भावंडे आहेत.

14. त्याला पहिला वर्ग मिळावा. तो खूप अभ्यास करतो आहे. याचे मिश्रवाक्य बनवा.

- (1) पहिला वर्ग मिळवण्यासाठी तो खूप अभ्यास करतो.
(2) पहिला वर्ग मिळवण्याच्या अपेक्षेने तो खूप अभ्यास करतो.
(3) त्याला पहिला वर्ग मिळावा म्हणून तो खूप अभ्यास करतो.
(4) तो खूप अभ्यास करतो कारण त्याला पहिला वर्ग मिळवायचा आहे.

15. 'रॉकेल टाकले असते तर लाकडे पेटली असती.' हे _____ या प्रकारातील वाक्य आहे.

- (1) होकारार्थी (2) संकेतार्थी
(3) स्वार्थी (4) विद्यार्थी

16. खालील 'क्ष' आणि 'ज्ञ' गटातील चारही जोड्या योग्य जुळवणारे पर्यायी उत्तर कोणते ?

'क्ष'	'ज्ञ'
अ. पायंडा	I. अवसान
ब. मृत्यू	II. आरंभ
क. ऐदी	III. अलंकार
ड. आभरण	IV. आळशी

पर्यायी उत्तरे :

	अ	ब	क	ड
(1)	II	III	IV	I
(2)	II	I	IV	III
(3)	I	II	III	IV
(4)	III	IV	I	II

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

6

A

17. 'पांढरे केस असलेल्या बाई मराठी विषय शिकवतात.' या वाक्यातील उद्देश्यविस्तारक कोणते ?

- (1) पांढरे केस
(2) पांढरे केस असलेल्या
(3) मराठी विषय
(4) शिकवतात

18. वाक्य संश्लेषणानंतर जे वाक्य तयार होते

- अ. ते केवलवाक्य असू शकते.
ब. ते मिश्रवाक्य असू शकते.
क. ते संयुक्त वाक्य असू शकते.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) सर्व वाक्ये बरोबर
(2) अ व ब बरोबर क चूक
(3) अ व क चूक ब बरोबर
(4) अ व ब चूक क बरोबर

19. 'माझ्या नणंदेच्या सासूने उभ्या वर्षात एकदाही तिला माहेरी पाठवली नाही' या वाक्यातील 'पाठवली नाही' हे _____ आहे.

- (1) उद्देश्य
(2) विधीपूरक
(3) मूळ विधेय
(4) आधारपूरक

20. पुढील विधाने वाचा.

- अ. एकाने माणसे मोजून पाहिली.
ब. ती नऊच भरली.
वरील वाक्यांचे संयुक्त वाक्यात रूपांतर करा.
(1) एकाने माणसे मोजून पाहिल्यावर ती नऊच भरली.
(2) एकाने माणसे मोजून पाहिली; पण ती नऊच भरली.
(3) जेव्हा एकाने माणसे मोजून पाहिली तेव्हा ती नऊच भरली.
(4) एकाने माणसे मोजून पाहिली, कारण ती नऊच होती.

21. 'गौरीला साडी शोभते' या वाक्यातील कर्म कोणते ?

- (1) गौरीला
(2) साडी
(3) वाक्य अकर्मक आहे
(4) शोभते

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

7

W11

22. पुढील वाक्ये चूक की बरोबर ते सांगा.

- अ. वाक्यातील नाम किंवा सर्वनाम यांचे क्रियापदाशी जे संबंध असतात. त्यांना कार्यकार्थ असे म्हणतात.
ब. क्रियापदाशिवाय इतर शब्दांशी असलेले जे संबंध असतात त्या संबंधाना उपपदार्थ असे म्हणतात.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) अ चूक ब बरोबर
(3) अ व ब बरोबर

This Quation is
Cancel अ बरोबर व चूक

- (4) अ व ब चूक

23. 'त्याचा पुरता मामा झाला,' या वाक्यातील विधीपूरक कोणते ?

- (1) त्याचा (2) पुरता
(3) मामा (4) वाक्यात विधीपूरक नाही

24. पुढील म्हणीचा योग्य अर्थ सांगा.

'पाणी जोखणे'

- अ. पात्रता ओळखणे ब. लायकी काढणे
क. शक्तीचा अंदाज घेणे ड. पाण्याची चव सांगणे

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त ब व ड बरोबर (2) फक्त अ व ब बरोबर
(3) फक्त क व ड बरोबर (4) फक्त अ व क बरोबर

25. कुत्र्याच्या भुंकण्याचा आवाज ऐकताच चोरांनी धूम ठोकली. यातील 'धूम ठोकली' या वाक्प्रचाराचा समानार्थी वाक्प्रचार

- (1) सूंबाल्या करणे (2) शंख करणे
(3) सव्यापसव्य करणे (4) हतबल होणे

26. 'जशी आधीची परंपरा असेल तशी पुढची गोष्ट घडणे' या वाक्याच्या अर्थाची म्हण सांगा.

- अ. बाप सवाई बेटा ब. आई बापाची पूर्व पुण्याई
क. खाण तशी माती ड. पुढचा वागे तसा मागचा चाले

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त अ व क बरोबर (2) फक्त क व ड बरोबर
(3) फक्त ड बरोबर (4) फक्त क बरोबर

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

8

A

27. नेहमीभँच खेळायला जाताना सुनिता खो घालते.

अधोरेखित वाक्प्रचाराचा अर्थ

- (1) आपले वर्चस्व प्रस्थापित करणे (2) अडथळा आणणे
(3) आतुरता वाढवणे (4) क्षमायाचना करणे

28. 'गुप्त गोष्ट तिसऱ्यास सांगणे' या अर्थाचा वाक्प्रचार ओळखा.

- (1) दृढ मैत्री होणे (2) ढवळा ढवळ करणे
(3) षट्कर्णी होणे (4) शहानिशा करणे

29. संयुक्त वाक्य ओळखा.

- (1) आरती सुरु झाल्यावर घंटानाद सुरु झाला.
(2) आरती सुरु झाली आणि घंटानादाला सुरुवात झाली.
(3) जेव्हा आरती सुरु झाली तेव्हा घंटानाद सुरु झाला.
(4) जर आरती सुरु झाली असती तर घंटानादही सुरु झाला असता.

30. 'घर घेण्याचे निश्चित ठरताच आजच मी रामभाऊंना सुपारी दिली.'

अधोरेखित शब्दाला योग्य वाक्प्रचार सांगा.

- अ. करार करणे
ब. शेवट करणे
क. सौदा करणे
ड. प्रारंभ करणे

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त अ व ब बरोबर (2) फक्त ब व ड बरोबर
(3) फक्त अ व ड बरोबर (4) फक्त अ व क बरोबर

31. पर्यायी उत्तरांतील व्याकरणिक दृष्ट्या योग्य शब्दांचा गट कोणता ?

- (1) इस्मितळ, उच्चार, उज्वल, उशीर
(2) अलिकडे, आकस्मात, अप्रतीम, उशीर
(3) अस्तित्त्व, अनुवंशिक, आशिर्वाद, अंतीम
(4) उहापोह, ऊष्ण, उणिव, कठिण

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

खालील उतारा वाचून त्याच्या खाली दिलेल्या प्रश्नांची (प्रश्न क्र. 32 ते 36) उत्तरे अचूक निवडा.

एकनाथांनी मराठी साहित्यात एका नव्या युगाला प्रारंभ केला. तेराव्या शतकातील वाङ्मय बव्हंशी टीकात्मक व भक्तिपर आहे. महानुभावीय साती ग्रंथ, ज्ञानेश्वरी अमृतानुभव यासारखे काही निवडक वाङ्मय वगळले तर या काळातील बरीचशी रचना स्फुट स्वरूपाची आहे. देशियेचेनि नागरपणे । शांतु शृंगारतो जिणे या उक्ति म्हाटल्याप्रमाणे मराठी साहित्यात आरंभी शांतरसालाच अग्रपूजेचा मान मिळाला होता. संतांच्या अभंगवाणीत मात्र भक्तिरसाचा उत्कर्ष आहे. तेव्हा शांत व भक्ती या दोन रसांनीच नाथपूर्व वाङ्मय व्यापले होते, असे म्हणावयास हरकत नाही. एकनाथांनी मराठी वाङ्मयाला जास्त व्यापक स्वरूप दिले. स्फुट व संकीर्ण रचनेप्रमाणे वीस वीस हजार ओव्यांचे प्रचंड ग्रंथ देशभाषेत पैदा होऊ लागले. तसेच अध्यात्मपर ग्रंथाकडून कथा वाङ्मयाकडे मराठी साहित्य गंगेचा ओघ वळविण्याचे श्रेय एकनाथांना द्यावयास हवे. शिवाय रूक्मिणीस्वयंवर रचून मराठी भाषेत आख्यानपर काव्य लेखनाची प्रवृत्ती त्यांनी रुढ केली. रामचरित्र सारखा अनेक करुणरम्य व स्फूर्तिदायक प्रसंगानी भरलेला विषय एकनाथांनी निवडल्यामुळे सर्व रसांच्या परिपोषाला भावार्थ रामाणात मुबलक वाव मिळाला. त्यामुळे मराठी काव्याचा एकांगीपणा नष्ट होऊन शृंगार, वीर, करुण इत्यादी रसांचाही मराठी वाचकांना आस्वाद घेता येऊ लागला. ज्ञानेश्वरांच्या वाङ्मयात तत्त्वबोधावर जास्त भर दिलेला आहे. शिवाय या ग्रंथाना लोकोत्तर प्रतिभे ची जोड लाभल्यामुळे ते वाचताना पुष्कळदा आपण विरल कल्पनासृष्टीत वावरत आहोत असे वाटते. नामदेवांची करुणार्त वाणी ही आपणास कल्पनारम्य वातावरणातच नेऊन सोडते. एकनाथांनी ज्ञानेश्वरांचे तत्त्वज्ञान स्वर्गातून पृथ्वीवर आणले. नामदेवांच्या अत्युत्कट भक्तिभावनेला अधिक व्यवहार्य स्वरूप दिले. ज्ञानेश्वरांनी प्रतिपादिलेली उच्च तत्त्वे दैनंदिन जीवनात कशा तऱ्हेने उतरविता येतील, त्याचे त्यांनी आपल्या ग्रंथातून सांगोपांग विवेचन केले आहे. वेदान्त आणि व्यवहार, तत्त्वज्ञान आणि आचारधर्म यांचा त्यांनी बेमालूम मेळ घातला. आपल्या कथा ग्रंथाच्याद्वारे रचनेतही समन्वयबुद्धी मधूनमधून उचल खाते, अध्यात्माची छाप एकदम झुगारून देणे प्रशस्त न वाटल्यामुळे दोन्ही ग्रंथात आरंभापासून अखेरपर्यंत रूपकांच्या योजनेने आध्यात्माचे अनुसंधान त्यांनी कायम राखले आहे.

एकनाथांचे दुसरे महत्त्वाचे कार्य म्हणजे त्यांनी मराठी वाङ्मयाला पांडित्यांची प्रौढी आणून दिली. यादवकाळ ही मराठी वाङ्मयाची बाल्यावस्थाच होय. त्या वेळच्या भाषासरणीत प्रसन्नता, उत्साह, कोमलता, माधुर्य, उत्कटता, चापल्य, इत्यादी गुण आढळतात एकनाथांच्या काळी मराठी साहित्यात ओज, गांभीर्य, विशालता, चातुर्य, विपुलता, वैचित्र्य, इत्यादी गुणांचा अंतर्भाव झाला. एकनाथांचे वाङ्मय म्हणजे पांडित्य आणि प्रेमळपणा, वैदग्ध्य आणि सात्विकता, सामर्थ्य आणि सहृदयता यांचा मनोज्ञ संगमच होय.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

10

A

32. एकनाथांचे पहिले महत्वाचे कार्य कोणते ?

- (1) एकनाथांनी मराठी वाङ्मयाला अधिक व्यापक स्वरूप दिले.
- (2) एकनाथांनी ज्ञानेश्वरी सोप्या भाषेत लिहिली.
- (3) मराठी भाषेत शांत व भक्ती या दोन रसांतच रचना केली.
- (4) त्यांनी जातीभेद दूर करण्याचे कार्य केले.

33. तेराव्या शतकातील वाङ्मयाबद्दल असत्य विधान कोणते ?

- (1) या शतकातील वाङ्मय टीकात्मक व भक्तिपर आहे.
- (2) या शतकात ज्ञानेश्वरी, अमृतानुभव, भावार्थ रामायण, दासबोध सारखे ग्रंथ रचले.
- (3) या काळात प्रारंभी शांतरसातच साहित्य रचना झाली.
- (4) संत ज्ञानेश्वर या काळातील महान लेखक आहेत.

34. एकनाथांसाठी मराठी वाङ्मयात कोणते परिवर्तन घडवून आणले ?

- (1) त्यांनी मराठी भाषेत कथा वाङ्मयाची सुरुवात केली.
- (2) त्यांनी वाङ्मयातून तत्त्वबोधावर अधिक भर दिला.
- (3) त्यांनी वाङ्मयातून अध्यात्माला पूर्ण विश्रांती दिली.
- (4) त्यांनी मराठी भाषेची काठिण्य पातळी वाढवली.

35. यादव काळास मराठी वाङ्मयाचा बाल्यकाळ का म्हणतात ?

- (1) संत ज्ञानेश्वरांनी अगदी लहान वयात वाङ्मय रचना केली.
- (2) यावेळी मराठी भाषेत फार प्रगती झाली नव्हती.
- (3) या वेळच्या भाषेत प्रसन्नता, उत्साह, कोमलता, चापल्य, इत्यादी गुण आढळतात.
- (4) बाल्यावस्थेत माणूस जसा अनुभवातून संपन्न होतो तशी मराठी भाषा या काळात हळू हळू संपन्न होत होती.

36. एकनाथांच्या काळात मराठी साहित्यात कोणाच्या गुणांचा अंतर्भाव झाला ?

- (1) प्रसन्नता, उत्साह, कोमलता, माधुर्य, उत्कटता, चापल्य.
- (2) ओज, गांभीर्य, विशालता, चातुर्य, विपुलता, वैचित्र्य
- (3) पांडित्य, प्रेमळपणा, वैदग्ध्य, सात्विकता, सामर्थ्य, सहृदयता
- (4) प्रौढी, महात्म्य, महानता, सौंदर्य

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

11

W11

37. पुढीलपैकी _____ हा शब्द प्रत्ययसाधित आहे.

त्यागी, पथिक, पुजारी, उडी

- (1) त्यागी (2) पथिक
(3) पुजारी, उडी (4) वरील सर्व पर्याय योग्य

38. पुढीलपैकी कोणता शब्द 'भुंगा' या शब्दाचा समानार्थी शब्द नाही ?

भ्रमर, अली, मिलिंद, मधुप

- (1) भ्रमर, अली (2) मिलिंद, मधुप
(3) अली (4) सर्व शब्द समानार्थी

39. चुकीचा गट ओळखा :

- (1) नेता, प्रणेता, अग्रणी, लीडर (2) मतभेद, तंटा, कलह, झगडा
(3) अंधार, तम, काळोख, तिमिर (4) भास्कर, भूप, भक्षक, भय

40. 'पाट' या शब्दाचा चुकीचा अर्थ ओळखा :

- (1) बसायचा पाट (2) शेताला पाणी नेणारा कालवा
(3) विधवेचा विवाह (4) शरीराचा अवयव

41. _____ हा शब्द सामासिक शब्द नाही.

- (1) गोपाल (2) शीतलतनू
(3) भालचंद्र (4) वरील सर्व शब्द सामासिक आहेत

42. _____ हा शब्द तद्भव आहे.

- (1) गुरु (2) कोवळा (3) पुत्र (4) पीडा

43. 'कधीही जिकला न जाणारा' हा अर्थ असलेला नेमका शब्द कोणता ?

- (1) अमर (2) अपराजित (3) जगजेता (4) अजिंक्य

44. पुढीलपैकी _____ हा शब्द अभ्यस्त शब्द नाही.

- (1) लाल्लाल (2) आडवातिडवा (3) पीडा (4) बाजारहाट

45. पुढीलपैकी _____ हा शब्द परभाषी आहे.

- (1) ताकद (2) लेखक (3) रक्षक (4) भाषक

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

12

A

46. पुढील सामासिक शब्दांचे लिंग क्रमाने ओळखा :
साखरभात, देवघर, मीठभाकर

(1) पुल्लिंग, नपुंसकलिंग, स्त्रीलिंग

(2) स्त्रीलिंग, नपुंसकलिंग, पुल्लिंग

(3) नपुंसकलिंग, पुल्लिंग, स्त्रीलिंग

(4) पुल्लिंग, स्त्रीलिंग, नपुंसकलिंग

47. तारा आकाश पाहाते आहे.
अधोरेखित शब्दाची जात कोणती ?

अ. विशेषनाम

ब. सामान्यनाम

क. व्यक्तिनाम

ड. भाववाचक नाम

पर्यायी उत्तरे :

(1) अ व ब बरोबर

(2) क व ड बरोबर

(3) फक्त अ चूक

(4) ब, क व ड चूक

48. धर्मिवाचक, धर्मवाचक, विशेषनाम, सर्वनाम यापैकी _____ हा नामाचा प्रकार नाही.

(1) धर्मिवाचक

(2) धर्मवाचक

(3) सर्वनाम

(4) विशेषनाम

49. खालील वाक्यात अधोरेखित नामाचे प्रकार क्रमाने सांगा :

i. तुम्ही माझ्यावर विश्वास ठेवा.

ii. विश्वास शाळेत गेला.

अ. सामान्यवाचक नाम – भाववाचक नाम

ब. भाववाचक नाम – विशेषनाम

क. भाववाचक नाम – सामान्यनाम

ड. विशेषनाम – भाववाचक नाम

पर्यायी उत्तरे :

(1) अ व ब बरोबर

(2) ब व क बरोबर

(3) ब बरोबर

(4) ड बरोबर

50. 'मुलांनो तुम्ही मोठ्यांची आज्ञा पाळली पाहिजे.' या वाक्यातील 'तुम्ही' हे सर्वनाम _____ आहे.

(1) प्रथमपुरुषी एकवचनी

(2) द्वितीयपुरुषी अनेकवचनी

(3) संबंधी सर्वनाम

(4) अनुसंबंधी सर्वनाम

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

13

W11

51. Use the correct tense form of the given verb :

Look, there she _____ (come) !

- (1) coming (2) is coming
(3) comes (4) has been coming

52. To err is human.

The underlined 'to-infinitive' in the sentence above functions as

- (1) the object of a verb
(2) the subject of a sentence
(3) the subject of a verb
(4) the preparatory subject

53. Choose the correct sentences.

- a. I am used for getting up early.
b. Before his marriage, Meeran used to spend a lot of his time in the club.
c. My wife is used to getting up early.
d. The Earth's resources are being used up at an alarming rate.

Answer options :

- (1) Only a and b (2) Only b and c
(3) Only a and c (4) Only b, c and d

54. Choose the correctly framed questions.

- a. What you were doing at two o'clock ?
b. When did she get married ?
c. Where did you hidden the letter ?

Answer options :

- (1) Only b (2) Only c
(3) Only a and c (4) a, b and c

55. Which of the following sentences express the unreal condition ?

- (1) If it rains on time, the farmers will sow the seed for kharif.
(2) If he had enough money, he would purchase every useful scientific device.
(3) If the Government tries to govern the people the most, they will turn it upside down.
(4) If the share market dwindles, we will lose our money.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

14

A

56. Point out the **wrong** sentences :

- If you do not marry, you will miss many precious life-experiences.
- Unless you clean your hands, I will not serve you food.
- If you do not take care of your old parents, you will rot in hell.
- Unless you study hard, the bright future will not wait for you.

Answer options :

(1) Only a and c	(2) Only b and d
(3) None of the above	(4) All of the above

57. Which items from the given sentence contain errors ?

Everybody must paid more house rent; the tax on property have gone up.

(1) Everybody, must paid	(2) must paid, have gone up
(3) more, house rent	(4) tax on, must paid

58. Identify complex sentences.

- They rewarded the man who rescued their son.
- They rewarded the man.
- A quick-witted dealer bought the car that I wanted.

Answer options :

(1) Only a and b	(2) Only a and c
(3) Only b and c	(4) a, b and c

59. It is imperative that he catch the next plane.

The sentence above expresses

- subjunctive mood
- imperative mood
- indicative mood
- None of the above

60. Point out the sentence that is **not** passive.

- We should not select our life-partner hastily.
- Promises are soon forgotten.
- That superstar was warmly welcomed in our college-gathering.
- English grammar is not properly taught in the classroom.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

61. Identify the underlined clauses in the following sentences :

- However hard I try, I always fail the test.
- Since I lost my glasses yesterday, I haven't been able to do any work.
- Do you know anyone who can lend me a laptop ?

Answer options :

- Adverbial clause, Adjective clause, Relative clause
- Adverbial clause, Adverbial clause, Relative clause**
- Noun clause, Adverbial clause, Adjective clause
- None of the above

62. If he has time, he would telephone.

Which one of the following sentences corrects the underlined main clause in the sentence above ?

- If he has time, he should telephone.
- If he has time, he will telephone.**
- If he has time, he shall telephone.
- If he has time, he has to telephone.

63. Fill in the blanks :

- In a few States _____ Kerala, there are more women than men.
- I like classical music _____ film songs.

Answer options :

- dislike, of
- unlike, from
- as well as, like
- like, as well as**

64. Switzerland lies _____ France, Germany and Italy.

Which of the following prepositions fills in correctly the blank in the sentence above ?

- between**
- among
- beside
- besides

65. Select the closest meaning of the underlined idiom in the sentence :

Sunil did not do his job well, now he has to face the music.

- rerecord the song
- face bad consequences**
- work again
- plead the authority

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

16

A

66. Select the correct meaning of the phrase underlined :
Mr. Gupta, who is one of the trustees of a big charity is suspected of feathering his own nest.
- (1) being lazy in doing his work
(2) being too generous
(3) neglecting his job
(4) making money dishonestly

67. Select the appropriate meaning for the underlined phrase.
He has a habit of putting the cat among the pigeons.
- (1) doing extreme things
(2) doing wrong things
(3) creating troubles and controversies
(4) doing good things

68. Which of the given options carries the meaning of the underlined idiom ?
A little more pressure, and he'll be out for the count.
- (1) victorious (2) rich
(3) free (4) beaten

69. Select the most appropriate meaning of the underlined phrase/idiom :
It is necessary to keep our chin up in these stressful days.
- (1) be strong (2) be proud
(3) be positive (4) (1) and (3)

70. Match the following :
a. Cut up rough	I. To do something in a perfunctory way to save money and time
b. Cut corners	II. To destroy the main part of
c. Cut a swath through	III. To escape by running
d. Cut and run	IV. To become angry

Answer options :

	a	b	c	d
(1)	I	IV	II	III
(2)	IV	I	II	III
(3)	II	III	I	IV
(4)	IV	I	III	II

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

17

W11

71. Match the following :

a. Kick the bucket	I. To complain uselessly about something that cannot be changed
b. Kick against the pricks	II. To discourage someone
c. Kick someone in the teeth	III. Make someone extremely annoyed
d. Get someone's goat	IV. To die

Answer options :

	a	b	c	d
(1)	III	IV	I	II
(2)	II	III	IV	I
(3)	I	IV	II	III
(4)	IV	I	II	III

Read the following passage carefully and answer the questions from 72 to 76 :

He was a funny-looking man with a high, bald, dome-shaped head, a face very small in comparison, a round upturned nose and a long wavy beard that didn't seem to belong to such a perky face. His ugliness was a standing joke among his friends and he helped them to enjoy the joke. He was a poor man and something of an idler – a stone cutter by trade, a sort of semi-skilled sculptor. But he didn't work any more than was necessary to keep his wife and three sons alive. He preferred to talk. And since his wife was a complaining woman who used her tongue as an irate driver uses a horsewhip, he loved above all things to be away from home.

He would get up before dawn, eat a hasty breakfast of bread dipped in wine, slip on a tunic and throw a coarse mantle over it and be off in search of a shop, or a temple or a friend's house or the public baths, or perhaps just a familiar street corner, where he could get into an argument. The whole city he lived in was seething with argumentation. The city was Athens and the man we are talking about was Socrates.

Not only was he funny-looking, but he had funny ways and notions, and a good-natured magnetic stubbornness in sticking to them. One of his friends had asked the oracle at Delphi who was the wisest man in Athens. To the astonishment of all, the priestess had mentioned this idler, Socrates.

"The oracle," he said, "chose me as the wisest Athenian because I am the only one who knows that he doesn't know anything."

This attitude of sly and slightly mischievous humbleness gave him a terrific advantage in an argument. Pretending that he himself didn't know the answers, he would badge people with questions, and lead them to make astounding admissions.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

18

A

72. The wisest person in Athens, according to the oracle at Delphi, was

- (1) Socrates' wife (2) the priestess
 (3) Socrates (4) a sculptor

73. What was a surprise for all Athenians ?

- (1) The oracle's declaration that Socrates was the wisest Athenian.
 (2) Socrates' claims that the oracle knows that Socrates did not know anything.
 (3) Though Socrates was the wisest, he pretended not to know anything.
 (4) The oracle did not know anything.

74. What are the true statements about Socrates, according to the passage :

- a. Socrates was afraid of his wife.
 b. Socrates loved talking more.
 c. Socrates had funny notions.
 d. Socrates had clever ways to make people accept his argument.
 e. Socrates was pretentious.

Answer options :

- (1) Only a, b and c (2) Only b, c and d
 (3) Only c, d and e (4) Only a, b and e

75. The whole city was seething with argumentation.

The meaning of the underlined word in the given context is

- (1) agitated (2) simmering
 (3) mad (4) an act of boiling

76. Socrates deliberately went to different places so that

- (1) he could get into an argument.
 (2) he was saved from his wife.
 (3) it helped Socrates to hide his ugliness.
 (4) he could force people to make astounding admissions.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

19

W11

77. Select the correct alternative that transforms the following sentences into indirect narration :

- i. The student said, "Shall we bring the book again tomorrow sir ?"
 - ii. "Come out of the building," said the inspector.
- a.
 - i. The student asked the teacher if they were to bring the book again the next day.
 - ii. The inspector ordered him to come out of the building.
 - b.
 - i. The student questioned the teacher if they shall bring the book again the next day.
 - ii. The inspector begged him to come out of the building.
 - c.
 - i. The student questioned the teacher whether to bring the book again tomorrow.
 - ii. The inspector invited him to come out of the building.

Answer options :

(1) Only a	(2) Only b
(3) Only c	(4) None of the above

78. Fill in the blank with the grammatically correct option :

Between the two, _____ .

(1) he runs fastest	(2) he runs the fastest
(3) he runs faster	(4) he runs very fast

79. Choose the word closest in meaning to the one printed in CAPITALS.

Five members voted for the proposal, twelve voted against, and three ABSTAINED.

(1) Attain	(2) Refrain
(3) Presume	(4) Confer

80. Select the correct alternative that transforms the following sentence into passive :

They will take revenge on the murderer.

- a. Revenge will be taken on the murderer by them.
- b. The murderer will be taken on revenge by them.
- c. The murderer will be taken revenge on.
- d. The murderer shall be taken revenge upon.

Answer options :

(1) Only a	(2) Only b and d
(3) Only a and d	(4) Only a and c

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

20

A

81. माहिती अधिकार अधिनियम अंतर्गत कमाल दंड/शिक्षा ही पुढील प्रमाणे आहे

- (1) ₹ 10,000 (2) ₹ 25,000
(3) ₹ 50,000 (4) वरीलपैकी नाही

Maximum punishment/penalty provided under Right to Information Act is

- (1) ₹ 10,000 (2) ₹ 25,000
(3) ₹ 50,000 (4) None of the above

82. 'माहिती अधिकार कायदा, 2005' अंतर्गत 'त्रयस्थ पक्ष' याचा अर्थ

- अ. सदर कार्यालय व्यतिरिक्त पक्ष
ब. माहिती मिळण्याची विनंती करणारी नागरिकाव्यतिरिक्त व्यक्ती
क. सार्वजनिक प्राधिकरण
ड. समुचित शासन

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त अ
(2) फक्त ब आणि क
(3) फक्त अ, ब आणि क
(4) फक्त ब, क आणि ड

'Under Right to Information Act, 2005,' 'Third Party' means

- a. a person other than that office where party seeks information
b. a person other than the citizen making a request for information
c. public authority
d. appropriate government

Which of the statement(s) given above is/are correct ?

Answer Options :

- (1) Only a
(2) Only b and c
(3) Only a, b and c
(4) Only b, c and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

21

W11

83. माहिती अधिकार कायद्यांतर्गत दारिद्र्य रेषेखाली असलेल्या व्यक्तीकडून, शासनाकडून माहिती मागण्यासाठी किती फी आकारण्यात येते ?

- (1) खर्चाच्या 50 टक्के फी
(2) एक-तृतीयांश फी
(3) फी आकारण्यात येत नाही
(4) शंभर रुपये

Under the provisions of the Right to Information Act, if a person who is of below poverty line as may be determined by the appropriate government, requests for information, how much is the fee charged from him ?

- (1) 50 percent of expenditure
(2) One-third fee
(3) No fee shall be charged
(4) One hundred rupees

84. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियमांतर्गत प्रथम अपिल अधिकारी म्हणून कार्य करण्याकरिता _____ च्या किंवा त्याच्या समकक्ष दर्जाच्या अधिकाऱ्याची नियुक्ती सार्वजनिक प्राधिकरण करील.

- (1) गट 'ब'
(2) गट 'क'
(3) पदनिर्देशित अधिकाऱ्याच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा
(4) कोणताही गट

As per the provisions of the Maharashtra Right to Public Services Act, the Public Authority shall appoint as an officer, not below the _____ or its equivalent rank, to act as First Appellate Authority.

- (1) Rank of Group 'B'
(2) Rank of Group 'C'
(3) Inferior to Designated Officer
(4) Any rank

85. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियमाच्या कलम 23 मध्ये _____ याबाबत उल्लेख आहे.

- (1) शिस्तविषयक नियमांना तरतूदी पूरक असणे
(2) अधिकारितेस रोध
(3) खोटी किंवा चुकीची माहिती इत्यादी देणाऱ्या पात्र व्यक्ती विरुद्धची कारवाई
(4) नियम करण्याचा अधिकार

Section 23 of Maharashtra Right to Public Services Act provides for _____ .

- (1) Provisions to be supplemental to disciplinary rules
(2) Bar of Jurisdiction
(3) Action against eligible person for giving false or frivolous information
(4) Power to make rules

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

22

A

86. खालीलपैकी कोणती सोशल नेटवर्किंग साइट **नाही** ?

- (1) व्हिक (2) गुगल प्लस
(3) लिंकडइन (4) फेसबुक

Which of the following is **not** a social networking site ?

- (1) Wink (2) Google Plus
(3) LinkedIn (4) Facebook

87. डिजीटल इंडिया या योजनेमध्ये इ-गव्हर्नंसद्वारे निवृत्तीवेतन मंजुरीचे अभिलेख व प्रदान बघता यावे यासाठी जी प्रणाली सुरु केली आहे त्या पोर्टलचा पत्ता _____ आहे.

- (1) एच.टी.टी.पी:// पेंशन.एनआयसी.इन
(2) एच.टी.टी.पी.एस.// भविष्य.एनआयसी.इन
(3) एच.टी.टी.पी:// इ-पॅन.एनआयसी.इन
(4) एच.टी.टी.पी:// इ-ग्रिवनिक.एनआयसी.इन.

Digital India scheme with e-Governance has launched a portal with address _____ for getting record of pension sanction and payment tracking system.

- (1) <http://pension.nic.in>
(2) <https://bhavishya.nic.in>
(3) <http://E-pan.nic.in>
(4) <http://E-grivanic.nic.in>.

88. सेवानिवृत्त सरकारी अधिकार्यांना त्यांचा अनुभव इ-गव्हर्नंस द्वारे कळवता यावा व त्यातून व्यवस्थेत सुधारणा व्हावी म्हणून पंतप्रधान मोदीजी नी _____ या नावे प्रोजेक्ट सुरु केले.

- (1) अनुभव (2) इक्स्पिरीअंस
(3) सक्सेस (4) गाईड

For retired government officers, the Prime Minister, Modiji launched an e-governance project called _____, to share their experiences to improve systems.

- (1) Anubhav (2) Experience
(3) Success (4) Guide

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

23

W11

89. खालीलपैकी कोणत्या व्यक्तीला डिजिटल सिग्नेचर सर्टिफिकेट देण्याकरिता मान्यता देण्याचा अधिकार आहे ?

- (1) कंट्रोलर
- (2) कंट्रोलर ऑफ सर्टिफायिंग अथॉरिटीज
- (3) सर्टिफायीड इश्यूअर
- (4) लायसन्स अथॉरिटी

Which of the following persons has been granted a license to issue a Digital Signature Certificate ?

- (1) Controller
- (2) Controller of Certifying Authorities
- (3) Certified Issuer
- (4) Licensed Authority

90. भारतामध्ये पहिल्या संगणकाची स्थापना खालीलपैकी कोणत्या संस्थेत झाली ?

- (1) इंडीयन इन्स्टिट्यूट ऑफ स्टॅटिस्टिक्स, दिल्ली
- (2) इंडीयन इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट, अहमदाबाद
- (3) इंडीयन इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स, बेंगलोर
- (4) इंडीयन स्टॅटिस्टिकल इन्स्टिट्यूट, कोलकता

In India, the first computer installation is done at the following institutes :

- (1) Indian Institute of Statistics, Delhi
- (2) Indian Institute of Management, Ahmedabad
- (3) Indian Institute of Science, Bangalore
- (4) Indian Statistical Institute, Kolkata

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

24

A

91. केंब्रिज अॅनालिटिका प्रकरण सध्या चर्चेत आहे.
 अ. केंब्रिज अॅनालिटिका ही राजकीय डेटा विश्लेषक कंपनी आहे.
 ब. फेसबुक युजर्सची वैयक्तिक माहितीचा परवानगीविना केंब्रिज अॅनालिटिकाने गैरवापर केला आहे.
 क. केंब्रिज अॅनालिटिकाचे मुख्यालय वॉशिंग्टन (डी.सी.) मध्ये आहे.
 वरीलपैकी कोणती बरोबर आहेत ?

- (1) फक्त अ आणि ब (2) अ, ब आणि क
 (3) फक्त अ आणि क (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Cambridge Analytica was in news.

- a. Cambridge Analytica is a political data analytics company.
 b. Cambridge Analytica misused personal information of Facebook users without their consent.
 c. The headquarters of Cambridge Analytica is in Washington (DC).

Which of the above are correct ?

- (1) Only a and b (2) a, b and c
 (3) Only a and c (4) None of the above

92. गुलेन चळवळीचे नेते फेतुल्ला गुलेन यांचा जन्म _____ मध्ये झाला.

- (1) ताजिकीस्तान (2) उझबेकीस्तान
 (3) तुर्कस्तान/टर्की (4) किरगीझस्तान

Fethullah Gülen, the leader of the Gülen movement, was born in

- (1) Tajikistan (2) Uzbekistan
 (3) Turkey (4) Kyrgyzstan

93. इसरो चे माजी अध्यक्ष प्रो. उडुपी रामचंद्र राव यांचे 24 जुलै, 2017 रोजी दुःखद निधन झाले. त्यांना 2017 साली खालीलपैकी कोणता बहुमान देवून सन्मानित करण्यांत आले ?

- (1) पद्म भूषण
 (2) पद्म विभूषण
 (3) शांती स्वरूप भटनागर पुरस्कार
 (4) इसरो चा जीवन गौरव पुरस्कार

Former ISRO Chairman Prof. Udupi Ramachandra Rao passed away on July 24, 2017. He was conferred which of the following honours in 2017 ?

- (1) Padma Bhushan
 (2) Padma Vibhushan
 (3) Shanti Swarup Bhatnagar Award
 (4) Lifetime Achievement Award of ISRO

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

25

W11

94. भारताची पहिली कुशलतेने आणि कल्पकतेने बनविलेली स्कॉर्पीन श्रेणीची पाणबुडी भारतीय नौदलाला सप्टे. 2017 मध्ये देण्यात आली आहे. या पाणबुडीचे नाव _____ आहे.

- (1) आय.एन.एस. कलवरी (2) आय.एन.एस. अरिहंत
(3) आय.एन.एस. चक्र (4) आय.एन.एस. शल्की

India's first ingeniously skilfully built Scorpene Class submarine has been handed over to the Indian Navy in September 2017. The name of the submarine is _____ .

- (1) INS Kalvuri (2) INS Arihant
(3) INS Chakra (4) INS Shalki

95. जागतिक आरोग्य संघटनेत (WHO) ज्येष्ठ पद धारण करणाऱ्या पहिल्या भारतीय व्यक्ती _____ आहेत.

- (1) डॉ. सौम्या स्वामीनाथन
(2) डॉ. कादंबिनी गांगुली
(3) डॉ. शिवरामकृष्ण अय्यर पद्मावती
(4) डॉ. इंदिरा हिन्दुजा

_____ became the first Indian to hold the senior position in World Health Organisation (WHO).

- (1) Dr. Soumya Swaminathan
(2) Dr. Kadambini Ganguly
(3) Dr. Sivramakrishna Iyer Padmavati
(4) Dr. Indira Hinduja

96. 2017 चा शरीरविज्ञानशास्त्र अथवा वैद्यकशास्त्र (Physiology or Medicine) क्षेत्रातील नोबेल पारितोषिक तीन विजेत्यांपैकी एक कोण आहेत ?

- (1) मायकेल डब्ल्यू. यंग
(2) रिचर्ड हेन्डरसन
(3) बॅरी सी. बरीश
(4) रिचर्ड थलर

Who among the following is one of the three winners of the Nobel Prize in Physiology or Medicine for the year 2017 ?

- (1) Michael W. Young
(2) Richard Henderson
(3) Barry C. Barish
(4) Richard Thaler

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

W11

26

A

97. खालीलपैकी कोणते विधान **बरोबर** आहे ?

- (1) एम. व्यंकैया नायडू यांना भारताचे 14वे उपराष्ट्रपती म्हणून राष्ट्रपती रामनाथ कोविंद यांनी शपथ दिली.
- (2) एम. व्यंकैया नायडू यांना भारताचे 13वे उपराष्ट्रपती म्हणून भारताच्या मुख्य न्यायमूर्तींनी शपथ दिली.
- (3) नायडू हे भारताचे उपराष्ट्रपती होणारे भारतीय जनता पक्षाचे दुसरे नेते आहेत.
- (4) नायडू हे आंध्र प्रदेश मधून आलेले दुसरे भारताचे उपराष्ट्रपती आहेत.

Which one of the following statements is **correct** ?

- (1) M. Venkaiah Naidu was sworn in as 14th Vice-President of India by the President Ram Nath Kovind.
- (2) M. Venkaiah Naidu was sworn in as 13th Vice-President of India by the Chief Justice of India.
- (3) Naidu is the second BJP leader to become Vice-President of India.
- (4) Naidu is the second Vice-President of India from Andhra Pradesh.

98. _____ हे/ह्या 'ग्रीन सिग्नल्स : इकॉलॉजी, ग्रोथ अँड डेमोक्रेसी इन इंडिया' या पुस्तकाच्या लेखक/लेखिका आहेत.

- (1) मधु भटनागर
- (2) वंदना शिवा
- (3) चांडी प्रसाद भट्ट
- (4) जयराम रमेश

_____ is the author of the book 'Green Signals : Ecology, Growth and Democracy in India'.

- (1) Madhu Bhatnagar
- (2) Vandana Shiva
- (3) Chandi Prasad Bhatt
- (4) Jairam Ramesh

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

27

W11

99. भारत सरकारच्या संरक्षण मंत्रालयांतर्गत माजी सैनिक कल्याण विभागाची स्थापना _____ साली करण्यात आली.

- (1) 2005 (2) 2004
(3) 2007 (4) 2014

The department of Ex-servicemen Welfare within the Ministry of Defence, Government of India was set up in

- (1) 2005 (2) 2004
(3) 2007 (4) 2014

100. जोड्या लावा :

'अ'

'ब'

अ. ग्रीसचे पंतप्रधान

I. अँजेला मर्केल

ब. जर्मनीचे चॅन्सलर

II. अँलेक्सिस सिपरास

क. फ्रान्सचे अध्यक्ष

III. अँना बर्नाबिक

ड. सर्बियाचे पंतप्रधान

IV. इम्यान्युल मॅकरॉन

अ ब क ड

- (1) II I IV III
(2) II I III IV
(3) I II IV III
(4) I II III IV

Match the pairs : विद्यार्थ्यांची चळवळ पुणे

'A'

'B'

- a. Greek Prime Minister I. Angela Merkel
b. German Chancellor II. Alexis Tsipras
c. French President III. Ana Brnabić
d. Serbian Prime Minister IV. Emmanuel Macron

a b c d

- (1) II I IV III
(2) II I III IV
(3) I II IV III
(4) I II III IV

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षामध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 पर्यवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती	(2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर
(3) राजा राममोहन रॉय	(4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) राजा राममोहन रॉय” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “(3)” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तर-क्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

विद्यार्थ्यांची चळवळ पुणे

E-Learning Platform

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत “महाराष्ट्र दुय्यम सेवा अराजपत्रित गट-ब (मुख्य) परीक्षा -2018” या स्पर्धा परीक्षेच्या संयुक्त पेपर (पेपर क्र.1) प्रश्नपत्रिकेची प्रथम उत्तरतालिका उमेदवारांच्या माहितीसाठी संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात आली होती. त्यासंदर्भात उमेदवारांनी अधिप्रमाणित (Authentic) स्पष्टीकरण / संदर्भ देऊन पाठविलेली लेखी निवेदने, तसेच तज्ज्ञांचे अभिप्राय विचारात घेऊन आयोगाने उत्तरतालिका सुधारित केली आहे. या उत्तरतालिकेतील उत्तरे अंतिम समजण्यात येतील. यासंदर्भात आलेली निवेदने विचारात घेतली जाणार नाहीत व त्याबाबत कोणताही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही, याची कृपया नोंद घ्यावी.

उत्तरतालिका - KEY

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
1	4	3	2	2
2	1	2	1	3
3	2	3	3	2
4	2	2	2	4
5	1	2	1	1
6	2	2	#	1
7	2	1	3	2
8	#	3	4	1
9	3	2	1	3
10	2	1	4	2
11	3	#	2	4
12	3	3	3	4
13	2	4	2	4
14	3	1	4	4
15	2	4	1	4
16	2	2	1	2
17	2	3	2	4
18	1	2	1	3
19	3	4	3	1
20	2	1	2	1
21	1	1	4	4
22	#	2	4	3
23	3	1	4	3
24	4	3	4	2
25	1	2	4	4

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
26	4	4	2	1
27	2	4	4	2
28	3	4	3	2
29	2	4	1	1
30	4	4	1	2
31	1	2	4	2
32	1	4	3	#
33	2	3	3	3
34	1	1	2	2
35	3	1	4	3
36	2	4	1	3
37	4	3	2	2
38	4	3	2	3
39	4	2	1	2
40	4	4	2	2
41	4	1	2	2
42	2	2	#	1
43	4	2	3	3
44	3	1	2	2
45	1	2	3	1
46	1	2	3	#
47	4	#	2	3
48	3	3	3	4
49	3	2	2	1
50	2	3	2	4

6th Nov., 2018

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
51	3	3	2	4
52	2	2	2	3
53	4	2	4	1
54	1	1	1	2
55	2	1	2	1
56	3	2	4	1
57	2	2	3	1
58	2	4	4	3
59	1	1	4	2
60	1	2	2	4
61	2	4	4	3
62	2	3	3	2
63	4	4	1	4
64	1	4	2	1
65	2	2	1	2
66	4	4	1	3
67	3	3	1	2
68	4	1	3	2
69	4	2	2	1
70	2	1	4	1
71	4	1	3	2
72	3	1	2	2
73	1	3	4	4
74	2	2	1	1
75	1	4	2	2

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
76	1	3	3	4
77	1	2	2	3
78	3	4	2	4
79	2	1	1	4
80	4	2	1	2
81	2	1	1	2
82	2	2	1	1
83	3	1	1	1
84	1	2	3	3
85	3	4	4	2
86	1	1	2	1
87	2	3	1	1
88	1	2	1	1
89	2	1	3	3
90	4	1	2	4
91	1	1	1	3
92	3	3	2	1
93	2	4	1	3
94	1	2	2	2
95	1	1	4	2
96	1	2	2	2
97	3	2	2	4
98	4	3	3	1
99	2	1	1	2
100	1	3	3	1

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच इतर काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनात न विसरता बॉलपेनने लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक									

केंद्राची संकेताक्षरे शेवटचा अंक

- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
- (4) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.
- (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
- (6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
- (7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवारांच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच “उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील”.

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम - 82” यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A

3

G13

1. 'जो झाडे वाढवितो तोच निसर्गाचा खरा उपासक होय.' या विधानाबद्दल माहिती पुढे वाचा : व योग्य विधान कोणते, ते सांगा.
- अ. वरील वाक्य हे मिश्र वाक्य आहे.
- ब. जो झाडे वाढवितो हे प्रधान वाक्य आहे.
- क. तोच निसर्गाचा खरा उपासक होय, हे गौण वाक्य आहे.
- ड. जो झाडे वाढवितो या वाक्याला विशेषण वाक्य असेही म्हणता येईल.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) अ व ड बरोबर (2) अ, ब आणि क बरोबर
(3) ब आणि क बरोबर (4) वरीलपैकी सर्व बरोबर

2. किंकर या शब्दास खालीलपैकी कोणता समानार्थी शब्द आहे ?
(1) मजूर (2) मालक (3) दास (4) शासक
3. सौजन्य या शब्दाचा विरुद्ध अर्थाचा शब्द कोणता ?
(1) भलेपणा (2) असभ्यता (3) सुजनता (4) शिष्टाचार
4. पुढील शब्दांपैकी 'रान' या शब्दाचा समान अर्थ नसलेला शब्द सांगा.
(1) वल्लरी (2) वन (3) विपिन (4) कानन
5. संस्कृतमधून अनेक साधित शब्द मराठीत आले आहेत त्यांना _____ अशी संज्ञा आहे. **Canceled**
(1) तत्सम (2) अभ्यस्त (3) तद्भव (4) सामासिक
6. पुढीलपैकी अंशाभ्यस्त शब्द ओळखा.
(1) घरन्धर (2) लाडीगोडी (3) लालेलाल (4) कडकड
7. 'तूप' हा शब्द कोणत्या भाषेपासून मराठीत आला ?
(1) तेलुगू (2) कन्नड (3) फार्शी (4) अरबी
8. मराठीमध्ये स्पर्श व्यंजने एकंदर _____ आहेत.
(1) 24 (2) 25 (3) 26 (4) 23
9. तर, जरी, म्हणजे, की, तरी या उभयान्वयी अव्ययांचा प्रकार कोणता ?
(1) स्वरूपदर्शक (2) कारणदर्शक (3) उद्देशदर्शक (4) संकेतदर्शक

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK **MPSC ONLINE ACADEMY PUNE** P.T.O.

G13

4

A

10. 'तुम्हाला एवढे कर्णकर्कश संगीत ऐकवते तरी कसे?' या वाक्यातील ऐकवते या क्रियापदाचा प्रकार ओळखा.

- (1) शक्य क्रियापद (2) प्रयोजक क्रियापद
(3) सिद्ध क्रियापद (4) साधित क्रियापद

11. 'क्', 'च्', 'त्', 'ट्', 'प्' हे परंपरागत व्यंजनध्वनी कोणत्या प्रकारात मोडतात ?

- (1) महाप्राण (2) अनुनासिके (3) उष्मे (4) अल्पप्राण

12. पुढील वाक्यप्रचारांची चुकीची जोडी ओळखा.

- (1) अर्ध्या वचनात असणे – एखाद्याने सांगितलेले सर्व ऐकणे
(2) अव्वाच्या सव्वा – खुप जास्त वाढवून सांगणे
(3) औट घटकेचे राज्य – दीर्घकाळ टिकणारे वैभव
(4) षष्ठी करणे – झालेल्या चुकांबद्दल रागावणे

13. 'केसरी' या शब्दाचा अचूक समानार्थी शब्द कोणता ?

योग्य पर्याय निवडा.

- अ. पंचानन ब. केशर क. सिंह ड. पंचेन्द्रीय

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त अ पर्याय अचूक आहे (2) फक्त अ आणि क पर्याय अचूक आहेत
(3) फक्त ब आणि क पर्याय बरोबर आहे (4) फक्त क आणि ड पर्याय अचूक आहेत

14. 'पात्र' या शब्दाचे विविध अर्थ घेऊन खालील वाक्ये तयार केली आहेत. त्यापैकी पात्र या शब्दाचा योग्य अर्थ असलेली वाक्ये ओळखा.

- अ. देवपूजेसाठी हे पात्र काय कामाचे ?
ब. हा बावळट माणूस येथे काय उपयोगाचा ?
क. नदीला पूर आल्याने नदीचा विस्तार मोठा झाला आहे.
ड. त्याला शिक्षक होण्यासाठी डी.एड्. व बी.एड्. करणे जरूरीचे आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) पर्याय अ, ब, क व ड हे सर्व चूक आहेत. (2) पर्याय अ व ब बरोबर आहेत. बाकीचे चूक.
(3) पर्याय ब व ड बरोबर आहेत. बाकीचे चूक. (4) पर्याय अ, ब, क व ड बरोबर आहेत.

15. 'प्रीत्यर्थ' या शब्दाचा संधीविग्रह करा.

- (1) प्रीति + अर्थ (2) प्रिति + अर्थ (3) प्रीती + अर्थ (4) यापैकी नाही

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

5

G13

16. पुढीलपैकी कोणता शब्द तत्सम या गटातील आहे ?

(1) कलश

(2) पोथी

(3) माणूस

(4) ताईत

17. पुढीलपैकी कोणता/कोणते शब्द जोडाक्षर आहे/आहेत ?

अ. अक्षर

ब. संयुक्त

क. गृहपाठ

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ बरोबर

(2) फक्त ब बरोबर

(3) अ आणि ब बरोबर

(4) अ, ब, क तिन्ही बरोबर

18. 'लोक आपली स्तुती करोत किंवा निंदा करोत' या वाक्याचा प्रकार ओळखा.

(1) मिश्र वाक्य

(2) विकल्पबोधक संयुक्त वाक्य

(3) परिणामबोधक संयुक्त वाक्य

(4) उद्देशबोधक मिश्र वाक्य

19. क्रियाविशेषण साधित धातू ओळखा.

(1) खदखदणे

(2) रोडावणे

(3) लांबणे

(4) स्थिरावणे

20. उभयान्वयी अव्ययाचा उपप्रकार ओळखा.

(1) परिणामवाचक

(2) समुच्चयबोधक

(3) रीतिवाचक

(4) कालवाचक

21. 'त्याच्या अंगात आले.' या वाक्यातील प्रयोग ओळखा.

(1) शक्य कर्मणी

(2) समापन कर्मणी

(3) अकर्तृक भावे

(4) संकीर्ण

22. पुढीलपैकी कोणते विधान चूक आहे ?

अ. ओझरत्या अन स्पष्ट उच्चारांना अनुनासिक असे म्हणतात.

ब. अक्षरे म्हणजे पूर्ण उच्चाराचे वर्ण.

क. ज्या वर्णांचा उच्चार स्वराच्या साहाय्यावाचून पूर्ण होत नाही त्यांना व्यंजने म्हणतात.

ड. सर्व स्वर व स्वरयुक्त व्यंजने यांना अक्षरे म्हणतात.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ चूक

(2) फक्त ब व क चूक

(3) फक्त ड चूक

(4) वरीलपैकी कोणतेही बरोबर नाही

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

G13

6

A

23. शहाणा – शहाणपणा हे कोणत्या प्रकारचे नाम आहे ?

- (1) भाववाचक नाम (2) विशेष नाम
(3) समुदायवाचक नाम (4) सामान्य नाम

24. ग्रंथकार, गृहस्थ, द्विज या शब्दांचा समास कोणता ?

- (1) उपपदतत्पुरुष (2) षष्ठी तत्पुरुष
(3) चतुर्थी तत्पुरुष (4) व्याधिकरण तत्पुरुष

25. 'कोल्हा काकडीला राजी' या म्हणीचा अर्थ

- (1) कोल्हयाला काकडी आवडते.
(2) द्राक्षे आंबट असतात म्हणून कोल्हा काकडी खातो.
(3) क्षुद्र माणसे क्षुद्र वस्तूंना भाळतात.
(4) सर्व पर्याय चूक

26. पुढीलपैकी व्याकरणदृष्ट्या शुद्ध शब्द कोणता, ते अचूक सांगा.

- (1) मृत्युंजय (2) मृत्युपत्र
(3) मृत्यु (4) वरीलपैकी सर्व बरोबर

This Que. is Canceled

27. पुढीलपैकी अभ्यास्त शब्द कोणता ?

- (1) बहिणभाऊ (2) खरेखोटे (3) आंबटचिंबट (4) पैसाअडका

28. 'चतुर्भूज होणे' याचा समानार्थी वाक् प्रचार

- (1) हळद लागणे. (2) पदराला गाठ मारणे.
(3) पदरात घालणे. (4) ओटीत देणे.

29. फक्त हनुमंतच समुद्र ओलांडून जाऊ शकतो. या वाक्याचा अर्थ बदलून देता नकारार्थी वाक्यात रूपांतर कसे होईल ?

- अ. हनुमंताखेरीज दुसरा कोणताही वानर समुद्र ओलांडून जाऊ शकत नाही.
ब. हनुमंताशिवाय समुद्र ओलांडून जाणारा दुसरा कोणीच नाही.
क. हनुमंताशिवाय समुद्र ओलांडून जाऊ शकणारा नाहीच.
ड. दुसरा कोणीही हनुमंतासारखा समुद्र ओलांडून जाऊ शकत नाही.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) अ, ब, क व ड सर्व चूक. (2) फक्त क बरोबर आहे. बाकी सर्व चूक.
(3) फक्त ब बरोबर आहे. बाकी सर्व चूक. (4) अ, ब, क व ड हे सर्व बरोबर आहेत.

कच्च्या नमासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

खालील उतारा वाचून त्याच्या खाली दिलेल्या प्रश्नाची (प्रश्न क्र. 30 ते 34) उत्तरे अचूक निवडा.

संतवाङ्मयातील सामाजिक आशय :

मराठी संतवाङ्मयाचा विस्तार मोठा असला तरी त्यात विविधता कमी आहे. तत्त्वविवेचनपर स्वतंत्र किंवा टीकात्मक ग्रंथ, ईश्वराच्या लीलां वर्णन करणारी आख्याने व प्रदीर्घ कथा, उत्कट भक्तिभावातून स्फुरलेले अभंग, विराण्या, गौळणी, भारुडे, आरत्या, भूपाळ्या व पदे एवढीच एकंदर संतवाङ्मयाची व्याप्ती आहे. बहुतेक सर्व संतांनी थोडेबहुत अभंग लिहिले आहेत आणि त्यांमधून संतचळवळीच्या खऱ्या प्रातिनिधिक स्वरूपाचा प्रत्यय येतो. सांप्रदायिक वाङ्मय म्हटले की त्यात त्या पंथाने पवित्र मानलेल्या काही ठराविक गोष्टींची वर्णने पुन्हापुन्हा येणे क्रमप्राप्त आहे. वारकरी संतांच्या वाङ्मयातही पांडुरंग व पंढरपूर यांचे श्रेष्ठत्व, नामाचा महिमा, संताची लक्षणे, नीतितत्त्वांचा उपदेश, भक्तिपंथाची सुगमता इत्यादी विषयांना प्राधान्य आहे. अध्यात्म, योगसाधना, वर्णधर्म व चित्तशुद्धी यांसंबंधी त्यांनी आपले विचार आपल्या अभंगांतून मांडलेले आहेत. पण याखेरीज प्रत्येक संताचे असे काही अभंग आहेत की त्यांमधून त्याच्या मनोव्यापारांची कल्पना येते; त्याच्या अस्मितेची ओळख पटते. आपल्या ह्या अभंगांमध्ये त्यांनी पारमार्थिक व लौकिक जीवनातील आपले स्वतःचे अनुभव ग्रथित केले आहेत. समाजाच्या नित्यनैमित्तिक व्यवहारासंबंधीच्या आपल्या प्रतिक्रिया आपापल्या प्रकृतिधर्मानुसार कुणी सौम्यपणे तर कुणी परखडपणाने व्यक्त केल्या आहेत. संतांचे तत्त्वज्ञान, श्रद्धास्थाने व उपासना पद्धती यांत सारखेपणा असला, तरी त्यांच्या आत्मपर वाङ्मयात एकजिनसीपणा नाही. त्यांचे सारे लक्ष परमार्थमार्गावरच केंद्रित झाले होते यात शंका नाही. पण परमार्थसाधनेतही माणसामाणसातील संबंधांचा विचार अटळच नव्हे तर आवश्यक आहे असे त्यांना वाटत होते. अर्थातच त्यांच्या वाङ्मयात भोवतालच्या सामाजिक परिस्थितीचे पडसाद उमटले आहेत.

निवृत्तिनाथ, ज्ञानेश्वर, विसोबा खेचर, जगमित्र नामा, यांच्यासारख्या उच्चवर्णीय संतांनी भेदभाव, वर्णवर्चस्व, कर्मठपणा व पढिकता यांचा निषेध केला आहे. पण त्यांची नापसंती व निषेध तत्त्वविचाराच्या पातळीवर आहेत. त्यांच्या निरूपणाचा प्रवाह शांत व संथ आहे. त्यांत खोल सहानुभूती असली तरी मनक्षोभ नाही. त्यांचे आवाहन श्रोत्यांच्या सद्भावनेला व सात्त्विकतेला आहे. नामदेवप्रभृती बहुजनसमाजातील संतांच्या अभंगात भावनोदेकाचा अंश अधिक आहे. त्यांच्या वाङ्मयात आपल्याला त्यांच्या सुप्त आकांक्षांची चाहूल लागते. बौद्धिक कुचंबणेमुळे होणारी मनाची तगमग त्यांच्या आत्मनिवेदनातून आपणांस जाणवते. सामाजिक विषमतेचे शल्य त्यांच्या मनात सलत राहते. धर्ममार्तंडांच्या खोट्या प्रतिष्ठेपायी होणारा अपमान ते सहजासहजी विसरू शकत नाहीत. तसे पाहिले तर हे संत व्यक्तिगत रागलोभांच्या पलीकडे गेले होते. पण सामाजिक अपप्रवृत्तींबद्दलची खंत त्यांच्या उद्गारांतून व्यक्त होतेच होते. चोखामेळ्यासारखे संत तर समाजाच्या अगदी खालच्या थरात, अस्पृश्य जातीत जन्मलेले. अठराविश्वे दारिद्र्य आणि सामाजिक गुलामगिरी ही त्यांची पिढ्यानपिढ्यांची मिरास. त्यांना उच्चारस्वातंत्र्य ते कितीसे असणार ? परंपरागत रूढींचा जाच निमूटपणे सहन करण्याखेरीज त्यांना गत्यंतर नव्हते. जितके दडपण जास्त तितका कोंडमारा अधिक. पण आपले मनोगत मोकळेपणाने बोलून दाखविण्याचीही त्यांना मुभा नव्हती. नामदेवांच्या कृपेने त्यांना नवी वाट गवसली होती. नव्या जाणिवांनी त्यांचे मन भारलेले होते. मात्र त्या दिशेने जरा कुठे हालचाल केली की सनातन्यांचा रोष ठेवलेलाच. म्हणून आपल्या अंतरीच्या व्यथा निवेदन करताना ते पराकाष्ठेची लीनता का स्वीकारतात, अजीजीच्या सुरात श्रोत्यांना का आळवतात ते सहज लक्षात येते.

30. वरील संतांचे सारे लक्ष कशावर केंद्रित झाले होते ?

अ. अध्यात्म ब. योगसाधना क. परमार्थ ड. वर्णधर्म

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ आणि ब बरोबर

(2) फक्त क बरोबर

(3) फक्त ड बरोबर

(4) फक्त अ बरोबर

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

G13

8

A

31. नामदेव प्रभृती संताच्या अभंगात कशाचा अंश अधिक आहे ?

- (1) भावनोद्रेकाचा
 (2) बौद्धिक कुचंबणेचा
 (3) कर्मठपणाचा
 (4) पढिकतेचा

32. संत हे कशाच्या पलीकडे गेले होते ?

- (1) नापसंती
 (2) रागलोभ
 (3) निषेध
 (4) सामाजिक अपप्रवृत्ती

33. नामदेवांच्या कृपेने कुणाला नवी वाट गवसली होती ?

- (1) विसोबा खेचर
 (2) जगमित्र नामा
 (3) चोखामेळा
 (4) ज्ञानेश्वर

34. चोखामेळा पराकाष्ठेची लीनता का स्वीकारतात ?

- अ. सनातन्यांच्या रोषांमुळे
 ब. सामाजिक गुलामगिरीमुळे
 क. अठराविश्वे दारिद्र्यामुळे
 ड. अस्पृश्य जातीत जन्मल्यामुळे

This Que. is
Canceled

पर्यायी उत्तरे :

- (1) ब, क आणि ड बरोबर
 (2) फक्त ड बरोबर
 (3) फक्त ब बरोबर
 (4) फक्त अ आणि क बरोबर

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

9

G13

35. गणपतीची मिरवणूक आमच्या घरावरून पुढे गेली. या वाक्यातील ध्वन्यार्थ कोणता ?

- (1) वाच्यार्थ (2) लक्ष्यार्थ
(3) व्यंग्यार्थ (4) कोणताही ध्वन्यार्थ नाही

36. रामा जलद वाचतो व रामा फार उतावळा आहे. ही वाक्ये कोणत्या अव्ययाची उदाहरणे आहेत ?

- (1) क्रियाविशेषण अव्यय (2) शब्दयोगी अव्यय
(3) उभयान्वयी अव्यय (4) केवलप्रयोगी अव्यय

37. समासाचा विग्रह करताना ज्या ज्या विभक्ती प्रत्ययांचा संबंध येतो, त्यावरून तत्पुरुष समासाचे प्रकार पडतात. खालील चतुर्थी तत्पुरुष समासाच्या प्रकाराचे उदाहरण अचूक सांगा.

- (1) वादग्रस्त – वादाने ग्रस्त (2) स्वर्गप्राप्त – स्वर्गाला प्राप्त
(3) डोईजड – डोईला जड (4) भक्तिवश – भक्तिने वश

38. 'गळयाशी येणे' या वाक्यप्रचाराचा अचूक अर्थ असलेला पर्याय ओळखा.

- (1) भाड भीड घालणे (2) लचांड मागे लागणे
(3) अंगलट येणे (4) नावडती वस्तू अथवा काम मिळणे

39. पुढीलपैकी न्यूनत्वबोधक वाक्य कोणते, ते ओळखा.

- (1) तुम्ही स्वतः या किंवा गडयाला पाठवा.
(2) रामा, गोविंदा व विष्णू मुंबईला गेले.
(3) यंदा पुष्कळ पाऊस पडला, परंतु तो अवेळी पडल्याने पिकास फायदा झाला नाही.
(4) घोडा हा चपळ व उमदा प्राणी आहे.

40. निर्मला तिच्या नोकरी करणाऱ्या सुनेचा सगळा त्रास सहन करते. कारण – योग्य म्हणीचा वापर करा.

- (1) दोन्ही घरचा पाहुणा उपाशी. (2) दुभत्या गाईच्या लाथा गोड.
(3) पळसाला पाने तीनच. (4) भुकेला कोंडा निजेला धोंडा.

41. 'घर फिरले की घराचे वासेही फिरतात.' या म्हणीच्या विरुद्धार्थी म्हण

- (1) घराची ओज आंगण सांगते.
(2) घोघरी मातीच्या चुली.
(3) घरासारखा पाहुणा होतो पण पाहुण्यासारखे घर होत नाही.
(4) यापैकी एकही पर्याय बरोबर नाही.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

G13

10

A

42. पुढे काही समानार्थी शब्दांचे गट दिलेले आहेत. त्यापैकी चुकीचा गट कोणता, ते सांगा.

- (1) हिरण्यगर्भ, सहस्रांशु, वासरमणी (2) दिनमणि, दिवाकर, दिनराज
(3) रवि, भानू, अर्क, तपन (4) दिनकर, सुधाकर, दिगंबर

43. खाली दिलेल्या विधानातून चुकीचे विधान ओळखा व त्याचा अचूक पर्याय लिहा.

- अ. जे शब्द संस्कृतच्या मूळ रूपात बदल न होता मराठीत आले आहेत, ते शब्द तद्भव होत. उदा: हात
ब. तूत् + सम = तत्सम म्हणजे संस्कृतमधील मूळ रूपात काहीही फरक न पडता जसेच्या तसे येतात, त्यास तत्सम शब्द म्हणतात.
क. 'चाक' या संस्कृत शब्दापासून 'चक्र' हा मराठी शब्द आलेला आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त अ
(2) फक्त ब
(3) अ आणि क
(4) अ, ब आणि क तिन्ही विधाने चुकीची आहेत

44. योग्य जोड्या जुळवा.

	'अ' गट	'ब' गट
क.	पाणी पडणे	i. खूप चोप देणे
ख.	पाणी पाजणे	ii. वाया जाणे
ग.	पाणी सोडणे	iii. दोषाला जागा असणे
घ.	पाणी मुरणे	iv. त्याग करणे

पर्यायी उत्तरे :

	क	ख	ग	घ
(1)	i	ii	iii	iv
(2)	ii	i	iv	iii
(3)	i	iii	ii	iv
(4)	iv	iii	ii	i

45. नाचणारा, वाकलेला व जळता हे शब्द वाक्यात विशेषण म्हणून वापरल्यास ते कोणत्या प्रकारचे विशेषण होईल ?

- (1) क्रियाविशेषण (2) धातुसाधित विशेषण
(3) क्रियाविशेषण अव्यय (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

46. पुढील ओवीतील अलंकार ओळखा.

गगन राज्य अफाट तथा रवी
उगरूनी नुपती बहुतोषवी
म्हणून पक्षीच भाट सुखावले
करिती गायन ही स्तुती भासले

- (1) स्वरूपोत्प्रेक्षा (2) हेतूत्प्रेक्षा (3) फलोत्प्रेक्षा (4) मालोत्प्रेक्षा

47. पुढील पर्यायात जोड्या दिलेल्या आहेत, त्यापैकी चुकीची जोडी नसलेला पर्याय कोणता ?

- (1) दंगामस्ती, थडामस्करी – फार्शी + मराठी
(2) बाजारहाट, अंमलबजावणी – मराठी + फार्शी
(3) अक्कलहुशारी, डावपेच – (फार्शी + फार्शी)
(4) वरीलपैकी सर्वच बरोबर

48. खाली दिलेल्या दोन शब्दांच्या एकत्रीकरणातून तयार होणारा जोडशब्द ओळखा.

वधू + आगमन = ?

- (1) वधूगमन (2) वधूआगमन
(3) वध्वागमन (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

49. पुढील विधान वाचा :

‘मी प्रेम करीत राहिन’ या रीतिभूतकाळी वाक्याचे अपूर्ण भविष्यकाळी रूप असलेला पर्याय निवडा.

- (1) मी प्रेम करीन (2) मी प्रेम करीत असेन
(3) मी प्रेम केले असेन (4) मी प्रेम करीत असे

50. पुढील वाक्ये वाचा :

अ. आंधळ्याला आरश्याचा काय उपयोग ?

ब. लबाडाचं आमंत्रण जेवल्यावर खरं.

या दोन्ही वाक्यातील नामाचा प्रकार कोणता ?

पर्यायी उत्तरे :

- (1) विशेषणसाधीत नाम (2) नामसाधाधीत विशेषण
(3) अव्ययसाधीत नाम (4) क्रियावाचक नाम

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

G13

12

A

51. Identify the sentence(s) punctuated **correctly**.

- (1) Many people, unfortunately are poor.
- (2) Come, with me friend.
- (3) He is a non-vegetarian; she is a vegetarian.
- (4) We have, of course, to learn by experience.

←
This Que. is
Canceled

52. Point out the **correct** indirect narration of the following sentence :
My mother said to Malati, "Why are you nervous today ?"

- (1) My mother asked Malati whether she was nervous yesterday.
- (2) My mother asked Malati why was she nervous that day.
- (3) My mother asked Malati why she was nervous that day.
- (4) My mother asked Malati if she was nervous yesterday.

53. None of us knew the way.

The **correct** tag-question for the sentence above is _____ .

(1) did we ?	(2) did us ?
(3) didn't we ?	(4) didn't us ?

54. Choose the **correct** sentences with regard to use of adverbs.

- a. She dropped here the bag.
- b. He plays very well tennis.
- c. Did you see my bag anywhere ?
- d. I rarely go to movies.

Answer options :

(1) Only a and d	(2) Only c and d
(3) Only b and c	(4) Only a, b and c

55. Choose the **correct** replacement of the given sentence :

Here is a pool which we can swim in !

- (1) Here is a pool for swim in !
- (2) Here is a pool to swimming !
- (3) Here is a pool to swim in !
- (4) Here is a pool swimming in !

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

56. Point out the **incorrect** sentence.

- (1) Each bush and each tree has the right to grow in the ground.
 (2) Neither Ram nor Shyam have sympathy for the poor parents.
 (3) Shanti and Sumati go hand in hand.
 (4) Either Soni or Rani has broken these bangles.

57. As soon as the doctor opened the heart for surgery, he found the tricuspid valve out of order.

Which of the following transformations is **correct** ?

- (1) Scarcely the doctor opened the heart for surgery then he found the tricuspid valve out of order.
 (2) No sooner did the doctor open the heart for surgery than he found the tricuspid valve out of order.
 (3) No sooner did the doctor opened the heart for surgery then he found the tricuspid valve out of order.
 (4) No sooner does the doctor open the heart for surgery than he found the tricuspid valve out of order.

58. Choose the complex sentence(s).

- a. The tired climbers advanced slowly.
 b. They moved with great effort.
 c. I telephoned my home in England as soon as I arrived in New York.

Answer options :

- (1) Only c (2) Only b and c (3) Only a and b (4) a, b and c

59. Which bank serves the public best ?

Select the **correct** passive voice of the sentence.

- a. By which bank the public is served best ?
 b. By which bank is the public served best ?
 c. Which is the bank that served the public best ?

Answer options :

- (1) Only a
 (2) Only b
 (3) Only c
 (4) All of the above

G13

14

A

60. We have lived in this house since 1952.

The use of perfect tense in the above sentence is called _____.

- (1) the resultative use
 (2) the perfect of experience
 (3) the continuative use
 (4) the inclusive use

61. Identify the underlined clause.

You have not been through what I have been through.

- (1) Adjectival Clause (2) Adverbial Clause
 (3) Noun Clause (4) Adverbial Phrase

62. Which of the following are **not** meanings of the word in capitals ?

I was absolutely FLABBERGASTED when she told me the price.

- a. Filled with shock
 b. Filled with appreciation
 c. Filled with wonder

Answer options :

- (1) Only a (2) Only b (3) Only a and c (4) a, b and c

63. a. One has to work hard to be a successful person.
 b. Vasant seldom comes to see his aged parents.
 c. I sometimes feel that I have done nothing important in my life.
 d. One has to walk fast in the treadmill-test.

The underlined words in the above sentences are _____.

Answer options :

- (1) Prepositions (2) Conjunctions
 (3) Adjectives (4) Adverbs

64. State the meaning of the following phrase. Choose the **correct** option from those given below :

'Blow one's own trumpet'

- (1) Praise oneself (2) To play on the trumpet
 (3) Having to do with music (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

15

G13

65. Select the **most appropriate** meaning of the underlined phrase in the following sentence :

Nearly all institutions are going to the dogs nowadays.

- (1) doing good (2) fast changing
(3) developing (4) deteriorating

66. Choose the **most appropriate** phrase for the underlined word.

He is in difficulty and needs help.

- (1) in a huff (2) in a jiffy (3) in a jam (4) on a roll

67. He won the election very easily.

Which of the following idiomatic expressions is suitable for the underlined words in the above sentence ?

- (1) hands up (2) hand in hand
(3) by the hand (4) hands down

68. Select the closest meaning of the underlined phrase in the following sentence :

People, at large, have the habit of burying their heads in the sand.

- (1) doing nothing (2) ignoring unpleasant harsh realities
(3) living happily (4) passing time leisurely

69. Choose the best substitution for the given phrase :

A very clear or typical example of something.

- (1) Paradigm (2) Hypothetical
(3) Parallel (4) Paramount

70. Point out the sentence that has the **incorrect** spelling.

- a. Hippocrasy is a well-known personality trait of the politicians.
b. While changing your name, you will have to publish it in the gazet.
c. Not all catelogs are correct in any educational institute.
d. He always says that he is the captan of his soul.

Answer options :

- (1) Only a and b
(2) Only c and d
(3) All of the above
(4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

G13

16

A

71. Match the following :

a. Hold out	I. To express one's opinions at length
b. Hold to	II. Believable
c. Hold water	III. Remain loyal to
d. Hold forth	IV. To offer

Answer options :

	a	b	c	d
(1)	IV	III	I	II
(2)	IV	III	II	I
(3)	III	IV	II	I
(4)	I	IV	III	II

Read the passage given below carefully and answer Q. Nos. 72 to 76 based on it.

Concerning Louis the Fourteenth himself, the world seems at last to have formed a correct judgment. He was not a great general; he was not a great statesman; but he was, in one sense of the word, a great king. Never was there so consummate a master of what our James the First would have called king-craft — of all those arts which most advantageously display the merits of a prince and most completely hide his defects. Though his internal administration was bad — though the military triumphs which gave splendour to the early parts of his reign were not achieved by himself — though his later years were crowded with defeats and humiliations — though he was so ignorant that he scarcely understood the Latin of his mass book — though he fell under the control of a cunning Jesuit and of a more cunning woman — he succeeded in passing off on his people as being above humanity. And this is the more extraordinary because he did not seclude himself from public gaze like those oriental despots, whose faces were never seen, and whose very name it is a crime to pronounce lightly. It has been said that no man is a hero to his valet : and all the world saw as much of Louis the Fourteenth, as his valet would see. Five hundred people assembled to see him shave and put on his breeches in the morning. He then kneeled down at the side of his bed, and said his prayers while the whole assembly awaited the end in solemn silence. He walked about his gardens with a train of two hundred courtiers at his heels. All Versailles came to see him dine and sup. He was put to bed at night in the midst of a crowd as great as that which had met to see him rise in the morning. Yet, though he constantly exposed himself to the public gaze in situations in which it is scarcely possible for any man to preserve much personal dignity, he to the last impressed those who surrounded him with the deepest awe and reverence.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

72. Which of the following is/are **true** about Louis the Fourteenth ?

- a. He was a great statesman.
- b. He did not seclude himself from public.
- c. He was a great king.

Answer options :

- (1) Only a (2) Only a and b **(3) Only b and c** (4) a, b and c

73. No man is a hero to his valet. The underlined word in the above sentence means

- (1) Friend
- (2) Servant who cleans clothes
- (3) Personal male servant of rich man**
- (4) Helper

74. King Louis the Fourteenth is considered as a perfect master of king-craft because

- a. he could hide all his weaknesses
- b. he pretended to be a great ruler
- c. he was a great statesman

Answer options :

- (1) Only a and c (2) Only b and c (3) Only c **(4) Only a and b**

75. Which statements are **true** according to the passage ?

- a. Eastern rulers kept themselves away from the public.
- b. It was a crime to utter the Eastern rulers' names with disrespect.
- c. Louis the Fourteenth was a learned person.
- d. Louis the Fourteenth was a crafty person.

Answer options :

- (1) Only a and c (2) Only b and d **(3) Only a and b** (4) Only c and d

76. Louis the Fourteenth passing off on his people as being above humanity is extraordinary because

- a. he hid from his subjects
- b. he made a show of his daily routine
- c. he impressed his people greatly even if he exposed himself to the public
- d. he could not maintain his dignity

Answer options :

- (1) Only a and c **(2) Only b and c** (3) Only c and d (4) Only a and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

77. Indira Gandhi was one of the greatest women in India.
Choose the **correct** alternative that transforms the above sentence into positive degree.

- (1) No other woman in India was as great as Indira Gandhi.
- (2) Very few women in India were as great as Indira Gandhi.
- (3) Indira Gandhi was as great as any other women in India.
- (4) Indira Gandhi was greater than all other women in India.

78. This proposal is objected to by us.

Which one of the following is the **correct** active structure corresponding to the above sentence ?

- (1) We object these proposal.
- (2) This proposal is objected.
- (3) We object to this proposal.
- (4) This proposal is subject to objection.

79. Choose the **correct** alternative for the underlined words in the following sentences :

- a. I had a brief look at the report.
- b. It was my brief to make sure that the facts were set down accurately.
- c. I was briefed about the incident.
- d. Introduction was brief and polite.

Answer options :

- (1) short, instruction, informed, succinct
- (2) scanty, hasty, directed, concise
- (3) little, pointed, directive, lengthy
- (4) compact, advise, updated, instruct

80. He _____ not wear a neck-tie if he doesn't want to.

To indicate absence of compulsion, the blank should best be filled by

- (1) may
- (2) should
- (3) dare
- (4) need

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

19

G13

81. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, 2015 नुसार _____ हे मुख्यमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली गठित समितीच्या शिफारशी नुसार राज्य मुख्य सेवा हक्क आयुक्ताची नियुक्ती करतील.

- (1) राष्ट्रपती (2) पंतप्रधान
(3) राज्यपाल (4) राज्याचे कायदा मंत्री

The Chief Commissioner for Right to Service under the Maharashtra Right to Public Services Act, 2015 shall be appointed by the _____ on recommendation of committee chaired by the Chief Minister.

- (1) The President (2) The Prime Minister
(3) The Governor (4) The Law Minister of State

82. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, 2015 च्या कलम 5(2) च्या अन्वये ज्या व्यक्तीचा अर्ज फेटाळल्याचा आदेश मिळाल्याच्या दिनांका पासून तीस दिवसांच्या कालावधीच्या आत _____ कडे कलम 9(1) अन्वये अपील दाखल करू शकते.

- (1) जिल्हाधिकारी (2) प्रथम अपील प्राधिकारी
(3) अपील आयोग (4) उच्च न्यायालय

As per Section 9(1) of the Maharashtra Right to Public Services Act, 2015 any eligible person whose application is rejected under Section 5(2) may file an appeal before the _____ within the period of thirty days from the date of receipt of rejection of the application.

- (1) District Collector (2) First Appellate Authority
(3) The Appeal Commission (4) The High Court

83. खालीलपैकी कोणत्या संस्थेने/संस्थांनी माहिती अधिकार अधिनियम, 2005 नुसार माहिती देणे बंधनकारक नाही ?

- (1) बॉर्डर रोड डेव्हलपमेंट बोर्ड (2) एव्हीएशन रिसर्च सेंटर
(3) दोन्ही (1) व (2) (4) वरीलपैकी काहीही नाही

Which of the following institution(s) is/are **not** bound to furnish information under the Right to Information Act, 2005 ?

- (1) Border Road Development Board (2) Aviation Research Centre
(3) Both (1) and (2) (4) None of the above

84. माहिती अधिकार अधिनियमांतर्गत, केंद्रीय माहिती आयुक्तांची संख्या ही _____

- (1) कमीत कमी 5 असेल (2) 10 पेक्षा जास्त नसेल
(3) मर्यादा नाही (4) वरीलपैकी काहीही नाही

As per Right to Information Act, the number of Central Information Commissioners are _____.

- (1) Minimum 5 (2) Not exceeding 10
(3) No limit (4) None of the above

85. केंद्रीय मुख्य माहिती आयुक्तांची नियुक्ती _____ हे करतात.

- (1) माहिती निबंधक (2) पंतप्रधान
(3) राष्ट्रपती (4) राज्यपाल

Central Chief Information Commissioner is appointed by _____.

- (1) Registrar of Information (2) Prime Minister
(3) President (4) Governor

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

G13

20

A

86. महाराष्ट्र शासनाच्या 'इ-प्रशासन' धोरणानुसार मान्य असलेल्या 'सी एल डी आर' [CLDR] ह्या आंतरराष्ट्रीय मानकाचे पूर्ण रूप काय ?

- (1) कामन लोकल डेटा रिपॉझिटरी
 (2) सेंट्रली लॉकड डेटा रिसोर्स
 (3) वरीलपैकी सर्व
 (4) वरीलपैकी नाही

MPSC ONLINE ACADEMY

What is the full form of 'CLDR' international standard used in 'e-governance' policy of Maharashtra ?

- (1) Common Local Data Repository
 (2) Centrally Locked Data Resource
 (3) All of the above
 (4) None of the above

87. HTML हे खालीलपैकी कोणत्या पर्यायाचे संक्षिप्त रूप आहे ?

- (1) हायपर टेक्स्ट मार्कअप लॅंग्वेज
 (2) हायपर टेक्स्ट मेकअप लॅंग्वेज
 (3) हायपर टेक्स्ट मॅन्युपुलेशन लॅंग्वेज
 (4) हायपर टेक्स्ट मॉडीफाइड लॅंग्वेज

HTML is the abbreviation of which of the following options ?

- (1) Hyper Text Markup Language
 (2) Hyper Text Makeup Language
 (3) Hyper Text Manipulation Language
 (4) Hyper Text Modified Language

88. डॉस व विंडोज ऑपरेटिंग सिस्टीम मध्ये _____ वाईल्ड कार्ड, कोणत्याही अक्षरे संयोजनासाठी वापरतात ?

- (1) ? (2) *
 (3) # (4) &

In DOS and Windows Operating System, _____ wild card stands for any combinations of letters.

- (1) ? (2) *
 (3) # (4) &

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

89. योग्य जोड्या जुळवा :

ऑपरेटींग सिस्टीम	ॲप्लीकेशन (उपयोगिता)
अ. सिम्बियन	I. आय बी एम पीसी साठी प्रथम ऑपरेटींग सिस्टिम
ब. पाम	II. एम्बेडेड डिव्हाइसेस ज्यांना रिअल टाईम ऑपरेटींग सिस्टीम लागते त्यासाठी डिझाईन केलेली.
क. विंडोज सीई.नेट	III. हाताने धरलेल्या उपकरणांसाठी उदा. पीडीए
ड. डॉस	IV. स्मार्ट सेल फोन्स मध्ये वापरतात

अ ब क ड

(1) IV III II I

(2) II I IV III

(3) III II IV I

(4) IV II III I

Match the following :

Operating System	Application
a. Symbian	I. First operating system of IBM PC
b. Palm	II. Designed for embedded devices requires real time operating system
c. Windows CE.NET	III. For hand held devices like PDA's
d. DOS	IV. Used in smart cell phones

a b c d

(1) IV III II I

(2) II I IV III

(3) III II IV I

(4) IV II III I

90. www तयार करणारा शास्त्रज्ञ कोणता ?

(1) टीम बर्नर्स ली	(2) जेम्स गोस्लींग
(3) लिनस तोरवाल्ड्स	(4) ॲन्ड्र्यू टेननबम

The scientist who developed the idea of www is _____ .

(1) Tim Berners-Lee	(2) James Gosling
(3) Linus Torvalds	(4) Andrew Tanenbaum

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

G13

22

A

91. 'कड्स' हे _____ साठीचे अरबी भाषेतील नाव आहे.
 (1) बैरुत (2) हैफा (3) जेरूसलेम (4) पॅलेस्टाईन
 'Quds' is the Arabic name for _____.
 (1) Beirut (2) Haifa (3) Jerusalem (4) Palestine

92. ब्लॅक होल ची पहिली प्रतिमा टिपण्यासाठी खगोल शास्त्रज्ञांनी वापरलेल्या दुर्बिणीचे नांव काय ?
 (1) इव्हेंट हॉरीझोन टेलिस्कोप (2) फर्मि गॅमा-रे स्पेस टेलिस्कोप
 (3) हार्ड एक्स-रे मॉड्यूलेशन टेलिस्कोप (4) लूनार-बेस्ड अल्ट्रा व्हायलेट टेलिस्कोप
 Name the telescope which is used by astronomers to capture the first image of Black Hole.
 (1) Event Horizon Telescope (2) Fermi Gamma-ray Space Telescope
 (3) Hard X-ray Modulation Telescope (4) Lunar-based Ultra Violet Telescope

93. 2019 च्या लोकसभा निवडणुकांमध्ये खालीलपैकी कोणत्या मतदारसंघामध्ये निवडणुक पुढे ढकलण्यात आली ?
 (1) कडलोर (2) चिदंबरम
 (3) धर्मपुरी (4) वेल्लोर
 In which of the following constituency, elections were postponed during 2019 Lok Sabha elections ?
 (1) Cuddalore (2) Chidambaram
 (3) Dharmapuri (4) Vellore

94. पंतप्रधान मोदी सरकारने नवीन मंत्रालयाची स्थापना केली आहे. ह्या मंत्रालयाचे नाव _____ आहे.
 (1) संसाधन शक्ति (2) जल शक्ति
 (3) स्त्री शक्ति (4) नैसर्गिक शक्ति
 PM Modi's government has formed a new ministry. The name of the ministry is _____.
 (1) Sansadhan Shakti (Resources) (2) Jal Shakti (Water)
 (3) Stree Shakti (Women) (4) Naisargik Shakti (Natural)

95. मतदारांमध्ये मतदान प्रक्रियेबद्दल जागरूकता निर्माण करण्यासाठी उभारण्यात आलेल्या भारताचे पहिल्या 'वोटर पार्क' चे उद्घाटन कोठे झाले ?
 (1) पुणे, महाराष्ट्र (2) मुंबई, महाराष्ट्र
 (3) फरीदाबाद, हरियाणा (4) गुरुग्राम, हरियाणा
 Where was India's first 'Voter Park' inaugurated to create awareness about the electoral process among the voters ?
 (1) Pune, Maharashtra (2) Mumbai, Maharashtra
 (3) Faridabad, Haryana (4) Gurugram, Haryana

96. 'सम्प्रीती - 2019' हा संयुक्त सैनिकी अभ्यास खालीलपैकी कोणत्या दोन देशां दरम्यान होता ?
 (1) भारत आणि बांग्लादेश (2) भारत आणि यू.एस.
 (3) भारत आणि इराण (4) भारत आणि ब्राझील
 'Sampriti - 2019' was a joint military exercise between which of the following two countries ?
 (1) India and Bangladesh (2) India and US
 (3) India and Iran (4) India and Brazil

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

A

23

G13

97. 'युरोनेक्स्ट' म्हणजे काय आहे ?

(1) शेअर बाजार

(3) सॉफ्टवेअर कंपनी

(2) फिल्म निर्माती कंपनी

(4) उपग्रहांशी संबंधित कंपनी

What is 'Euronext' ?

(1) A stock exchange

(3) A software company

(2) A film producing company

(4) A company dealing with satellites

98. सोशल मीडिया द्वारे ज्या स्त्रियांनी समाजावर प्रभाव टाकला आहे. त्यांच्या असामान्य यशाची दखल घेऊन प्रोत्साहन देण्यासाठी शासनाने _____ सुरु केले आहे.

(1) वेब-वंडर वुमेन कॅम्पेन

(3) वंडर-वुमेन वेब कॅम्पेन

(2) वंडर-वेब वुमेन कॅम्पेन

(4) वुमेन वेब-वंडर कॅम्पेन

Government has launched _____ to note and celebrate the exceptional achievements of those women who have impacted society through social media.

(1) web-wonder women campaign

(3) wonder-women web campaign

(2) wonder-web women campaign

(4) women web-wonder campaign

99. टेलिकम्युनिकेशन्स विभागा (DOT) कडून कोणत्या दूरसंचार कंपनीला इन-फ्लायट कनेक्टिव्हिटी परवाना मंजूर झाला आहे ?

(1) वोडाफोन आयडीया लिमिटेड

(3) भारत संचार निगम लिमिटेड

(2) रिलायन्स कम्युनिकेशन्स

(4) This Que. is Canceled लिमिटेड

Which Telecom Company was granted In-flight Connectivity License by the Department of Telecommunications (DOT) ?

(1) Vodafone Idea Limited

(3) Bharat Sanchar Nigam Limited

(2) Reliance Communications

(4) Bharati Airtel Limited

100. भारतीय सैन्याने 'मैत्री' नावाचा सर्वात लांब सस्पेंशन पूल कोणत्या नदीवर बांधला ?

(1) ब्रह्मपूत्र

(3) सिंधु

(2) यमुना

(4) गोदावरी

Over which river did the Indian Army construct the longest suspension bridge named 'Maitri' ?

(1) Brahmaputra

(3) Indus

(2) Yamuna

(4) Godavari

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम - 82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग - 1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र.क. 201. “अंगावर काटा उभा रहाणे” या वाक्यप्रचाराचा अर्थ काय ?

(1) अंग शहारणे	(2) रोमांचित होणे
(3) अतिशय भिती वाटणे	(4) बहरून येणे

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) अतिशय भिती वाटणे” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “(3)” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र.क. 201.

- ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

MPSC Online Academy

E-Learning Platform

विषय : मराठी , इंग्रजी व सामान्य ज्ञान

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत “महाराष्ट्र दुय्यम सेवा अराजपत्रित, गट-ब (मुख्य) परीक्षा -2019” या स्पर्धा परीक्षेचा संयुक्त पेपर (पेपर क्र. 1) या प्रश्नपत्रिकेची प्रथम उत्तरतालिका उमेदवारांच्या माहितीसाठी संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात आली होती. त्यासंदर्भात उमेदवारांनी अधिप्रमाणित (Authentic) स्पष्टीकरण / संदर्भ देऊन पाठविलेली लेखी निवेदने, तसेच तज्ज्ञांचे अभिप्राय विचारात घेऊन, आयोगाने उत्तरतालिका सुधारित केली आहे. या उत्तरतालिकेतील उत्तरे अंतिम समजण्यात येतील. यासंदर्भात आलेली निवेदने विचारात घेतली जाणार नाहीत व त्याबाबत कोणताही पत्रव्यवहार केला जाणार नाही, याची कृपया नोंद घ्यावी.

उत्तरतालिका - KEY

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे				प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D		संच A	संच B	संच C	संच D
1	1	1	1	2	26	#	2	4	#
2	3	4	2	1	27	3	1	4	2
3	2	3	2	2	28	1	3	4	2
4	1	2	1	3	29	4	3	2	2
5	#	4	2	#	30	2	3	2	4
6	2	3	3	2	31	1	2	3	1
7	2	1	1	1	32	2	4	3	4
8	2	2	1	3	33	3	4	3	3
9	4	2	1	3	34	#	4	2	2
10	1	1	3	3	35	2	2	1	4
11	4	2	#	2	36	1	2	1	3
12	3	3	3	4	37	3	3	3	1
13	2	1	1	4	38	3	3	2	2
14	4	1	4	4	39	3	3	1	2
15	3	1	2	2	40	2	2	#	1
16	1	3	1	2	41	4	1	2	2
17	2	#	2	3	42	4	1	2	3
18	2	3	3	3	43	4	3	2	1
19	1	1	#	3	44	2	2	4	1
20	2	4	2	2	45	2	1	1	1
21	3	2	1	1	46	3	#	4	3
22	1	1	3	1	47	3	2	3	#
23	1	2	3	3	48	3	2	2	3
24	1	3	3	2	49	2	2	4	1
25	3	#	2	1	50	1	4	3	4

MPSC ONLINE ACADEMY

Date:14th Oct, 2019

(पेपर 1)

Best Study Platform Form MPSC

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
51	#	2	3	2
52	3	2	3	3
53	1	1	2	3
54	2	2	4	4
55	3	3	1	3
56	2	3	4	2
57	2	2	3	2
58	1	4	4	3
59	2	1	2	1
60	3	4	1	4
61	3	3	3	#
62	2	4	2	3
63	4	2	3	1
64	1	1	3	2
65	4	3	4	3
66	3	2	3	2
67	4	3	2	2
68	2	3	2	1
69	1	4	3	2
70	3	3	1	3
71	2	2	4	3
72	3	2	#	2
73	3	3	3	4
74	4	1	1	1
75	3	4	2	4

प्रश्न क्रमांक	उत्तरे			
	संच A	संच B	संच C	संच D
76	2	#	3	3
77	2	3	2	4
78	3	1	2	2
79	1	2	1	1
80	4	3	2	3
81	3	1	1	#
82	2	1	1	3
83	3	2	#	3
84	2	1	3	1
85	3	1	3	4
86	1	3	1	2
87	1	1	4	4
88	2	4	2	1
89	1	2	4	1
90	1	4	1	1
91	3	1	1	3
92	1	1	1	2
93	4	1	2	3
94	2	#	1	3
95	4	3	1	2
96	1	3	3	1
97	1	2	2	1
98	1	3	3	1
99	#	2	2	1
100	3	3	3	2

- 2 -

Date: 14th Oct, 2019

ने दर्शविलेले प्रश्न रद्द करण्यात आलेले आहेत.

E-LEARNING PLATFORM

MPSC ONLINE ACADEMY
शनिवार पेठ, पुणे

RITESH K DHANDE

E-MAIL

mpsonlineacademy@gmail.com

WEBSITE:

www.mpsconlineacademy.com

THANK YOU

TARGET MPSC

राज्यसेवा, PSI,STI,ASO पूर्व
परीक्षा आणि मुख्य परीक्षा
प्रश्नपत्रिका उत्तरे टिक करून देत
आहे याचा आपल्या अभ्यासात
नक्कीच वापर करा.

NEXT FORM : -

- ✓ राज्यसेवा पूर्व परीक्षा पेपर्स २००७ ते २०१९
- ✓ राज्यसेवा मुख्य परीक्षा पेपर्स २०११ ते २०१९
- ✓ PSI पूर्व व मुख्य परीक्षा पेपर्स २०११ ते २०१९
- ✓ STI पूर्व व मुख्य परीक्षा पेपर्स २०११ ते २०१९
- ✓ ASO पूर्व व मुख्य परीक्षा पेपर्स २०११ ते २०१९
- ✓ MPSC Clerk पूर्व व मुख्य परीक्षा २०११ ते २०१९
- ✓ Ex. PSI पूर्व व मुख्य परीक्षा पेपर्स २०११ ते २०१९
- ✓ CDPO परीक्षाचे आजपर्यंतचे पेपर्स

MPSC ONLINE ACADEMY
E-Lerning Platform

Telegram

YouTube

Facebook

Instagram